

**SESIUNILE CERCURILOR ȘTIINȚIFICE
STUDENTEȘTI ALE
FACULTĂȚILOR DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI
ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ
București, 18 iunie 2020**

VOLUMUL CONFERINȚEI

Coordonatori:

Prof.univ.dr. Emilia Vasile

Conf.univ.dr.Daniela Mitran

Conf.univ.dr.Simion Dănuț

Conf.univ.dr.Brîndușa Mihaela Radu

Lect.univ.dr.Gheorghe Radu

București - 2020

Cuprins:

TITLUL LUCRĂRII, AUTOR, COORDONATOR ȘTIINȚIFIC	PAGINA
LICENȚĂ	
MANAGEMENTUL DE RECRUTARE SI SELECȚIE A PESONALULUI - Mihai ONCEA, Coordonator științific: Prof.univ.dr. Emilia VASILE	4
ATRIBUȚIILE, STRUCTURA ȘI JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE - STUDIU DE CAZ - Slavca Maria ONCEA, Coordonator științific: Lector univ. dr Luciana BEZERIȚĂ	21
MODELE ALE COMUNICĂRII ÎNTRE FUNCȚIONARUL PUBLIC ȘI CETĂȚEAN - Victoria NETEJORU (RĂDOI), Coordonator științific: Lector univ.dr. Gheorghe RADU	32
ROLUL, COMPONENTA ȘI ATRIBUȚIILE CURȚII CONSTITUȚIONALE 333-STUDIUL DE CAZ - Nicolae Valentin APETREI, Coordonator științific: Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ	39
ANALIZA UTILIZĂRII TECHNOLOGIILOR MODERNE ÎN COMUNICAREA INTERNĂ LA NIVEL ORGANIZAȚIONAL - Andrei Iulian GABOR, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Dănuț SIMION	48
INDICATORII BILANȚIERI PRIVIND CAPITALUL PROPRIU AL UNEI SOCIETĂȚI - Cristina Constanța CREMENEANU, Coordonator științific: Lector univ. dr. Liliana MANEA	58
ROLUL ADMINISTRAȚIILOR LOCALE ÎN IMPLEMENTAREA POLITICILOR DE MEDIU - Constantin Viorel IAMANDI, Coordonator științific : Lector.univ.dr. Adrian Ducu MATEI	80
SISTEM INFORMATIC PENTRU EVIDENȚA CONTRACTELOR LA O FIRMĂ - Valeriu PANDURU, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Dănuț Octavian SIMION	99
MASTER	
IMPLICAȚII ALE NIVELULUI EDUCAȚIEI ASUPRA RATEI ȘOMAJULUI ÎN SUBMODELUL MEDITERANEAN - Isabella Cristina CONSTANTIN, Coordonator științific: Prof.univ.dr. Emilia VASILE	117
ANALIZA SITUAȚIEI ECONOMICO-SOCIALE A REGIUNILOR ȘI UTILIZAREA ACESTEIA ÎN POLITICA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ A UNEI ȚĂRI - Robert Claudiu HELLVIG, Coordonator științific: Conf. univ. dr. Brîndușa Mihaela RADU	135

INSPECȚIA FISCALĂ LA CONTRIBUABILUL NEI GUARD SRL - Carmen Livia MOROȘANU, Coordonator științific: Prof.univ.dr. Emilia VASILE	153
ANALIZA ACTIVITĂȚII DE RESURSE UMANE ÎN CADRUL CASEI DE PENSII A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI - Violeta Felicia TERCI, Coordonator științific: Conf.univ.dr Brîndușa Mihaela RADU	175
ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE ȘEFULUI DE STAT ȘI ALE GUVERNULUI ÎN MONARHIILE ȘI ÎN REPUBLICILE DIN UNIUNEA EUROPEANĂ - Valentin BARBU, Coordonator științific: Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ	190
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ ȘI LOCALĂ ÎN ȚĂRI ALE UNIUNII EUROPENE - ROMÂNIA ȘI BULGARIA - Corina BERLEA (MUNTEANU), Coordonator științific: Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ	202
ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE ȘEFULUI DE STAT ȘI ALE GUVERNULUI ÎN SPANIA, ITALIA ȘI ROMÂNIA - Constantin Valentin PREDA, Coordonator științific: Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ	209
ROLUL MASS-MEDIA ÎN DEZBATEREA POLITICĂ STUDIU DE CAZ: DEZBATEREA PREZIDENȚIALĂ DIN 2014 - Mircea Daniel STOICA, Conducător științific: Lector.univ.dr. Gheorghe RADU	221
DIGITALIZAREA SERVICIILOR FINANCIAR BANCARE - Ștefan-Bogdan ILIESCU, Coordonator științific: Lector univ.dr. Otilia MANTA	232
COSTURILE ÎN DECIZIILE MANAGERIALE: TIPOLOGII RELAȚIONALE DECIZII – COSTURI - Iulia Alexandra TUDOR (BUCUR), Coordonator științific: Conf.univ.dr. Viorel AVRAM	243

LICENȚĂ

MANAGEMENTUL DE RECRUTARE SI SELECȚIE A PESONALULUI

Mihai ONCEA

*Facultatea de Științe Economice
Specializarea Contabilitate și Informatică de Gestiune*

**Coordonator științific:
Prof.univ.dr. Emilia Vasile**

Abstract: *La nivel microeconomic, cu cât o companie este mai importantă și dorește să dețină o cotă de piață mare, cu atât nevoile sale de personal sunt mai mari și mai specializate.*

Pe parcursul trecerii timpului s-a simțit nevoia de a gestiona foarte bine tot ce ține de personalul întreprinderii și din această cauză managementul resurselor umane a luat amploare. Obiectivul cel mai important al managementului resurselor umane este de a prevedea și pregăti, totodată, evoluțiile cantitative și calitative care afectează resursele umane pe termen mediu și lung, deoarece acestea trebuie să fie în permanență adaptate a necesitățile companiei. Această previzionare constă în:

- *„previzionarea numărului de personal;*
- *compararea necesarului de personal estimat cu rezerva de personal din interiorul companiei;*
- *întocmirea programului de pregătire pentru candidații din interior și de recrutare pentru candidații din exterior..”¹*

„Succesul unei organizații, gradul de competitivitate al acesteia pornesc de la premisa că oamenii sunt bunul cel mai de preț al organizației.

Resursele umane constituie un potențial uman deosebit care trebuie înțeles, motivat și implicat cât mai deplin în realizarea obiectivelor organizației. Pentru aceasta, deciziile manageriale din domeniul resurselor umane trebuie adaptate întotdeauna personalității și trăsăturilor angajaților..”²

Obiectivul principal al lucrării este analiza managementului de resurse umane din companie. Importanța temei este dată de necesitatea unei bune motivări a personalului și un sistem de recompense care să aducă un plus de valoare companiei.

“In societatea moderna, promovarea conditiilor de siguranta si sanatate la locul de munca si asigurarea unui mediu de lucru confortabil, respectarea normelor legislative si mentinerea unei bune reputatii a afacerii reprezinta aspecte ce trebuie luate in considerare de catre orice organizatie de succes.

Implementarea si certificarea unui sistem de management al securitatii si sanatatii ocupationale constituie un instrument eficace pentru organizarea si concentrarea eforturilor unei organizatii in vederea unei mai bune controlari si gestionari a riscurilor profesionale (accidente, incidente si boli profesionale) si a imbunatatirii considerabile a performantelor profesionale.”³

“În accepțiunea modernă, din perspectiva managementului resurselor umane, oamenii nu sunt angajați doar pentru a ocupa anumite posturi vacante ci, fiecare în parte, pentru rolul lor important pe care îl pot avea în cadrul organizației. Acest lucru este cu atât mai evident cu cât, în mediul socio- economic actual caracterizat prin concurență, dinamism și interdependență, multe

---

¹ Ilie Suzana, Georgescu Roxana, „Organizarea resurselor umane,, Editura Oscar Print, București, 2006, p. 8

² Emilia Vasile, Daniela Mitran „Managementul resurselor umane – conceptual și pragmatic,, Universitatea Athenaeum București, 2011, p 3

³A se vedea si <https://www.srac.ro/ro/>

din dificultățile sau succesele organizațiilor au la bază resursele umane și managementul acestora.”⁴

Managementul Resurselor Umane constă în funcționarea departamentului de management al personalului companiei, începând cu recrutarea de personal, gestionarea personalului și dezvoltarea personală și profesională a personalului pe tot parcursul angajării. Managerii de resurse umane vizează gestionarea eficientă a personalului pentru a minimiza riscul pierderii financiare și a personalului, maximizând rentabilitatea investiției din capitalul uman al organizației.⁵

“În prezent nu există o definiție atotcuprinzătoare, unanim acceptată de specialiști, privind managementul resurselor umane. Având elemente care se completează reciproc, fiecare contribuind la definirea conceptului în ansamblul său, definirea managementul resurselor umane vizează:

- funcțiunea care facilitează cea mai eficientă folosire a oamenilor în vederea realizării obiectivelor individuale și organizaționale;
- ansamblul activităților de ordin operațional, de planificare, recrutare, menținere a personalului, precum și de ordin energetic, cum sunt crearea unui climat organizațional corespunzător, care permit asigurarea organizației cu resursele umane necesare;
- complex de măsuri concepute interdisciplinar, cu privire la recrutarea personalului, selecția, încadrarea, utilizarea prin organizarea ergonomică a muncii, stimularea materială și morală, până în momentul încetării contractului de muncă;
- funcțiunea care permite organizațiilor să-și atingă obiectivele prin obținerea și menținerea unei forțe de muncă eficiente;
- fixarea obiectivelor în raport cu oamenii, realizarea și controlul acestora într-o logică a sistemului;
- punerea la dispoziția întreprinderii a resurselor umane cu dublă constrângere, a funcționării armonioase și eficiente a ansamblului uman, precum și a respectării dorinței de dreptate, securitate și dezvoltare a carierei fiecărui angajat.”⁶

RECRUTAREA, SELECTAREA SI ANGAJAREA RESURSELOR UMANE LA S.C. RAIL CARGO LOGISTICS - ROMANIA SOLUTIONS SRL

1Prezentarea S.C. Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL si scurt istoric

Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL, este o filiala a Rail Cargo Logistics - Austria GmbH, membra a Rail Cargo Group, si care s-a infiintat in 1990 ca Express-Interfracht Romania.

Serviciile Rail Cargo Logistics - Romania Solutions sunt axate pe punctualitate si fiabilitate si sunt certificate ISO 9001: 2000, ISO 14001/2004, OHSAS 18001, ISO 22000:2005 si SMS.

In functie de cerintele individuale ale clientilor, S.C. Rail Cargo Logistics - Romania Solutions ofera atat servicii flexibile de logistica cat si servicii de depozitare. Asigura solutii logistice personalizate in vagoane izolate, trenuri complete sau containere atat in Europa de Vest, Europa Centrala, Europa de Est cat si in Comunitatea Statelor Independente (CSI) si Orientul Mijlociu.

---

⁴ Emilia Vasile, Daniela Mitran „Managementul resurselor umane – conceptual și pragmatic,, Universitatea Athenaeum București, 2011, p 3

⁵ A se vedea și <https://www.learningnetwork.ro/articol/ce-este-managementul-resurselor-umane-mru/3964>

⁶ Emilia Vasile, Daniela Mitran „Managementul resurselor umane – conceptual și pragmatic,, Universitatea Athenaeum București, 2011, p 4

Companii internationale de renume din industrii diverse cum ar fi industria carbunelui si otelului, lemnului si hartiei, din industria alimentara si a comertului cu amanuntul, din sectorul productiei de materiale de constructii si din domeniul producerii de energie se bazeaza pe expertiza acestora de lunga durata si pe solutiile logistice inovatoare asigurate de Rail Cargo Logistics. De la transport aerian, maritim sau feroviar pana la transport international door-to-door si servicii vamale si de depozitare: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions ofera pachete complete de servicii de inalta calitate garantata.

Aceasta este o societate comerciala care are ca obiect de activitate transportul de mărfuri, cât și servicii de depozitare si ofera o gama completa de servicii logistice pentru marfuri periculoase, marfuri generale si marfuri vrac – de la scrisori de trasura, formalitati de vamuire, supraveghere pe intreg parcursul, transbordare pana la depozitare. Portofoliul de servicii este completat de solutii specifice clientului, cum ar fi: pre- si post-organizare. Cu solutiile de logistica sunt combinate transporturile feroviare si rutiere.

Forma juridică a acesteia este de societate comercială cu raspundere limitată. Fondat în anul 1947, grupul de firme Express Interfracht Internationale Spedition, este unul dintre principalii furnizori de logistică, atât în plan intern, cât și internațional.

Scurt istoric al societatii:

Express Interfracht Romania, înființată în 1990 cu capital austriac este una dintre primele companii post-revoluționare specializate în transporturi internaționale și expediții. Urmand trend-ul de globalizare si “ joint venture “ al marilor lideri ai pietei , Express Romania isi uneste forzele cu Lackner & Schwarz Romania, reusind astfel acoperirea unei sfere mai largi de teritorii si servicii. In urma acestei fuziuni se naste o noua companie: Express Interfracht Romania, oferind servicii integrate de logistica oriunde in Europa. Asadar, fondată inițial sub titulatura de Lackner & Schwarz, în anul 2001 este preluată de Express Interfracht Internationale Spedition din Austria și inclusă în holdingul Internationale Spedition GmbH – Viena.

Fondat in 1947, grupul de firme Express Interfracht Internationale Spedition, este unul din principalii furnizori de logistica , atat in plan intern cat si international. Cu peste 200 de birouri in intreaga Europa si cu peste 8000 de angajati , ofera clientilor siguranta, rapiditate si incredere.

Parte integranta a OBB Holding (căile ferate ale Austriei), a treia administratie feroviara din Europa din punct de vedere al volumului transportat, activitatea firmei are la baza o vasta experienta, oferind o gama completa de servicii de transport rutier, aerian, maritim, fluvial cat si servicii de depozitare.

In 2000, Express Interfracht Internationale Spedition decide deschiderea in Romania a unei filiale sub numele de Express Romania. Aceasta are ca principal domeniu de activitate transportul feroviar , devenind in scurt timp unul din liderii in domeniu ai pietei.

Resursele in domeniul transporturilor sunt nelimitate. Prin intermediul retelei globale si a partenerilor firmei, asigura transportul oricarui volum de marfuri, optimizarea costurilor si micșorarea timpilor de tranzit. Prin optimizarea si diversificarea constanta a serviciilor societatii, aceasta ofera posibilitatea a noi oportunitati de afaceri.

Inca de la infiintare, Express Interfracht Romania continua sa fie unul din principalii furnizori de servicii de transport maritime.

Produse si servicii:

Rail Cargo Logistics - Romania Solutions pune la dispozitie:

- transport rutier intern și internațional;
- transport feroviar și maritim;
- distribuție;
- depozitare;
- comisionariat vamal.

Totodata firma ofera:

- servicii LCL de grupaj containerizat;
- servicii FCL (Full Container Loads);
- transport cu containere cisterna;
- transport cu containere frigorifice;
- project-services;

Transportul feroviar de marfa reprezinta cel mai economic si ecologic tip de transport. Vasta experienta a firmei in domeniu ajuta sa asigure servicii de inalt profesionalism, la un excelent raport calitate-pret.

Rail Cargo Logistics - Romania Solutions organizeaza in conditii de maxima eficienta transport feroviar pentru o gama foarte variata de marfuri: vrac, ambulate, lichide, inclusiv containere. Ajuta la unirea celor mai indepartate puncte din Europa, Asia si Orientul Mijlociu.

Compania se afla in parteneriat cu SNTFM – CFR Marfa S.A., privind plata centralizata a taxelor de transport pentru marfurile de import-export si tranzit, a tarifelor de transport in traficul local de marfuri, precum si import-export via porturi, putand asigura tarife optime de transport si asistenta tehnica de specialitate.

Prin profesionalismul angajatilor, asigura solutionarea

cerintelor clientilor cu promptitudine si seriozitate. De asemenea, ofera servicii de preluare a marfii, intocmire a documentelor necesare operatiunilor de export,import sau tranzit , transport, vamuire, asigurarea marfii si nu in ultimul rand servicii de livrare la domiciliu.

Reteaua firmei ofera acces la cele peste 5000 de camioane de toate tipurile, acordand clientilor siguranta oricarui tip de marfa .

Cu o întreagă flotă de autovehicule cu capacități între 1.5 tone și 20 tone pentru distribuție, transport intern și transport internațional. Transport rutier pentru mărfuri standard și de mărfuri periculoase, din și către orice destinație din Europa.

Astfel, firma pune la dispozitie:

- transport intern si international in regim de grupaj;
- transport intern si international in regim exclusiv;
- servicii “ door to door”;
- colectare si distributie oriunde in Romania ;
- transport de marfuri periculoase;
- transporturi pentru marfuri agabaritice;
- transporturi speciale de cereale si lichide alimentare;
- asigurarea marfii transportate;
- informatii asupra derularii transportului in orice moment;

De asemenea sunt puse la dispozitie bene pentru transportul de cereale și cisterne specializate pentru transportul lichidelor alimentare.

Rail Cargo Logistics - Romania Solutions detine 2 platforme in Bucuresti si Arad, construite dupa standarde europene, avand dotarile necesare pentru a preintampina orice solicitare a clientilor.

În București, compania pune la dispoziția clienților un spațiu de depozitare de 4400 mp, iar în Arad un depozit modern cu suprafața de 3000 mp dotat cu camere frigorifice, cu temperatură controlată, supraveghere video, pază și protecție împotriva incendiilor.

În oricare dintre centrele logistice, sunt asigurate următoarele servicii:

- depozitare ;
- antrepozitare (depozitare sub regim vamal);
- manipulare;
- evidența informatică a stocurilor;
- paletizare;
- infoliere;
- asigurarea marfii;
- paza și supraveghere video;
- consultanță logistică.

Prin urmare, depozitarea și vamuirea se fac în următoarele locuri:

1. Depozitare în regim vamal:

- în depozitul din Șos. Odăii cu suprafața utilă de 4400 m.p.;
- în depozitul filialei din Arad cu suprafața utilă de 2000 m.p.;
- în Zona Liberă Curtici - suprafața utilă de 9.000 m.p.

2. Comisionariat vamal (formalități vamale de import, export, tranzit, antrepozitare):

- în Vama Băneasa - București (LSR București);
- în Vama Arad (LSR Arad);
- în Zona Liberă Curtici;
- în Vama Curtici Gară (operator tren RO-LA pe traseele Arad - Wels și Wels - Arad);
- în vama de frontieră Nădlac (punctul vamal LSR Nădlac).

Comisionariat vamal

Cu ajutorul acestei societăți, orice operațiune vamală devine mai simplă. Efectuarea rapidă a formalităților vamale va oferi un mare avantaj asupra competitorilor - bunurile clienților fiind disponibile într-un timp mult mai scurt.

Rail Cargo Logistics - Romania Solutions oferă o gamă completă de servicii de comisionariat vamal, cum ar fi :

- declararea marfurilor extracomunitare la import sau export;
- declarații vamale (primară, complementară, de valoare în vamă etc)
- servicii de asistență și reprezentanță vamală;
- completare carnet TIR, CMR;
- plata drepturilor în numele și la ordinea clientului.

Odată cu intrarea în Uniunea Europeană, la 01.01.2007, controlul vamal asupra mișcării bunurilor între România și celelalte membre ale Uniunii Europene dispăre. Pentru a înlocui

aceasta sursa de date, a fost creat si dezvoltat sistemul statistic Intrastat, in vederea colectarii informatiilor direct de la operatorii economici din tarile membre ale Uniunii Europene care realizeaza schimb de bunuri cu alte state membre ale Uniunii Europene.

Serviciul intrastat este numele dat sistemului de colectare a datelor statistice privind comertul cu bunuri intre tarile din Uniunea Europeana. Acesta functioneaza pe baza declaratiilor lunare complete de exportator sau importator sau de catre o terta parte.

Astfel, Rail Cargo Logistics - Romania Solutions ofera:

- verificarea documentatiei necesare ;
- completarea declaratiei;
- depunerea declaratiei in termen, conform normelor in vigoare;

2. Structura S.C. Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Societatea Rail Cargo Logistics - Romania Solutions este compusa din cinci compartimente principale, si anume:

1. departamentul financiar,
2. departamentul resurselor umane,
3. departamentul executiv pentru transport rutier,
4. departamentul executiv pentru transport feroviar,
5. departamentul auto.

Diagnosticul S.C. Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Evoluția și dinamica numărului de angajați ai firmei este realizată în perioada anilor 2014 – 2019.

În tabelul nr. 1 se observă evoluția acestora în cei șase ani de referință. Astfel, pe parcursul trecerii timpului compania a înregistrat o creștere de personal de 90 de oameni, de la 230 de angajați în anul 2014 la 320 de angajați în anul 2019.

Tabelul nr. 1 - Evoluția numărului de angajați al firmei

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Această evoluție favorabilă pentru companie se datorează sistemului de comunicație mass-media, precum și internetului, care au ajutat la dezvoltarea întreprinderii și au evidențiat standard și forme de trai mai atractive pentru diferite categorii de populație din România, care au fost în cele din urmă recrutați la compania.

În tabelul nr. 2 și graficul nr. 1 sunt prezentate evoluția personalului companiei pe categorii de sexe, în aceeași perioadă de referință, 2014 – 2019. Prin urmare, se observă că 64% din totalul personalului sunt bărbați și 36% femei în anul 2019. Pe parcursul anilor analizați putem constata că ponderea cea mai mare a deținut-o bărbații, după cum urmează:

- anul 2014 = 26% femei și 74% bărbați;
- anul 2015 = 28% femei și 72% bărbați;
- anul 2016 = 30% femei și 70% bărbați;
- anul 2017 = 34% femei și 66% bărbați;

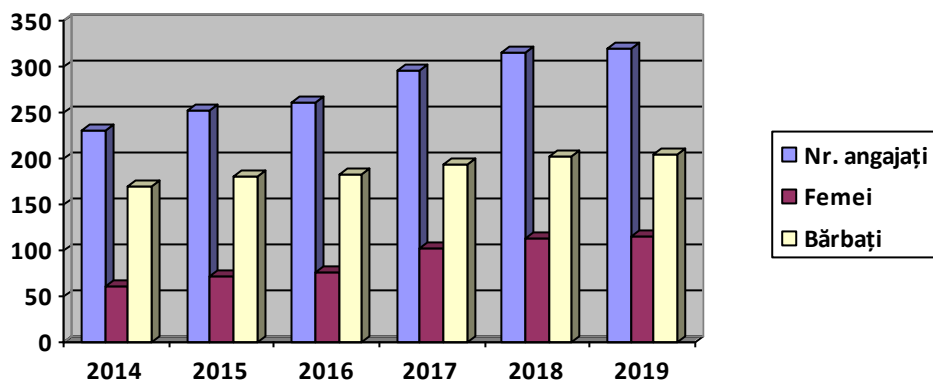
- anul 2018 = 35% femei și 65% bărbați.

Tabelul nr. 2 - Evoluția personalului pe categorii de sexe

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Femei	60	72	77	102	113	115
Bărbați	170	180	183	193	203	205

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Graficul nr. 1 - Evoluția personalului pe categorii de sexe

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Astfel, se observă că ponderea bărbaților este mai mare decât cea a femeilor, însă evoluția femeilor este una favorabilă, întrucât a crescut continuu pe toată perioada analizată. Creșterea participării femeilor pe piața forței de muncă, inclusiv prin măsuri suport de reconciliere a vieții profesionale cu cea de familie se poate realiza prin:

- elaborarea unui ghid cu modele de conciliere a vieții de familie cu viața profesională și cu prevederi legislative care să fie distribuite la nivel european, național și regional;
- prevederi legislative care să reducă diferențele de gen în sistemul de salarizare;
- promovarea antreprenoriatului în rândul femeilor;
- încurajarea femeilor pentru revenirea pe piața forței de muncă după finalizarea concediului pentru creșterea copilului, inclusiv prin aranjamente flexibile de lucru.

Majoritatea angajaților companiei au vârsta cuprinsă între 31 de ani și 50 de ani. În tabelul nr. 3 este prezentată evoluția resurselor umane pe categoriile de vârstă cel mai des întâlnite.

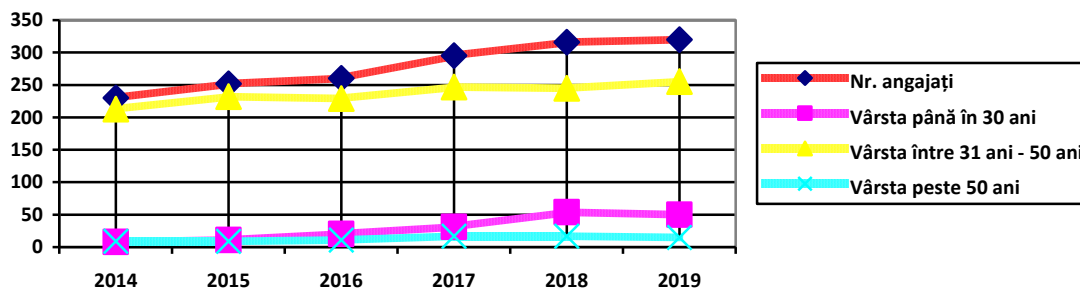
Tabelul nr. 3 - Evoluția personalului pe categorii de vârstă

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Vârsta până în 30 ani	8	11	20	31	54	50
Vârsta între 31 ani - 50 ani	213	232	229	247	245	255
Vârsta peste 50 ani	9	9	11	17	17	15

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Ponderea cea mai mare a celor în vârstă între 31 și 50 de ani a fost în anul 2014, unde deținea 92%.

Graficul nr. 2 - Evoluția personalului pe categorii de vârstă

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Din graficul nr. 2 se observă că pe parcursul timpului dinamica ponderii celor bătrâni este devansată de dinamica celor tineri.

Vechimea în muncă reprezintă însumarea tuturor perioadelor în care salariatul a desfășurat o muncă sau o altă activitate social-utilă. (M. Zaharov, E. Tucikova)

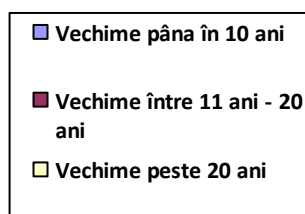
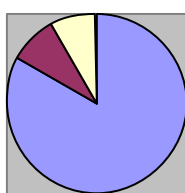
În tabelul nr. 4 este prezentată evoluția personalului din companie în funcție de vechimea sa în muncă.

Tabelul nr. 4 - Evoluția și structura personalului în funcție de vechimea în muncă

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Vechime până în 10 ani	192	202	211	241	265	266
Vechime între 11 ani - 20 ani	20	26	26	27	25	28
Vechime peste 20 ani	18	24	23	27	26	26

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Graficul nr. 3 - Structura personalului în funcție de vechimea în muncă în anul 2019

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Din tabelul nr. 5 se observă că majoritatea personalului firmei au studii superioare.

**Tabelul nr. 5 - Evoluția și structura personalului
în funcție de nivelul de pregătire**

Anul	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Personal cu studii liceale	8	12	9	13	16	11
Personal cu studii medii	24	36	25	42	52	55
Personal cu studii superioare	198	204	226	240	248	254

Sursa: Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL

Importanța resurselor umane și influența acestora

Gradul de specificitate al personalului se referă la caracteristicile cerute ocupantului postului pentru a fi performant pentru postul respectiv.

Deoarece fiecare stat are obligația de a dezvolta mediul universitar, prin găsirea unor modalități de încurajare și sporire a nivelului de școlarizare a populației, rata celor care doresc să muncească încă din anii facultății crește.

De asemenea, menținerea absolvenților cu studii superioare în România contribuie, cu siguranță, la creșterea socio-economică și la sporirea prestigiului academic al țării și are un impact major asupra generațiilor viitoare. De aceea ponderea celor cu vechime puțină (până în 10 ani) în muncă a crescut de la un an la altul.

Nivelul de pregătire al angajaților stă la baza creșterii eficienței la locul de muncă. Acest grad de specificitate are numeroase avantaje, precum:

- îmbogățirea performanței prin repetiție și practică în aceleași activități sau în domenii adiacente,
- creșterea calității produsului final,
- valorificarea eficientă a celor mai bune aptitudini ale angajatului.

De asemenea, nevoile și scopurile unei persoane depind de două categorii de factori:

- ✓ factori legați de persoană: personalitate, aspirații, educație și pregătire profesională, mediul social de proveniență, nevoile deja satisfăcute, etc.
- ✓ factori legați de mediu din companie: cultura organizațională, relațiile interumane și normele de grup, stilul de conducere, etc.

Orice organizație de succes trebuie:

- să identifice și să satisfacă nevoile și așteptările clienților săi, precum și ale altor părți interesate, respectiv angajați, furnizori, proprietari, societate, pentru obținerea unui avantaj concurențial, și să realizeze acest lucru într-o manieră eficientă și eficientă;
- să obțină, să mențină și să-și îmbunătățească performanțele și capacitățile generale iar factorul cheie îl constituie un angajament puternic în vederea realizării calității.

5. Fundamentarea metodologică

Cercetarea empirică pe bază de chestionar este o direcție importantă de cercetare și care are ca obiectiv principal demonstrarea necesității managementului resurselor umane, precum și cuantificarea recompenselor angajaților, prin măsurarea gradului de satisfacție a acestora.

Cercetarea s-a desfășurat pe parcursul a două luni, în perioada martie și mai 2020, pe un eșantion de 240 de angajați care își desfășoară activitatea la Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL.

Chestionarul a fost administrat prin deplasarea la sediul companiei Rail Cargo Logistics - Romania Solutions SRL, asigurând, totodată, confidențialitatea răspunsurilor, dar și respectarea regulilor ca un respondent să poată completa chestionarul doar o singură dată.

Am considerat necesar acest lucru pentru a observa mai ușor efectele recrutării și selecției angajaților, precum și motivarea lor.

Descrierea chestionarului și interpretarea răspunsurilor

Întocmirea chestionarului a vizat identificarea unor măsuri de perfecționare a sistemului de recompense al companiei, tocmai pentru ca acesta să fie în funcție de cerințele și necesitățile angajaților.

În acest sens, s-a stabilit ca obiective ale chestionarului următoarele:

- descrierea sistemului de recrutare al companiei;
- identificarea punctelor forte și slabe în domeniul managementului resurselor umane ale companiei;
- studierea corelației dintre sistemul de recompense și satisfacția în muncă;
- oferirea posibilităților firmei de a reflecta la practicile manageriale utilizate și de a le perfecționa.

Unul dintre obiectivele chestionarului a fost acela de a respecta principiul rapidității și ușurinței completării. Marja de eroare a chestionarului este de 0,5 procente, acesta fiind aplicat pe un eșantion de persoane cotate la un nivel de încredere de 95%.

Chestionarul cuprinde un set de 8 întrebări referitoare la nivelul de satisfacție în muncă al angajaților companiei, prezentat în anexa nr. 1.

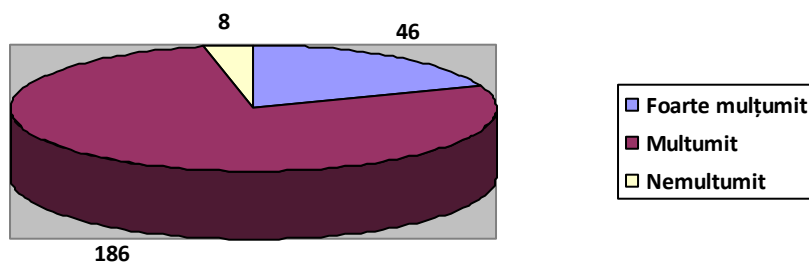
CHESTIONAR

1. Sunteți satisfăcut de postul pe care-l ocupați?

Tabelul nr. 6 – Satisfacția față de post la nivelul companiei

Satisfacție	Foarte mulțumit		Mulțumit		Nemulțumit	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	46	19,16%	186	77,5%	8	3,33%

Figura nr. 4 - Satisfacția față de post la nivelul companiei

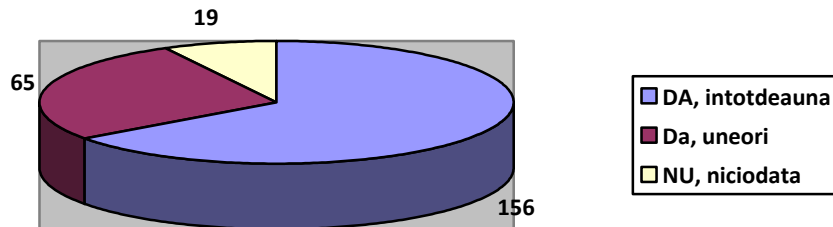
Din tabelul nr. 6 se observă că 77,5% din respondenți sunt mulțumiți de postul ocupat în cadrul companiei și 46 de persoane, respectiv 19,16% sunt foarte mulțumiți de postul lor. Aceasta reprezintă o situație foarte favorabilă pentru firmă întrucât arată faptul că aproape toți angajații sunt satisfăcători. În același timp, doar 8 dintre cele 240 de persoane intervievate au considerat că sunt nemulțumite și posibil ca aceștia să se și gândească la o posibilă schimbare de job.

1. Recompensele primite sunt conform volumului de muncă depus?

Tabelul nr. 7 – Recompensele primite conforme cu volumul de muncă

	DA, întotdeauna		DA, uneori		NU, niciodată	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	156	65%	65	27%	19	8%

Figura nr. 5 - Recompensele primite conforme cu volumul de muncă

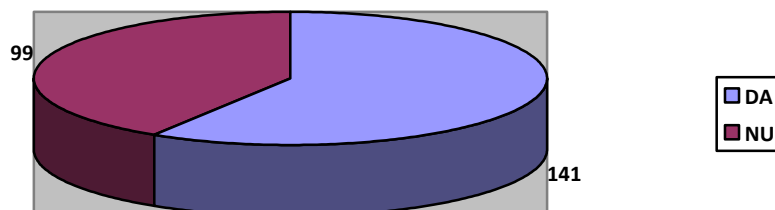
Stimuletele primite de angajatori în cadrul companiei sunt în proporție de 65% întotdeauna conforme cu volumul de muncă depus de către aceștia. Doar 8% din cei 240 de respondenți consideră că niciodată recompensele primite nu sunt conforme productivității lor. Probabil printre aceștia 19 angajați se numără și cei 8 angajați care nu sunt satisfăcuți de postul pe care îl ocupă.

2. Este ușor să promovați în cadrul companiei?

Tabelul nr. 8 – Posibilitatea promovării la locul de muncă

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	141	58,75%	99	41,25%

Figura nr. 6 - Posibilitatea promovării la locul de muncă

Conform tabelului nr. 8, mai mulți de jumătate din respondenți au răspuns favorabil, în sensul că pot promova ușor în cadrul companiei.

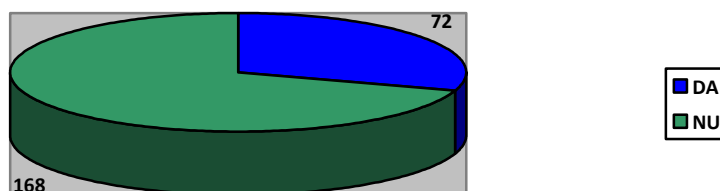
3. Vă simțiți subapreciat din punct de vedere al nivelului de pregătire?

Tabelul nr. 9 – Subaprecierea față de nivelul de pregătire

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	72	30%	168	70%

Deoarece majoritatea angajaților firmei au studii superioare, aceștia nici nu se simt subapreciați față de nivelul de pregătire. Din cei 240 de respondenți, 168 au răspuns că nu se simt subapreciați din acest punct de vedere.

Figura nr. 7 - Subaprecierea față de nivelul de pregătire

În același timp, 30% dintre angajați consideră că ar trebui să fie apreciați mai mult având în vedere pregătirea și abilitățile acestora.

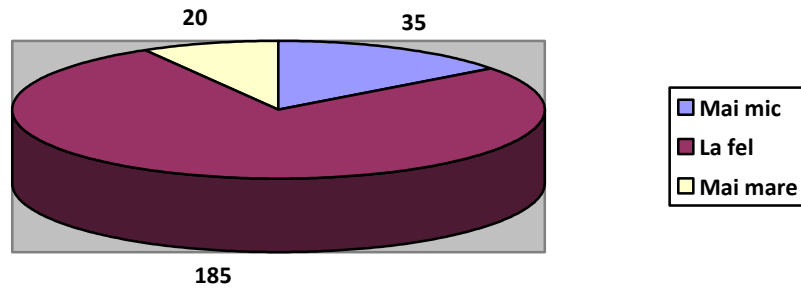
4. Cum a evolua salariul dvs. pe parcursul timpului?

Tabelul nr. 10 - Evoluția salariului la nivelul companiei

Evoluția salariilor	Mai mic		La fel		Mai mare	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	35	14,77%	185	77%	20	8,33%

Figura nr. 8 - Evoluția salariului la nivelul companiei

Din punct de vedere al evoluției salariului, conform tabelului nr. 6, doar 20 din cei 240 de anagajați interogați susțin că acesta le-a fost mărit, ei reprezentând 8,33%, în timp ce 14,77% dintre angajații intervievați susți că salariul lor s-a micșorat față de cât în aveau la angajare.

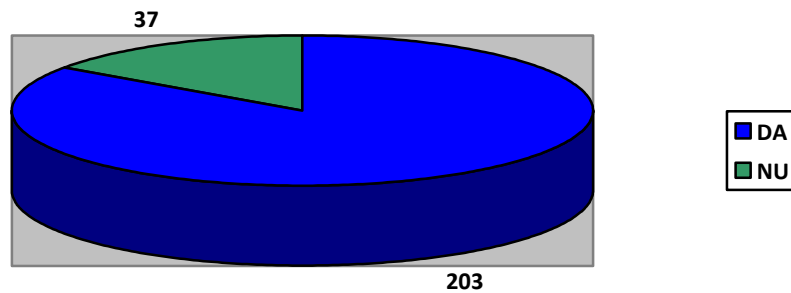
De asemenea, se observă că marea majoritate a angajaților, respectiv 77%, însumând un număr de 185 de persoane, au rămas cu același salariu.

5. Este o atmosferă plăcută în companie?

Tabelul nr. 11 – Atmosfera în cadrul companiei

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	203	84,58%	37	15,41%

Figura nr. 9 - Atmosfera în cadrul companiei

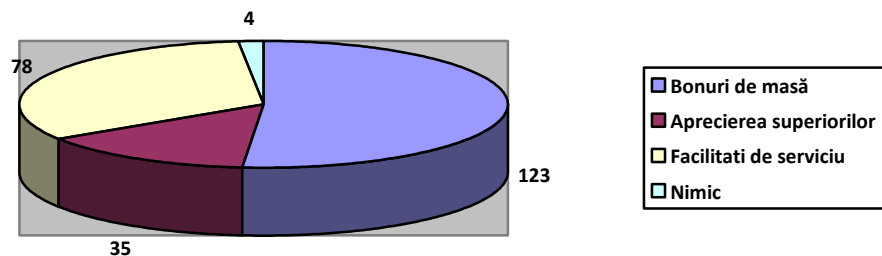
Din răspunsurile primite, conform tabelului nr. 11 și figurii nr. 9, se observă că 84,58% dintre persoanele interviuate sunt satisfăcute de atmosfera din cadrul companiei, situație pozitivă pentru aceasta. În timp ce restul de 37 de persoane, respectiv 15,41% nu sunt mulțumiți de atmosfera din cadrul întreprinderii.

6. Ce alte tipuri de recompense vă motivează în afară de salariul primit?

Tabelul nr. 12 – Alte recompense motivatoare în cadrul companiei

Recompense	Bonuri de masă		Aprecieria superiorilor		Facilități de serviciu		Nimic	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	123	51,25%	35	14,58%	78	32,5%	4	1,66%

Figura nr. 10 - Alte recompense motivatoare în cadrul companiei

Din tabelul nr. 12 și figura nr. 10 rezultă că mai mult de jumătate din respondenți, respectiv 51,25% sunt motivați de bonurile de masă primite. În același timp, 14,58% sunt motivați de aprecierile primite de la superiori, iar 32,5% de facilitățile de serviciu primite. Doar 4 persoane din cele 240 nu sunt motivate de nimic în afară de salariu.

Facilitățile de serviciu primite se referă la mașina de serviciu sau telefon, precum și la laptopul de serviciu.

7. Credeți că productivitatea muncii ar crește dacă....?

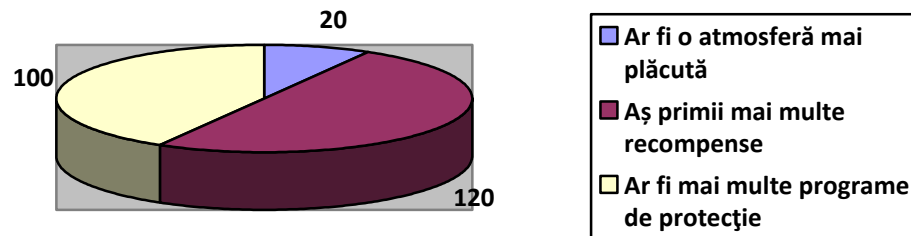
Tabelul nr. 13 – Motivația suplimentară la nivelul companiei

Evoluția salariilor	Ar fi o atmosferă mai plăcută		Aș primii mai multe recompense		Ar fi mai multe programe de protecție	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	20	8,33%	120	50%	100	41,66%

Din răspunsurile primite, 120 de persoane consideră că ar fi mai productive dacă ar primii mai multe recompense și 100 de persoane cred că dacă ar fi mai multe programe de protecție, ar fi mai productivi, conform tabelului nr. 13 și figurii nr. 11. Programele de protecție se referă la asigurările medicale, asigurările de viață, asigurările în caz de accidente.

În schimb doar 8,33% din respondenți cred că ar fi mai motivați dacă ar fi o atmosferă mai plăcută în companie. De aici se poate trage concluzia că în firmă atmosfera este foarte bună.

Figura nr. 11 - Motivația suplimentară la nivelul companiei

Concluzii și propuneri

În urma aplicării acestui chestionar și a interpretării răspunsurilor primite se poate concluziona prin aprecierea sistemului de recompense și motivare a personalului din cadrul companiei.

Distribuția chestionarului a fost realizată personal, așadar, au fost furnizate clarificările necesare de fiecare dată când au fost solicitate informații suplimentare. Prin urmare, toate chestionarele au fost completate corect și au fost validate pentru a fi centralizate. Ținând cont că nu a existat nici un criteriu de selectare a angajaților incluși în prezentul studiu, stabilirea eșantionului nu a creat nici un fel de dificultate în realizarea cercetării. Astfel, s-a urmărit includerea în studio a unui număr cât mai mare de angajați în așa fel încât rezultatele obținute să fie concludente, iar situația să poată fi generalizată la toți angajații.

De reținut este faptul că 62% din respondenți au fost bărbați și 38% au fost femei, iar vârsta medie s-a situat între 30 și 45 de ani. Prin urmare, au fost atinse țintele majoritare din cadrul companiei.

Astfel, se poate concluziona că mai mult de jumătate din angajații companiei sunt motivați și consideră că munca lor este corect recompensată.

Se consideră că nu există o relație univocă între satisfacție și performanță, iar de cele mai multe ori relația este circulară, performanțele superioare determină satisfacție în muncă, care poate duce la creșterea performanțelor, dar există și numeroase excepții:

- ✓ în cazul lucrului sub amenințare performanțele de obicei sunt mari, însă satisfacția în muncă lipsește;
- ✓ dacă mediul de muncă este permisiv și lipsit de exigențe, controlul inexistent, iar angajații pot folosi timpul de muncă pentru rezolvarea unor probleme personale pe seama cheltuielilor organizației, satisfacția va fi mare, însă performanțele reduse;
- ✓ insatisfacția poate duce la creșterea gradului de motivație și la îmbunătățirea performanțelor.

Posibil ca unii dintre angajații companiei să se numere printre persoanele care trec prin aceste momente.

Prin urmare, nevoile nesatisfăcute, valoarea recompenselor așteptate (influențată de factorii personali) și așteptările privind obținerea recompenselor dorite în urma muncii prestate, determină gradul de motivație în muncă, respectiv efortul depus.

Însă, în linii mari nivelul de satisfacție al angajaților companiei este unul destul de ridicat, deoarece aceștia consideră că muncă lor se desfășoară într-o atmosferă plăcută, este bine răsplătită și apreciată prin numeroase recompense, inclusiv bonurile de masă.

Pe plan internațional managementul resurselor umane a căpătat o importanță deosebită, resursele umane fiind apreciate ca cel mai valoros activ utilizat în procesul muncii.

Efortul depus de angajați se transformă în performanță sub influența abilităților și îndemănarilor personale, percepției corecte a rolului în organizație, sprijinului oferit de organizație și constrângerilor ei.

Astfel, performanța este urmată de recompense care se compară cu nivelul perceput al performanței, respectiv cu raporturile output/input ale persoanelor de referință. Dacă recompensele sunt considerate echitabile, ele duc la apariția stării de satisfacție în muncă. Obținerea recompenselor are un efect de fortificare a comportamentului, influențează motivația viitoare prin creșterea așteptărilor referitoare la obținerea recompenselor dorite în urma efortului depus.

Nivelul de satisfacție sau insatisfacție rezultat din acest proces va contribui la determinarea valorii viitoare a recompenselor și prin satisfacerea unor nevoi, respectiv atingerea unor scopuri, va modifica nevoile și scopurile individuale, pornind un nou ciclu de motivație.

În concluzie, o motivație puternică conduce la nașterea în individ a unor dorințe pentru a avansa, a face mai mult, a se realiza. Aceste dorințe determină apariția unei productivități a muncii din ce în ce mai mari.

Consider că tema abordată în lucrarea de față este după părerea mea de foarte mare importanță pentru activitatea prezentă și viitoare a firmei, deoarece de calitatea și de motivarea resursei umane depinde în mare măsură realizarea obiectivelor firmei.

Bibliografie

1. Antonoaie N., *“Management”*, Editura Muntenia, Constanța 2003
2. C. Ceocea, *“Riscul în activitatea de management”*, Editura Economică, București, 2010
3. Cornescu V., Marinescu P., Curteanu D., Toma S., *Management. De la teorie la practică*, Ed. Universitatea din București, 2004;
4. Dinu Ana Maria, *“Managementul întreprinderii în condiții de risc”*, Editura ProUniversitaria, București, 2014
5. Emilia Vasile, Daniela Mitran, *„Managementul resurselor umane – conceptual și pragmatic”*, Universitatea Athenaeum București, 2011
6. Ilie Suzana, Georgescu Roxana, *„Organizarea resurselor umane”*, Editura Oscar Print, București, 2006
7. Ilie Suzana, Popovici Cătălina, Albu Rodica, *„Planificarea operațională”*, Editura Oscar Print, București, 2006
8. Postăvaru N., *“Managerul și formarea lui. Forța resurselor umane”*, București, Editura Edith Advertising, 1998
9. Predonu Andreea – Monica, *“Viitorul pieței muncii europene. Implicații regionale”*, Editura ProUniversitaria, București, 2015
10. Price A, *“Human Resources Management: in business context.3rd”* Ed. London. Cengage Learning, 2007
11. Viorel Lefter, Aurel Manolescu, *“Managementul resurselor umane”*, Editura Economică, București, 2007
12. Zanfir Adriana, *„Managementul calității serviciilor de sănătate în spitalele din România”*, Editura ProUniversitaria, București, 2014.

ATRIBUȚIILE, STRUCTURA ȘI JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE - STUDIU DE CAZ

Slavca Maria ONCEA
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana Bezeriță

Abstract: *Constituția reprezintă, în majoritatea statelor, legea supremă, fundamentală, care se află în vârful piramidei juridice a tuturor izvoarelor de drept și care statuează în cuprinsul ei atât modul de organizare a puterii statului cât și drepturile și libertățile cetățenilor.*

Așadar, din nevoia de asigurare a funcționării optime a puterilor statului, a respectării și protecției drepturilor și libertăților cetățenești, a realizării unui control al conformității legilor adoptate, în cadrul statului de drept, a fost creată o instituție care să asigure supremația Constituției, atât prin raportare la alte instituții sau autorități ale statului, cât și prin raportare la cetățenii unui stat, având ca principal scop exercitarea controlului de constituționalitate.

Curtea Constituțională ocupă o poziție specială în cadrul arhitecturii constituționale și politice a României postcomuniste, deoarece controlul constituționalității legilor stă la baza statului de drept, democratic.

Prezenta lucrare cuprinde două Secțiuni privind Rolul și atribuțiile Curții Constituționale, Structura și organizarea Curții Constituționale și un Studiu de caz privind Decizia Curții Constituționale nr. 875/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de prim-ministru, pe de altă parte, prin care autoarea își propune reliefașarea rolului Curții Constituționale de <garant al supremației Constituției>.

INTRODUCERE⁷

În spațiul românesc, Revoluția din decembrie 1989 a marcat trecerea de la un regim comunist la unul democratic, astfel că Adunarea Constituantă de la acel moment a ales o Comisie pentru redactarea proiectului Constituției României, context în care, la data de 21 noiembrie 1991, a fost adoptată noua Constituție a României.

Art. 152 prevedea că, „în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Constituției, se înființează Curtea Constituțională”, mod în care legiuitorul constituant a consacrat un tip de control al constituționalității legilor, exercitat de o autoritate publică politico-jurisdicțională. Astfel, în cursul lunii iunie 1992, judecătorii primei Curți Constituționale au fost numiți pentru perioade de 3, 6 și, respectiv, 9 ani, Președintele României, Camera Deputaților și Senatul desemnând câte un judecător pentru fiecare dintre cele trei perioade, în acest fel asigurându-se independența judecătorilor față de autoritățile publice care i-au numit.

În anul 2003, ca urmare a revizuirii Legii fundamentale, Curtea Constituțională a fost consacrată prin sintagma de “*garant al supremației Constituției*”, conform art. 142 alin. (1) din Constituția României, republicată,⁸ fiind investită cu atribuții noi, care îi consolidează rolul în cadrul <edificiului instituțional al statului de drept>.

Astfel, pentru prima oară în istoria acestei autorități, Curtea Constituțională este competentă să exercite un control „*asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri*

⁷ A se vedea:

Curtea Constituțională a României, *Scurt istoric*, disponibil la site-ul: <https://www.ccr.ro/prezentare-generală/scurt-istoric/>, consultat la data 30.05.2020.

⁸ *Constituția României*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

internaționale la sesizarea unuia din președinții Camerelor, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau cel puțin 25 de senatori”, iar “în cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției”, aspect care relevă importanța controlului de constituționalitate, fie în sensul de a împiedica ratificarea unui tratat neconstituțional, fie în cel de a determina inițierea procedurii de revizuire a Constituției.⁹

Totodată, Curtea Constituțională are competența de a soluționa „conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii”, ceea ce îi conferă acesteia rolul de a tranșa disputele dintre instituțiile fundamentale ale statului, reprezentând o puternică garanție în exercitarea prerogativelor de către autoritățile publice, în limitele constituționale și respectând principiile statului de drept.¹⁰

Potrivit doctrinei de specialitate, Curtea Constituțională a României reprezintă o autoritate publică ce se supune doar Constituției și legii organice privind organizarea și funcționarea sa, dar prevederile referitoare la competența Curții trebuie să fie cuprinse exclusiv în Constituție, întrucât nici măcar prin legea sa organică nu pot fi instituite dispoziții care să vizeze domeniul său de competență constituțională materială.¹¹

Locul Curții Constituționale în raport cu celelalte autorități și instituții publice este stabilit de prevederile Legii nr. 47/1992¹², potrivit cărora: Curtea Constituțională este „*unica autoritate de jurisdicție constituțională din România*”¹³, fiind o autoritate independentă față de orice altă autoritate publică și care se supune numai Constituției și legii sale organice (art. 1).

1. Rolul și atribuțiile Curții Constituționale

Atribuțiile Curții Constituționale se exercită în domenii de activitate de interes social și politic deosebit, cum ar fi: procedura de alegere a Președintelui României, procedura de suspendare din funcție a acestuia, exercitarea de către cetățeni a dreptului de inițiativă legislativă, revizuirea Constituției, contestarea constituționalității unui partid politic. În exercitarea celorlalte prerogative constituționale, Curtea apare ca un organism care verifică *regularitatea și legalitatea* unor proceduri, având totodată atribuții *consultative*, în domeniul contenciosului constituțional.¹⁴

Se poate afirma că, principalele trăsături și funcții ale Curții Constituționale sunt următoarele:¹⁵

- *nu reprezintă o altă putere în stat și nici nu preia vreuna din funcțiile îndeplinite de cele trei puteri, executivă, legislativă și judecătorească;*
- *este o autoritate publică cu caracter mixt, de natură politico-jurisdicțională, care prin unele dintre atribuțiile sale are și un rol politic;*
- *este garantul supremației Constituției;*

⁹ Tudorel Toader, *Evoluția constituționalismului în România (III)*, Universul Juridic, nr. 6/2016, 07.06.2016, disponibil la site-ul: <https://lege5.ro/Gratuit/ge3dinzsgqyq/evolutia-constitucionalismului-in-romania-iii>, consultat la data 30.05.2020.

¹⁰ Ibidem.

¹¹ Cristian Ionescu, *În legătură cu natura juridică a Curții Constituționale*, în Revista Dreptul, Uniunea Juriștilor, nr. 9/2019, pp. 1912-1942. Articol disponibil la site-ul (21 septembrie 2019): <https://lege5.ro/Gratuit/gm3donbsgq3q/in-legatura-cu-natura-juridica-a-curtii-constituționale>, consultat la data 30.05.2020.

¹² *Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*; Text republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004; Republicare (r2) aplicabilă de la 16 iulie 2004 până la 02 decembrie 2010, fiind înlocuită prin republicarea (r3) din Monitorul Oficial, Partea I, nr. 807 din 03 decembrie 2010.

¹³ Art. 2 din Legea nr. 47/1992, republicată.

¹⁴ Cristian Ionescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2001, p. 352.

¹⁵ Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu (coordonatori), *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, pp. 1377-1378.

- *este autoritatea publică ce sprijină buna funcționare a puterilor publice în cadrul raporturilor constituționale de separație, echilibru, colaborare și control reciproc, motiv pentru care este independentă față de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției și legii sale organice;*
- *Curtea Constituțională este protectorul libertăților publice, activitatea sa fiind pusă în slujba cetățenilor și a drepturilor lor, în cadrul democrației constituționale.*

Astfel, art. 146 din Constituție statuează expres atribuțiile Curții Constituționale, suma acestora reprezentând, *in concreto*, competența jurisdicției constituționale, atribuții care nu trebuie interpretate în sens limitativ deoarece lit. (l) menționează că aceasta „*îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții*”¹⁶.

În conformitate cu art. 146, atribuțiile Curții Constituționale sunt următoarele:

- *Se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției.*

Astfel, Curtea Constituțională are competența de a se pronunța cu privire la constituționalitatea legilor înainte de promulgarea acestora, atunci când este sesizată de către Președintele României, de către unul dintre președinții celor două Camere, de Guvern, de Înalta Curte de Casație și Justiție, de către Avocatului Poporului ori de un număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori. În cadrul acestui control prealabil, Curtea este sesizată printr-o acțiune directă prin care se contestă constituționalitatea unei legi, în perioada cuprinsă între votarea sa de către ambele Camere și promulgarea de către Președintele României.¹⁷ Sesizarea declanșează procedura de control, având ca efect direct întreruperea promulgării legii, iar Decizia Curții pronunțată pentru soluționarea sesizării are ca efect declanșarea procedurii de reexaminare a legii în Camerele Parlamentului, dacă legea a fost declarată neconstituțională sau, după caz, reluarea procedurii promulgării, dacă, dimpotrivă, Curtea a constatat că legea este conformă cu dispozițiile Constituției.

- *Se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*

În ipoteza în care sesizarea aparține unuia dintre președinții Camerelor Parlamentului, Curtea va dispune comunicarea sesizării către Președintele României, președintelui celeilalte Camere, precum și Guvernului.¹⁸ Dezbateră cu privire la constituționalitatea tratatului sau a acordului internațional se desfășoară în plenul Curții Constituționale, pe baza sesizării, a documentelor și a punctelor de vedere primite, atât asupra prevederilor menționate în sesizare, cât și asupra celor de care, în mod necesar și evident, acestea nu pot fi dissociate.¹⁹

- *Se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*

¹⁶ Acest fapt nu trebuie asociat însă cu ideea potrivit căreia Curtea Constituțională ar putea îndeplini și alte atribuții decât cele prevăzute la art. 146 lit a) - k) din Constituție, ci trebuie interpretat în sensul că aceasta va putea îndeplini alte atribuții doar respectând procedura stabilită prin Legea fundamentală și numai dacă, astfel de atribuții ar fi prevăzute expres în legea sa organică de organizare și funcționare.

¹⁷ A se vedea: Ioan Muraru, Tănăsescu Elena Simina, *Drept constituțional și instituții politice*, Volumul I, Ediția 14, Editura C.H. Beck, București, 2011.

¹⁸ Art. 24, alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată.

¹⁹ Art. 26, alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Astfel, dezbateră asupra constituționalității regulamentelor se desfășoară în plenul Curții Constituționale, pe baza sesizării și a punctelor de vedere primite, iar decizia se pronunță cu votul majorității judecătorilor Curții, aducându-se ulterior la cunoștință Camerei al cărei regulament a fost dezbătut. Totodată, în cazul în care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții, Camera sesizată va reexamina, în termen de 45 de zile, aceste dispoziții, pentru punerea lor de acord cu prevederile Constituției, motiv pentru care, în acest interval, dispozițiile din regulament declarate neconstituționale sunt suspendate.

- *Hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, excepția ce poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului.*

Această atribuție conferă posibilitatea Curții Constituționale de a controla constituționalitatea dispozițiilor din legile și ordonanțele în vigoare, hotărând asupra excepțiilor de neconstituționalitate. Prin faptul că legiuitorul a menționat că Avocatul Poporului poate ridica direct o excepție de neconstituționalitate, i-a acordat acestuia un instrument juridic eficient în realizarea scopului său, acela de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.

- *Soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii.*

Astfel, Curtea Constituțională, la cerere, exercită un control de constituționalitate în vederea soluționării conflictelor apărute între diferite autorități ale statului.

- *Veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului.*

Curtea Constituțională are atribuții în ceea ce privește respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și totodată confirmă rezultatele sufragiului. Atribuțiile Curții au ca obiect verificarea legalității procedurii de alegere a Președintelui României, inclusiv de a soluționa contestațiile împotriva diferitelor operațiuni electorale înreprinse de autoritățile competente. În ceea ce privește confirmarea rezultatelor sufragiului, Curtea Constituțională verifică dosarele primite de la Biroul Electoral Central și validează rezultatele anunțate de acesta,²⁰ dacă se constată că au fost respectate dispozițiile art. 81 din Constituție și ale Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României²¹.

- *Constată existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;*

- *Dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României.*

Constituția României prevede că Președintele nu răspunde politic în fața Parlamentului, însă poate fi demis prin referendum de către electorat, potrivit legii. Suspendarea din funcție a Președintelui se face în urma săvârșirii de către acesta a unor fapte grave prin care se încalcă prevederile Constituției, propunere ce trebuie inițiată de cel puțin o treime din numărul deputaților și senatorilor, aducându-i-se neîntârziat la cunoștință acest fapt.²² Așadar, în această procedură, rolul Curții Constituționale este unul consultativ, având în vedere faptul că avizul emis, cu privire la presupusa încălcare a Constituției de către Președintele României, are doar un caracter consultativ, nefiind obligatoriu de însușit.²³

²⁰ Cristian Ionescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. II, op. cit., p. 370.

²¹ *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011.

²² A se vedea, art. 95 - *Suspendarea din funcție*, din Constituția României, republicată.

²³ A se vedea, art. 10 din *Legea nr. 47/1992*:

- *Veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia;*
- *Verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni.*

Curtea Constituțională, din oficiu sau pe baza sesizării președintelui Camerei Parlamentului la care s-a înregistrat inițiativa legislativă a cetățenilor, se pronunță asupra: caracterului constituțional al propunerii legislative ce face obiectul inițiativei cetățenilor; îndeplinirii condițiilor referitoare la publicarea acestei propuneri și dacă listele de susținători sunt atestate de către primarii unităților administrativ-teritoriale ori de către împuterniciții acestora.²⁴

- *Hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic;*
- *Îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții.*

Revizuirea Constituției din anul 2003 a întărit rolul Curții Constituționale ca apărătoare a statului de drept și a consolidat poziționarea acesteia în sistemul autorităților statului. Curtea Constituțională, în calitate de <garant al supremației Constituției> este unica autoritate de jurisdicție constituțională, independentă, chemată să vegheze la respectarea prevederilor constituționale, în ceea ce privește aplicarea mijloacelor de acțiune și de control reciproc între autoritățile statului, în scopul asigurării respectării principiului separației puterilor în stat. Spre exemplu, în cazul în care Președintele României ar urma procedura de dizolvare a Parlamentului (prevăzută de art. 89 din Constituția României, republicată), singura autoritate care ar avea competența de a aprecia constituționalitatea procedurii declanșate de Președinte ar fi Curtea Constituțională (în condițiile admisibilității unei astfel de sesizări), opinează autoarea.

Controlul exercitat de Curtea Constituțională este un control de conformitate cu prevederile Constituției, iar competența Curții nu poate fi contestată de nici o autoritate publică, potrivit legii.

2. Structura și organizarea Curții Constituționale

Curtea Constituțională este compusă din 9 judecători, fiecare dintre aceștia fiind numiți pentru un mandat de 9 ani. Mandatul judecătorilor Curții Constituționale nu poate fi prelungit sau înnoit. Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei sunt numiți de Președintele României. Este important de subliniat faptul că, la fiecare trei ani sunt numiți câte trei judecători noi, modalitate prin care se realizează o estompare a eventualelor influențe politice asupra Curții Constituționale și se asigură neutralitatea și independența judecătorilor astfel desemnați.²⁵

Activitatea Curții Constituționale se desfășoară în plen, în cadrul ședințelor, deciziile fiind luate în prezența a cel puțin 2/3 din numărul judecătorilor Curții. Așadar, evorumul legal pentru desfășurarea activității Curții Constituționale este de 6 judecători. Deciziile sunt adoptate cu votul majorității judecătorilor prezenți, cu excepția cazurilor în care prin lege se dispune altfel. Fiecare dintre judecătorii Curții este obligat să voteze, fie că este vorba despre un vot afirmativ sau un vot negativ, nefiind permis ca vreunul dintre aceștia să se abțină.

Plenul Curții este competent să ia orice măsură considerată necesară în vederea bunei desfășurări a activității Curții. Președintele Curții este cel care are competența de a convoca ședințele plenului, fie din proprie inițiativă, fie la cererea altui judecător al Curții Constituționale.

---

(1) Curtea Constituțională poate fi sesizată în cazurile expres prevăzute de art. 146 din Constituție, republicată, sau de legea sa organică.

(2) Sesizările trebuie făcute în formă scrisă și motivate.

²⁴ A se vedea, Curtea Constituțională, *Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni*, disponibil la site-ul: <https://www.ccr.ro/verificarea-indeplinirii-conditiilor-pentru-exercitarea-iniatiivei-legislative-de-catre-cetateni/>, consultat la data 30.05.2020.

²⁵ A se vedea, art. 5 și urm. din Legea nr. 47/1992.

Plenul Curții reprezintă în același timp un organ de jurisdicție constituțională, dar și acel organ care are rolul de a asigura desfășurarea în bune condiții a activității Curții.²⁶ Plenul Curții Constituționale, pe lângă atribuțiile prevăzute de Constituție și de lege, deține și următoarele atribuții:²⁷

- *în vederea îndeplinirii atribuțiilor legale, adoptă reglementări și normative proprii;*
- *aprobă proiectul bugetului Curții Constituționale, fiind competentă să se pronunțe și cu privire la eventualele rectificări aduse bugetului inițial, în condițiile legii;*
- *aprobă programe de dezvoltare în diverse domenii de activitate, dar și lista de investiții anuale;*
- *aprobă structura organizatorică a secțiilor corpului de magistrați-asistenți, a Secretariatului General al Curții Constituționale, precum și nomenclatorul funcțiilor, potrivit legii;*
- *validează rezultatele concursurilor pentru ocuparea posturilor de magistrat-asistent și rezultatele examenului de capacitate a magistraților-asistenți stagiați, la nivelul Curții Constituționale;*
- *stabilește condițiile referitoare la asimilările de funcții privind personalul din structura Curții;*
- *aprobă Planul de relații externe și participarea la diferitele acțiuni organizate în plan bilateral sau multilateral, precum și reprezentarea Curții în cadrul unor organisme internaționale;*
- *aprobă organizarea de către Curtea Constituțională a unor conferințe, seminarii și a altor manifestări specifice, cu participarea unor invitați din țară și din străinătate;*
- *hotărăște programul de lucru al Curții și stabilește zilele în care au loc ședințele de judecată;*
- *adoptă orice alte măsuri necesare pentru aplicarea legii și buna desfășurare a activității Curții.*

Ca orice organism colegial, Curtea Constituțională trebuie să aibă un președinte, desemnat după reguli și proceduri prestabilite. Potrivit prevederilor art. 7 și 8 din Legea nr. 47/1992, președintele Curții Constituționale este ales prin vot secret, pentru un mandat de 3 ani, cu majoritate de voturi. Alegerea se desfășoară în termen de 5 zile de la înnoirea Curții. La momentul alegerilor, fiecare grup de judecători numiți separat de cele două Camere legislative, respectiv de Președintele României, desemnează câte un candidat pentru funcția de președinte al Curții. Așadar, vor exista trei candidați la funcția de Președinte al Curții Constituționale. Alegerile se desfășoară, atunci când este cazul, în două tururi de scrutin. În cazul în care, la primul tur de scrutin niciunul dintre candidați nu reușește să strângă majoritatea voturilor, urmează să se desfășoare un al doilea tur de scrutin între primii doi candidați clasificați sau între cei doi candidați trași la sorți, în cazul în care toți candidații au obținut în primul tur același număr de voturi. Toate aceste operațiuni de alegere a președintelui sunt conduse de către acel judecător care este cel mai în vârstă. În cazul în care devine vacant un loc de judecător al Curții, iar respectivul judecător era chiar președintele acesteia, urmează să se aleagă un nou președinte, al cărui mandat durează până la încheierea perioadei de trei ani din mandatul inițial.

În literatura juridică de specialitate, având în vedere și dispozițiile Legii nr. 47/1992, s-a arătat că Președintele Curții Constituționale are următoarele atribuții:²⁸

²⁶ Cristian Ionescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. II, op. cit., p. 356.

²⁷ Art. 4 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, aprobat prin Hotărârea nr. 2/2005 a Plenului Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 4 februarie 2005.

²⁸ Cristian Ionescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. II, op. cit., p. 357.

A se vedea: Art. 9 din Legea nr. 47/1992, republicată.

- coordonează întreaga activitate a Curții Constituționale și reprezintă această autoritate în cauzele pendinte;
- convoacă ședințele în plen, fiind și cel care le prezidează;
- reprezintă Curtea Constituțională în fața altor autorități și instituții publice, din România sau din străinătate;
- constată cazurile în care încetează mandatul de judecător al Curții, devenind postul vacant.

Pe lângă aceste atribuții, președintele Curții Constituționale mai îndeplinește și atribuțiile prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale²⁹: dispune comunicarea sesizărilor adresate Curții către autoritățile publice prevăzute de lege, pentru ca acestea să transmită punctele de vedere cu privire la problema ce se discută, precum și orice alte documente solicitate de către Curte, potrivit legii, și desemnează judecătorul-raportor; încunoștințează Președintele României în cazurile prevăzute de lege; dispune publicarea în Monitorul Oficial, a actelor Curții Constituționale, precum și comunicarea acestora către autoritățile publice îndreptățite; numește magistrații-asistenți și coordonează activitatea acestora; repartizează magistrații-asistenți pe lângă judecătorii Curții; dispune măsuri privind îndeplinirea obligațiilor de serviciu prevăzute de lege și de regulament, de către personalul Curții, etc.

Aparatul Curții Constituționale este alcătuit din corpul magistraților-asistenți, care își desfășoară activitatea sub conducerea președintelui Curții, și din personalul Secretariatului General, care asigură serviciile necesare funcționării Curții.³⁰

Studiu de caz - Decizia Curții Constituționale nr. 875/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de prim-ministru, pe de altă parte³¹

Atribuția Curții Constituționale de soluționare a conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, prevăzută de articolul 146 lit. e) din Constituție, după revizuirea constituțională din anul 2003, (la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii), are în vedere ca finalitate evitarea unor posibile blocaje instituționale, după caz.³²

În cele ce urmează, autoarea își propune prezentarea unor considerente exprimate de Curtea Constituțională în conținutul Deciziei nr. 875/2018, în mod succint, selectiv, în interes științific și didactic, pentru o mai bună înțelegere a materiei privind contenciosul constituțional:

Cererea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.281 din 7 decembrie 2018, făcând obiectul dosarului nr. 2.129E/2018. (pct. 2 din Decizia Curții nr. 875/2018)

Curtea Constituțională a fost sesizată de către prim-ministrul României în vederea soluționării conflictului juridic de natură constituțională apărut între Președintele României, pe de

²⁹ Art. 5 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale.

³⁰ Structura personalului Curții Constituționale este reglementată prin Legea nr. 124/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 331 din 17 iulie 2000.

³¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.093 din 21 decembrie 2018.

A se vedea, Juridice.ro, *Decizia CCR nr. 875/2018. Soluționarea conflictului între Prim-ministru și Președintele României*, 27.12.2018, articol disponibil la site-ul: <https://www.juridice.ro/621088/decizia-ccr-nr-875-2018-soluționarea-conflictului-intre-prim-ministru-si-presedintele-romaniei.html>, consultat la data 30.05.2020.

³² Pentru dezvoltare, a se vedea: Ștefan DEACONU, Conferențiar universitar doctor, Universitatea din București, Facultatea de Drept, Catedra de drept public, *Conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească și celelalte autorități publice, în jurisprudență*, Analele Universității din București - Drept, Arhiva, 2011, Partea a II-a, disponibil la site-ul: <https://drept.unibuc.ro/Stefan-DEACONU-Conferențiar-universitar-doctor-Universitatea-din-Bucuresti-Facultatea-de-Drept-Catedra-de-drept-public-Conflictele-juridice-de-natura-constituționala-dintre-autoritatea-judec-s291-a550-ro.htm>, consultat la data 05.06.2020.

o parte, și Guvernul României, reprezentat de prim-ministrul României, pe de altă parte, ca urmare a refuzului revocării și, respectiv, numirii unor miniștri, la propunerea prim-ministrului. (pct. 10)

Privind circumstanțele cauzei, arată Curtea, urmare a unei remanieri guvernamentale, Președintele României a emis un Decret³³ de încetare a unor funcții, pe de o parte, și numire în funcție a unor membri ai Guvernului României, pe de altă parte, prin care, luând în considerare propunerile prim-ministrului, se revocau din funcție 5 miniștri, se lua act de demisia ministrului apărării naționale și încetarea mandatului acestuia din funcția de membru al Guvernului, iar alte 6 persoane erau numite miniștri. (pct. 11)

Totodată, prim-ministrul a solicitat și revocarea din funcție a viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, precum și a ministrului transporturilor, propunând numirea unor noi miniștri titulari. Astfel, cu privire la aceste cereri, Președintele României nu a emis niciun act, declarând public doar că aceste cereri sunt „*nepotrivite*”, motiv pentru care le-a refuzat, fără a preciza un termen în acest sens. (pct. 12)

Ulterior, prim-ministrul a formulat o a doua propunere pentru ocuparea celor două posturi de ministru, propuneri care la rândul lor nu au fost acceptate de Președinte, acesta motivând doar că „*mai analizează situația numirilor celor doi miniștri*”. (pct. 13)

În acest timp, ambii titulari ai portofoliilor pentru care se propusese numirea de noi miniștri au demisionat din Guvern, astfel încât, funcțiile celor doi miniștri au devenit vacante, situație în care Președintele, în loc să revoce și apoi să numească noii miniștri propuși, trebuia să ia act de demisie, să declare vacantă funcția de membru al Guvernului și ulterior să numească miniștrii propuși. (pct. 14)

CURTEA,

examinând cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Președintele României, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de prim-ministru, pe de altă parte, (...) a reținut următoarele:

I. *Admisibilitatea cererii formulate*

Curtea Constituțională a constatat că sesizarea îndeplinește condițiile de admisibilitate, fiind legal sesizată și competentă, potrivit art. 146 lit. e) din Constituție... . (pct. 55 - 56)

II. *Analiza pe fond a cererii formulate*

Dispozițiile art. 85 alin. (2) din Constituție instituie o procedură specială de numire în funcție a unor membri ai Guvernului, ce intervine în caz de *remaniere guvernamentală sau de vacanță a postului*. În acest caz, *Președintele revocă și numește, la propunerea prim-ministrului, pe unii membri ai Guvernului*. (pct. 71)

Curtea a constatat că, dacă în cazul numirii în funcția de membru al Guvernului, Președintele poate avea o anumită marjă de apreciere, în ceea ce privește revocarea³⁴, acesta nu dispune de această libertate de apreciere, prim-ministrul fiind singurul în măsură, în calitatea sa de conducător al Guvernului, să evalueze necesitatea și oportunitatea revocării unui membru al echipei guvernamentale. În aceste circumstanțe, Președintele nu poate cenzura motivele pentru care prim-ministrul înaintează o propunere de revocare a unui membru al Guvernului și nu se poate opune deciziei acestuia de a face modificări în componența Guvernului, aceasta fiind competența exclusivă și nepartajată a șefului Guvernului. (pct. 78)

³³ Decretul Președintelui României nr. 925/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 982 din 20 noiembrie 2018.

³⁴ Revocarea reprezintă una dintre cauzele de încetare a funcției de membru al Guvernului, în conformitate cu art. 106 din Constituție, neexistând nicio dispoziție legală care să prevadă vreo condiție care să-l constrângă pe prim-ministru atunci când acesta apreciază că este necesară revocarea unui membru al Guvernului. (pct. 78 din Decizia Curții Constituționale nr. 875/2018)

În speță, Curtea a constatat că Președintele României a refuzat să dea curs propunerii prim-ministrului de revocare din funcție a doi membri ai Guvernului, fără a avea vreun drept constituțional de opțiune în această privință. (pct. 79)

Privind cele două demisii din funcția de ministru, Curtea a constatat că Președintele nu și-a exercitat atribuția constituțională și legală de a lua act de acestea și de a constata, prin decret, vacanța posturilor. (pct. 83)

În concluzie, Curtea a reținut că, în ambele situații, Președintele nu a acționat, astfel neexercitându-și atribuțiile constituționale prevăzute de art. 85 alin. (2) din Constituție. (pct. 84).

Curtea a apreciat totodată că, în acest caz, lipsește un act formal de motivare a refuzului Președintelui, iar exprimarea sa publică, prin intermediul unor declarații de presă sau răspunsuri orale, potrivit cărora persoanele propuse de prim-ministru pentru funcția de ministru sunt „nepotrivate”, are un caracter confuz, întrucât nu este de natură să clarifice criteriile în funcție de care a fost efectuată evaluarea Președintelui. (pct. 87)

Curtea a mai constatat că este necesar a sublinia, din nou, faptul că *principiul colaborării loiale între instituțiile statului*, pentru a fi cu adevărat respectat, trebuie să se bazeze pe un dialog real interinstituțional, al persoanelor care reprezintă instituțiile respective, iar întreaga conduită instituțională trebuie să reflecte interpretarea cu bună-credință a principiilor și normelor constituționale și legale incidente. El trebuie aplicat de autoritățile publice, și nu doar afirmat, la nivel teoretic și formal, de către acestea. (pct. 100)

În urma analizei efectuate, Curtea a constatat că, prin refuzul Președintelui României de a emite decretele de revocare din funcție a celor doi miniștri și/sau de constatare a vacantării funcțiilor de ministru ca urmare a demisiilor acestora, s-a creat un *blocaj instituțional*. (pct. 101)

Prin Decizia nr. 875 din 19 decembrie 2018, Curtea a admis cererea formulată de prim-ministrul României și a constatat existența *conflictului juridic de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte, și Guvern, reprezentat de prim-ministru, pe de altă parte*, conflict apărut ca urmare a refuzului Președintelui României de a emite decretele de revocare din funcție a doi miniștri și/sau de a emite decretele de constatare a vacantării funcțiilor de ministru ca urmare a a demisiilor celor doi miniștri. (...).

Concluzii

Crearea Curții Constituționale se înscrie în perspectiva instituirii și întăririi statului de drept, precum și a adoptării unei modernități constituționale consacrate deja la nivel european, cu un accent deosebit pus pe respectarea ordinii constituționale și pe protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

Astfel, după cum am arătat, unele dintre cele mai importante atribuții ale Curții Constituționale sunt atât cele legate de verificarea constituționalității legilor, cât și cele privind soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională apărute între diverse autorități publice. În acest din urmă caz, opinează autoarea, în acord cu doctrina și jurisprudența de specialitate, dacă nu ar exista posibilitatea sesizării Curții Constituționale pentru soluționarea unui astfel de conflict, prin consecințele produse s-ar crea premisele generării unui blocaj instituțional. Singurele subiecte de sesizare a Curții Constituționale, în cazul existenței unui conflict juridic de natură constituțională între autoritățile publice, expres prevăzute de textul constituțional, sunt următoarele: Președintele României, unul dintre cei doi președinți ai Camerelor Parlamentului, prim-ministrul sau președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

În concluzie, după cum am arătat, Curtea Constituțională nu reprezintă o altă putere în stat, pe lângă cele trei puteri clasice, ci reprezintă o autoritate autonomă, situată în afara puterilor statale (legislativă, executivă și judecătorească), având sarcina de a veghea la respectarea

principiilor și normelor Legii fundamentale.³⁵

Așadar, având rolul de <garant al supremației Constituției>, Curtea Constituțională soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, de pe o poziție de neutralitate și independență, în raport cu oricare dintre acestea.

Bibliografie:

1. Tratat, studii, articole, alte publicații

Cristian Ionescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Vol. II, Ed. Lumina Lex, București, 2001.

Cristian Ionescu, *În legătură cu natura juridică a Curții Constituționale*, în Revista Dreptul, Uniunea Juriștilor, nr. 9/2019, pp. 1912-1942, disponibil la site-ul (21 septembrie 2019): <https://lege5.ro/Gratuit/gm3donbsgq3q/in-legatura-cu-natura-juridica-a-curtii-constitutionale>.

Curtea Constituțională a României, *Scurt istoric*, disponibil la site-ul: <https://www.ccr.ro/prezentare-general/scurt-istoric/>;

Curtea Constituțională, *Verificarea îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni*, disponibil la site-ul: <https://www.ccr.ro/verificarea-indeplinirii-conditiilor-pentru-exercitarea-initiativei-legislative-de-catre-cetateni/>;

Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu (coordonatori), *Constituția României. Comentariu pe articole*, Ed. C.H. Beck, București, 2008.

Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Volumul I, Ediția 14, Editura C.H. Beck, București, 2011.

Juridice.ro, *Decizia CCR nr. 875/2018. Soluționarea conflictului între Prim-ministru și Președintele României*, 27.12.2018, articol disponibil la site-ul: <https://www.juridice.ro/621088/decizia-ccr-nr-875-2018-soluționarea-conflictului-intre-prim-ministru-si-presedintele-romaniei.html>;

Luciana Bezeriță (Tomescu), *Some considerations regarding the legal nature and the status of central autonomous public authorities (Unele considerații privind natura juridică și statutul autorităților publice centrale autonome)*, JOURNAL OF LAW AND ADMINISTRATIVE SCIENCES, No. 4/2015, pp. 118-128, The Centre for Studies and Legal and Socio-Administrative Research, Petroleum and Gas University Publishing House of Ploiești, disponibil la site-ul: <http://jolas.ro/wp-content/uploads/2015/12/jolas-no.4.pdf>;

Ștefan DEACONU, *Conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească și celelalte autorități publice, în jurisprudență*, Analele Universității din București - Drept, Arhiva, 2011, Partea a II-a, disponibil la site-ul: <https://drept.unibuc.ro/Stefan-DEACONU-Conferentiar-universitar-doctor-Universitatea-din-Bucuresti-Facultatea-de-Drept-Catedra-de-drept-public-Conflictele-juridice-de-natura-constitucionala-dintre-autoritatea-judec-s291-a550-ro.htm>;

Tudorel Toader, *Evoluția constituționalismului în România (III)*, Universul Juridic, nr. 6/2016, 07.06.2016, disponibil la site-ul: <https://lege5.ro/Gratuit/ge3dinzsgqyq/evolutia-constitucionalismului-in-romania-iii>.

---

³⁵ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Bezeriță (Tomescu), *Some considerations regarding the legal nature and the status of central autonomous public authorities (Unele considerații privind natura juridică și statutul autorităților publice centrale autonome)*, JOURNAL OF LAW AND ADMINISTRATIVE SCIENCES, No. 4/2015, pp. 118-128, The Centre for Studies and Legal and Socio-Administrative Research, Petroleum and Gas University Publishing House of Ploiești, disponibil la site-ul: <http://jolas.ro/wp-content/uploads/2015/12/jolas-no.4.pdf>, consultat la data 10.06.2020.

2. Legislație

Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011.

Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată (r3) din Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 03 decembrie 2010.

Legea nr. 124/2000 privind structura personalului Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 331 din 17 iulie 2000.

Hotărârea nr. 2/2005 a Plenului Curții Constituționale privind aprobarea *Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 4 februarie 2005.

Decretul Președintelui României nr. 925/2018 pentru încetarea unor funcții și numirea unor membri ai Guvernului României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 982 din 20 noiembrie 2018.

3. Jurisprudența Curții Constituționale

Decizia Curții Constituționale nr. 875/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională între Președintele României, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de prim-ministru, pe de altă parte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.093 din 21 decembrie 2018.

4. Site-uri Internet

Curtea Constituțională a României: <http://www.ccr.ro/>

Indaco: <https://lege5.ro/Gratuit/>

Juridice.ro: <https://www.juridice.ro/>

Universitatea din București, Facultatea de Drept: <https://drept.unibuc.ro/> .

MODELE ALE COMUNICĂRII ÎNTRE FUNCȚIONARUL PUBLIC ȘI CETĂȚEAN

Victoria NETEJORU (RĂDOI)
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific,
Lector univ. dr.Gheorghe RADU

Abstract: *Conținutul lucrării prezintă problematica comunicării între funcționarul public și cetățean. Fiecare țară europeană a început procesul de modernizare a sistemului public prin digitalizarea relației dintre stat, mediu de afaceri și cetățeni. Astfel, statele europene - România nefiind o excepție în acest sens - încearcă să treacă la o societate informațională, iar acest lucru contribuie la o mai bună comunicare între instituții și cetățeni.*

Luând ca punct de plecare încercarea de a găsi o definiție a comunicării, am identificat relația dintre comunicare și comunitate, cele două fiind strâns legate una de cealaltă, putem spune chiar la nivel existențial întrucât, din punct de vedere etimologic, cele două cuvinte fac parte din familia lexicală „munis,-e”. Este evident faptul că o comunitate de indivizi nu poate exista fără ca aceștia să comunice între ei, sentimentul de apartenență la comunitate fiind direct proporțional cu nivelul de legătură stabilit prin comunicare.

Termenul de comunicare este în legătură strânsă cu existența noastră ca oameni pe de o parte și ca societate pe de altă parte, întrucât ființele umane și comunicarea s-au dovedit a fi interdependente. Modalitatea prin care interacționăm și relaționăm ca ființe umane este comunicarea, aceasta având un caracter diferențiat în funcție de gradul de cultură și sfera socială din care fac parte persoanele care participă la „actul de comunicare” respectiv.

MODELE DE COMUNICARE ÎNTRE FUNCȚIONARUL PUBLIC ȘI CETĂȚEAN

Relația dintre funcționarul public și cetățean trebuie să se bazeze pe o relație de colaborare. Într-un sondaj efectuat la nivel național de către o instituție abilitată în domeniu, a rezultat că nivelul de mulțumire al cetățenilor raportat la modul în care sunt tratați în relația cu instituțiile publice se află la un nivel scăzut, undeva sub 50%.

În cele ce urmează voi vorbi despre raportul dintre cetățean și funcționar public. Este firesc ca această relație dintre funcționarii publici și cetățeni să fie în primul rând bazată pe respectul reciproc dintre oameni.

Conceptiile cetățenilor privind funcționarul public sunt diferite în funcție de stat. În Anglia funcționarul public este privit ca fiind un slujitor al guvernului democratic, spre deosebire de Franța unde funcționarul este văzut ca un fel de mediator între latura statală și cea socială. România urmează modelul francez, fiind un mediator între instituțiile statului și cetățeni. Scopul principal fiind satisfacerea interesului general al societății.

Instituțiile publice, în colaborare cu ONG-urile pot influența în mod pozitiv cetățenii, prin determinarea acestora din urmă în a participa la luarea deciziilor cu privire la rezolvarea problemelor de interes public.

Realizarea unei relații directe de conlucrare corectă între instituții și cetățeni poate fi asigurată prin punerea în aplicare a principiului transparenței prevăzut de Codul administrativ, astfel încât fiecare cetățean să aibă acces la informații de interes public prin mijlocirea unor programe precise de audiență a persoanelor care au funcții de conducere în instituțiile de stat.

De asemenea, conducătorii instituțiilor pot lua decizii cu privire la comasarea mai multor servicii sau direcții într-un singur sediu pentru ca cetățenii să nu fie nevoiți să alerge în mai multe locuri pentru rezolvarea unor probleme ce țin de aceeași instituție (de exemplu, în sediul Primăriei Sectorului 5 se regăsesc mai multe servicii, astfel încât cetățenii să nu piardă timpul dacă au de rezolvat probleme diferite).

În acest mod se poate pune în practică principiul eficientizării în preluarea și soluționarea petițiilor și lucrărilor cetățenilor, reducându-se timpul pe care lucrările îl pierdeau pe drum prin expedierea prin curierat.

În relația cu cetățeanul, funcționarul public trebuie să respecte următoarele aspecte:

- dacă informațiile solicitate de cetățeni fac parte din categoria celor de interes public, funcționarul are obligația să i le furnizeze
- să soluționeze petițiile în conformitate cu legislația aplicabilă în domeniul respectiv de activitate
- să depună toate măsurile necesare pentru ca cetățenii să înțeleagă în mod corect legislația în vigoare, atunci când își exercită dreptul de a solicita informații de interes public;
- să se adreseze cu un limbaj adecvat în relația directă cu cetățenii cât și în scris;
- să nu inducă în eroare cetățenii prin promisiunea de intervenții către alți funcționari publici;
- informațiile pe care le solicită cetățenilor să fie în strictă legătură cu soluționarea cererii petentului;
- să transmită o lucrare care nu este de competența sa sau a autorității în care își desfășoară activitatea, spre competentă soluționare persoanei sau instituției competente;
- să nu ofere asistență cetățenilor în situația în care aceștia intenționează să promoveze în instanță, acțiuni împotriva statului sau unei instituții publice
- să nu acționeze împotriva intereselor cetățenilor.

Pentru a perfecționa modul în care funcționarii publici relaționează și comunică cu cetățenii trebuie avute în vedere cerințele acestora și gradul de cultură al fiecăruia, în raport de care sunt analizate procentele de mulțumire față de instituțiile statului.

Pentru a afla gradul de satisfacție și percepția cetățenilor asupra serviciului public și a modului în care funcționarii interacționează, pot fi realizate chestionare. Prin acestea cetățenii își pot exprima părerea.

Orice instituție publică poate realiza chestionare care să fie destinate cetățenilor în funcție de diferitele teme de abordare a dificultăților identificate de aceștia.

1. Percepția cetățenilor asupra imaginii unei instituții sau autorități publice se poate realiza urmărindu-se mai multe aspecte, printre care voi aminti: nivelul general al mulțumire privind performanța instituției; tratarea corectă și amabilă a cetățenilor; comportamentul responsabil și productiv al funcționarilor publici; flexibilitatea și adaptivitatea funcționarea la diferite situații; deschiderea în fața schimbării atât a personalului din domeniul public, cât și a autorităților sau instituțiilor publice, pentru a face față diferitelor situații apărute; deschiderea la sugestii și dorința de a adopta noi idei în vederea îmbunătățirii calității serviciilor oferite.

2. O altă modalitate de a îmbunătăți relația funcționar public cetățean nivelul de accesibilitate a respectivelor autorități sau instituții publice pentru cetățeni: calitatea informațiilor furnizate, cea ce presupune că cetățeanul trebuie să își rezolve problemele; utilizarea unui limbaj ușor de înțeles și de către persoanele care nu au studii de specialitate; locația instituțiilor sau autorităților publice (mai aproape de mijloacele de transport în comun, de parcuri sau alte asemenea facilități); programul de lucru (având în vedere că majoritatea cetățenilor sunt angajați); simplificarea formularelor care trebuie completate de către cetățeni; amenajarea interioară a instituțiilor publice (încăpere spațioasă și aerisită destinată cetățenilor care vin cu diverse probleme și care își petrec câteva ore în respectiva incintă), dar și care să permită protecția datelor cu caracter personal; oportunitățile de achitare a diferitelor facturi cu

ajutorul tehnicii avansate (pentru a se evita aglomerarea instituțiilor publice și pentru a scurta timpul de așteptare).

3.Percepția cetățenilor cu privire la calitatea serviciilor oferite de funcționarii publici este apreciată în funcție de:

- Certificarea calității serviciilor (ISO 9001, Total Quality Management (TQM), Common Assesment Framework (CAF) etc.);
- Numărul de ore/zile alocate pentru fiecare funcționar public în vederea soluționării diferitelor cereri, reclamații, avize, petiții sau alte lucrări.

I.Modele de comunicare utilizate de autoritățile sau instituțiile publice. Informarea se realizează pe mai multe căi, respectiv:informarea presei, informarea publică a cetățenilor, informarea internă a personalului, informarea între instituții.

Pentru ca cetățenii să aibă acces la informații corecte și în timp util trebuie realizată informarea prealabilă din oficiu și presupune informarea persoanelor cu privire la aspectele ce urmează a fi dezbătute. Consultarea cetățenilor cu privire la actele normative ce urmează a fi adoptate, pentru ca prin acest act să fie soluționate problemele petenților. Cetățenii trebuie să cunoască că ședințele autorităților publice sunt publice și pot participa toți cei interesați. Dezbatele și minutele ședințelor sunt consemnate și facute publice.

Pentru a fi la current cu informațiile de interes public, cetățenii au la dispoziție următoarele variante: pot accesa site-ul autorității sau instituției publice respective; să consulte avizierul instituției respective; pot consulta Monitorul Oficial al României, cât și alte mijloace de informare în masă, cum ar fi publicațiile proprii de specialitate ale autorității sau instituției publice respective sau lectură de specialitate; să consulte raportul anual privind transparența decizională întocmit de autoritatea sau instituția publică respectivă. În acest raport se va include: numărul total al recomandărilor primite; numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative și în conținutul deciziilor luate; numărul persoanelor care au participat la ședințele publice; numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative; situația cazurilor în care autoritatea publică a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi; evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora; numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului.

Acest raport anual privind transparența decizională va fi făcut public pe site-ul propriu, prin afișare la sediul instituției într-un spațiu accesibil publicului sau prin prezentare în ședință publică. Autoritatea administrației publice va transmite proiectele de acte normative tuturor persoanelor care au depus o cerere în prealabil pentru primirea acestor informații.

Cetățenii, pentru a primi informații de interes public, se pot adresa și la: compartimentele specializate de informare și relații publice ale autorităților instituțiilor publice, sau persoanele cu atribuții în acest sens, desemnate de aceste autorități sau instituții publice.

II Metode de comunicare utilizate de către cetățeni

Prin petiție se înțelege cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poștă electronică, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, companiilor și societăților naționale, societăților comerciale de interes județean sau local, precum și regiilor autonome, consacrat cetățenilor prin Constituție.

La sediul autorităților și instituțiilor publice trebuie să existe un compartiment distinct pentru relații cu publicul, cu următoarele atribuții:

- să primească, să înregistreze și să înainteze petițiile înregistrate către compartimentele de specialitate, în funcție de obiectul acestora, cu precizarea termenului de trimitere a răspunsului;
- să urmărească soluționarea și redactarea în termen a răspunsului;
- să se îngrijească de rezolvarea petițiilor;
- să expedieze răspunsurile către petiționari;
- să claseze și să arhiveze petițiile.

Atunci când cetățenii redactează o petiție și vor să primească și răspuns la aceasta, trebuie să o și semneze, deoarece petițiile anonime sau cele în care nu sunt trecute datele de identificare a petiționarului nu se iau în considerare și se clasează. La petiție trebuie să se răspundă de către autoritățile sau instituțiile publice sesizate, în termen de 30 de zile de la data înregistrării petiției, indiferent dacă soluția este favorabilă sau nefavorabilă. Pentru soluționarea petițiilor primite de la o altă autoritate sau instituție publică, curge un nou termen de 30 de zile.

În situația în care aspectele sesizate prin petiție necesită o cercetare mai amănunțită, conducătorul autorității sau instituției publice poate prelungi termenul prevăzut cu cel mult 15 zile. Cetățenii nu trebuie să adreseze aceleași autorități sau instituții publice mai multe petiții, sesizând aceeași problemă, deoarece acestea se vor conexe și vor primi tot un singur răspuns, care va face referire la toate petițiile trimise. Răspunsul primit trebuie să indice, în mod obligatoriu, temeiul legal al soluției adoptate de autoritatea sau instituția publică respectivă.

III. Avantajele și dezavantajele comunicării directe între cetățean și funcționar public

Avantaje

Un prim avantaj este ușurarea modalității pentru depunerea unei petiții și primirea unei soluții indiferent dacă este una pozitivă sau negativă, încurajează transparența dintre instituțiile statului și cetățean.

Informarea acestora și consultarea acestora înainte de a lua o decizie sau de a adopta un act normative, reprezintă un avantaj care crește încrederea dintre funcționarul public și cetățean. Un ultim avantaj, ar fi reprezentat de propunerile și observațiile primite privind proiectele de acte normative sunt valoroase și aduc idei noi ce pot fi incluse în aceste reglementări legale.

Dezavantaje

Acestea sunt mai puține în comparație cu avantajele. Desfășurarea procedurii de transparență decizională duce uneori la încetinirea procedurii de adoptarea a actului normativ respectiv. Dreptul de petiționare este înțeles și folosit de unii cetățeni în mod abuziv, făcându-și din acest drept o rațiune de a trăi, devenind așa numiții „petiționari de meserie” ori „procesomani”.

EXEMPLU:

În cele ce urmează vă prezint o situație care demonstrează implicarea și profesionalismul de care a dat dovadă funcționarul public (în speță, ofițerul de stare civilă) în rezolvarea unei probleme acute a unui cetățean:

1. În luna septembrie 2017 numita N.A. a depus cererea și documentele necesare în vederea eliberării unei noi cărți de identitate la biroul de evidență a persoanelor aferent domiciliului, moment la care au fost descoperite anumite neconcordanțe între actele de stare civilă prezentate de solicitant și Registrul Național de Evidență a Persoanelor. Astfel, au fost întreprinse demersuri în vederea remedierii deficiențelor constatate, fiind angrenate în rezolvarea situației mai multe instituții publice respectiv: Direcția Stare civilă-Serviciul Îndrumare și Control din cadrul

Direcției Generale de Evidență a Persoanelor-Municipiul WY, Biroul local de Evidență a Persoanelor de la domiciliul solicitantei, Serviciul de Stare civilă din cadrul primăriei care are în păstrare actul de căsătorie al petentei, Serviciul de Stare civilă din cadrul primăriei care are în păstrare actul de naștere al petentei.

2. La data de ....1937 s-a născut numita G.I., în Comuna Q/județul W, fiica lui G.X. și G.Y, naștere înregistrată în registrul stării civile la nr. A/1937

3. La data de 01.08.1939 s-a născut numita G.A., în Comuna Q/județul W, fiica lui G.X. și G.Y., naștere înregistrată în registrul stării civile la nr. B/1939.

3. În anul 1958, numita G.I. a solicitat un duplicat al certificatului de naștere și, din eroare, funcționarul de stare civilă din cadrul Primăriei Q/jud. W, i-a eliberat un certificat de pe actul de naștere al surorii sale, G.A. Deși a sesizat greșeala, G.I. nu a considerat-o importantă și a folosit certificatul de naștere cu datele surorii sale pentru obținerea buletinului de identitate.

4. La data de ....1959, G.I. se căsătorește cu N.I., după căsătorie aceasta purtând numele de familie N., prezentând actul de identitate și certificatul de naștere cu datele de identificare ale surorii sale (G.A.). Mențiunea de căsătorie a fost aplicată pe marginea actului de naștere al numitei G.A.

5. La data de .....1963 sora mai mică, G.A, s-a căsătorit cu numitul I.D., după căsătorie aceasta purtând numele de familie I. Mențiunea de căsătorie a fost aplicată pe marginea actului de naștere al numitei G.A.

Pentru rezolvarea situației s-au exprimat opinii diferite în sensul că Direcția generală de Evidență a Persoanelor-Municipiul WY a opinat că se impune parcurgerea procedurii judiciare de modificare a actului de căsătorie, iar Serviciul de stare civilă din cadrul primăriei unde s-a înregistrat căsătoria petentei a opinat că, în speță, este aplicabilă procedura administrativă de rectificare a actului de căsătorie.

Ținând cont de aspectele prezentate mai sus, precum și de faptul că Direcția Generală de Evidență a Persoanelor-Municipiul WY, este instituție superioară din punct de vedere ierarhic, sub motivația :

„căsătoria a fost încheiată cu respectarea normelor legale în vigoare (în sensul că au fost depuse documentele necesare încheierii căsătoriei, a fost luat consimțământul soților, actul a fost înregistrat în registrul corespunzător și au fost respectate competențele). De asemenea, potrivit declarației dată de N.A., aceasta nu își amintește cum s-au încurcat actul său de naștere cu cel al surorii sale”, la data de 24.05.2018 s-au întreprins măsuri de promovare în instanță a unei acțiuni de modificare a actului de căsătorie nr.../1959 privind pe N.I. și G.A.

Contrar opiniei DGEPMB, funcționarul de stare civilă din cadrul primăriei unității administrativ-teritoriale la care s-a înregistrat actul de căsătorie al solicitantei a învederat faptul că în speță, se impune parcurgerea procedurii administrative de rectificare a actului de căsătorie.

Urmându-se calea ierarhică, Serviciul de Stare civilă din cadrul primăriei unde s-a înregistrat căsătoria petentei, a solicitat sprijinul în vederea promovării în instanță a unei acțiuni de modificare a actului de căsătorie al acesteia din urmă, în sensul că la datele soției să fie trecute datele corecte (nume de familie, prenume, data nașterii etc.- privind pe G.I).

Urmare acestui fapt, pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 s-a înregistrat dosarul nr. xxxxx/302/2018, iar la data de 08.11.2018 a fost pronunțată Sentința Civilă nr. yyyy prin care instanța a respins acțiunea, ca inadmisibilă, arătând că în speță se impune rectificarea actului de stare civilă.

Astfel, s-a urmat calea propusă de Serviciul de Stare civilă întrucât actul a fost întocmit cu inexactități de ordin material, respectiv prin scrierea unui alt prenume decât cel dobândit în condițiile legii și a unei date de naștere greșite ale soției, erorile putând fi îndreptate doar pe calea unei proceduri administrative de rectificare a actului de căsătorie, în vederea restabilirii stării de

drept existente la momentul înregistrării. Prin urmare, ne aflăm în prezența înregistrării unui eveniment de stare civilă făcut în baza unor fapte care nu corespund realității, deoarece ofițerul de a fost indus în eroare ca urmare a prezentării unor documente (act identitate și certificat de naștere) fictive.

Orice act de stare civilă trebuie să conțină date care individualizează persoana în raport de un eveniment de stare civilă, în speță aflându-ne în fața unui act juridic executat cu voință, persoana (**G.I.**) exprimându-și **consimțământul său** pentru a se căsători.

Prin urmare, pentru înlăturarea neconcordanțelor din cuprinsul actului de căsătorie nr.../1959 se impunea procedura rectificării, pentru ca înregistrările din registrul de stare civilă să corespundă adevăratului statut civil al persoanei, ținând cont și de faptul că în dreptul civil român numele, domiciliul și starea civilă sunt atribute de identificare a persoanei fizice iar numele (care este compus din numele de familie și prenume) reprezintă un drept netransmisibil.

Astfel, luându-se în considerare aspectele prezentate mai sus, documentele anexate la dosar precum și dispozițiile art. 125 alin.(2) din HG nr. 64/2011 privind Metodologia de aplicare unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, cu modificările și completările ulterioare, s-a propus rectificarea actului de căsătorie nr.../1959 EXP. I și EXP. II, înregistrat la Primăria .....privind pe **N.I și G.A.** , la rubricile privind soția (nume de familie, prenume, data nașterii). Cererea de rectificare a fost admisă și s-a emis de către primarul localității .... dispoziția nr.... din data de ....., iar actul de căsătorie a fost corectat.

Prin speța de mai sus am dorit să evidențiez implicarea și devotamentul funcționarului din cadrul Serviciului de Stare civilă al unității administrativ-teritoriale la care s-a înregistrat actul de căsătorie al solicitantei și responsabilitatea de care acesta a dat dovadă în exercitarea atribuțiilor.

În concluzie, prin speța prezentată mai sus am dorit să scot în evidență aspectele teoretice enunțate în capitolele precedente.

Prin atitudinea sa a dovedit faptul că este conștient de importanța respectării principiului loialității față de instituție, adoptând o conduită profesională și civică ireproșabilă, prin asigurarea unui serviciu public de calitate. Administrația publică are nevoie de astfel de oameni, care să creeze un climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și instituția statului întrucât comportamentul etic al funcționarului public reprezintă obiectivul principal de promovare a unui serviciu public de calitate.

Concluzii

Problematica comunicării dintre funcționarii publici și cetățeni reprezintă o situație care necesită mai multă atenție din partea conducătorilor instituțiilor publice. Soluționarea acestui deficit va determina cetățenii să privească cu mai multă încredere instituțiile și angajații statului, cât și la soluționarea mai rapidă a petițiilor cetățenilor.

Pentru a soluționa probleme de organizare și comunicare cu care administrația publică se confruntă, este necesar în primul rând ca funcționarii publici să aibă următoarele calități:

- să contribuie la îmbunătățirea comunicării cu cetățenii;
- să acționeze ca ambasadori ai instituțiilor publice în comunitate;
- să faciliteze dezvoltarea de **rețele și parteneriate** între instituții publice, organizații private și non profit;
- să creeze un climat favorabil la locul de muncă și să contribuie la îmbunătățirea imaginii instituției.

Ca remarcă finală, doresc să conchid următoarele: studiile la nivel național și internațional demonstrează că percepția cetățenilor asupra instituțiilor publice este una negativă întrucât sunt asociate cu faptele de corupție. Principala problemă dintre cetățeni și instituțiile publice este legată de comunicarea deficitară care duce la concepția greșită a cetățenilor cu privire la

autoritățile locale. Schimbarea modului de lucru cu cetățeanul, prin îmbunătățirea comunicării în instituțiile publice poate determina schimbarea percepției cetățenilor față de instituțiile publice.

Bibliografie

1. Antonie Iorgovan-„Tratat de drept administrativ”, Editura ALLBECK, Bucuresti, 2002
2. A. Gunther, *Obsolescența omului. Despre suflet în epoca celei de-a doua revoluții industriale*, Ed. Tact, 2013
3. C. Ignat, *Forme ale protecției și promovării Dr. omului, Medierea și Ombudsmanul*, Ed. Universitară, 2016
4. Constanța Călinoiu, Verginia Vedinaș – „Teoria funcției publice comunitare”, Editura Lumina Lex, Bucuresti, 1999
5. I. Drăgan, *Comunicarea, paradigme și teorii*, vol. I, București, 2007
6. Ioan Ceterchi, Ion Craiovan – „Introducere în teoria generală a dreptului”, Editura Allbeck, București, 1998
7. Percepția funcției publice de către cetățeni, IRSOP Market Research & Consulting Ltd., București, Decembrie 2005
8. Ph. Cabin, J.F. Dortier, *Comunicarea, Perspective actuale*, Ed. Polirom, 2010
9. Simona Cristea – “Considerații privind statutul legal al funcției publice”, în Revista de drept public (nr. 2/1999), revistă editată de Institutul de științe administrative al României
10. Ș. Prutianu, *Tratat de Comunicare și Negociere în Afaceri*, Ed. Polirom, 2008
11. Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrative cu modificările și completările ulterioare
12. Ordonanță de Urgență Nr. 57/2019 din 3 iulie 2019 - Partea I privind Codul administrativ.
13. Legea 119/1996 cu modificările și completările ulterioare.
14. Hg nr.64/2011 privind Metodologia de aplicare unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, cu modificările și completările ulterioare.

ROLUL, COMPONENTA ȘI ATRIBUȚIILE CURȚII CONSTITUȚIONALE - STUDIU DE CAZ -

Nicolae Valentin APETREI
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ

Abstract: *În prezenta lucrare, structurată în trei Secțiuni privind poziționarea Curții Constituționale în sistemul autorităților statului, componența Curții Constituționale și atribuțiile Curții Constituționale, precum și un Studiu de caz în care se analizează unele aspecte privind Decizia Curții Constituționale nr. 358/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, ne propunem reliefașarea rolului de <garant al supremației Constituției> conferit Curții Constituționale a României de către legiuitorul constituent.*

De altfel, consacrașarea constituțională a unei entități publice având rolul de a garanta respectarea Constituției, reprezintă o caracteristică fundamentală a statului de drept, specifică statelor democratice europene.

INTRODUCERE³⁶

În România, controlul de constituționalitate a fost consacrat încă din anul 1912, atunci când Înalta Curte de Casație și Justiție a confirmat Hotărârea dată în primă instanță de Tribunalul Ilfov în celebrul „proces al tramvaielor”, prin verificarea pe “cale pretoriană” a conformității Legii cu prevederile Constituției din 1866, România fiind considerată „deschizătoare de drumuri” în privința realizării controlului de constituționalitate al legii pe continentul european.

După modelul european de justiție constituțională, Constituțiile din 1923 și din 1938 au prevăzut că numai Curtea de Casație și Justiție, în secțiuni reunite, avea dreptul de a judeca neconstituționalitatea legilor și de a le declara inaplicabile în cauză. În acest sens, art. 103 din Constituția din 1923, preluat în art. 75 din Constituția din 1938, prevedea că „Numai Curtea de Casație și Justiție în secțiuni unite are dreptul de a judeca constituționalitatea legilor și a declara inaplicabile pe acelea care sunt potrivnice Constituției. Judecata inconstituționalității legilor se mărginește numai la cazul judecat”.³⁷ Astfel, aceste Constituții au consacrat exercitarea unui control de constituționalitate de către instanța supremă.

Trecerea la un regim politic democratic a fost marcată de Revoluția din decembrie 1989. Adunarea Constituantă (pe baza lucrărilor Comisiei de redactare a proiectului Constituției României, formată din deputați și senatori, precum și din specialiști în domeniul dreptului constituțional și al altor științe socio-umane) a adoptat, în ședința din 21 noiembrie 1991, noua

---

³⁶ A se vedea:

Curtea Constituțională a României, scurt istoric, disponibil la site-ul: <https://www.ccr.ro/prezentare-generală/scurt-istoric/>; consultate la data 30.05.2020.

Doctorand Valentina Bărbățeanu, Conducător științific Prof. univ. dr. Nicolae Popa, *Rolul jurisdicțiilor constituționale în procesul de creare a dreptului - Teză de doctorat - , Rezumat*, 2014, disponibil la site-urile: www.univnt.ro/rezumat_doctorat/index.php (...); [Barbateanu_Valentina.pdf](#) 403KB Apr 04 2014 (...); consultate la data 30.05.2020.

³⁷ Constituția României din 1923, publicată în Monitorul Oficial nr. 282/29 martie 1923 și Constituția României din 1938, publicată în Monitorul Oficial nr. 48/27 februarie 1938, disponibile la site-ul: www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text (...), consultat la data 30.05.2020.

Constituția a României, textul acesteia fiind publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991.

Constituția României din 1991 a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991 (potrivit art. 149).

Art. 152 din Constituție prevedea că, „în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Constituției, se înființează Curtea Constituțională”. În acest temei, în cursul lunii iunie 1992, judecătorii primei Curți Constituționale au fost numiți de Președintele României, de Camera Deputaților și de Senat, pentru perioade de 3, 6 și, respectiv, 9 ani, modalitate ce permite înnoirea Curții Constituționale din 3 în 3 ani, pentru asigurarea independenței judecătorilor față de aceste autorități publice.

În data de 30 iunie 1992, Curtea Constituțională pronunța primele sale decizii.

În anul 2003, în urma revizuirii Legii fundamentale, Curții Constituționale îi sunt conferite noi atribuții, prin care se consolidează rolul acesteia în cadrul <edificiului instituțional al statului de drept>.

Astfel, **Curtea Constituțională a României** (CCR) reprezintă unica autoritate de jurisdicție constituțională din România, independentă față de orice altă autoritate publică, având rolul de „garant al supremației Constituției”, potrivit art. 142 alin. (1) din *Constituția României*, republicată³⁸.

Atribuțiile Curții Constituționale sunt cele stabilite de Constituție (Titlul V - *Curtea Constituțională*, art. 142 - 147) și de *Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, republicată.³⁹

1. Poziționarea Curții Constituționale în sistemul autorităților statului

Curtea Constituțională, unica autoritate competentă în realizarea jurisdicției constituționale, este independentă față de *puterile legislativă, executivă și judecătorească* și se supune Constituției, garantând supremația acesteia, prin deciziile pe care le pronunță contribuind la respectarea *principiului separației și echilibrului puterilor în stat, în cadrul democrației constituționale*, precum și la respectarea textului constituțional referitor la drepturile și obligațiile statului față de cetățean și ale cetățeanului față de stat.

Curtea Constituțională reprezintă autoritatea autonomă⁴⁰ a statului, având competența de a realiza interpretarea oficială a textului constituțional, în cadrul controlului de constituționalitate pe care îl exercită, iar dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept și încetează a mai produce efecte juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale [dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, potrivit art. 147 alin. (1) din textul constituțional].

³⁸ *Constituția României*, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

³⁹ *Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*; Text republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 643 din 16 iulie 2004; Republicare (r2) aplicabilă de la 16 iulie 2004 până la 02 decembrie 2010, fiind înlocuită prin republicarea (r3) din Monitorul Oficial, Partea I nr. 807 din 03 decembrie 2010.

⁴⁰ Pentru dezvoltare, a se vedea: Lector univ. dr. Luciana Bezeriță (Tomescu), *Some considerations regarding the legal nature and the status of central autonomous public authorities (Unele considerații privind natura juridică și statutul autorităților publice centrale autonome)*, JOURNAL OF LAW AND ADMINISTRATIVE SCIENCES, No. 4/2015, pp. 118-128, The Centre for Studies and Legal and Socio-Administrative Research, Petroleum and Gas University Publishing House of Ploiești, disponibil la site-ul: <http://jolas.ro/wp-content/uploads/2015/12/jolas-no.4.pdf>, consultat la data 15.06.2020.

Curtea activează conform propriei jurisdicții, în baza principiilor legalității, publicității, colegialității, independenței și inamovibilității judecătorilor pe durata mandatului.

Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale, iar competența sa nu poate fi contestată de nici o autoritate publică (art. 3 din Legea nr. 47/1992).

În activitatea sa, Curtea dispune de autonomie financiară și de un buget propriu, care face parte integrantă din bugetul de stat, potrivit legii.

2. Componenta Curții Constituționale⁴¹

Curtea Constituțională este compusă din nouă judecători, numiți pentru un mandat de nouă ani, care nu poate fi prelungit sau reînnoit. Câte trei judecători sunt numiți de către Camera Deputaților, Senat, respectiv de Președintele României.

Componenta Curții se înnoiește cu o treime din numărul judecătorilor din 3 în 3 ani, fiecare din autoritățile competente să efectueze numirile desemnând câte un judecător.

Aplicarea acestui sistem de înnoire periodică a fost asigurată, la înființarea Curții, prin numirea primilor judecători pe durate de 3, 6 și 9 ani, pentru fiecare din aceste durate fiind desemnat, în mod corespunzător, câte un judecător, după cum am arătat anterior.⁴²

Președinții Curții Constituționale a României de-a lungul timpului:⁴³

Vasile Gionea (1992 - 1995)

Ioan Muraru (1995 - 1998)

Lucian Mihai (1998 - 2001)

Nicolae Popa (2001 - 2004)

Ioan Vida (2004 - 2010)

Augustin Zegrean (2010 - 2016)

Valer Dorneanu (2016 - prezent).

Curtea Constituțională își desfășoară activitatea în plen, iar actele Curții se adoptă cu votul majorității judecătorilor, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Cvorumul pentru plenul necesar întrunirii legale este de două treimi din numărul judecătorilor.

Judecătorii au obligația de a-și exprima votul afirmativ sau negativ, întrucât abținerea nu este permisă.

Plenul aprobă Regulamentul de organizare și funcționare al Curții și adoptă măsurile necesare bunei desfășurări a activității Curții Constituționale.

Președintele convoacă și prezidează ședințele acesteia, îndeplinind și celelalte atribuții prevăzute în Legea de organizare și funcționare a Curții Constituționale, precum și în Regulament.⁴⁴

Aparatul Curții Constituționale este alcătuit din corpul magistraților - asistenți, (care își desfășoară activitatea sub conducerea Președintelui Curții), și din personalul Secretariatului General, care asigură serviciile necesare funcționării Curții.

Structura personalului Curții Constituționale este reglementată prin Legea nr. 124/2000.⁴⁵

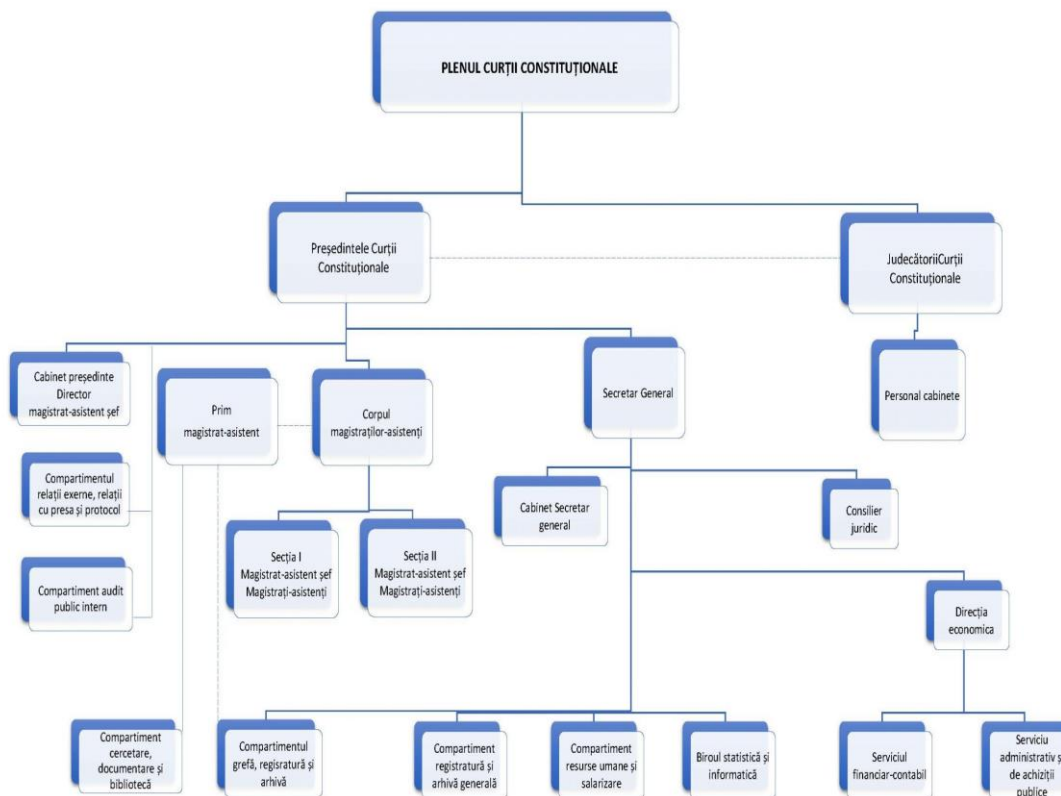
⁴¹ Art. 142 din Constituția României, republicată.

⁴² În același sens, a se vedea referințele citate la: *Curtea Constituțională a României*, De la Wikipedia, enciclopedia liberă, disponibilă la site-ul: https://ro.wikipedia.org/wiki/Curtea_Constituțională_a_României, consultat la data 01.06.2020.

⁴³ Idem.

⁴⁴ Hotărârea nr. 12/1997 a Plenului Curții Constituționale pentru adoptarea *Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 12 noiembrie 1997.

Figura nr. 1: Structura Curții Constituționale a României - Organigrama⁴⁶
 Sursa: Curtea Constituțională a României

3. Atribuțiile Curții Constituționale

Activitatea Curții Constituționale este îndreptată spre a „atenționa” autoritățile publice ale căror acte sunt supuse controlului, Parlamentul și Guvernul, să „înlătore” normele juridice ce contravin Constituției, dreptul de a modifica respectivele acte normative revenind autorităților emitente, în sensul punerii de acord a prevederilor neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Curtea Constituțională are următoarele atribuții:⁴⁷

⁴⁵ *Legea nr. 124/2000 privind structura personalului Curții Constituționale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 331 din 17 iulie 2000.

⁴⁶ Sursa: *Curtea Constituțională a României, Organigrama*, disponibilă la site-ul: <https://www.ccr.ro/baza-legala/organigrama/>, consultat la data 15.06.2020.

⁴⁷ Art. 146 din Constituția României, republicată.

“a) se pronunță asupra constituționalității legilor, înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori, precum și, din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;

b) se pronunță asupra constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;

c) se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori;

d) hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului;

e) soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, la cererea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii;

f) veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și confirmă rezultatele sufragiului;

g) constată existența împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României și comunică cele constatate Parlamentului și Guvernului;

h) dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României;

i) veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia;

j) verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni;

k) hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic;

l) îndeplinește și alte atribuții prevăzute de legea organică a Curții.”

Deciziile Curții Constituționale au aplicabilitate generală, pentru viitor, atrăgând suspendarea de drept și încetarea efectelor juridice ale actelor normative sau ale dispozițiilor acestora constatate ca fiind neconstituționale, după cum am arătat anterior.

În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, potrivit prevederilor art. 147 alin. (2) din Constituție: Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

Toate deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, fiind astfel comunicate din oficiu. De asemenea, textul deciziilor poate fi accesat și direct din baza de date disponibilă pe pagina de internet a Curții Constituționale, potrivit unor criterii specifice instanței de contencios constituțional, precum *caracteristicile dosarului, numărul și anul dosarului, părțile, numărul și anul actului* supus controlului de constituționalitate, ..., *obiectul sesizării*, fiind disponibilă și *căutarea avansată* după anumite criterii (*tipul dosarului, tipul actului, ..., anul publicării*).⁴⁸

---

⁴⁸ A se vedea, Curtea Constituțională a României, site-ul: <http://213.177.9.214/ccrSearch/MainSearch/SearchForm.aspx>, accesat la data 15.06.2020.

STUDIU DE CAZ

Decizia Curții Constituționale nr. 358/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte⁴⁹

În cele ce urmează, vom prezenta în extras unele paragrafe din conținutul **Deciziei Curții Constituționale nr. 358/2018**, pe care le considerăm relevante pentru exemplificarea și analizarea anumitor considerente exprimate de Curte, legate de competențele și atribuțiile constituționale ale autorităților publice, din perspectivă științifică și didactică, desigur.

“Valer Dorneanu - Președinte, Marian Enache - judecător, Petre Lăzăroiu - judecător, Mircea Ștefan Minea - judecător, Daniel Marius Morar - judecător, Mona-Maria Pivniceru - judecător, Doina Livia Stanciu - judecător, Simona-Maya Teodoroiu - judecător, Varga Attila - judecător, Benke Károly - magistrat-asistent șef.”

„1. Pe rol se află examinarea cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, în principal, și dintre Guvernul României și Președintele României, în subsidiar, determinat de refuzul Președintelui României de a da curs cererii de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, doamna Laura Codruța Kövesi, cerere formulată de prim-ministrul Guvernului.

2. Cererea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. e) din Constituție și al art. 11 alin. (1) lit. A.e) și art. 34 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 3.051/23 aprilie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 589E/2018.

3. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 10 mai 2018, în prezența domnului Tudorel Toader, în calitate de ministru al justiției și de reprezentant al Guvernului României, și a doamnei Elena Simina Tănăsescu, consilier prezidențial, în calitate de reprezentant al Președintelui României, și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru data de 30 mai 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie. (...).

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

1. Constată existența unui conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Președintele României, generat de refuzul Președintelui României de a da curs propunerii de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, doamna Laura Codruța Kövesi.

2. Președintele României urmează să emită decretul de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, doamna Laura Codruța Kövesi.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, prim-ministrului și ministrului justiției și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din 30 mai 2018.”

În motivarea Deciziei Curții Constituționale, 6 dintre cei 9 judecători au arătat că Președintele României a încălcat voința legiuitorului constituțional, prin refuzul de a da curs propunerii de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție.⁵⁰

⁴⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 07 iunie 2018.

⁵⁰ În același sens, a se vedea:

Dintre cele mai relevante considerente exprimate în conținutul Deciziei Curții Constituționale, se pot reține următoarele:

✓ *“Curtea reține, de asemenea, că autoritatea ministrului justiției nu este una administrativă, din contră, acesta are plenitudine de competență sub aspectul autorității asupra procurorilor. Această plenitudine este limitată doar prin dispozițiile constituționale exprese, respectiv cele referitoare la numirea în funcția de procuror și la aplicarea sancțiunilor disciplinare (...), acestea fiind dispuse de Președintele României, respectiv de Consiliul Superior al Magistraturii. Noțiunea de autoritate are o semnificație foarte puternică, ea fiind definită drept putere de a da dispoziții sau de a impune cuiva ascultare, însă, în contextul constituțional dat, acesta se referă la o putere de decizie în privința gestionării carierei procurorilor.”* (pct. 91)

✓ *“(...) activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret, într-o anumită cauză penală nu are legătură cu autoritatea ministrului justiției, acestea fiind două probleme distincte.”* (pct. 92)

✓ *„Prin urmare, Curtea subliniază că actele procurorului în situații individuale/concrete ale activității sale judiciare nu sunt supuse niciunui control al ministrului justiției, ci procurorului ierarhic superior sau instanței judecătorești competente, după caz, tocmai pentru că autoritatea ministrului justiției nu vizează și se delimitează de această ipoteză.”* (pct. 93)

Astfel, majoritatea judecătorilor Curții Constituționale a interpretat Constituția în sensul că: *“Dacă în cazul numirii în funcția de conducere ministrul justiției deține o marjă largă de apreciere, iar Președintele României una limitată, în cazul revocării, ministrul justiției are o marjă de apreciere minimă, din moment ce limitările impuse de lege sunt extrem de stricte, și, în aceste condiții, Președintele României îi poate opune numai dreptul său de a verifica legalitatea propunerii, putând-o refuza doar în cazul în care propunerea nu respectă condițiile legii, caz în care procedura încetează.”* (pct. 102).

De asemenea, în motivarea Deciziei CCR se mai arată următoarele: *“Colaborarea loială între autorități înseamnă un dialog permanent între acestea, Președintelui fiindu-i permis să inițieze discuții, să încerce să îl convingă pe ministrul justiției să își retragă propunerea de revocare, să renunțe la anumite motive de revocare, menținându-le pe celelalte, dar nu îi este permis să o infirme decât strict pe motive de legalitate.”* (pct. 109).

Ceilalți trei judecători, prin Opiniile separate formulate, în dezacord cu soluția pronunțată cu majoritate de voturi de Curtea Constituțională, au interpretat Constituția în mod cu totul diferit, considerând că: *“instanța de contencios constituțional ar fi trebuit să constate că în cauză nu a existat un conflict juridic de natură constituțională”, „sesizarea formulată de prim-ministrul României trebuia respinsă și constatat că nu există un conflict juridic de natură constituțională”, „cererea formulată trebuia respinsă ca inadmisibilă”.*

În prima *Opinie separată*⁵¹ formulată, se arată că: *“(...) decidentul, respectiv autoritatea care are competența să dispună sau nu revocarea procurorului-șef, ...este reprezentată de Președintele României. Nu s-a putut stabili o depășire din partea Președintelui României a limitelor de competență pe care legea i le conferă în procedura de revocare a Procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție, ...”.*

Știrile Pro TV, *Motivarea deciziei prin care CCR îl obligă pe Klaus Iohannis să o revoce pe Codruța Kovesi*, articol disponibil la site-ul: <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/decizia-ccr-privind-revocarea-lui-kovesi-citita-azi-la-curte-cand-apare-motivarea.html>, 07.06.2018, consultat la data 15.05.2020.

⁵¹ Judecător, dr. Livia Doina Stanciu.

În cea de-a doua *Opinie separată*⁵², se consideră că: “...atât Președintele României, cât și ministrul justiției și-au exercitat competențele prevăzute de Constituție și lege, fără să își aroge competențe care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori să refuze îndeplinirea anumitor acte care intrau în obligațiile lor constituționale. Fiecare autoritate publică și-a îndeplinit atribuțiile conform cu prevederile Constituției, astfel încât, în aceste condiții, diferendul invocat..., nu poate fi echivalat cu un conflict juridic de natură constituțională...”.

În cea de-a treia *Opinie separată*⁵³, se apreciază că: “Prin urmare, fiind vorba despre o propunere a ministrului justiției, Președintele României îi poate da curs sau nu, având în mod evident latitudinea de a aprecia ținând seamă atât de regularitatea și legalitatea procedurii, cât și de avizul Consiliului Superior al Magistraturii.”

Astfel, în dezacord cu soluția adoptată, prin care s-a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Președintele României, trei dintre judecătorii Curții Constituționale au considerat că Președintele a acționat în limitele Constituției, în cazul refuzului de a semna decretul de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție.

Concluzie:

Autorul prezentului articol opinează că, desigur, Curtea Constituțională reprezintă singura autoritate competentă să analizeze și soluționeze conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, în calitate de <garant al supremației Constituției>, dar printr-o comunicare mai bună între autoritățile statului ar putea fi evitate asemenea situații pe viitor, luând în considerare posibilele consecințe nedorite ale acestora.

BIBLIOGRAFIE:

I. Articole, studii, alte publicații

Luciana Bezeriță (Tomescu), *Some considerations regarding the legal nature and the status of central autonomous public authorities (Unele considerații privind natura juridică și statutul autorităților publice centrale autonome)*, JOURNAL OF LAW AND ADMINISTRATIVE SCIENCES, No. 4/2015, pp. 118-128, The Centre for Studies and Legal and Socio-Administrative Research, Petroleum and Gas University Publishing House of Ploiești, disponibil la site-ul: <http://jolas.ro/wp-content/uploads/2015/12/jolas-no.4.pdf>;

Știrile Pro TV, *Motivarea deciziei prin care CCR îl obligă pe Klaus Iohannis să o revoce pe Codruța Kovesi*, articol disponibil la site-ul: <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/decizia-ccr-privind-revocarea-lui-kovesi-citita-azi-la-curte-cand-apare-motivarea.html>, 07.06.2018;

Valentina Bărbățeanu, Conducător științific Prof. univ. dr. Nicolae Popa, *Rolul jurisdicțiilor constituționale în procesul de creare a dreptului - Teză de doctorat - , Rezumat*, 2014, disponibil la site-urile: www.univnt.ro/rezumat_doctorat/index.php (...); Barbateanu_Valentina.pdf 403KB Apr 04 2014 (...).

II. Legislație

Constituția României, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;

Constituția României din 1923, publicată în Monitorul Oficial nr. 282/29 martie 1923;

⁵² Judecător, Daniel Marius Morar.

⁵³ Judecător, Prof. univ. dr. Mircea Ștefan Minea.

Constituția României din 1938, publicat în Monitorul Oficial nr. 48/27 februarie 1938, disponibile la site-ul: www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.htp_act_text (...);

Legea nr. 124/2000 privind structura personalului Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 331 din 17 iulie 2000.

Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale; Text republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004; Republicare (r2) aplicabilă de la 16 iulie 2004 până la 02 decembrie 2010, fiind înlocuită prin republicarea (r3) din Monitorul Oficial, Partea I nr. 807 din 03 decembrie 2010.

Hotărârea nr. 12/1997 a Plenului Curții Constituționale pentru adoptarea *Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 308 din 12 noiembrie 1997.

III. Jurisprudența Curții Constituționale a României

Decizia Curții Constituționale nr. 358/2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 07 iunie 2018.

IV. Site-uri Internet

Curtea Constituțională a României: www.ccr.ro (...);

Wikipedia,

Enciclopedia

liberă:

https://ro.wikipedia.org/wiki/Curtea_Constituțională_a_României.

ANALIZA UTILIZĂRII TECHNOLOGIILOR MODERNE ÎN COMUNICAREA INTERNĂ LA NIVEL ORGANIZAȚIONAL

Andrei Iulian GABOR

*Facultatea de Științe Economice
Specializarea Administrarea Afacerilor*

**Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Dănuț SIMION**

Abstract: *Apariția tehnologiilor informaționale și comunicaționale reprezintă o parte vitală în lumea afacerilor și în viața cotidiană. Evoluția rapidă a științei și a tehnologiilor are un impact asupra oricărui aspect al relațiilor umane. Utilizarea tehnologiilor moderne acționează asupra unei varietăți de activități ale companiilor de afaceri, contribuie la depășirea diverselor bariere de producere, financiare, geografice etc.*

Posibilitatea de comunicare imediată, transferul de date rapid, accesul la diverse resurse informaționale, într-o perioadă foarte scurtă, contribuie la o creștere intensivă a activităților, efectuată de către firme și organizații pentru creșterea circuitului de mărfuri, care ar favoriza creșterea economică.

Scopul acestei dezvoltări constă în descoperirea efectelor TIC asupra firmelor moderne și activităților acestora; procesul de comunicare cu privire la grupurile interne și externe ale organizațiilor; determinarea aspectelor pozitive și negative în penetrarea intensivă a TIC în cadrul organizațiilor de afaceri.

Procesul comunicațional constituie unul din cele mai importante elemente din comunicarea contemporană de afaceri. Indiferent de gradul de utilizare a tehnologiilor moderne comunicaționale, importanța abilităților de comunicare necesare, pe care cifrele economice reale trebuie să le posedă, acesta este un factor important, de succes, în domenii, precum negocierile comerciale cu organizațiile partenere, comunicarea cu angajații, acționarii, reprezentanții autorităților de stat sau autorităților municipale.

Comunicarea oferă posibilități în viața socială, implicit în cea organizațională, ea jucând un rol imens în existența umană. Ideea comunicării ca element și mijloc esențial al vieții individuale și sociale este larg acceptată atât de sociologi și antropologi, cât și de psihologi⁵⁴.

Comunicarea este considerată ca reprezentând chiar un factor sociogenetic, fără comunicare societatea umană neputând exista. „Organizarea socială este imposibilă fără comunicare.”

Comunicarea a fost repede inclusă printre funcțiile importante ale organizațiilor, alături de alte funcții (de organizare, conducere, decizie etc.). Organizațiile au început să fie din ce în ce mai mult interesate de imaginea lor față de public, clienți, furnizori, cumpărători etc.

De asemenea, fiecare manager, indiferent de nivelul ierarhic, a început să țină la imaginea sa în ochii superiorilor, egalilor și subordonaților. S-a remarcat la un moment dat că ceea ce se numește capitalul-imagine este mai important chiar decât capitalul economic, financiar.

---

⁵⁴ Van Cuilenburg J.J., Scholten O., Noomen G.W., Știința comunicării, Editura Humanitas, București, 2004, ISBN 973-50-0633-2

Păuș V.A., Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, București, 2006, ISBN (13) 978-973-46-0276-6

Vasilcovschi N., Comunicarea în afacerile internaționale, Noul concept de BIZCOMMUNICATION, Editura 3D ARTE, 2007, ISBN 978-9973-88532-6-3

Studiul comunicării organizaționale a intrat demult în preocupările cercetătorilor sau ale practicienilor interesați de bunul mers al organizațiilor. Începând cu teoriile clasice, continuând cu cele neoclasice și terminând cu cele moderne, aproape că nu a existat gânditor care să nu se refere într-o formă sau alta la rolul comunicării organizaționale. Pentru Taylor, o foarte mare importanță o avea comunicarea plan ierarhic, în timp ce pentru Fayol, era esențială comunicarea în plan orizontal realizate între persoane aflate la același nivel ierarhic, dar aparținând unor linii ierarhice diferite, așa numitele „Gang Plank”.

Dacă pentru ambii esențială era comunicarea dintre șefi și subordonați, pentru reprezentanții curentului relațiilor și resurselor umane (Mayo, McGregor, Likert etc.) covârșitoare devin relațiile de comunicare dintre membrii grupurilor⁵⁵.

Se deschide astfel drumul studierii comunicării informale, multă vreme neglijată. Teoriile moderne aduc cu ele o perspectivă integrativă în studiul comunicării, care este extinsă la nivelul întregii organizații. Se conștientizează rolul factorilor externi, de mediu (mai ales tehnologici) precum și nevoia corelării sau contingenței unor fenomene diferite (sociale și psihologice).

Tendențele moderne de utilizare a tehnologiilor informaționale și de comunicare în organizații-business. Fără îndoială, tehnologiile actuale de comunicare reprezintă o parte impunătoare și importantă a tehnologiilor informaționale care influențează comportamentul și modalitățile de lucru ale majorității populației din țările economic înalt dezvoltate.

La etapa actuală, oamenii comunică între ei prin moduri diferite în comparație cu perioada de dinaintea apariției căilor de comunicare moderne. În consecință, businessul și relațiile conexe, de asemenea, au suportat modificări și anumite schimbări.

Procesul de comunicare dintre ele reprezintă o parte importantă din operațiile de afaceri moderne. Utilizarea tehnologiilor moderne (informaționale și comunicaționale) este integrată în domeniul de aplicare al activităților și interacțiunea dintre agenții economici și relațiile cu mediul său. După părerea lui R. Kluver, utilizarea TIC reprezintă „process by which the informational technologies, such as the internet or other communication means transform the economical and social relations in such manner, that the cultural and economical barriers are reduced to minimum”¹ (procesul în care tehnologiile informaționale, precum Internetul sau alte resurse comunicaționale, transformă relațiile economice și sociale, în așa mod, încât barierele culturale și economice se micșorează până la minimum).

STUDIUL DE CAZ CENTROFARM

Internetul, cea mai mare rețea de informații din lume, furnizează o mare cantitate de servicii către consumatorii casnici și corporativi, incluzând text, imagini video, audio și muzică, fax, e-mail, apeluri telefonice etc.

Autorii volumului *Teoria proceselor de comunicare* sunt de părere că: internetul „își plasează utilizatorii «în alt univers»». Navigarea în rețeaua Internet, prin modificarea referenților fizici și senzoriali pe care o implică, facilitează apariția de noi sensuri. Aceasta «alta lume» are caracteristici precise.

---

⁵⁵ Van Cuilenburg J.J., Scholten O., Noomen G.W., Știința comunicării, Editura Humanitas, București, 2004, ISBN 973-50-0633-2

Păuș V.A., Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, București, 2006, ISBN (13) 978-973-46-0276-6

Vasilcovechi N., Comunicarea în afacerile internaționale, Noul concept de BIZCOMMUNICATION, Editura 3D ARTE, 2007, ISBN 978-9973-88532-6-3

Este un spatiu care se defineste prin opozitie cu spatiul faptului trait cotidian. Deplasarile scapa de eforturile fizice. «Calatoriile» sunt usoare: «navigam». De fapt, «facem clic» pe cuvintele si imaginile-hipertext afisate pe ecran.

Ne situam in interiorul textelor sau imaginilor de pe ecran la fel cum ne situam in locuri din Los Angeles sau la CERN, in Geneva. Stim ca suntem in calatorie intr-o «retea» care ocupa teritoriile nationale si sterge granitele. Utilizatorii intra intr-o lume fara frontiere. Este si un model paradoxal din punctul de vedere al spatiului: este vast si redus in acelasi timp” „Aceasta lume noua ofera deci sentimentul stapanirii timpului si a spatiului.”

Internetul comercial a luat nastere in mijlocul anilor '90, odata cu dezvoltarea browserelor WEB si cu evolutia interfetei acestora. În prezent, peste un miliard de oameni folosesc Internetul in intreaga lume, aceasta insemnand unul din 7 oameni.

Internetul este o retea de retele interconectate de LAN-uri, MAN-uri si WAN-uri prin legaturi rapide (satelit, circuite de comunicatie digitala etc.).

Toate calculatoarele dintr-o retea trebuie sa comunice intre ele pe baza unui set de reguli fixe (limbaj), denumit protocol. Dupa ce este conectat la una dintre subretelele precizate mai sus, calculatorul devine nod in Internet si utilizand protocolul standardizat TCP / IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) va putea folosi diverse programe cu rol de client pentru a putea transfera informatii de la alte calculatoare cu rol de server conectate la randul lor la internet.

Compania „Centrofarm” este conectata la internet printr-o legatura permanenta (permanent connection).

Acest tip de legatura este folosita in general de marile organizatii (universitati, scoli, corporatii) deoarece serveste cel mai bine scopurilor acestora. Cheltuielile pentru instalarea si functionarea unei astfel de legaturi sunt mari, dar este cea mai eficienta.

Comunicarea si schimbul de informatii in internet se realizeaza prin „servicii” care permit exploatarea si cautarea de informatii aflate in aceasta retea.

Cel mai utilizat serviciu in internet este World Wide Web (WWW). Toate paginile Web sunt identificate printr-o adresa unica, denumita Universal Resource Locator (URL - sistem universal pentru localizarea resurselor). Adresele retelei WWW incep in acelasi mod: https:// - care reprezinta prescurtarea de la Hyper Text Transfer Protocol („limbajul” din Web).

Pentru a folosi serviciul WWW este nevoie de un browser Web (rasfoitor prin internet), un program care afiseaza documente web (Internet Explorer, Netscape, Opera etc). Compania „Centrofarm” foloseste ca browser web Internet Explorer-ul.

Internetul reprezinta pentru orice organizatie o modalitate de a afla ce face concurenta, ce produse noi a mai scos pe piata si mai ales ce produse si servicii noi isi doresc clientii, ce nevoi au acestia, cum doresc sa fie tratati si ce le place mai mult la o organizatie

Organizatia „Centrofarm” detine un forum (un grup de discutii), la adresa <https://www.benessere.ro/forum.html>, unde poate comunica direct cu clientii sau cu persoanele interesate de produsele si serviciile companiei, poate realiza cercetari de piata la care oamenii sa raspunda fara ezitare deoarece sunt protejati de anonimatul garantat de internet.

Un alt avantaj oferit de Internet si valorificat de compania „Centrofarm” este posibilitatea oferita clientilor de a achizitiona produse online, la preturi de furnizor, fara alte adaosuri comerciale. Adresele la care cei interesati pot afla diverse informatii despre „Centrofarm” sunt: <https://www.centrofarm.ro> sau <https://www.benessere.ro>.

Organizatia „Centrofarm” foloseste urmatoarele functii ale retelei internet:

E-mail (Posta electronica); aceasta comunicare electronica „reprezinta forma moderna de comunicare scrisa ce permite si feedback-ul scris din partea receptorului”;

rețeaua World Wide Web (rețeaua web sau WWW, ce oferă acces la fișiere, documente, imagini, sunete din mii de zone web).

Pentru îmbunătățirea tehnicilor de comunicare prin intermediul internetului, specialiștii IT au propus crearea unor grupuri de dialog UseNet (UseNet newsgroups) - grupuri de discuții care tratează subiecte referitoare la diverse teme (știința, muzica, evenimente, calculatoare etc).

Este o modalitate de a face schimb de știri cu alte persoane din întreaga lume, de a fi la curent cu evoluția mai multor domenii de interes pentru companie (piața farmaceutică, produse naturiste pentru plafar, tehnici IT, tehnici de negociere și persuasiune, strategii de marketing etc).

O altă funcție a internetului care poate fi exploatată de compania „Centrofarm” în beneficiul comunicării organizatoriale este transferul de fișiere cu ajutorul protocolului FPT (File Transfer Protocol).

Astfel, pentru fișiere foarte mari, utilizarea acestei funcții poate economisi resursele materiale (cd-uri, dvd-uri sau alte tipuri de memorii externe).

Specialiștii IT se gândesc și la implementarea unui sistem de Telnet, care permite utilizatorului conectarea la calculatoare îndepărtate, ca și cum s-ar afla în fața unui terminal direct, conectat la acel computer.

Având la dispoziție browsere grafice, Web-ul a schimbat considerabil în bine felul în care erau folosite rețelele de calculatoare.

Nu este necesară o pregătire tehnică pentru utilizarea Web-ului. Acesta poate suporta orice fel de date, de la text și grafică până la clipuri video și audio, chiar și emisiuni de radio și televiziune. Totodată, Web-ul da organizațiilor posibilitatea să-și facă reclama în întreaga lume prin intermediul rețelei.

Soluții pentru optimizarea Intranet-ului și Extranet-ului

Intranetul este o rețea construită în cadrul unei organizații, folosind standardele și software-ul necesar Internetului și World Wide Web-ului.

Mai simplu spus, un intranet este un set de fișiere codate pentru a fi văzute de un browser de internet și care sunt stocate pe un server local.

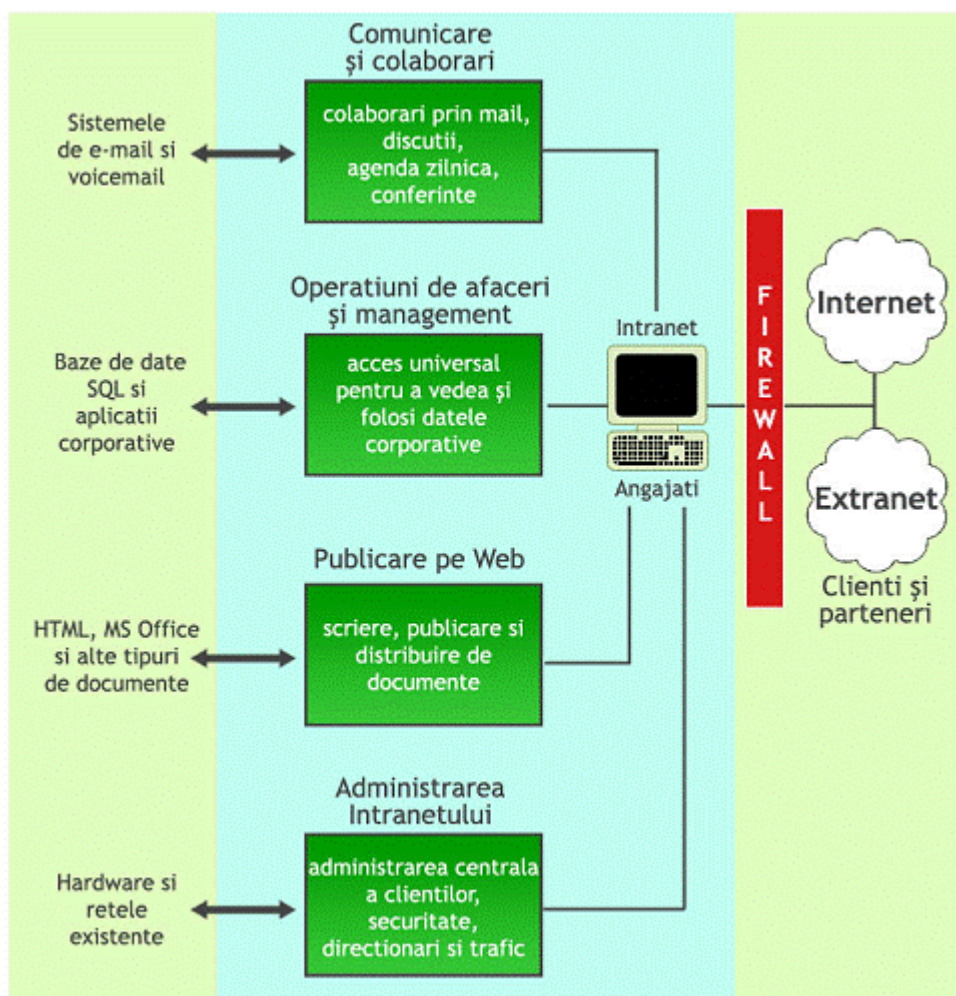

Fig. 1 - Aplicatiile Intranet

Intranetul poate fi conectat la Internet si la retelele numite Extraneturi, care ofera legaturi electronice intre partenerii unei afaceri.

Avantajele oferite de intranet sunt:

- intranetul este o retea interna, deschisa si sigura, cu software de navigare pe web care ofera acces usor de tip point-and-click utilizatorilor finali ai paginilor de website interne;
- toate tehnologiile Internet, inclusiv Internet Protocol (IP), World Wide Web si browserele (sistemele de navigare) sunt protejate printr-un firewall corporativ (o colectie de computere, software, routere si servicii care impreuna permit conexiunea de retea, mentinandu-i securitatea si integritatea fata de alte retele);
- intranetul este cel mai eficient din punct de vedere al costului si cel mai inovativ sistem de transmitere a informatiilor corporative;
- intranetul permite angajatilor unei companii sa lucreze intr-o maniera care corespunde cel mai bine personalitatii si stilului lor de munca si, de asemenea, ofera utilizatorilor libertatea de a obtine informatia dintr-o arhiva de date corporativa;
- este usor de invatat si de utilizat;
- timpul de download pentru fisierele aflate pe intranet este mai mic in comparatie cu fisierele de pe internet, deoarece acestea se afla pe un server local;

- informatiile aflate pe intranet pot ajuta la imbunatatirea activitatilor zilnice si pot fi utile in luarea deciziilor si planificarea strategica din cadrul organizatiei;
- este o platforma care face legatura intre toate departamentele organizatiei, permitand o comunicare eficienta, o colaborare dincolo de spatiu si timp si o cunoastere efectiva a managementului.

Grupurile de Intranet - cum ar fi grupurile de discutie, camerele de chat si conferintele audio-video - pot fi folosite pentru a dezvolta echipa si a imbunatati colaborarea in cadrul unui proiect.

De asemenea, procesul de luare de decizii al unui grup la nivel corporativ poate fi facilitat de un sistem de suport pe Intranet pentru grupul de decizie respectiv, avand si costuri mult mai scazute decat in mod normal.

Organizatia „Centrofarm” nu detine inca un intranet bine definit si structurat. Singura utilizare a intranetului in cadrul companiei este pentru a posta moduli de curs pe diverse teme, destinate angajatilor din farmacii.

Angajatii pot accesa cursul respectiv timp de 1-2 saptamani, apoi au o perioada de evaluare in care li se testeaza cunostintele acumulate in urma acelui curs.

Pentru a imbunatati comunicarea interna si a dezvolta functiile intranetului, specialistii IT ar putea sa dezvolte aceasta interfata, adaugand pe pagina de acces (pagina home) a „Centrofarm”-ului sectiuni cum ar fi: mesajul zilei, buletinul informativ al companiei, actualitatea financiara, furnizori, alte locatii ale companiei si website-urile Internet necesare desfasurarii activitatii zilnice.

Fiecare angajat (nu numai aceia vizati pentru a urma un modul de curs – asa cum se intampla in prezent) ar trebui sa aiba posibilitatea sa acceseze aceasta pagina pentru a citi si a descarca informatii despre companie, documente importante si stiri.

De exemplu, departamentul de marketing poate publica pe aceasta pagina informatiile despre un anumit produs, analiza competitiei si informatiile curente legate de un proiect in desfasurare. Departamentul financiar poate afisa raportul anual sau trimestrial si lista cu programarile intalnirilor dintre actionari.

Departamentul comercial poate lista rapoartele de vanzari si informatii legate de client. Departamentul de resurse umane poate publica manualele corporative ale angajatilor, politicile de calatorie, programele de beneficii, programele de training si alte reguli, formulare tipizate si documentatii necesare angajatilor.

Departamentul IT poate afisa cateva proceduri care ar trebui urmate pentru evitarea unor probleme elementare aparute in timpul desfasurarii activitatii in farmacii, sfaturi si solutii pentru rezolvarea unor dificultati.

Departamentul de dezvoltare poate posta pe intranet orarul deplasarilor in Bucuresti si in tara, util pentru departamentele care trebuie sa trimita colete catre farmacii sau farmaciilor care au de trimis pachete la sediu: departamentul IT trimite catre farmacii formulare de carduri, toner, ribon pentru imprimanta etc.; departamentul comercial trimite oferte, promotii, postere si afise care trebuie postate in farmacie pe perioada campaniei de promovare a anumitor produse; farmaciile trimit la sediu formulare de carduri completate, retete care trebuie procesate de catre IT, facturi care trebuie inregistrate in contabilitate etc. Postarea acestor informatii pe intranet ar facilita comunicarea interna.

Specialistii IT au propus crearea unui portal intern care sa cuprinda informatii utile provenite din HR. De asemenea, au propus ca in acest portal sa se faca o informare periodica a angajatilor in legatura cu ceea ce s-a realizat in firma intr-o anumita perioada de timp.

Portalul poate sa contina si proceduri de lucru, diverse informatii utile provenite de la fiecare departament in parte, mesaje interne (un instrument de lucru gen instant message). Se

poate crea si o aplicatie de management de documente si un instrument de lucru colaborativ, pe proiecte, pe departamente etc.

Dar, in primul rand, trebuie create niste reguli dupa care se vor dezvolta toate aceste instrumente.

Extranetul foloseste tehnologia Internet/Intranet pentru a servi o afacere extinsa, incluzand clienti, furnizori, parteneri si alte afaceri care impartasesc un obiectiv comun.

O trasatura importanta a Extraneturilor care le diferentiaza de Internet este ca acestea sunt protejate, fiind astfel inaccesibile publicului general. Securitatea este cel mai important lucru in infrastructura lor.

Intraneturile si Extraneturile au potentialul de a inlocui sistemele de procesare – tranzactii brevetate din si dintre companii, fiind mai ieftin de instalat, mai usor de folosit si platforme independente. În plus, pentru ca sunt doar deschise unor utilizatori selectati, ei sunt mai siguri si mai consistenti in termeni de viteza.

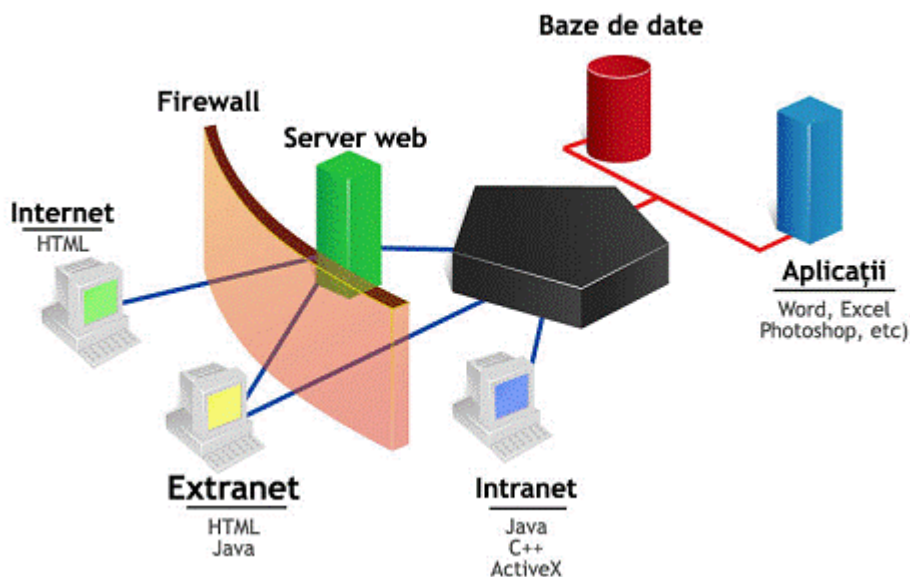

Fig. 2 - Intranet, Extranet si Internet

Pentru dezvoltarea comunicarea in compania „Centrofarm”, este nevoie de un sistem suficient de complex pentru a face fata necesitatilor de comunicare ale companiei, dar care sa fie, in acelasi timp, usor de utilizat pentru a fi accesibil si colaboratorilor.

Specialistii IT recomanda ca posibila solutie dezvoltarea unei retele de Extranet sigure si usor de utilizat. Astfel, prin folosirea unei interfete bazate pe web, se doreste deblocarea informatiei care nu este disponibila, reducerea efortului de a imparti informatia, mai putin timp si energie investite in incercarea de a gasi si citi informatia, reducerea supraincarii retelei si a infrastructurii serverului si eliminarea unei mari parti din costurile de printare si distributie.

În principiu, accesul la extranet are scopul de a oferi clientilor informatii utile despre companie, astfel incat sa o cunoasca mai bine, sa afle despre produsele si serviciile oferite, oferte speciale, bonusuri oferite clientilor fideli (prin card).

Accesul la extranet poate fi restrictionat astfel incat sa nu se poata consulta decat acele informatii care sunt de actualitate.

Aplicatia Extranet propusa de specialistii IT din cadrul organizatiei „Centrofarm” este alcatuita din doua componente: back-end si front-end.

Fiecare componenta este structurata in sectiuni adecvate obiectivelor de comunicare ale companiei, sectiuni usor accesibile membrilor retelei. Principala utilitate a acestei solutii rezida in faptul ca duce la intarirea relatiilor cu partenerii si clientii existenti, reduce timpul de lucru, creste eficienta si calitatea.

Partea de front-end poate fi creata astfel incat sa fie in concordanta cu website-ul public al companiei.

Aceasta interfata va permite utilizatorilor inregistrati sa vada si sa descarce fisiere, sa acceseze anumite arii ale website-ului (in limitele accesului care le-a fost dat ca utilizatori) si sa faca schimbari in profilul lor de utilizator. Mai exact, partenerii vor putea accesa interfata pentru a afla si studia informatii legate de companie, de produsele si ofertele acesteia.

Partea de back-end poate fi personalizata si poate fi folosita in special de administratorii web si de partenerii companiei pentru a gestiona autentificarile si responsabilitatile utilizatorilor si pentru a introduce informatii legate de produse noi si stiri legate de activitatile companiei. Ea poate fi structurata pe sectiuni menite sa organizeze si sa usureze modul de lucru al utilizatorilor.

O alta solutie propusa de specialistii IT este crearea unor sisteme care sa permita un management eficient al informatiei. Ei propun, pentru departamentul de resurse umane, crearea unui sistem profesional de management si planificare a resurselor si renuntarea la vechile sisteme de baze de date sau alte aplicatii de capacitate redusa, care nu reusesc sa indeplineasca toate cerintele si necesitatile impuse de activitatea de resurse umane (este destul de greu si costisitor sa suplinaasca interactivitatea si interoperabilitatea pe care o poate furniza o solutie profesionala in domeniu).

Alternativa functionale ce stau la indemana specialistilor sunt fie implementarea unei platforme ERP (Enterprise Resource Planning), fie externalizarea totala sau partiala a activitatilor de resurse umane catre companii specializate, care utilizeaza de asemenea sisteme de acest tip.

Avand in vedere faptul ca in cadrul companiei „Centrofarm” exista deja un departament de resurse umane bine conturat, solutia aleasa de companie pentru optimizarea sistemelor de comunicare si informare este implementarea unui sistem ERP. Avantajele oferite de aceste sisteme sunt urmatoarele:

- faciliteaza colectarea datelor, administrarea, prelucrarea si interpretarea acestora prin emiterea de liste, rapoarte text, organigrame, diagrame si grafice specifice, date statistice si comparative;
- reduc riscul de colectare a unor date eronate si imbunatatesc comunicarea in cadrul companiei prin fluidizarea fluxului de informatii in dublu sens (de la departamentul de Resurse Umane catre angajati si invers, dar si in interiorul companiei, intre departamentele care utilizeaza informatii privind personalul);
- dispun de facilitati de acces online si de optiuni de securizare a datelor, care permit introducerea datelor de catre salariatii, si accesarea controlata a acestora de celelalte departamente interesate (de exemplu, corespondenta dintre departamentele de Resurse Umane si cel de Financiar-Contabilitate).

Datorita volumului de date si a procedurilor legale greoaie, colectarea datelor eronate se poate perpetua, generand un lant de costuri suplimentare nejustificate pentru companie si continuarea acordarii recompenselor financiare pentru angajatii care au incetat raporturile de munca;

- diminueaza volumul de documentatie si reduc timpul alocat activitatii administrative;
- sunt eficiente in privinta costurilor;
- sistemul de raportare poate permite elaborarea documentelor cerute de procedura legala pentru angajare (contracte, declaratii, comunicari), elaborarea de grafice

de activitate, evidenta timpului efectiv lucrat, istoricul carierei si dezvoltarii profesionale etc.

Un beneficiu indirect, dar nu mai putin important pentru salariatii companiei este crearea unui climat de incredere si moralitate. Respectarea normelor privind confidentialitatea datelor personale, modul si scopurile in care acestea sunt utilizate, intr-un cuvant asigurarea securitatii datelor referitoare la angajati este o necesitate.

Prin faptul ca aceste date sunt stocate intr-un sistem securizat si cu acces controlat, angajatul beneficiaza de climatul propice pentru a-si concentra atentia asupra propriilor obiective profesionale.

Acelasi efect indirect il are si inlaturarea erorilor si imbunatatirea comunicarii, gratie experientei specialistilor si cu ajutorul suportului informatic de care dispun.

Concluzii

Pentru a intelege comunicarea organizationala trebuie sa pornim de la ideea ca structura organizatiei se suprapune comunicarii interpersonale. Suprapunerea structurii are consecinte asupra directiei si a continutului comunicarii, a crearii retelelor de comunicare si a emergentei rolurilor de comunicare specifice.

În prezenta lucrare, mi-am propus sa descriu procesul de comunicare din cadrul companiei „Centrofarm” si sa analizez metodele si instrumentele folosite de membrii acesteia atat in comunicarea interna, cat si in comunicarea externa.

Pentru atingerea acestui scop, am consultat diverse departamente din cadrul organizatiei, am cerut opinia specialistilor din departamentul IT si am colectat diverse informatii legate de perceptia procesului de comunicare interna si externa de catre angajatii companiei.

Din punct de vedere metodologic, in urma colectarii acestor informatii, am realizat o analiza SWOT a procesului de comunicare interna, dar si externa din cadrul companiei „Centrofarm”, reliefand punctele tari si punctele slabe ale acesteia, riscurile la care se supune, dar si oportunitatile de care ar putea beneficia.

Am aratat care sunt obstacolele care se interpun in calea unei comunicari eficiente si am sugerat cum ar putea fi ele depasite astfel incat sa nu se ajunga la blocaje care sa genereze o criza de imagine. Am precizat faptul ca aceste obstacole de comunicare sunt rezultatul unor perceptii personale, a unor experiente de viata sau a unor situatii generalizate, intalnite in munca zilnica.

Asadar, obstacolele din calea comunicarii eficiente provin atat din factori generali, ce impun bariere comune pe care oamenii le asaza in calea comunicarii, cat si din factori specifici procesului de management. Toate aceste obstacole provoaca perturbatii in cadrul procesului de comunicare, din momentul emiterii mesajului si pana la receptarea acestuia.

Din aceasta cauza am propus cateva metode pentru inlaturarea lor.

Am prezentat si criza de comunicare interna prin care trece compania „Centrofarm” si am propus cateva metode prin care aceasta criza sa fie depasita si sa nu se ajunga la o criza care sa afecteze organizatia per ansamblu, imaginea acesteia in exterior.

Am semnalat si faptul ca este nevoie de un feedback permanent pentru a avea o comunicare eficienta in cadrul companiei. Fie direct (in cadrul sedintelor de evaluare sau al interviurilor manageri-subalterni), fie indirect (chestionare, date obtinute de la colegi si superiori pentru evaluarea performantei unei persoane), feedback-ul ajuta la imbunatatirea semnificativa a procesului de comunicare.

„Daca feedback-ul primit este pozitiv, el devine motivant pentru imbunatatirea performantei”. Angajatii spera ca vor fi recompensati, iar managerii primesc o confirmare a stilului de conducere abordat. Daca feedback-ul este negativ, angajatii pot decodifica in plan

actional sau comportamental necesitatea unei ameliorari a muncii lor (constransi uneori si de teama unor consecinte negative: diminuarea salariului, retrogradarea sau concedierea), iar managerii se poate autoevalua si isi poate modifica obiectivele si strategiile pentru a imbunatati climatul de lucru.

De asemenea, consultand si specialistii in domeniu, am facut cateva propuneri de metode si tehnici de perfectionare a comunicarii organizationale, atat pe plan intern, cat si pe plan extern. Am prezentat ca solutii de imbunatatire a comunicarii interne doua metode: ascultarea activa si sedinta.

În ceea ce priveste perfectionarea tehnicilor de comunicare interna si externa prin intermediul sistemelor informatice, am propus cateva solutii care pot fi implementate si dezvoltate in cadrul companiei.

Acestea se refera la intranet si extranet, platforme care ar ajuta membrii organizatiei, dar si clientii, sa cunoasca mai bine organizatia, sa afle informatiile noi si sa comunice eficient. Intranetul poate fi solutia pentru relansarea comunicatiilor din cadrul unei organizatii, oferind posibilitatea de interactiona cu reseaua cea mai mare din lume - Internetul - de a castiga noi piete de desfacere si de a incheia noi afaceri.

În momentul in care aceste solutii vor fi implementate si dezvoltate, comunicarea organizationala din cadrul companiei „Centrofarm” va fi vizibil imbunatatita si membrii organizatiei vor fi mai motivati, iar satisfactia lor profesionala va creste.

Acest fapt va avea ca rezultate o mai buna intelegere intre angajati, o mai mare productivitate si o mai mare rata de atingere a scopurilor propuse.

Bibliografie:

1. Van Cuilenburg J.J., Scholten O., Noomen G.W., Știința comunicării, Editura Humanitas, București, 2004, ISBN 973-50-0633-2;
2. Păuș V.A., Comunicare și resurse umane, Editura Polirom, București , 2006, ISBN (13) 978-973-46-0276-6 ;
3. Vasilcovschi N., Comunicarea în afacerile intnernaționale, Noul concept de BIZCOMMUNICATION, Editura 3D ARTE, 2007, ISBN 978-9973-88532-6-3;
4. Oprean D., Oprean V., Dan M. Racovițan, Rusu L., Managementul afacerilor pe Internet, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2007, ISBN 9978-973-751-399-1
5. Jaradat M., Bazele managementului, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2003, ISBN 973-6565-398-7;
6. Mucchielli A., Corbalan J.A., Ferrandez V., Teoria proceselor de comunicare, Institutul European, 2006, ISBN 973-611-386-8 ;
7. Organizational communication, http://en.wikipedia.org/wiki/Organizational_communication, 2008.

INDICATORII BILANȚIERI PRIVIND CAPITALUL PROPRIU AL UNEI SOCIETĂȚI

Cristina Constanța CREMENEANU
Facultatea de Științe Economice
Specializarea Contabilitate și Informatică de Gestiu

Coordonator științific:
Lector univ. dr. Liliana MANEA

Abstract: *Capitalul propriu reprezintă interesul rezidual al proprietarilor în activele unei întreprinderi după deducerea tuturor datoriilor sale și sursa de proveniență a activelor întreprinderii. Capitalul propriu este partea de capital pusă la dispoziția întreprinderii de către proprietari: întreprinzători individuali, asociați sau acționari și aparține de drept acestora. În structura acestuia se includ următoarele elemente: capital subscris (vărsat și nevărsat), prime de capital, rezerve din reevaluare, rezerve (legale, pentru acțiuni proprii, statutare sau contractuale, alte rezerve), rezultatul raportat, rezultatul exercițiului financiar.*

Capitalul propriu împreună cu capitalul străin pe termen lung formează capitalul permanent. Capitalul propriu se formează inițial din aporturi la societate aduse de către asociați și/sau acționari.

Aportul reprezintă valoarea pe care asociații sau acționarii se angajează să o aducă la societate și este de două feluri: în bani și în natură – sub forma diferitelor categorii de active imobilizate sau de active circulante. Capitalul social este fracționat în părți egale, numite acțiuni în cazul societăților de acțiuni și părți sociale în cazul societăților de persoane. Mărimea acțiunilor și/sau părților sociale se stabilește de la înființarea societăților prin statutul acestora și poartă denumirea de valoare nominală a acțiunilor sau părților sociale .

Bilanțul poate fi definit ca un document contabil de sinteză oficial, un instrument utilizat pentru finalizarea unui exercițiu financiar cu ajutorul căruia sunt prezentate sistematizat, în expresie bănească, într-o structură, de regulă impusă de reglementările contabile, activele și pasivele patrimoniale.

Rolul bilanțului contabil este de a asigura o imagine fidelă și completă a patrimoniului, a situației financiare și a rezultatelor unei întreprinderi.

Pe de altă parte, orice întreprindere, pantru a desfășura o activitate profitabilă, trebuie să țină seama de obiectivele propuse și să tindă spre realizarea acestora.

Studiul efectuat asupra bilanțului contabil constituie aspectul esențial al orientării deciziei manageriale.

Deci, importanța bilanțului contabil constă în orientarea deciziei manageriale, aceasta având la bază studierea și analiza rezultatelor obținute de întreprindere, evidențiate în bilanț.⁵⁶

Bilanțul financiar se construiește prin transformarea bilanțului contabil din forma listă⁵⁷ în forma cont, punând față în față activul cu pasivul și retratarea⁵⁸ elementelor de activ/pasiv pentru a elimina distorsiunile existente între realitatea prezentată în documentele de sinteză și cea economico-financiară din activitatea întreprinderii⁵⁹.

---

⁵⁶ V. Robu, I. Anghel, E. Șerban, *Analiza economico-financiară a firmei*, Editura Economică, București, 2014, p. 424

⁵⁷ Potrivit OMFP 1802/2014 pentru aprobarea reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, în România, formatul bilanțului este cel sub formă de listă;

⁵⁸ În literatura de specialitate se recomandă a se avea în vedere încadrarea corectă a acelor elemente de activ care, deși fac parte din categoria activelor imobilizate (de obicei financiare) pot deveni lichide într-o perioadă mai mică de un an, sau active circulante care devin lichide într-o perioadă mai mare de un an.

⁵⁹ E. Cohen, *Analyse financière*, 5e édition, Economica, Paris, 2004, pg. 112; * invocarea raționamentului profesional are în vedere faptul că deseori, în practică, aplicarea mecanică a unui set de formule(care oricum de schimbă și se rafinează continuu), volumul insuficient de date, atitudinea managerilor față de analiști, poate

Din acest motiv, în activitatea practică de analiză, raționamentul profesional* va determina adăugarea/eliminarea anumitor elemente de corecție aplicate diverselor poziții din bilanț. Logica bilanțului financiar se bazează pe criteriul lichidității crescătoare a activului și exigibilității crescătoare a pasivului. Lichiditatea crescătoare a posturilor de activ este disponibilitatea din ce în ce mai mare a acestora de a deveni “lichide” și de a acoperi nevoile întreprinderii, în fruntea activului aflându-se valorile imobilizate, cele mai puțin “lichide”, iar la sfârșit disponibilitățile, cele mai “lichide”.

ANALIZA ECONOMICO – FINANCIARĂ PRIVIND CAPITALURILE PROPRII

1.Cadrul general de organizare si desfasurare a activitatii

Cu o traditie romaneasca de peste un secol, MEDIFARM S.A. este una dintre companiile producatoare si distribuitoare de produse din industria farmaceutica din Romania.

Infiintata initial prin Intreprinderea de stat “Oficiul Farmaceutic Ploiesti ” din anul 1951, aceasta capata personalitate juridica in anul 1991 sub numele de “S.C. Iassy Farm SRL” sediul in Ploiesti, avand ca proprietar statul roman. Ulterior prin intermediul Fondului Proprietatii de Stat se decide privatizarea acesteia castigatorul licitatiei fiind “ADD Pharmaceuticals Ltd” din Cipru cu un procent de 50,765% din capitalul social.

Incepand cu anul 2007 Adunarea Generala a Actionarilor decide schimbarea numelui din “SC Iassy Farm SRL” in “SC MEDIFARM SA”, mutandu-si sediul in Brasov si majorandu-si capitalul social prin intermediul aporturilor aduse de actionari pentru dezvoltarea activitatii.

Obiectul de activitate al MEDIFARM este producerea si vanzarea cu amanunul a medicamentelor, suplimentilor alimentari si produselor parafarmaceutice in magazinele specializate, aceasta functionaza ca un model de business integrat respectiv lanturi de farmacii, servicii medicale, servicii de distributie, productie si farmacie online.

In prezent firma contoleaza alte trei firme de productie printre care SC Aesculap Prod SRL localizata in Targul Mures, ÎCS Eurofarmaco SA localizata in Chisinau si SC Bioef SRL din Alba, deasemenea detine participatii la alte intreprinderi, vanzarea produselor realizandu-se in cele 136 de farmacii din tara, deasemeni detine si un lant logistic si depozite in Ploiesti , Bacau, Bucuresti, Targul Mures. Serviciile medicale sunt asigurate de spitalul multidisciplinar Sf. Constantin din Brasov.

Portofoliul de productie cuprinde peste 73 de produse sub forma de pulbere, comprimate, capsule si siropuri care acopera peste 24 de arii terapeutice⁶⁰.

Societatea este cotate la categoria standard a Bursei de Valori Bucuresti, simbol RPH, cu o cotation care a atins nivelul maxim in ultimele 52 de saptamani de 0,3600 lei, cu un numar total de 510.085.063 actiuni si un capital social de 51.008.506,30 lei.

Structura actionariatului la data de 31 decembrie 2019 este formata din:

Tabelul 3.1 Structura actionariatului

Actionar	Valoare actiuni	Procent
ARROW PHARMACEUTICALS INC.	15.947.024	31,26%
Persoane Juridice	1.707.156	3,35%%
ADD PHARMACEUTICALS LTD	9.101.593	17,66%
Persoane fizice	8.234.062	16,14%
RIMIA INVESTMENTS LTD	7.196.026	14,11%
AVAS ⁶¹ Bucuresti	168.841	0,33%

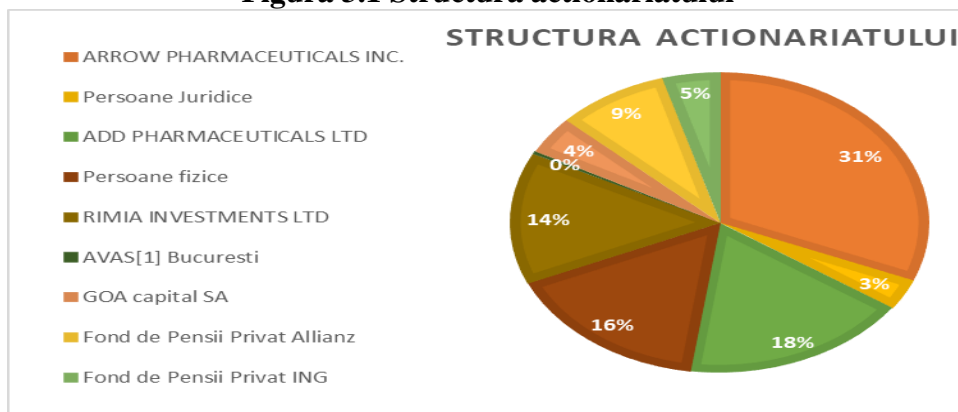
determina erori grave și modifica concluziile reale ale analizei financiare, ceea ce impune formarea unui anumit „instinct” financiar al analistului.

⁶⁰ Raport Anual

⁶¹ Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului

GOA capital SA	2.076.408	4.07%
Fond de Pensii Privat Allianz	4.417.500	8.66%
Fond de Pensii Privat ING	2.250.897	4.41%

Figura 3.1 Structura actionariatului

Piata si concurenta

Principala piata de desfacere este cea de retail, concurand pentru pastrarea clientilor si castigarea altora prin productia de produse farmaceutice la un raport calitate-pret echilibrat prin intermediul celor 136 de locatii proprii.

Structura vanzarilor societatii este impartita in 68% prin farmaciile proprii si 32% prin serviciul de distributie.

Principalii concurenti de pe piata romaneasca sunt: Terapia SA, Europharm SA, Zentiva SA, Antibiotice SA, Sandoz SRL, Bio EEL SRL, Laboramed-Pharma SA, Biopharm SA, si Gedeon Richter Romania SA.

In ceea ce priveste distributia produselor farmaceutice, MEDIFARM se situeaza pe locul opt, impartind clasamentul cu MEDIPLUS, FARMEXPERT, FILDAS TRADING, EUROPHARM, PLISANO, FARMEXIM, ADM FARM si PHARMAFARM. Iar privind lanturile de farmacii acesta ocupa locul 5 in Romania.

In ceea ce priveste piata externa, MEDIFARM a semnat contractual de promovare si distributie a produselor proprii si inregistrarea acestora pe piata din Iordania si pe cea din SUA.

Premii obtinute

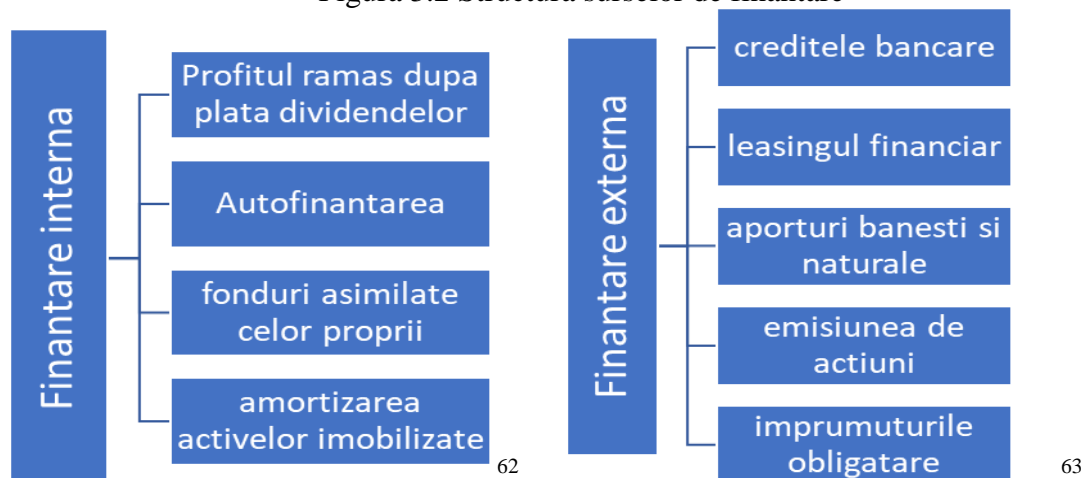
In cadrul Galei Forbes "Brands for kids" MEDIFARM a obtinut premiul "Most trusted Romanian brand for kids" si odata cu Prima Campanie Globala a Organizatiei Mondiale a Sanatatii pentru Siguranta Pacientului "Clean care is Safe care" Spitalul SF.Constantin a primit premiul European Hand Hygiene Excellence Award in anul 2017.

2. Structura surselor de finantare

Din punct de vedere al provenientei surselor de finantare ale oricarei societati comerciale distingem finantarea interna si finantarea externa.

Fiecare modalitate inglobeaza o varietate de metode folosite pentru constituirea fondurilor la nivelul unei entitati si finantarea activitatii acesteia, dupa cum urmeaza:

Figura 3.2 Structura surselor de finantare

Societatea MEDIFARM are in vedere ambele forme de finantare cum sunt cele din finantarea internă : amortizarea activelor imobilizate si in structura finantarii externe regasim toate componentele enuntate mai sus.

Structura financiara a unei intreprinderi reprezinta diversitatea surselor de finantare ale unei entitati care folosesc la acoperirea necesarului de capital repartizate in urma unor decizii manageriale.

Capitalurile oricarei entitati economice sunt formate din capital propriu si capital strain sau imprumutat. Adaugand capitalul propriu la datoriile pe termen lung se formeaza capitalurile permanente ale entitatii.

In componenta capitalului propriu, reprezentand contributiile interne sau externe, intra: **capitalul social**- suma depusa de catre asociati la infiintarea entitatii,

Primele de capital- sunt determinate de operatiunile de crestere a capitalului prin noi aporturi sau prin fuziuni.

Rezervele- sunt constituite anual in proportie de 5% din profitul brut

Rezervele din reevaluare- cuprinde plusul sau minusul de valoare inregistrat la reevaluarea activelor imobilizate

Actiunile proprii: titlurile proprii de valoare detinute de catre societate, rascumparate pentru reglarea cotelor la bursa.

Pierderi legate de instrumente de capital: reprezinta diferenta dintre valoarea de emisiune mai mare decat valoarea nominala a actiunilor.

Repartizarea profitului : profitul se repartizeaza la Hotararea Adunarii Generale ale Actionarilor pentru activitati cum ar fi acordarea de dividende.

Rezultat reportat: reprezinta rezultatul financiar al exercitiilor precedente, inregistrat in contabilitatea entitatii la inceputul exercitiului financiar.

Descrierea surselor de finantare pentru perioada 2017-2019

Singurele surse de finantare ale societatii MEDIFARM sunt de natura capitalurilor proprii cu toate componentele mentionate si explicate mai sus, si de natura capitalurilor imprumutate cu urmatoarele componente:

⁶²Bistriceanu Gh. „Finantele agentilor economici” capitolul VI

⁶³ idem

Tabelul 3.2 Structura capitalului propriu prezinta valorile absolute si procentele din total ale capitalului propriu

Capitalul propriu	Soldul capitalurilor si rezervelor la 31 decembrie					
	2017	Procent din total	2018	Procent din total	2019	Procent din total
Capital social	50.959.936	44,63%	51.008.506	41.65%	51.020.506	40.16%
Prime de capital	1.962.780	1,71%	2.021.064	1.65%	2.021.064	1.59%
Rezerve din reevaluare	46.570.320	40.79%	46.570.320	38.02%	46.570.320	36.65%
Rezerve	9.721.541	8,51%	16.121.159	13.16%	23.490.581	18.49%
Actiuni proprii	(872.500)	0.76%	(104.940)	0.08%	(102.900)	0.081%
Pierderi legate de instrumentele de capital	(65.983)	0.05%	(941.176)	0.76%	(921.073)	0.72%
Rezultat reportat	(7.767.878)	6.80%	(6.794.843)	5.54%	(9.318.844)	7.33%
Profit	7.202.901	6.30%	8.196.404	6.69%	7.902.138	6.22%
Repartizarea profitului	(444.531)	0.38%	(508.797)	0.41%	(515.413)	0.40%
Total	114.164.554	100%	122.465.665	100%	127.033.439	100%

Pentru determinarea marimii relative s-a folosit formula: $\left(\frac{\Delta x - \Delta T}{\Delta T} * 100\right) - 100$

$$\text{Capitalul social : } \left(\frac{50959936 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 44.63\%$$

$$\text{Rezerve : } \left(\frac{9721541 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 8.51\%$$

$$\text{Pierderi de capital: } \left(\frac{65983 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 0.05\%$$

$$\text{Rezultat reportat: } \left(\frac{7767878 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 6.80\%$$

$$\text{Profit: } \left(\frac{7202901 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 6.30\%$$

$$\text{Repartizarea profitului: } \left(\frac{444531 - 114164554}{114164554} * 100\right) - 100 = 0.38\%$$

In perioada 2012-2019 structura capitalului social reprezinta in fiecare an ponderea ce mai mare din total acest lucru s-a datorat majorarii capitalului social prin incorporarea rezervelor⁶⁴ iar in anul 2018 se stabileste emisiunea unor noi actiuni.

Rezervele din reevaluare ocupa locul urmatore dupa capitalul social, reprezentand in medie 38.48% din totalul capitalurilor proprii.

Cu diferente majore in ceea ce priveste ponderea din total, rezervele reprezinta in medie 13.18% din totalul capitalului propriu.

Tabel 3.3 Structura resurselor imprumutate

Resursele Imprumutate	Soldul la 31 decembrie					
	2017	Procent din total	2018	Procent din total	2019	Procent din total
Datorii pe termen lung	3.062.917	1.34%	443.997	0.27%	1.756.037	1.12%
Datorii pe termen scurt	225.346.714	98.65%	162.890.002	99.72%	153.770.638	98.88%

⁶⁴ Situatii financiare anuale

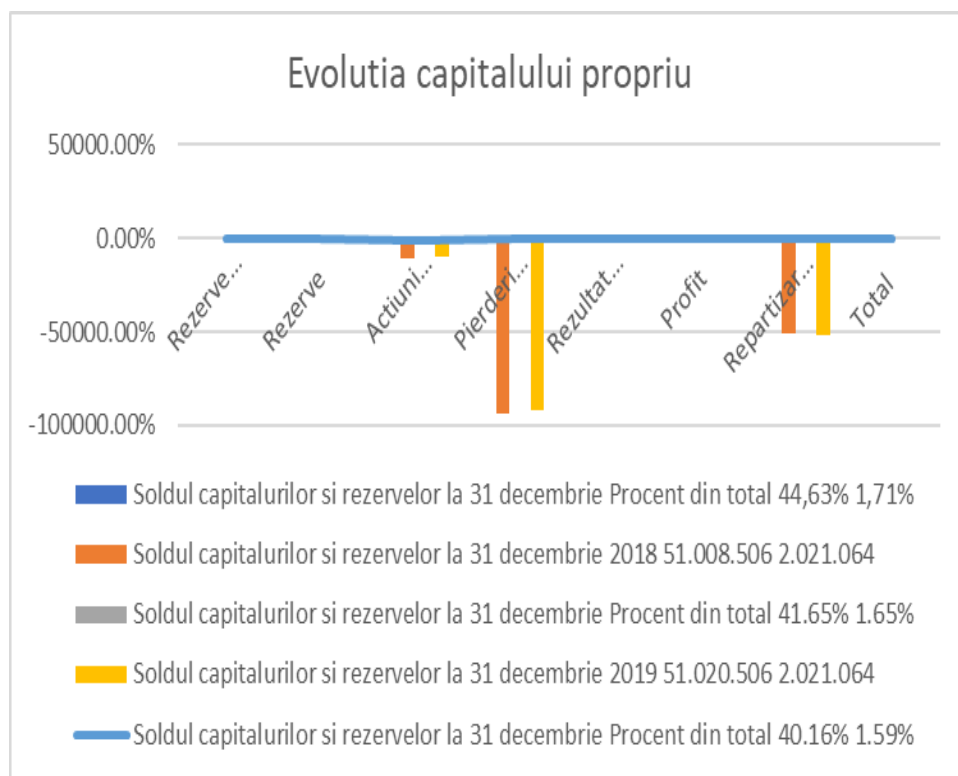
Resursele Imprumutate	Soldul la 31 decembrie					
	2017	Procent din total	2018	Procent din total	2019	Procent din total
termen scurt						
Total	228.409.631	100%	163.333.999	100%	155.526.675	100%

In ceea ce priveste principalele resurse imprumutate se observa o tendinta generala de scadere, evidenta in structura datoriilor pe termen lung in primii doi ani apoi o crestere brusca 1.312.040 lei, insa ponderea cea mai mare este determinata de datoriile pe termen scurt.

Evolutia surselor de finantare

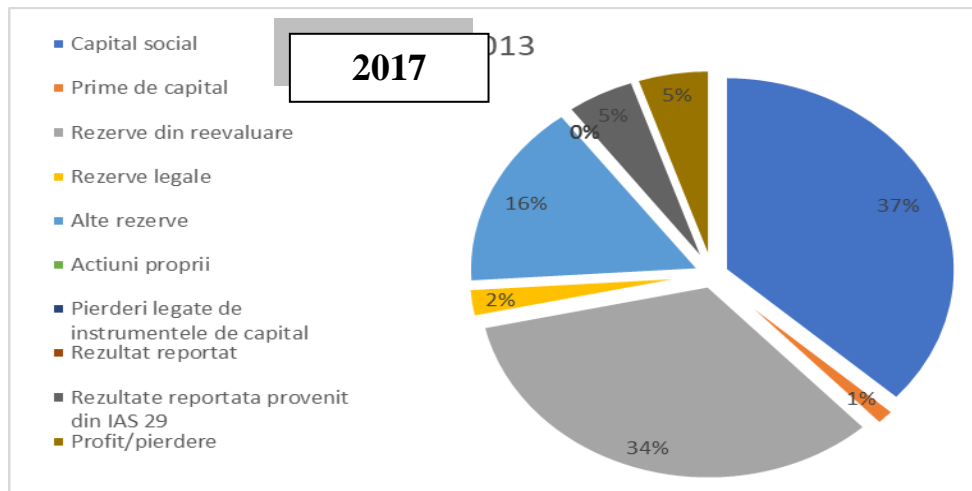
Avand drept scop o vizualizare mai buna a situatiei societatii, graficul de mai jos evidentiaza situatia capitalurilor proprii si capitalului strain, adica a resurselor imprumutate pe toti anii. Observam astfel ca in anul 2017 resursele imprumutate depasesc considerabil capitalurile proprii, insa in urmasorii ani apare o tendinta de echilibrare reciproca.

Figura 3.4 Evolutia capitalului propriu si resurselor imprumutate

Reprezentarea detaliata a elementelor capitalurilor proprii pentru fiecare an s-a realizat cu ajutorul diagramelor Pie , dupa cum urmeaza:

Figura 3.5 Structura capitalului propriu in anul 2017

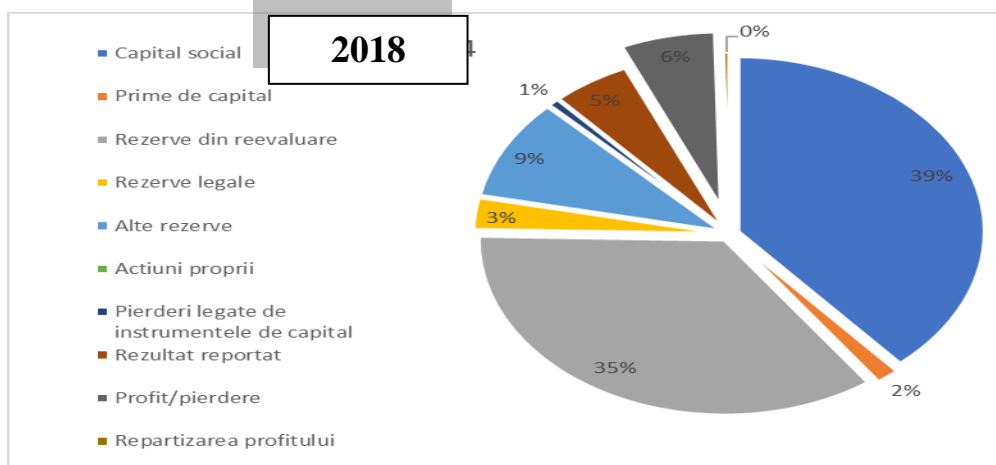

In diagrama apar elemente precum: „Rezultat reportat provenit din IAS 29” reprezentand un amendament privind adoptarea pentru prima oara a Standardelor Internationale de Raportare financiara, conform caruia o entitate care a fost expusa unei hiperinflatii severe poate folosi valoarea justa drept cost presupus al activelor si datoriilor.

In analiza parcursa pana acum nu am luat in considerare acest rezultat, deoarece influenta acestuia era nesemnificativa. Deasemeni am facut o delimitare mai detaliata a rezervelor, astfel vor aparea in diagrame si elemente precum Alte rezerve si rezeve legale .

Dupa cum se observa din diagrama, capitalul social si rezevele din reevaluare ocupa cele mai mari proportii din capitalul propriu 36% respectiv 33% iar in marimi absolute capitalul social are o valoare de 50.959.936 lei si rezevele din reevaluare 46.570.320 lei. Marimea totala a capitalului propriu a fost de 114164554 lei.

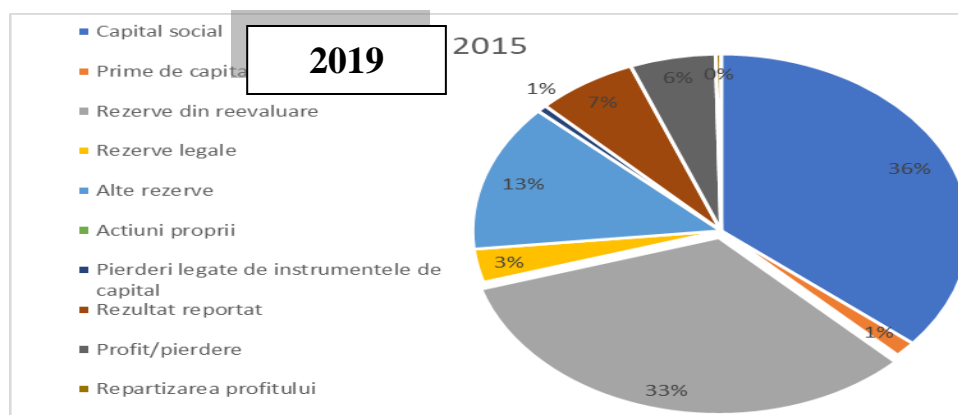
Figura 3.6 Structura capitalului propriu in anul 2018

In anul 2018 dupa cum se observa capitalul social creste cu 3% fata de anul precedent deasemeni si rezevele din reevaluare cu 2%, cele mai mici valori sunt inregistrate de repartizarea profitului si Pierderile legate de instrumentele de capital. Valoarea totala a capitalului a fost de 122.465.665 lei.

Figura 3.7 Structura capitalului propriu in anul 2019

In anul 2019 valoarea capitalului social si rezervelor din reevaluare nu se schimba inasa apar cresteri in structura rezervelor legale si altor rezerve. Totalul capitalului propriu a fost de 127.033.439 lei inregistrand o crestere fata de anul precedent de 4.567.774 lei.

In structura Resurselor Imprumutate se clasifica Datoriile pe termen lung si Datoriile pe termen scurt.

Tabel 3.4 Structura resurselor imprumutate

Resurselor Imprumutate	Soldul la 31 decembrie		
	2017	2018	2019
Datorii pe termen lung	3.062.917	443.997	1.756.037
Datorii pe termen scurt	225.346.714	162.890.002	153.770.638
Total	228.409.631	163.333.999	155.526.675

Din tabelul se observa o valoare maxima a resurselor imprumutate de 228409631 inregistrate in anul 2017 apoi se recunoaste o scadere semnificativa a acestora in valoare de 65.075.632 lei ajungand la valoarea de 163.333.999 in anul 2018, asemenea in anul 2019 proportia acestuia creste cu 7.807.324 lei si ajunge la valoarea de 55.526.675 lei.

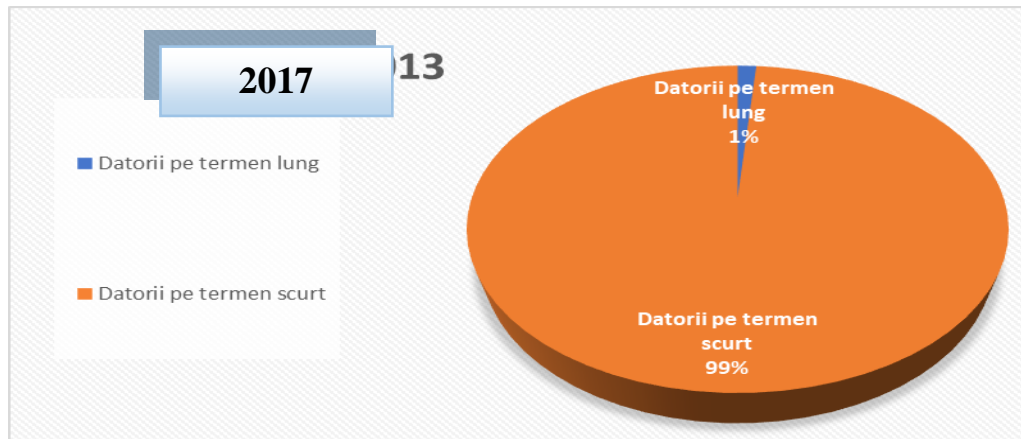
Datoriile pe termen lung sunt formate din:

- Imprumuturi pe termen lung
- Obligatii din leasing financiar

Datoriile curente sau pe termen scurt au in componenta:

- Partea curenta din imprumuturile pe termen lung
- Imprumuturi pe termen scurt
- Datorii comerciale si alte datorii
- Alte impozite si obligatii privind asigurarile sociale
- Provizioanele
- Datorii privind impozitul pe profit
- Obligatii din leasing financiar
- Venituri inregistrate in avans

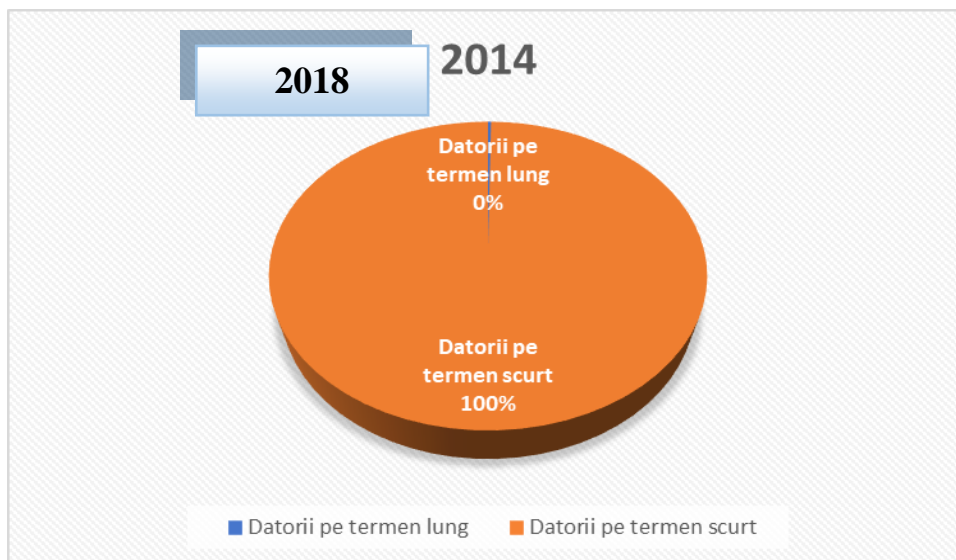
Figura 3.8 Ponderea datoriilor din resursele imprumutate in anul 2017

Prezentate in valori procentuale datoriile pe termen lung au cel mai mic procent de 1% din total iar restul de 99% fiind reprezentat de datoriile pe termen scurt.

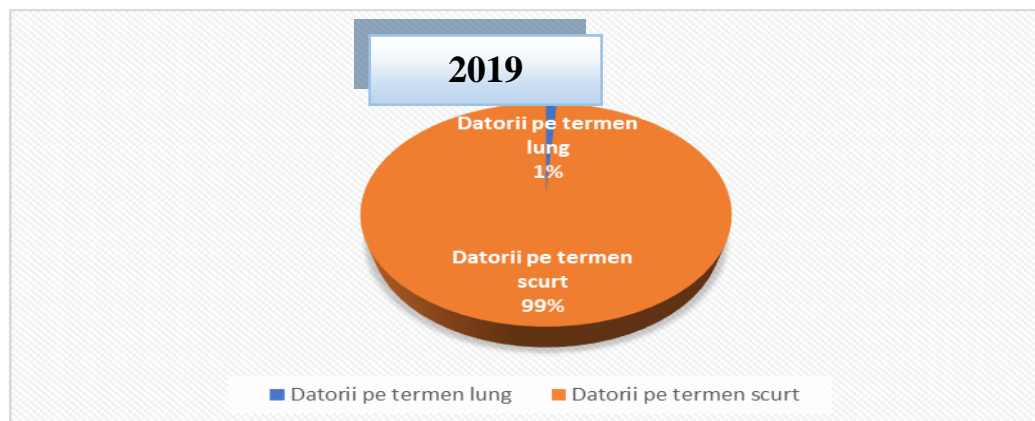
Ceea ce a determinat societatea sa acumuleze datorii pe termen scurt este necesarul imediat de resurse pentru acoperirea cheltuielilor de productie, ramburasarea pentru creditele pe termen lung, constituirea fondurilor pentru acoperirea unor datorii posibile. Deasemeni societatea a achizitionat doua fonduri de comert pentru deschiderea unor farmacii.

Figura 3.9 Ponderea datoriilor din resursele imprumutate in anul 2018

In acest an se observa o scadere a datoriilor pe termen lung, acestea nu reprezinta nici 1% din total asta insemna ca societatea isi acopera aceste datorii. Insa cresterea celolalte este determinate in cea mai mare parte de amenjarea unei noi fabrici de productie in Romania, cheltuieli cu cercetarea dezvoltarea unor noi produse farmaceutice.

Figura 3.10 Ponderea datoriilor din resursele imprumutate in anul 2019

In anul 2019 scad Datoriile pe termen scurt cu aproximativ cu 1% fata de anul anterior. Se produc modificari in structura datoriilor pe termen lung, astfel societatea contracteaza noi imprumuturi necesare.

Structura capitalurilor propria

Tabel 3.5 Structura capitalurilor proprii in marimi absolute si marimi relative

Capitalul propriu	Soldul capitalurilor si rezervelor la 31 decembrie					
	2017	Modificare relativa 2017	2018	Modificare relativa 2018	2019	Modificare relativa 2019
Capital social	50.959.936	74,99%	51.008.506	0,09%	51.020.506	0,02%
Prime de capital	1.962.780	0%	2.021.064	2,96%	2.021.064	0%
Rezerve din reevaluare	46.570.320	-0,18%	46.570.320	0%	46.570.320	0%
Rezerve	9.721.541	-60,92%	16.121.159	65,82%	23.490.581	45,71%
Actiuni proprii	(872.500)	100%	(104.940)	-88%	(102.900)	-1,94%
Pierderi legate de instrumentele de capital	(65.983)	-84,35%	(941.176)	1326,39%	(921.073)	-2,13%
Rezultat reportat	(7.767.878)	-0,98%	(6.794.843)	12,52%	(9.318.844)	37,14%
Profit	7.202.901	3,06%	8.196.404	13,79%	7.902.138	-3,59%
Repartizarea profitului	(444.531)	-4,15%	(508.797)	14,45%	(515.413)	1,30%
Total	114.164.554	5,59%	122.465.665	7,27%	127.033.439	3,72%

Pentru determinarea marimii relative s-a folosit formula: $\frac{\Delta 2013 - \Delta 2012}{\Delta 2012} * 100$

$$\text{Capitalul social : } \frac{50959936 - 29119964}{29119964} * 100 = 74.99\%$$

$$\text{Rezerve : } \frac{9721541 - 24879277}{24879277} * 100 = -60.92\%$$

$$\text{Pierderi de capital: } \frac{65983 - 421648}{421648} * 100 = -84.35\%$$

$$\text{Rezultat reportat: } \frac{869910-969910}{969910} * 100 = 719.14\%$$

$$\text{Profit: } \frac{7202901-6988615}{6988615} * 100 = 3.06\%$$

$$\text{Repartizarea profitului: } \frac{444531-463805}{463805} * 100 = -4.15\%$$

In perioada 2012-2019 structura capitalului social cunoaste o creste semnificativa in anul 2017 fata de anul 2018 dupa care urmeaza o tendinta crescatoare cu nesemnificativa, acesta majorare semnificativa din prima perioada analizata, s-a datorat majorarii capitalului social prin incorporarea rezervelor iar in anul 2018 se stabileste emisiunea unor noi actiuni.

Primele de capital cunosc o crestere abia in anul 2018 datorita fuziunii cu alte doua societati comerciale din domeniul farmaceutic.

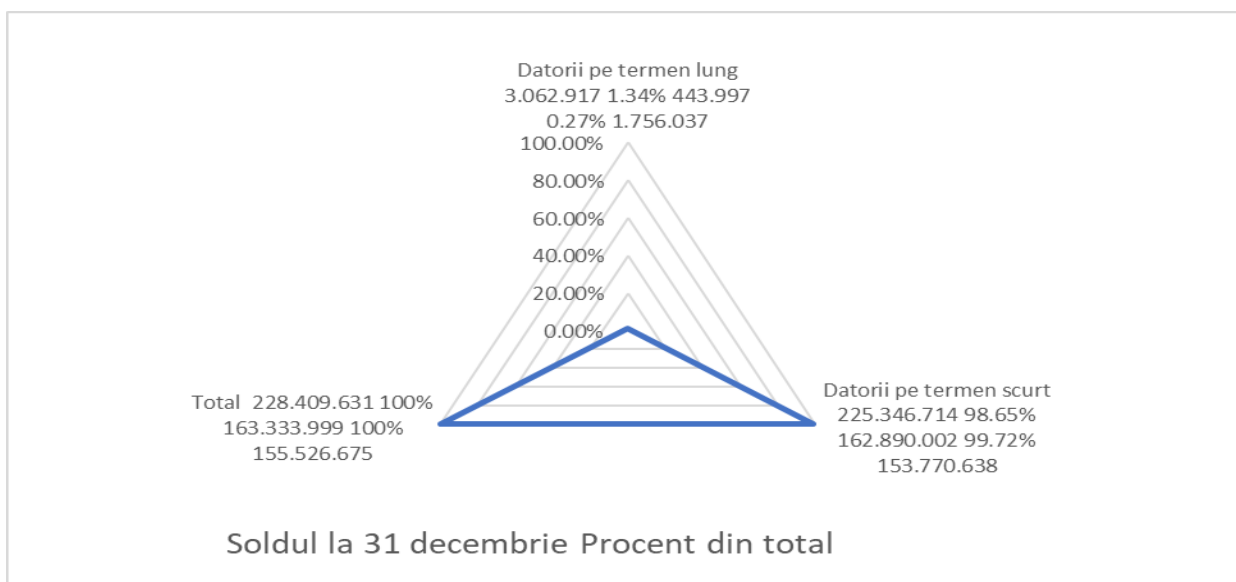
Incepand cu anul 2018 rezervele cunosc un trend pozitiv datorita hotararilor Adunarii Generale ale Actionarilor de a repartiza profitul perioadei spre alte rezerve.

In ceea ce priveste actiunile proprii, parcursul lor fluctueaza in perioadele analizate urmand o crestere a acestora datorita rascumpararii de catre unitate in anul 2017 apoi urmeaza in perioada urmatoare repartizarea acestora catre salariatii societatii si organele de conducere.

Pierderile legate de instrumentele de capital au aparut ca urmare a distribuirii acestora cu titlu gratuit si au tendinte fluctuante, organele de conducere incercand acoperirea acestora la repartizarea profitului fiecarui an.

Profitul perioadelor creste in primii 2 ani urmand o scadere in ultimul an.

Figura 3.11 Evolutia principalelor elemente din structura capitalului propriu

Conform graficului se observa cu usurinta ca principalele elemente in structura carora s-au inregistrat modificari de-a lungul perioadei 2012-2019 au fost in structura rezervelor, actiunilor proprii, pierderilor legate de instrumentele de capital, actiunile proprii si profitul perioadei.

In tabelul urmatoare am realizat analiza mutatiilor survenite in structura capitalurilor proprii, dupa cum observam mai jos:

Tabel 3.6 Analiza mutatiilor in perioada 2012-1015

Capitalul propriu	Analiza mutatiilor	
	2018-2017	2019-2018
Capital social	48570	-12000
Prime de capital	58284	0
Rezerve din reevaluare	0	0
Rezerve	6399618	-7369422
Actiuni proprii	-767.560	-2040
Pierderi legate de instrumentele de capital	875.193	20.103
Rezultat reportat	-973035	-2524001
Profit	993503	294266
Repartizarea profitului	64266	-6616
Total	8301111	4567774

Capitalul social in anul 2018 cunoaste o crestere de 48.570 lei fata de anul precedent 2017, iar anii urmatori se modifica cu scadere de 12.000 lei

Primele de capital cresc in anul 2018 cu 58.284 lei fata de anul 2017 iar in anul 2019 nu isi madifica valoarea fata de anul 2018

Rezervele din reevaluare nu isi modifica valoarea in cursul anilor

Rezervele cunosc o crestere in perioada 2017-2018 de 6399618 urmand o scadere seminificativa de 7369422lei.

Valoarea **actiunilor proprii** in anul 2018 creste cu 1769 lei fata de anul 2017 iar in anul 2019 scade cu 9465 lei fata de anl 2018.

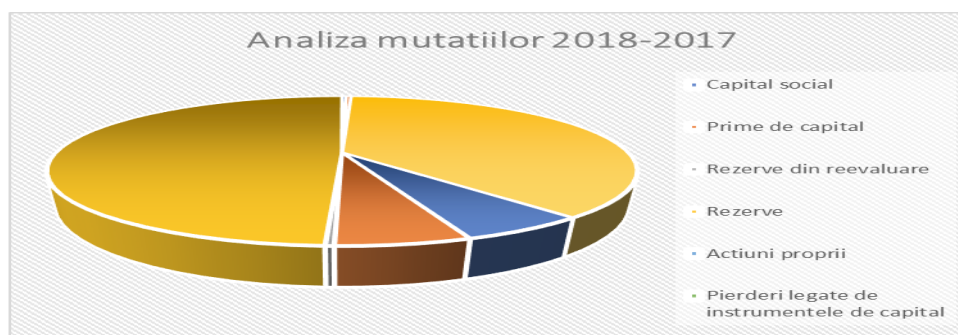
Pierderile legate de instrumentele de capital cresc in anul 2018 fata de 2017 cu 877193 lei iar anul 2019 acestea scad cu 20.103 lei fata de 2018.

Rezultatul reportat din anul 2018 scade cu 993503 lei fata de 2017 iar in 2019 scade cu 294266 lei fata de 2018.

Profitul exercitiului financiar din 2018 creste cu 993503 fata de anul precedent iar in 2018 acesta creste cu 294266 lei fata de exercitiul din anul 2018.

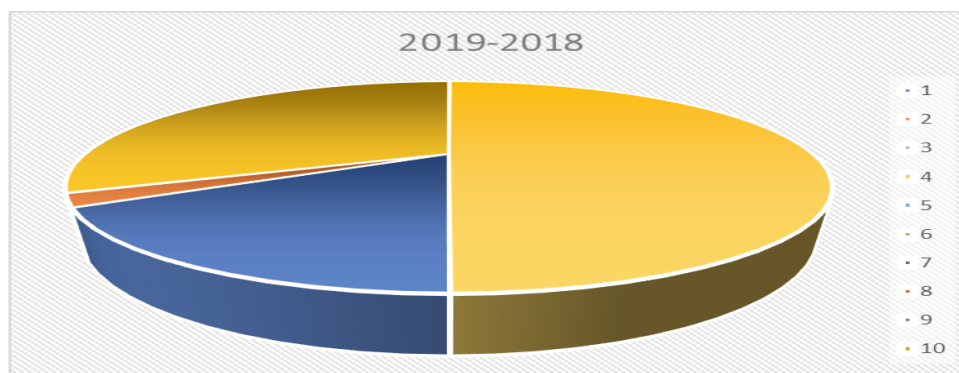
Valoarea care se repartizeaza din profit este mai mare in 2018 cu 64266 lei fata de 2017 iar in anul 2019 aceasta valoare scade cu 6616 lei fata de 2018.

Figura 3.12 Evolutii in structura capitalului propriu in anul 2018 fata de 2017

Din diagrama reprezentat se obseva ca principala componenta care isi modifica valoarea in sens negativ este Rezultatul Reportat inregistrand o scadere de 11% datorita faptului ca au fost acoperite pierderile din anul precedent si in celalalt sens se observa ca principala categorie care inregistreaza cresteri semnificative sunt Rezervele datorita repartizarii acestora din profitul perioadei.

Figura 3.1 Evolutii in structura capitalului propriu in anul 2019 fata de anul 2018

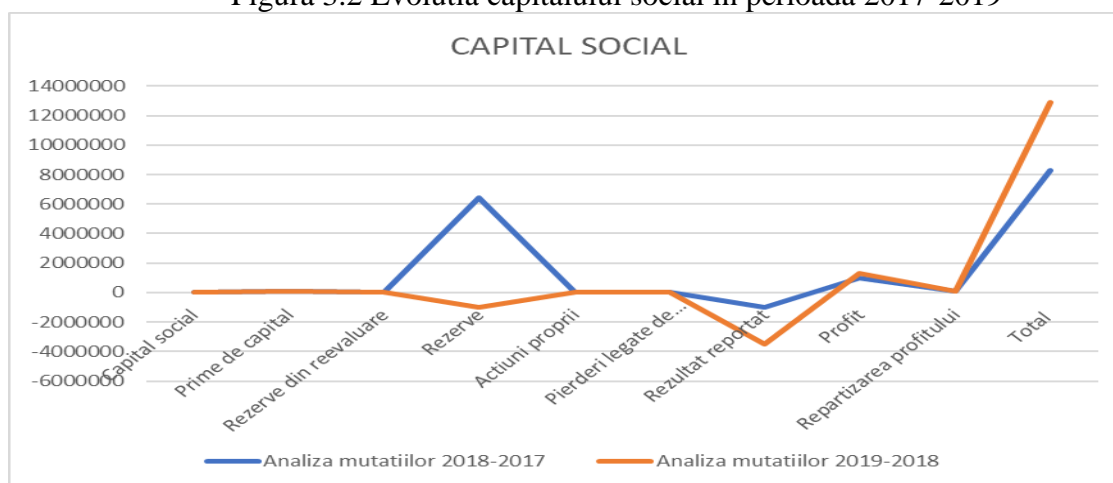
Analizand urmtorii doi ani se observa ca singura valoare care scade este rezultatul reportat.

5. Analiza evolutiei structurii capitalurilor proprii

Principalele componente ale captalurilor proprii sunt reprezentate de:

- Capitalul social
- Rezervele
- Profitul
- Actiunile proprii
- Pierderile legate de instrumentele de capital

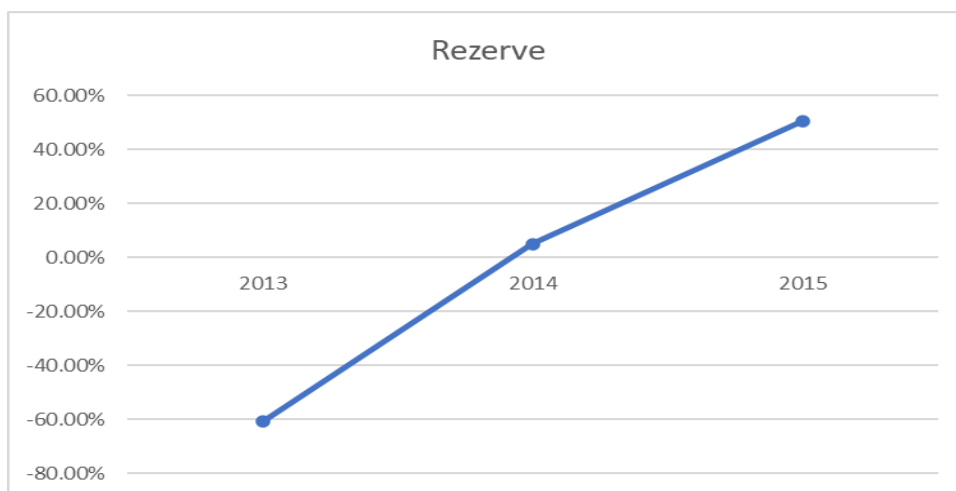
Figura 3.2 Evolutia capitalului social in perioada 2017-2019

Reprezentat in diagrama mai de sus, capitalul social are o tendinta crescatoare, inregistrata 3 ani consecutivi , pornind de la crestre uriasa in anul 2017 datorita incorpোরarii rezervelor si

continuata in 2018 datorita fuziunii cu societatile SC CRISTINA FARM SRL, SC NIPAN FARM SRL si SC NIPAN FARM SRL .

Figura 3.15 Evolutii in structura rezervelor in perioada 2017-2019

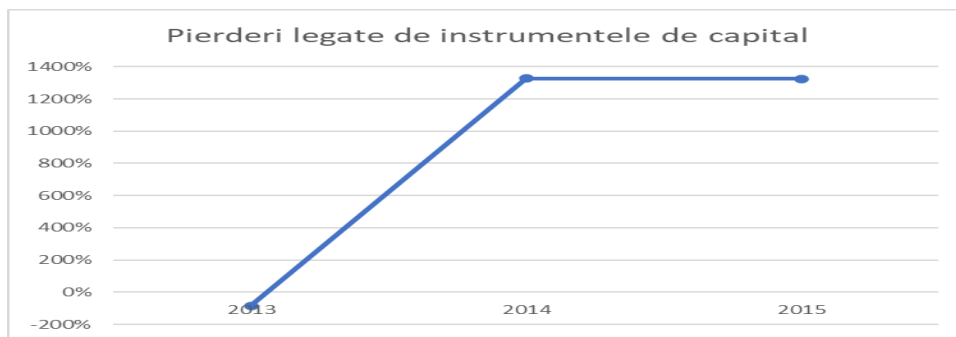
Asa cum ne-am asteptat in urma incorporarii acestora, valoarea rezervelor din anul 2017 scade cu 60%, urmand o crestere datorita repartizarii profitului catre acestea, apoi o crestere continuata in 2019.

Figura 3.16 Evolutii in structura actiunilor proprii in perioada 2017-2019

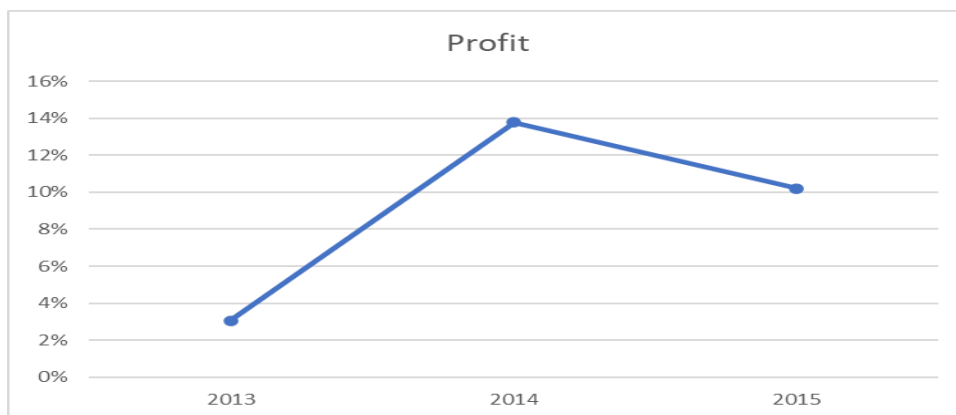
Actiunile proprii cunosc o scadere drastica in 2018 datorita faptului ca au fost distribuite angajatilor si organelor de conducere acestea continuand scadera in 2019 cu 2%.

Figura 3.17 Evolutia pierderilor legate de instrumentele de capital in perioada 2017-2019

Aceste pierderi au crescut ingrijorator ceea ce nu reprezinta un lucru imbucurator pentru societate,insa se observa o scadere usoara a acestora in anul 2019.

Figura 3.3 Evolutia Profitului in perioada 2017-2019

Profitul unitatii urmeaza o crestere in perioada 2017-2018 insa din cauza majorarii cheltuielilor datorita infiintarii unei noi societati de distribuie a medicamentelor „SC MEDIFARM LOGISTIC”.

6. Analiza mutatiilor in structura resurselor imprumutate

1 Structura resurselor imprumutate

Pe de cealalta parte in structura resurselor imprumutate se contureaza urmatoarele date:

	2017	2018	2019
Datorii pe termen lung			
Imprumuturi pe termen lung	2.609.207	197.221	1.724.748
Obligatii din leasing financiar	453.709	246.776	31.289
Total	3.062.916	443.997	1756.037
Datorii pe termen scurt			
Partea curenta din imprumuturile pe termen lung	4.411.872	2.410.473	736.589

Imprumuturi pe termen scurt	28.639.631	9.740.993	13.969.681
Datorii comerciale si alte datorii	191.642.710	148.407.614	136.217.784
Alte impozite si obligatii privind asigurarile sociale	1.717.583	1.572.058	3.008.579
Provizioanele	55.096	55.096	55.096
Datorii privind impozitul pe profit	434.805	397.098	(161.912)
Obigatii din leasing financiar	443.839	206.671	217.822
Venituri inregistrate in avans	1.178	0	0
Total	251.336.218	162.890.002	153.770.638

Tabel 3.7 Structura surselor imprumutate in perioada 2012-2019

Cea mai mare valoare absoluta regasita in tabel este in structura „Datoriilor comerciale si altor datorii”, acestea reprezinta totalul obligatiilor de plata catre furnizori, efectele de platit si avansurile pe termen scurt primite. Ceea ce este ingrijorator si apare ca o pata neagra pe imaginea de ansamblu a societatii este valoarea maxima atinsa in anul 2017 si reprezentata in cadrul Figurii 1, avand ca si consecinte posibila neacordare a unor credite de catre banci si pierderea credibilitatii in fata partilor in cauza sa primeasca aceste sume cuvenite. Pe de alta parte se observa o usoara scadere a acestora insemnand faptul ca societatea isi achita progresiv aceste datorii.

Corelat cu datoriile si capitalurile proprii apare necesitatea calcularii gradului de indatorare al societatii, astfel pe baza datelor din tabele 1 si 2 si cu ajutorul formulei $\frac{Tdatorii}{TCapital\ propriu}$ am obtinut in fiecare an urmatoarele rezultate:

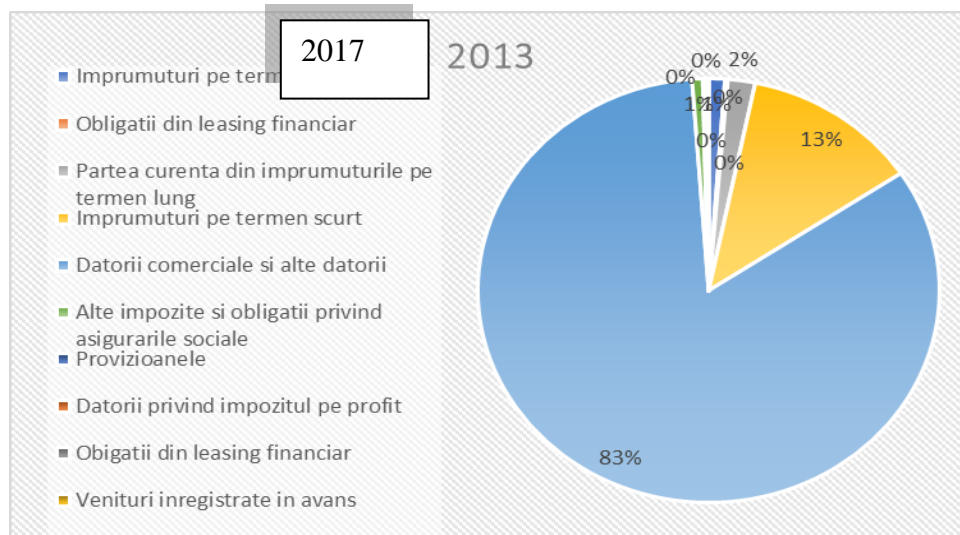
Pentru anul 2017: $\frac{22840631}{114164554} = 2.000 < 3$ (impusa de lege) din punct de vedere contabil cheltuielile sunt deductibile in anul provenientei acestora

Pentru anul 2018: $\frac{163333999}{122465665} = 1.334 < 3$ se realizeaza acelasi lucru ca in anul precedent

Pentru anul 2019: $\frac{155526675}{127033439} = 1.224 < 3$ se realizeaza aidoma anilor precedenti.

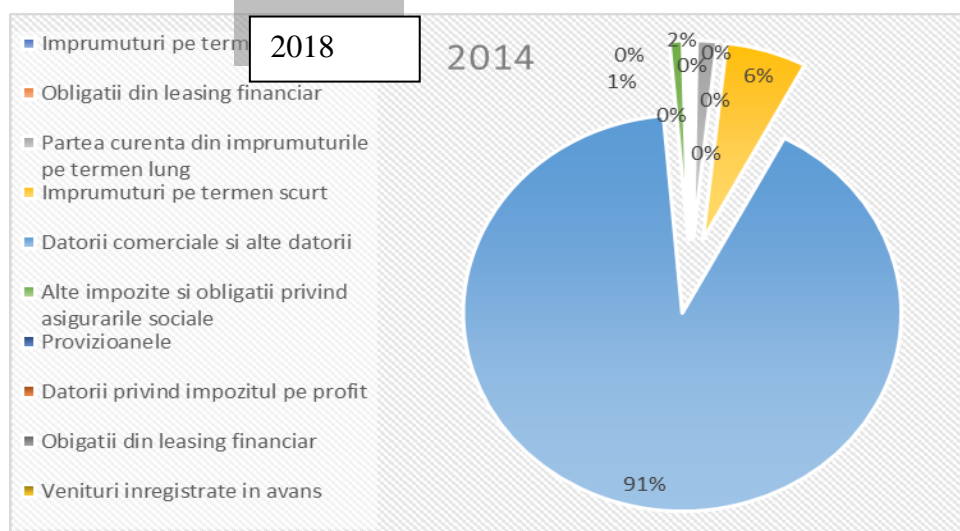
Reprezentarea componentei resurselor imprumutate s-a realizat cu ajutorul diagramelor Pie dupa cum urmeaza:

Figura 3.19 Componentele resuselor imprumutate in anul 2017

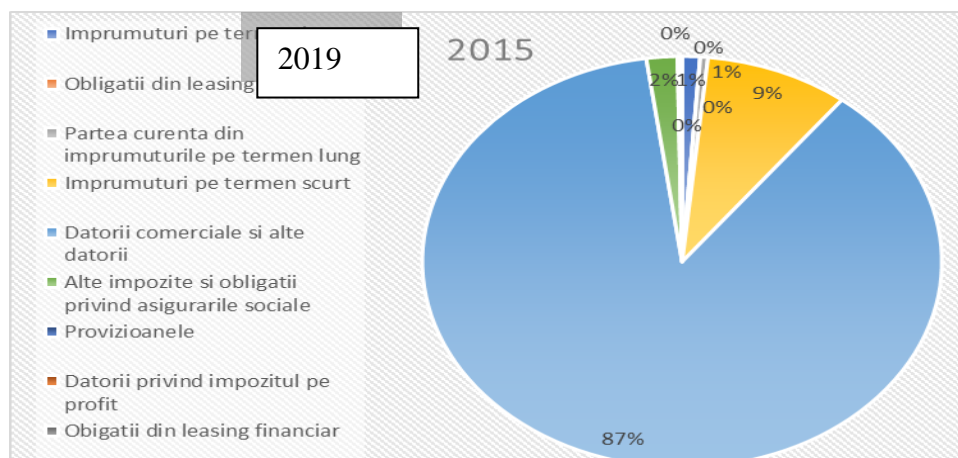
In anul 2017 Datoriile comerciale si alte datorii ocupa ponderea cea mai mare din totalul resurselor, urmata de la diferenta de 70% de catre imprumuturile pe termen scurt.

Figura 3.20 Componentele resurselor imprumutate in anul 2018

In anul 2018 ponderea cea mai mare este reprezentata in continuare de datoriile comerciale ponderea acestora crescand cu 8% fata de anul anterior, desemeni imprumuturile pe termen scurt scad cu 7% si partea curenta din imprumuturile pe termen lung reprezinta 2% din total, fiind o valoare extrem de mica din totalul resurselor.

Figura 3.21 Componentele resurselor imprumutate in anul 2019

La fel ca in ceilalti ani, **datoriile comerciale** ocupa ponderea cea mai mare, crescand fata de anul precedent **imprumuturile pe termen scurt** ocupa 9% din resursele straine.

Pentru a obtine modificarea relativa am aplicat aceeaasi formula: $\frac{\Delta 2013 - \Delta 2012}{\Delta 2012} * 100$ am obtinut urmatoarele date:

Tabel 3.8 Modificarea relativa a componentelor resurselor imprumutate

Resurse imprumutate	2017	Modificare relativa	2018	Modificare relativa	2019	Modificare relativa
Datorii pe termen lung						
Imprumuturi pe termen lung	2.609.207	-71.96%	197.221	-92.44	1.724.748	774.52%
Obligatii din leasing financiar	453.709	-45.97%	246.776	54.39%	31.289	-87.32
total	3.062.916		443.997		1756.037	
Datorii pe termen scurt						
Partea curenta din imprumuturile pe termen lung	4.411.872	2.43%	2.410.473	-45.36%	736.589	-69.44%
Imprumuturi pe termen scurt	28.639.631	3.41%	9.740.993	65.98%	13.969.681	43.41%
Datorii comerciale si alte datorii	191.642.710	-7.45%	148.407.614	22.56%	136.217.784	-8.21%
Alte impozite si obligatii privind asigurarile sociale	1.717.583	2.51%	1.572.058	-8.47%	3.008.579	91.37%
Provizioanele	55.096	0	55.096	0	55.096	0
Datorii privind impozitul pe profit	434.805	-42.26%	397.098	-8.67%	(161.912)	-59.22%
Obligatii din leasing financiar	443.839	-37.82%	206.671	-53.43%	217.822	5.39%
Venituri inregistrate in avans	1.178	-95.31%	0	-100%	0	0

In decursul perioadei se sting datoriile in legatura cu impozitul pe profit insa impozitele aferente asigurarilor de sanatate cunosc cresteri ceea ce nu confera o imagine sigura in ceea ce priveste drepturile angajatilor la pensii. Apare in tabel si Obligatiile privind leasingul financiar deoarece societatea a achizitionat in leasing mijloace de transport pentru societatea logistica nou infiintata precum si echipamente pentru dotarea societatilor de productie din componenta acesteia.

Creditele bancare sunt contractate de la ING Bank in euro, de la ADD PHARMACEUTICALS in Euro si de la RIMIA INVEST in USD .

Rezumand doar la totaluri tabelul urmator defineste modificarea relativa a acestora dupa cum observam:

Tabel 3.9 Modificarea relativa a totalurilor datoriilor

Resursele Imprumutate	Soldul la 31 decembrie					
	2017	Modificare relativa	2018	Modificare relativa	2019	Modificare relativa
Total datorii pe termen lung	3062.917	-69,81%	443.997	-85,50%	1.756.037	295,50%
Total datorii pe termen scurt	225.346.714	-6,56%	162.890.002	-27,71	153.770.638	-5,59%
Total	263.250.533	-8,72%	176.929.806	-32,79%	180.654.931	2,10%

In ceea ce priveste principalele resurse imprumutate se observa o tendinta generala de scadere, evidenta in structura datoriilor pe termen lung in primii doi ani apoi o crestere brusca 1.312.040 lei.

Analizand mutatiile survenite, calculate in tabelul de mai jos, observam ca in anul 2018 fata de 2017 de achita o valoare destul de ridicata a datoriilor pe termen lung si pe termen scurt, conchidem ca in anul 2018 societatea a dispus de resurse banesti suficiente acoperirii partiale ale acestora (tabel 3.10).

Tabel 3.10 Modificarea datoriilor pe termen lung si pe termen scurt

	2018-2017	2019-2018
Imprumuturi pe termen lung	-2411986	1527527
Obligatii din leasing financiar	-206933	-215487
Partea curenta din imprumuturile pe termen lung	-2001399	-1673884
Imprumuturi pe termen scurt	-18898638	4228688
Datorii comerciale si alte datorii	-43235096	-12189830
Alte impozite si obligatii privind asigurarile sociale	-145525	1436521
Provizioanele	0	0
Datorii privind impozitul pe profit	-37707	-559010
Obligatii din leasing financiar	-237168	11151
Venituri inregistrate in avans	-1178	0
Total	-86320727	3725125

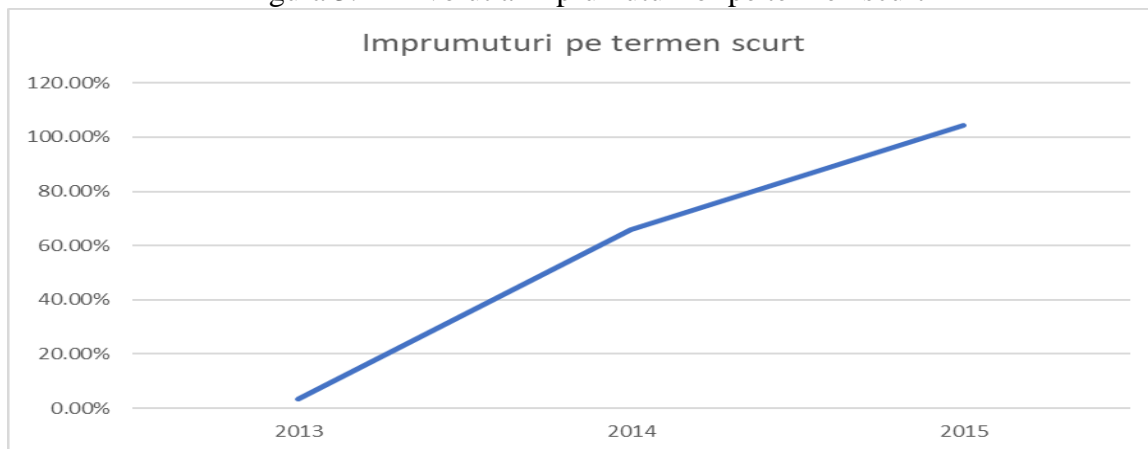
2 Analiza evolutiei structurii resurselor imprumutate

Folosind datele din tabele, am concis ca principalele componente in structura carora s-au inregistrat modificari semnificative sunt:

- Imprumuturile pe termen lung
- Obligatiile din leasing financiar
- Imprumurile pe termen scurt
- Datoriile comerciale si alte datorii

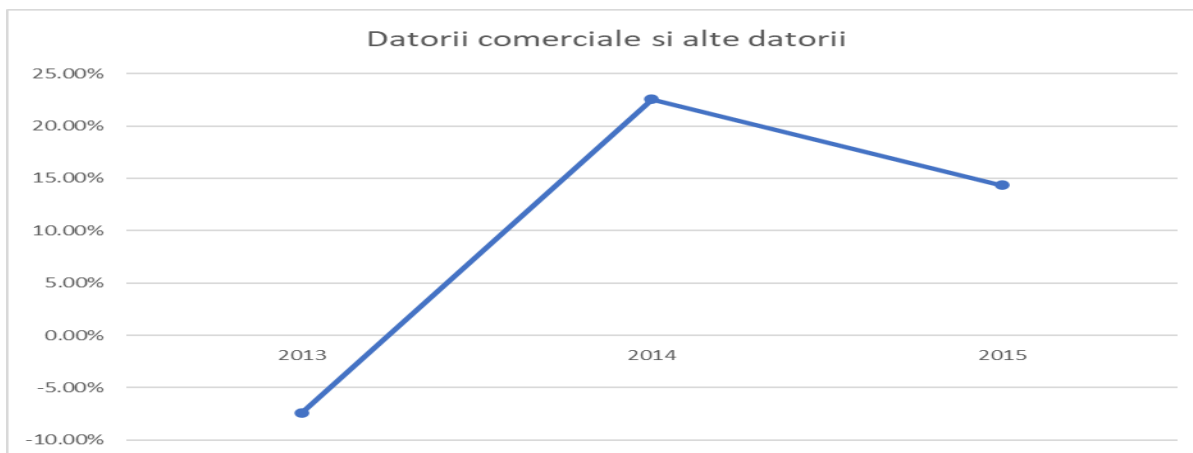
In perioada analizata se ramburseaza o parte din obligatiile privind imprumuturile de aceea apare o scadere atat de brusca in anul 2018, insa in 2019 datorita necesarului de capital pentru activitatea de distribuite se contracteaza alte credite.

Figura 3.22 Evolutia imprumuturilor pe termen scurt

Imprumuturile pe termen scurt cunosc o crestere anuala semnificativa in decursul perioadei 2017-2019 societatea avand nevoie de capital perioade scurte de timp.

Figura 3.23 Evolutia datoriilor comerciale si a altor datorii

In anii 2017-2019 datoriile fluctueaza pornind de la scaderi in anul 2017 si crescand in anul 2018 apoi iarasi scade cu 6 procente in anul 2019.

Concluzii

Analiza situațiilor financiare este arta de a analiza și interpreta situațiile financiare. Unul dintre obiectivele majore ale analizei situațiilor financiare este acela de “a înțelege cifrele” sau de “a descifra sensul cifrelor” – adică de a angaja instrumentele de analiză financiară ca un ajutor în

înțelegerea datelor financiare raportate și de a folosi ulterior această putere de înțelegere pentru a conduce mai bine o afacere.

Se pot dezvolta diverse măsuri analitice pentru a descrie relațiile semnificative și a extrage informația din situațiile financiare.

În concluzie, luarea de decizii în cunoștință de cauză este adevăratul scop al analizei situațiilor financiare.

Indiferent de utilizatorul informației, fie persoana respectiva este un potential investitor, fie un potential creditor, sau unul dintre angajații analiști ai corporației supuse analizei, obiectivul final este același - furnizarea / asigurarea unei baze care să ajute la luarea de decizii într-un mod rational. Decizii precum cea de a aproviziona sau de a lichida un stoc, a acorda sau nu un împrumut sau a alege între a continua prin aceleași metode sau a trece la noi proceduri depind de rezultatele unei analize financiare competente. Tipul deciziei avute în vedere va fi principalul scop determinant al obiectului analizei.

Atat acționarii, cât și funcționarii bancilor care acordă împrumuturi se folosesc de analiza situațiilor financiare în luarea deciziilor, dar scopul principal al analizelor lor va diferi. Funcționarul bancii care acorda împrumutul ar putea fi mai preocupat de cantitatea de lichidități pe termen scurt și de valoarea suplimentară a disponibilităților, în timp ce acționarul potential sau actual va fi mai preocupat de rentabilitatea pe termen lung și de structura capitalului. Cu toate acestea, în ambele situații, este comun scopul de folosire a analizei pentru luarea deciziilor.

Un alt obiectiv comun al analizei situațiilor financiare este formarea unei baze rezonabile pentru a putea prognoza viitorul. Numeroase instrumente și tehnici ale analizei financiare pot fi utilizate pentru a realiza o apreciere corectă a condițiilor financiare viitoare ale firmei, bazată pe analiza condițiilor sale financiare prezente și din trecut și pe cea mai bună estimare posibilă a viitoarelor situații economice ce ar putea interveni.

În multe dintre cazuri, putem observa că o mare parte din analiza situației financiare constă într-o cercetare atentă a situațiilor financiare raportate, într-o și mai atentă citire a notelor și o rearanjare/retratere a datelor astfel încât acestea să satisfacă necesitățile și obiectivele analistului. S-ar putea pune întrebarea De ce nu acceptăm situațiile financiare așa cum sunt ele prezentate?, sau altfel spus De ce mai trebuie să reamestecăm cifrele? Un răspuns evident este acela că un pic de rearanjare este întotdeauna necesară pentru a "înțelege cifrele". Situațiile financiare solicită analiză, ca un prim pas în extragerea informației din datele prezentate în aceste situații. În al doilea rând, majoritatea deciziilor luate cu ajutorul analizei financiare sunt suficient de importante, astfel încât acceptarea situațiilor financiare neretratate reprezintă adesea o politică proastă. Majoritatea deciziilor motivate financiar cer angajarea unui cadru logic în care impresiile și concluziile să poată fi dezvoltate sistematic, iar decizia să fie aplicată. În paginile ce vor urma este sugerat un astfel de cadru.

Din analiza parcursă în capitolele anterioare deducem faptul că societatea MEDIFARM, nu este autonomă datorită faptului că are datoriile totale mai mari decât capitalurile proprii pe de altă parte obține profit în fiecare exercițiu financiar, desemeni se produc modificări semnificative în ceea ce privește înființarea unor noi societăți și absorbția altora din domeniul farmaceutic.

Evaluarea societății s-a făcut în baza informațiilor relevante în documentele contabile. Metodele de evaluare au fost alese ținându-se cont de specificul MEDIFARM, și anume metoda activelor necorporale, metoda activului net corectat și metoda rentabilității, în vederea stabilirii imaginii clare a patrimoniului și valorii de rentabilitate a entității MEDIFARM. Rezultatele obținute după aplicarea metodei activului net corectat reprezintă mărimea capitalului necesar pentru a reconstrui patrimoniul net existent, la o valoare cât mai apropiată de realitate. Rezultatele obținute în urma aplicării metodei de rentabilitate, reflectă utilitatea care conferă unui

bun o valoare numai în măsura în care cumpărătorul realizează din achiziția respectivului bun o anumită satisfacție.

Bibliografie:

1. E. Vasile, L. Manea, *Analiza economico-financiară*, Ed., București, 2018;
2. M. Petcu, *Analiza economico-financiară a întreprinderii*, Ed. Economică, București, 2009;
3. Vasile Emilia, Croitoru Ion, Calotă George – *Audit intern & Control financiar*, Editura Bren, București, 2014;
4. Munteanu Victor; Zuca Marilena; Tinta Alice; Virgil Ștefan – *Audit financiar contabil. Concepte, metodologie, reglementări, studii de caz*, Editura ProUniversitaria, București, 2012;
5. Manea Liliana, Minea V. – *Abordari specifice instrumentelor financiare in piata de fuziuni si achizitii de intreprinderi*, Ed. Academiei Oamenilor de Stiinta, 2013;
6. Manea Liliana - *Dificultăți ale aplicării principiului prevalenței economicului asupra juridicului în contabilitatea fuziunilor transfrontaliere de întreprinderi*, *Revista de cercetari doctorale, Universitatea Valahia din Targoviste* 1/2011;
7. Briciu, S., Căpușeanu S., Rof, L.M., Topor D., (2010), *Contabilitatea și controlul de gestiune. Instrumente de evaluare a performanței entității*, Editura Aeternitas, Alba Iulia.
8. Căpușeanu, S., (2009), *Elemente de management al costurilor*, Editura Economică, București. 4. Căpușeanu, S., (2006), *Contabilitate de gestiune. Studii aplicative și teste-grilă*, Editura Economică, București.
9. Căpușeanu, S., (2013), *Contabilitatea de gestiune. Instrument de evaluare a performanței*, Editura Universitară
10. Ilincuță Lucian-Dorel, *Contabilitate financiară. Teorie, aplicații practice și teste grilă pentru autoevaluare*, vol. I, Editura Fundației România de Măine, București, 2019;
11. Ionescu Cicilia, Zaman Gheorghe, Ristea Mihai, Ionescu Cornel, Țurlea Eugeniu, Ionescu Luminița, Georgescu Floarea, Ilincuță Lucian, Chivu Ramona: *Provocări actuale în contabilitatea firmei. Compendiu de contabilitate*, Editura Fundației România de Măine, București, 2015;
12. Ionescu Luminița, *Contabilitate și expertiză contabilă, Curs în tehnologie IFR*, Editura Fundației România de Măine, București, 2015;
13. Ionescu Luminița, *Contabilitatea instituțiilor publice. Principii, proceduri, situații financiare*, Ed. Fundației România de Măine, Ed. A II-a revizuită și adăugită, București, 2018;
1. Lepadatu Gh., (2015), *Raportarea financiară în secolul XXI. Standarde internaționale de raportare financiară (I.F.R.S.), Standarde internaționale de contabilitate (I.A.S.), Contabilitatea financiară aprofundată a societăților comerciale, Studii de caz, Ediția a IV-a revizuită*, Editura Pro Universitaria, București.
14. Lepadatu, Gh., (2015), *Contabilitate financiară*, Ediția a III-a revizuită și adăugită, Editura Pro Universitaria, București.
15. Munteanu, V., Zuca M., Niculae, M., (2015), *Contabilitatea financiară a întreprinderii. Caiet de lucrări practice. Aplicații rezolvate, studii de caz și lucrare practică monografică*, Editura Universitară, București.
16. Munteanu, V., Zuca, M., Niculae, M. (2017), *Contabilitatea financiară a întreprinderii. Caiet de lucrări practice. Aplicații rezolvate, studii de caz și lucrare practică monografică*, Ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura Universitară, București.
17. Nica D, Ionescu Luminița, *Evaluarea întreprinderii și diagnostic financiar-contabil*, Ed. Fundației România de Măine, București, 2018.

ROLUL ADMINISTRAȚIILOR LOCALE ÎN IMPLEMENTAREA POLITICILOR DE MEDIU

Constantin Viorel IAMANDI
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific :
Lector.univ.dr. Matei Adrian Ducu

Abstract: *Secolul XX și primul deceniu al secolului XXI, vor intra în conștiința omenirii drept etape ale unor profunde schimbări economice și social-politice. În aceste perioade s-au realizat numeroase salturi calitative în știință și tehnică, s-a consolidat și dezvoltat economia electronică și informatică paralel cu noi progrese în abordarea teoretică a problematicii evoluției omenirii cum ar fi dezvoltarea durabilă, globalizarea și regionalizarea.*

În acest context de criză economică profundă a revenit în centrul atenției problematica rolului statului și instituțiilor acestuia drept componente structurale și funcționale ale societății. Astfel ultimele decenii au fost marcate printr-o extensie a influenței statului în general și în economie în special, ca partener social și agent economic. Dintre problemele dezbătute în plan teoretic și practic remarcându-se rolul și consecințele intervenției statului ca unitate instituțională prin administrația publică.

De aceea dimensiunile și funcțiile Administrației Publice exprimă în primul rând și rolul statului în mediul economic drept segment principal al celui social dintr-o țară. Politica de mediu, ca formă a politicii generale a statului, are ca sarcină stabilirea strategiilor, obiectivelor și priorităților, metodelor și mijloacelor implicate în acțiunile desfășurate pe plan național în scopul prevenirii și combaterii poluării, a conservării și dezvoltării durabile a mediului.

Politica de mediu este interdependentă de politica economică, administrativ – financiară și legislativă, corelație ce se bazează pe o cointerensare națională și internațională, deoarece reprezintă deopotrivă relații teoretice și relații practice concrete.

Sarcinile politice de protecție a mediului sunt diferite și complexe, principala răspundere a politicii mediului revenind guvernelor fiecărei țări precum și autorităților naționale și locale de specialitate.

Odată cu dobândirea calității de stat membru al Uniunii Europene, România și-a asumat o serie de obligații care includ, printre altele, și măsuri menite să coordoneze strategiile europene de protecție a mediului.

Politica de mediu în UE și în țările membre este susținută de un număr de actori instituționali cu rol în pregătirea, definirea și implementarea sa în cadrul politicilor globale sau naționale.

În vederea realizării obiectivelor de politică ecologică au fost create în țara noastră organe ale administrației publice și cu instituții noi competente în materie, proces denumit instituționalizare de mediu.

Rolul Administrației Publice din Județul Buzău în implementarea politicilor de mediu

În ședința din 28 iunie 2010, a Comisiei Regiunilor din cadrul Comisiei Europene, s-a discutat un Proiect de aviz prospectiv al Comisiei pentru mediu, schimbări climatice și energie privind rolul autorităților locale și regionale în cadrul viitoarei politici de mediu

În accepțiunea Comitetului Regiunilor, autoritățile locale și regionale joacă un rol esențial în aplicarea politicii de mediu și în obținerea de rezultate pertinente. Astfel, autoritățile locale și regionale ar putea să joace un rol sporit în formularea politicii de mediu a UE prin implicarea acestora în aplicare și asumarea obiectivelor.

Prin articolul 11 din Tratatul de la Lisabona se impune instituțiilor europene un dialog și consultări intensificate. În acest context, autoritățile locale și regionale consideră au posibilitatea de a-și extinde și dezvolta rolul lor în elaborarea politicii UE.

De asemenea, se pune în evidență necesitatea ca Parlamentul European și Consiliul să elaboreze amendamente și să facă recomandări de modificare a propunerilor legislative care au efecte profunde asupra autorităților locale și regionale, care să facă obiectul unei evaluări de impact similare cu cea elaborată pentru propunerea inițială.

Autoritățile locale și regionale pot deveni mai active în domeniul mediului prin:

- colectarea de date privind mediul;
- încurajează o definire transparentă a funcțiilor, în special între departamentele care asigură controlul aplicării legislației de mediu și cele care furnizează servicii în materie de mediu sau sunt responsabile cu și amenajarea teritoriului și planificarea infrastructurii;
- administrația centrală și agențiile de protecția mediului de la nivel național și regional să elaboreze documente orientative, standarde și modele pentru procedurile puse în aplicare de autoritățile locale și regionale;
- schimbul de bune practici între autoritățile locale și regionale, care să includă căi de soluționare a provocărilor privind accesul la informație;
- introducerea de către autorități de proceduri de difuzare a informației, de preferat prin internet, și să implementeze Convenția de la Aarhus⁶⁵, oferind astfel acces la justiția de mediu;
- autoritățile locale și regionale trebuie să integreze problematica mediului în toate domeniile de activitate, de exemplu prin sprijinirea întreprinderilor locale ecologice prin asigurarea capitalului de risc, a „investitorilor providențiali” (*business angels*) și a microcreditelor, inclusiv prin consiliere în privința achizițiilor publice ecologice;

Politica de mediu este concepută ca formă a politicii generale a statului. Ea are ca sarcină „stabilirea strategiilor, obiectivelor și priorităților, metodelor și mijloacelor implicate în acțiunile desfășurate pe plan național în scopul prevenirii și combaterii poluării, a conservării și dezvoltării durabile a mediului”.

Fiind o politică specială (atât la nivel național cât și internațional), politica de mediu are ca sarcină și „evaluarea situațiilor reale ale mediului, constatarea influențelor negative asupra mediului, stabilirea instituționalizată a măsurilor necesare organelor statale în protejarea și conservarea mediului, precum și stabilirea sistemelor de sancționare în caz de poluare și a cuantumului sancțiunilor aplicabile”.

Plecând de la cointeresarea națională și internațională, se poate spune că între politica de mediu și politica economică, administrativ-financiară și legislativă, există o interdependență puternică.

Obiectivele, măsurile și sarcinile politice de protecție a mediului sunt complexe și, principala răspundere a politicii mediului revenind guvernelor fiecărei țări precum și autorităților naționale și locale de specialitate.

În România, protecția mediului a apărut ca un domeniu de sine-stătător al politicilor naționale în anul 1990, când a fost înființat pentru prima dată un Minister al Mediului. Politica de mediu în țara noastră a evoluat de la adoptarea de măsuri minime de protecție a mediului, ce aveau în vedere limitarea poluării, până la conturarea cauzelor acestora, precum și a stabilirii de atribuții și responsabilități pentru daunele cauzate mediului.

---

⁶⁵ Convenția UNECE privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu.

În anul 1992, s-a elaborat primul document oficial ce stabilește obiectivele naționale în domeniul protecției și conservării durabile a mediului, *Strategia Națională de Protecție a mediului*, reactualizată în 1996 și în 2002 în conformitate cu dispozițiile comunitare în domeniu.

Strategia Națională de Mediu este structurată în două părți și prezintă principale resurse naturale și elementele privind starea economică și calitatea factorilor de mediu. De asemenea, prezintă principale resurse de protecție a mediului, prioritățile și obiectivele pe termen scurt, mediu și lung ale acesteia.

Se poate constata o adecvare a strategiei naționale cu cea comunitară în ceea ce privește principiile, prioritățile și obiectivele în domeniul mediului înconjurător începând cu anul 1996.

Strategiile naționale de mediu din 1992 și 1996, sunt documentele pe baza cărora a fost structurată politica națională de mediu până în anul 1999, când s-a adoptat Programul Național de Aderare la U.E.

După 1999, Strategia națională de mediu a fost completată de o serie de documente precum: Raportul privind Starea Mediului în România; Planul Național de gestionare a Deșeurilor și Substanțelor periculoase.

Politica de mediu în țara noastră se dezvoltă conform strategiei elaborate de Comisia Europeană pentru țările candidate în cadrul Agendei 2000, începând cu anul 2000, când încep negocierile de aderare ale României la U.E.,.

În România, instituția de specialitate a administrației publice centrale, aflată în subordinea Ministerului Mediului este *Agenția Națională pentru Protecția Mediului*, care are competențe în implementarea politicilor și legislației din domeniul protecției mediului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) a fost înființată în anul 2004 într-o perioadă de reforme instituționale majore în domeniul protecției mediului.

ANPM are menirea de a acționa pentru a asigura populației un mediu sănătos în armonie cu dezvoltarea economică și cu progresul social al României. Misiunea agenției și a celor opt agenții regionale (corespunzătoare celor opt regiuni de dezvoltare) și 42 de agenții județene, aflate în subordine directă este de a asigura un mediu mai bun în România pentru generațiile prezente și viitoare și realizarea unor îmbunătățiri majore și continue ale calității aerului, solului și apelor.

Prin OU 195/2005 privind protecția mediului, Art. 6. - (1)⁶⁶ se stabilesc responsabilitățile, pe probleme de mediu, pentru autoritățile publice centrale și locale, subliniindu-se faptul că:

- protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice;
- Autoritățile administrației publice centrale și locale prevăd în bugetele proprii fonduri pentru îndeplinirea obligațiilor rezultate din implementarea legislației comunitare din domeniul mediului și pentru programe de protecție a mediului și colaborează cu autoritățile publice centrale și teritoriale pentru protecția mediului în vederea realizării acestora.

Elemente legate de rolul Administrațiilor centrale și locale pot fi regăsite în LEGEA nr.215 din 23 aprilie 2001⁶⁷, Legea Administrației Publice locale din România, se prevede, printre alte atribuțiuni și cele legate de mediu și anume:

- menținerea calității aerului înconjurător în zonele și aglomerările în care aceasta se încadrează în limitele prevăzute de normele în vigoare pentru indicatorii de calitate;
- realizarea rețelei naționale de monitorizare a calității aerului în conformitate cu cerințele legislației naționale armonizate cu cerințele legislației europene;

⁶⁶ Ordonanța de Urgență nr 195/2005 privind protecția mediului, www.legestart.ro

⁶⁷ Legea administrației publice locale, LEGE nr.215 din 23 aprilie 2001, M.Of. nr. 204/23 apr. 2001

- implementarea sistemului național de evaluare și gestionare integrată a calității aerului;
- informarea publicului asupra calității atmosferei și conștientizarea acestuia în legătură cu principalele cauze ale deteriorării calității aerului și cu impactul acestei deteriorări asupra sănătății și mediului;
- elaborarea și implementarea planurilor și programelor locale de îmbunătățire a calității aerului pentru acele zone și aglomerări unde evaluarea calității aerului a evidențiat depășirea valorilor-limită prevăzute în legislația națională;
- reducerea emisiilor în aer de dioxid de sulf, dioxid de azot, pulberi în suspensie, plumb, monoxid de carbon, benzen și compuși organici volatili de la toate instalațiile ce intră sub incidența Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2002 privind prevenirea, reducerea și controlul integrat al poluării, aprobată și modificată prin Legea nr. 645/2002;
- stabilirea unui registru de referință pentru cele mai bune practici de reducere a poluării aerului și promovarea introducerii în România a celor mai bune tehnici disponibile;
- crearea unui sistem statistic de evaluare a efectelor poluării aerului asupra sănătății umane;
- implementarea prin proiecte specifice a programului de reducere progresivă sau de eliminare a emisiilor de poluanți organici persistenti;
- elaborarea programului de stabilizare a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- promovarea de programe de educare și instruire a personalului implicat în activitatea de protecție a atmosferei;

În anul 2012, s-a emis o Hotărâre de Guvern⁶⁸, cu privire la reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, completând astfel Hotărârea 918/2010, publicată în Monitorul Oficial 643 din 15 septembrie 2010 (M. Of. 643/2010).

În cadrul acestei hotărâri sunt specificate mai în detaliu funcțiile și atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și anume:

- „de suport tehnic pentru fundamentarea proiectelor de acte cu caracter normativ, a strategiilor și politicilor sectoriale, cât și a planurilor de acțiune în domeniul protecției mediului;
- de implementare a politicilor, strategiilor și legislației din domeniul protecției mediului, la nivel național;
- de coordonare a activității agențiilor regionale pentru protecția mediului și a agențiilor județene pentru protecția mediului;
- de autoritate care emite acte de reglementare, potrivit prevederilor legale;
- de instruire și perfecționare a personalului aparținând instituțiilor publice din subordine;
- de reprezentare în domeniul sau de activitate, în relațiile interne și externe, conform mandatului acordat de către conducătorul autorității publice centrale pentru protecția mediului”;

Agențiile regionale pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului la nivel regional privind elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor de dezvoltare regională, realizarea planificării de mediu la nivelul fiecărei regiuni, asigurarea asistenței de specialitate în vederea elaborării, revizuirii și gestionării proiectelor și

⁶⁸ Hotărârea de Guvern Nr. 1000 din 17 octombrie 2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia

programele pentru protecția mediului la nivel regional, precum și atribuții privind implementarea legislației pentru protecția mediului și emiterea actelor de reglementare, conform legislației specifice.

Agențiile județene pentru protecția mediului (AJPM) îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului de implementare a politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean.

În structura organizatorică a Agenției Regionale pentru Protecția Mediului (ARPM) funcționează și Serviciul Implementare Politici de Mediu, care are în componența sa: Compartimentul Calitatea Aerului și Legislație Orizontală și Compartimentul Protecția Naturii, Gestiune Deșeuri și Chimicale, Protecția Solului/Subsolului

Fiecare dintre acestea au atribuții pe anumite domenii. Astfel, *Compartimentul Calitatea Aerului* are atribuții în următoarele domenii: i) Controlului Emisiilor de Compuși Organici Volatili, ii) Schimbări Climatice și iii) Evaluării și Managementului Zgomotului în mediul înconjurător.

Compartimentul Calitatea Aerului și Legislație Orizontală, îndeplinește următoarele atribuții generale, dintre care:

- a) monitorizează, la nivel regional, implementarea legislației din domeniul protecției atmosferei și schimbărilor climatice în România;
- b) înaintează rapoarte lunare către ANPM privind acțiunile de implementare ale directivelor cuprinse în acquis-ul comunitar de mediu din domeniul protecției atmosferei și schimbărilor climatice, la nivel regional;
- c) răspunde, în limita competenței, la sesizările din teritoriu transmise de către ANPM;
- d) coordonează elaborarea programelor regionale de management pentru calitatea aerului;
- e) coordonează implementarea Strategiei Naționale pentru Protecția Atmosferei și a Planului Național de Acțiune pentru Protecția Atmosferei, la nivel regional;
- f) dispune măsuri pentru ameliorarea și menținerea calității aerului, funcție de rezultatele evaluării calității acestuia, la nivel regional;
- g) pregătește programele/planurile pentru îmbunătățirea calității aerului la nivel regional și coordonează realizarea acestora la nivel regional și local;
- h) asigură accesul publicului la informațiile privind calitatea aerului în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, la elaborarea rapoartelor în conformitate cu prevederile legislației Comunității Europene și cu prevederile convențiilor internaționale privind protecția atmosferei, la care România este parte;
- i) participă la activitatea de elaborare a proiectelor de acte normative la solicitarea ANPM;
- j) participă la activitatea de fundamentare tehnico-științifică pentru elaborarea actelor normative în domeniul legislației orizontale la solicitarea ANPM;
- k) coordonează organizarea la nivel regional și local a bazelor de date referitoare la evidența avizelor, acordurilor/acordurilor integrate de mediu;
- l) colaborează cu Serviciul autorizare și controlul conformării pentru organizarea la nivel regional și local a bazei de date referitoare la planurile, programele și proiectele care intră sub incidența directivelor EIA (The Environmental Investigation Agency);
- m) coordonează organizarea/actualizarea la nivel regional și local a bazei de date referitoare la informația de mediu;
- n) coordonează activitatea de organizare a campaniilor publicitare pe tema evaluării impactului asupra mediului;
- o) coordonează activitatea de proiectare și actualizare a paginilor de web pentru domeniile specifice;

- p) coordonează realizarea și implementarea sistemului de baze de date, a sistemului de control și validare a datelor, precum și realizarea rapoartelor sectoriale pentru Comisia Europeană.

Atribuțiile generale ale *Compartimentului Protecția Naturii, Gestiune Deșeuri și Chimicale, Protecție Sol și Subsol* sunt:

- a) acordă asistență ANPM în pregătirea rapoartelor pe probleme de mediu și în respectarea cerințelor de raportare și răspunde la sesizările din teritoriu transmise de ANPM;
- b) elaborează rapoarte anuale privind starea mediului în regiunea de dezvoltare respectivă pe baza rapoartelor întocmite la nivel județean de agențiile de protecție a mediului județene și le transmite ANPM în vederea întocmirii raportului anual privind starea mediului;
- c) realizează colectarea, centralizarea și sintetizarea datelor la nivel regional și furnizează datele obținute către ANPM;
- d) coordonează APM județene din cadrul regiunii de dezvoltare în vederea stabilirii și ierarhizării obiectivelor pentru protecția mediului;
- e) acordă asistență și suport tehnic APM județene în domeniul conservării habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- f) monitorizează la nivel regional activitatea de administrare a ariilor naturale protejate și de protecție a monumentelor naturii;
- g) coordonează la nivel regional activitățile specifice în domeniul conservării naturii, biodiversității, protecției solului și subsolului;
- h) cooperează cu comisariatele teritoriale ale Gărzii Naționale de Mediu în activitățile de control la nivel regional și local;
- i) susține și se implică în inițiativele societății civile în domeniul protecției mediului;
- j) elaborează propuneri de proiecte și programe în domeniul conservării naturii, biosecurității, protecției solului și subsolului în vederea atragerii de fonduri interne și externe;
- k) participă în programe și proiecte internaționale;
- l) coordonează activitățile de reconstrucție ecologică a zonelor contaminate la nivel regional;
- m) asigură suportul tehnic pentru evaluarea și managementul durabil al terenurilor și a altor resurse naturale din sol și subsol;
- n) coordonează și monitorizează implementarea, la nivel regional, legislației de mediu în domeniul gestionării deșeurilor și substanțelor chimice periculoase;
- o) înaintează rapoarte lunare către ANPM privind acțiunile de implementare a directivelor referitoare la gestiunea deșeurilor și substanțelor chimice periculoase cuprinse în acquis-ul comunitar de mediu, la nivel regional;
- p) răspunde, în limita competenței, la sesizările din teritoriu transmise ARPM și asigură suportul pentru ANPM și Ministrul Mediului și Schimbărilor Climatice la soluționarea solicitărilor Administrației Prezidențiale, Parlamentului și a altor autorități publice centrale, referitoare la gestiunea deșeurilor și substanțelor periculoase;
- q) monitorizează stadiul îndeplinirii angajamentelor, la nivel regional, în domeniul gestionării deșeurilor și substanțelor chimice periculoase, asumate prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană și întocmește periodic rapoarte de evaluare pentru informarea ANPM;
- r) colaborează cu Compartimentul Relații Publice și Comunicare, Planuri, Proiecte și Programe din ARPM în scopul fundamentării tehnice a planurilor de acțiune în domeniul gestionării deșeurilor și substanțelor chimice periculoase, prin asigurarea documentației specifice;

- s) colaborează cu Serviciul Monitoring, Sinteză și Coordonare în scopul elaborării rapoartelor de sinteză privind starea mediului, la nivel regional;
- t) colaborează cu Compartimentul Relații Publice și Comunicare, Planuri, Proiecte și Programe din ARPM, pentru proiecte și programe în domeniul gestiunii deșeurilor și substanțelor chimice periculoase și propune către ANPM și MMGA, spre promovare, proiecte de cercetare tehnologică;
- u) realizează, în limita competențelor, pregătirea de specialitate a personalului aparținând autorităților publice locale pentru protecția mediului și Gărzii Naționale de Mediu, pe baza programului anual aprobat de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului;
- v) monitorizează, la nivel regional, cheltuielile anuale de protecția mediului în domeniul gestiunii deșeurilor și substanțelor chimice periculoase.

Schimbările climatice reprezintă una dintre provocările majore ale secolului XX și mai ales ale mileniului XXI. Este un domeniu complex în care trebuie să se îmbunătățească cunoașterea și înțelegerea, pentru a lua măsuri imediate și corecte în vederea abordării eficiente, din punct de vedere al costurilor, a provocărilor din domeniul schimbărilor climatice, respectând principiul precauției.

În acest context, Guvernul României a adoptat, în iulie 2005, prin Hotărârea Guvernului nr. 645/2005 prima *Strategie Națională privind Schimbările Climatice*. Cu ajutorul acestei Strategii, România a făcut primii pași în direcția unui efort național concentrat și coordonat pentru implementarea politicilor din acest domeniu în perioada 2005-2007, în vederea limitării emisiilor de gaze cu efect de seră și a pregătirii măsurilor de adaptare la efectele posibile ale schimbărilor climatice

Abordarea principală a Guvernului României în domeniul schimbărilor climatice, având în vedere, totodată, dezvoltarea durabilă se referă la:

- îndeplinirea angajamentelor asumate prin ratificarea Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice și a Protocolului de la Kyoto;
- realizarea angajamentelor asumate prin integrarea României în UE;
- posibilele avantaje ale economiei României prin utilizarea mecanismelor flexibile prevăzute de Protocolul de la Kyoto, a aplicării Schemei de Comerț cu Emisii a Uniunii Europene și a implementării inițiativelor, eficiente din punct de vedere al costurilor, privind reducerea intensității carbonului;
- adaptarea la viitoarele schimbări climatice și minimizarea impactului negativ al schimbărilor climatice asupra României.

Prin stabilirea unui cadru instituțional, juridic și de politici adecvat se permite dezvoltarea și implementarea de acțiuni și măsuri în domeniul schimbărilor climatice. Actorii implicați în implementarea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice sunt:

- ❖ *Ministerul Mediului și Schimbărilor climatice*, care are o serie de atribuții, dintre care:
  - de a desfășura activități legate de implementarea, coordonarea, controlul și evaluarea acțiunilor și măsurilor referitoare la implementarea Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice și a Protocolului de la Kyoto;
  - reprezintă Guvernul României în negocierile legate de Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice și în alte reuniuni internaționale în domeniul schimbărilor climatice;
  - coordonează elaborarea, implementarea și actualizarea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice și Planului Național de acțiune pentru schimbări climatice.
- ❖ *Agenția Națională pentru Protecția Mediului*, instituție a administrației centrale care asigură suportul tehnic al Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor și coordonează agențiile regionale de protecție a mediului și agențiile locale de protecție a mediului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului coordonează elaborarea, implementarea și monitorizarea planurilor de acțiune pentru protecția mediului la nivel național, regional și județean, care includ secțiuni privind schimbările climatice.

❖ *Alte ministere:*

- Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, cu atribuții privind elaborarea și implementarea politicilor în domeniile energiei și industriei. Acesta este reprezentat în cadrul Comisiei Naționale pentru Schimbări Climatice;
- Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății. Atribuțiile ministerelor referitoare la implementarea acțiunilor și măsurilor specifice în domeniul schimbărilor climatice sau la facilitarea implementării acestora se stabilesc prin Planul Național de acțiune pentru schimbări climatice.

❖ *Comisia Națională pentru Schimbări Climatice*, înființată prin Hotărârea Guvernului nr. 1275/1996 și funcționează ca principal organism consultativ al Ministerului Mediului și *Schimbările climatice* pentru deciziile referitoare la politica privind schimbările climatice. Sarcinile sale includ aprobarea comunicărilor naționale și a inventarelor de emisii de gaze cu efect de seră, aprobarea proiectelor de implementarea în Comun și a activităților de comercializare a emisiilor.

❖ *Autorități regionale și locale*, în special, municipalitățile joacă un rol important în implementarea acțiunilor și măsurilor locale atât pentru reducerea intensității carbonului în economie, cât și pentru adaptarea la efectele negative ale schimbărilor climatice. Ele joacă, de asemenea, un rol vital în domenii, precum planificarea urbană, inclusiv construcțiile de locuințe, utilizarea terenurilor, furnizarea apei, sistemele de energie și transport, infrastructură și servicii de urgență, etc.

Rolul Administrației Publice din Județul Buzău în implementarea politicilor de mediu

Județul Buzău este situat în zona de curbură a Carpaților, în partea de sud-est a României, având o suprafață de 6102,55 km² (2,6% din suprafața țării). Se învecinează cu județele Brașov și Covasna la nord-vest, Vrancea la nord-est, Brăila la est, Ialomița la sud și Prahova la vest. Din punct de vedere al organizării administrative, județul Buzău are 87 de localități, din care 2 municipii (Buzău și Râmnicu Sărat), 3 orașe (Nehoiu, Pătârlagele și Pogoanele) și 82 de comune, cu 482 sate.

Județul Buzău ocupă cea mai mare parte a bazinului hidrografic al râului cu același nume, cuprinzând armonios toate formele de relief: munții Buzăului și o mică parte a munților Vrancei, în partea de nord, câmpie la sud, între acestea situându-se zona colinară subcarpatică.

Județul Buzău se remarcă prin importante resurse naturale: petrol, gaze naturale, cărbuni, chihlimbar, calcar, nisipuri cuarțoase și diatomită, sare, gresie, pietrișuri și nisipuri, importante izvoare minerale, soluri fertile, păduri, pajiști și fond cinegetic, potențial hidroenergetic și eolian.

Clima județului Buzău se încadrează în climatul temperat-continental, regimul eolian având două componente: vara, sub influența maselor de aer vestice, iar iarna, sub influența maselor de aer siberiene. Regimul precipitațiilor anuale variază între 800 - 1200 mm, în zona de munte, între 600 – 800 mm, în zona dealurilor și între 400 – 600, în zona de câmpie.

Starea de calitate a factorilor de mediu este analizată prin indicatori specifici, care sunt urmăriți în laboratoarele Inspectoratelor Județene de Protecție a Mediului și ale Sistemelor de Gospodărire a Apelor.

Extinderea gamei indicatorilor analizați ca și creșterea numărului secțiunilor de monitorizare a calității mediului și îmbunătățirea activității lor au condus la redimensionarea rețelei de supraveghere și monitorizare a mediului.

Principalii poluanți ai **aerului**, conform datelor furnizate de Anuarul Statistic al României sunt: pulberile sedimentabile, pulberile în suspensie, amoniac, metil-mercaptanii, acidul clorhidric, precipitațiile acide. Majoritatea zonelor înregistrate ca zone critice sub aspectul poluării aerului sunt reprezentate de zone din imediata apropiere a unor mari poluatori industriali sau sunt zone aflate în calea unor curenți atmosferici importanți.

La nivelul județului Buzău, principalele surse de emisie de poluanți atmosferici în anul 2016 au fost activitățile antropice legate de producerea energiei, procesele industriale, transporturile și agricultura.

Conform ultimei evaluări a calității aerului pentru județul Buzău și Ordinului MM nr. 598/2018 pentru aprobarea listelor cu unitățile administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a ariilor din zonele și aglomerările prevăzute în anexa 2 la Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, județul Buzău se află pe lista cu unitățile administrativ-teritoriale încadrate în regimul de gestionare II a ariilor din zone și aglomerări, prevăzută în anexa nr. 2 la Ordin, pentru toți poluanții reglementați.

Regimul de gestionare II reprezintă ariile din zonele și aglomerările în care nivelurile pentru dioxid de sulf, dioxid de azot, oxizi de azot, particule în suspensie PM10 și PM2,5; plumb, benzen, monoxid de carbon sunt mai mici decât valorile-limită prevăzute de Legea 104/2011, respectiv nivelurile pentru arsen, cadmiu, nichel, benzo(a)piren, particule în suspensie PM2,5 sunt mai mici decât valorile-țintă prevăzute de lege.

Totuși, în perioada 2012-2018 evoluția calității aerului a fost bună, manifestându-se tendința de scădere a valorilor medii pentru majoritatea indicatorilor monitorizați.

Principalii vinovați, în ceea ce privește *poluarea apelor de suprafață și subterane* (ca și în cazul poluării atmosferice), sunt tot marii poluatori industriali. Dar, la aceștia se mai adaugă și alți factori, ca de exemplu: factorul uman, care în cazul poluării apelor poate avea un rol negativ mult mai mare decât în cazul poluării atmosferice (aici putem menționa neglijența umană, necunoașterea și reaua voință a factorului uman: deversarea în cunoștință de cauză a unor substanțe chimice deosebit de periculoase, cum ar fi: otrăvuri, pesticide, substanțe organice sau chiar simple deșeuri).

În județul Buzău, din cele 18 corpuri de apă de suprafață monitorizate și evaluate integrat în anul 2017, 22 % sunt în starea bună, restul de 78 % încadrându-se în stare moderată, ceea ce denotă o înrăutățire a stării ecologice față de anii 2015 și 2016.

Statisticile referitoare la calitatea apelor de suprafață de tip lac de acumulare arată că, în anul 2017, din cele două corpuri de apă monitorizate și evaluate integrat pe teritoriul județului Buzău, 50% au potențial bun, iar restul de 50% încadrându-se în potențial moderat (ceea ce denotă o înrăutățire a potențialului ecologic față de anii 2015 și 2016).

În ceea ce privește lacurile cu folosință piscicolă și lacurile terapeutice (Lac Ciulnița, Balta Amara și Balta Albă), în perioada 2015-2017, acestea și-au menținut starea *moderată*.

Apele subterane, din punct de vedere chimic, sunt în stare calitativă bună.

În județul Buzău din suprafața totală de 610255 ha, înregistrată în evidența statistică a terenurilor conform datelor INS, aproximativ 65,86% sunt terenuri agricole (401895 ha), restul de 34,14 % fiind terenuri neagricole. Aspectele vulnerabile și problemele identificate în domeniul *calității solului*, se mențin încă, printre fenomenele și activitățile cu un potențial impact semnificativ asupra solului încadrându-se următoarele: i) exploatarea agregatelor minerale; ii) depozitarea neconformă a deșeurilor menajere și industriale; iii) depozitarea și utilizarea neconformă a dejecțiilor animaliere; iv) exploatarea țigărilor; v) utilizarea nerațională a solului;

vi) practicarea unei agriculturi intensive; vii) utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și produselor de uz fitosanitar; viii) fenomene de alunecări de teren și respectiv eroziunea solului.

Teritoriul județului Buzău este bine reprezentat din punct de vedere al *biodiversității* (aici regăsindu-se trei din cele cinci regiuni biogeografice existente la nivel național și un număr important de specii de floră, faună și habitate protejate), cu 20 de arii natural protejate din care 13 sunt Situri de Importanță Comunitară și 7 arii de protecție special avifaunistică (cu o suprafață totală de aproximativ 78775 ha).

Având în vedere faptul că patrimoniului natural al regiunii este bogat și diversificat este inerentă apariția unor presiuni antropice asupra biodiversității, dintre care menționez:

- ◆ afectarea echilibrului ecologic și a posibilităților naturale de regenerare a speciilor de floră și faună sălbatică datorate unor activități antropice excesive (braconaj, distrugerea habitatelor, capturări excesive, practicarea turismului neorganizat și neecologic, poluarea apelor și a solurilor prin depozități necontrolate de deșeuri, prin utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și produselor de uz fitosanitar în detrimentul produselor naturale etc.);

- ◆ reducerea diversității biologice (diminuarea numărului de exemplare sau chiar dispariția unor specii de plante și animale, modificarea relațiilor trofice) ca urmare a dezechilibrelor ecologice generate de schimbarea condițiilor climatice (secetă, nundații, furtuni, geruri puternice), incendierea miriștilor, schimbarea proprietăților fizico-chimice ale solului etc.;

- ◆ reducerea și fragmentarea habitatelor din cauza urbanizării și conversiei terenurilor;

- ◆ introducerea deliberată sau accidentală de specii alohtone în ecosistemele naturale sau agricole;

- ◆ supraexploatarea resurselor naturale regenerabile și neregenerabile pentru a alimenta procesele de producție sau domeniul construcțiilor, etc.

Depozitele de deșeuri industriale și urbane au un impact mare asupra mediului. Principalele forme de impact și risc determinate de depozitele de deșeuri sunt: modificări de peisaj și disconfort vizual; poluarea aerului; poluarea solului; poluarea apelor de suprafață și subterane; modificări ale fertilității solurilor și ale compoziției terenurilor învecinate.

O reducere semnificativă a impactului asupra factorilor de mediu datorat eliminării deșeurilor municipale în depozite neconforme, s-a realizat prin sistarea depozitării tuturor depozitelor neconforme existente, conform termenelor stabilite prin HG nr.349/2005 privind depozitarea deșeurilor.

Organizarea activităților de colectare, transport și eliminare a deșeurilor municipale este una dintre obligațiile administrațiilor publice locale. Astfel, la 6 iulie 2018, 27 de primării de județ au delegat gestiunea către 5 operatori de salubritate autorizați; 19 primării gestionau propriul serviciu de salubritate și 9 primării s-au asociat și sunt deservite de SC Salubritate Ecologică SRL Cislău.

Rolul Administrației Publice în implementarea Planurilor Locale de Acțiune pentru Mediu la nivelul județului Buzău

Pentru județul Buzău, Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) reprezintă strategia pe termen scurt, mediu și lung în vederea soluționării problemelor de mediu din județ.

Structura organizatorică a Planului Local de Acțiune pentru Mediu din județul Buzău este formată din Comitetul de Coordonare din care fac parte reprezentanți ai următoarelor instituții: Agenția pentru Protecția Mediului Buzău; Instituția Prefectului județului Buzău; Consiliul Județean Buzău; Garda Națională de Mediu – Comisariatul județean Buzău; Primăria municipiului Buzău; Primăria municipiului Rm.Sărat; și din Grupul de Lucru din care fac parte reprezentanți ai

următoarelor instituții: Agenția pentru Protecția Mediului Buzău; Instituția Prefectului județului Buzău; Consiliul Județean Buzău; Garda Națională de Mediu – Comisariatul județean Buzău; Primăria municipiului Buzău; Primăria municipiului Rm.Sărat; Direcția de Sănătate Publică Buzău; Garda Forestieră Focșani; Inspectoratul Județean de Poliție Buzău; Direcția pentru Agricultură a județului Buzău; Sistemul de Gospodărire a Apelor Vrancea; Administrația Bazinală de Apă Buzău-Ialomița; Inspectoratul pentru Situații de Urgență ”Neron Lupașcu” al județului Buzău; SC Compania de Apă SA Buzău; Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare – Unitatea de administrare Buzău.

În cadrul județului Buzău s-au identificat 8 categorii de probleme de mediu care au fost incluse în PLAM. De asemenea, au fost identificate și principalele probleme de mediu. Sintetic acestea sunt prezentate în tabelul următor:

Tabelul nr. 3.1 Categoriile de mediu incluse în Planului Local de Acțiune pentru Mediu din județul Buzău

Categorii	Probleme identificate
PM 01 - Poluarea apelor de suprafață și subterane și insuficiența dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată	PM 01- 01 – Necesitatea extinderii/înființării rețelelor de distribuție a apei potabile PM 01- 02 – Deficiențe în asigurarea calității apei potabile în anumite zone/Necesitatea rețehnologizării stațiilor de potabilizare apei PM 01- 03 Poluarea apelor de suprafață datorată epurării inexistente/epurării necorespunzătoare a apelor uzate evacuate PM 01 - 04 Dezvoltarea unui sistem de monitoring al substanțelor prioritare/prioritar periculoase din mediul acvatic PM 01 - 05 Decolmatarea canalelor de desecare, irigații și transport și menținerea rolului pentru care au fost proiectate
PM 02 – Managementul necorespunzător al deșeurilor	PM 02-01 Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere/Lipsa facilităților de sortare, tratare a deșeurilor menajere PM 02-02 Slaba reprezentare a sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor PM 02-03 Existența și județul Buzău a unor depozite de deșeuri neconforme care nu au fost închise și ecologizate PM 02-04 Impactul privind gestiunea deșeurilor rezultate din construcții și demolări și a nămolurilor de epurare PM 02-05 Impactul asupra mediului datorat deșeurilor industriale
PM 03 - Schimbările climatice și pericolele generate de catastrofe / fenomene naturale sau antropice	PM 03-01 Emisiile de gaze cu efect de seră și eficiența energetică scăzută PM 03 - 02 Existența unor zone care necesită lucrări de apărare împotriva acțiunilor distructive a apelor PM 03-03 Pericole generate de accidente în care sunt implicate substanțe periculoase PM 03-04 Pericole pentru degradarea solului generate de fenomene / dezastre naturale și de presiunile antropice/ Insuficiența reîmpădurire și refacere a zonelor forestiere și a terenurilor degradate
PM 04 – Poluarea atmosferei	PM 04- 01 Poluarea atmosferei cu pulberi în suspensie (PM 10 și PM2,5)/Poluarea aerului datorată traficului rutier PM 04- 02 Poluarea atmosferei provenite din sistemele de încălzire și preparare a apei calde cu combustibili fosili (solizi și lichizi) PM 04- 03 Poluarea atmosferei cu compuși organici volatili (COV) rezultați de la depozitarea și distribuția benzinei și din industrie
PM 05 - Poluarea solului	PM 05 - 01 Degradarea calității solului și apelor subterane ca urmare a utilizării în agricultură a substanțelor chimice (îngrășăminte chimice, pesticide, etc.) PM 05- 02 Contaminarea solului/subsolului prin activități potențial poluatoare, poluări accidentale și/sau depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor
PM 06 – Urbanism și mediu	PM 06-01 Insuficiența suprafeței spațiilor verzi urbane PM 06-02 Nerespectarea prevederilor regulamentului de urbanism privind delimitarea zonelor rezidențiale de cele industriale (lipsa zonei tampon)

Categorii	Probleme identificate
	PM 06- 03 Insuficiența spațiilor de parcare pentru autovehicule PM 06-04 Insuficiența fluidității traficului PM 06 - 05 Gradul scăzut de implicare a publicului în luarea deciziilor PM 06- 06 Deficiențe în dezvoltarea urbanistică, peisagistică și estetică a localităților din județ PM 06-07 Poluarea fonică
PM 07 – Conservarea biodiversității și a habitatelor naturale	PM 07- 01 Impactul antropic asupra ariilor naturale protejate PM 07- 02 Refacerea mediului natural degradat ca urmare a agresiunii antropice
PM 08 – Educația privind protecția mediului	PM 08- 01 Participarea redusă a comunității în soluționarea aspectelor ce vizează protecția mediului PM 08- 02 Deficiențe în informațiile privind legislația de mediu la nivelul comunității

Sursa: Planul Local de Acțiune Pentru Mediu al Județului Buzău, Consiliul județean Buzău, 2018

În cadrul PLAM sunt prevăzute o serie de acțiuni și obiective, la care Administrația locală din județul Buzău este implicată. Printre cele mai importante acțiuni la care au participat Consiliul Județean, Consiliile Locale, Primăriile, sunt prezentat sintetic în Tabelul nr. 3.2.

Tabelul nr. 3.2. Rolul Administrației publice în implementarea politicilor de mediu din județul Buzău

Nr.c rt.	Acțiune	Responsabil din partea Administrației publice	Obiective	Surse de finanțare/ Termene
<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea calității și cantității apei potabile</i>				
1.	Extinderea/reabilitarea sistemelor centralizate de alimentare cu apă, inclusiv a rețelelor de distribuție.	Consiliul Județean Consiliile locale comunale	Asigurarea calității și cantității apei destinate consumului uman	Fonduri Guvern. Fonduri structurale Fonduri proprii/ 2022
	Reabilitarea rețelelor de transport și distribuție a apei.			
	Modernizarea treptei de tratare a apei din cadrul sistemelor centralizate de alimentare cu apă			
	Monitorizarea pierderilor prin contorizarea consumurilor la nivelul consumatorilor finali din mediul urban și rural			
2.	Realizarea și implementarea proiectelor de înființare a platformelor pentru managementul adecvat al deșeurilor animaliere	Consilii locale Consiliul Județean Buzău	Asigurarea parametrilor de calitate a apei potabile provenite din surse individuale	Fonduri europene Bugete locale/ permanent
<i>Acțiuni pentru diminuarea poluării apelor de suprafață</i>				
3.	Crearea, extinderea și reabilitarea rețelelor de canalizare	Consiliile locale Consiliul Județean	Eliminarea/reducerea surselor de poluare a apelor de suprafață și a efectelor negative asupra mediului provocate de evacuarea apelor uzate orășenești	Fonduri Guvern. Fonduri structurale Fonduri proprii/ 2022
	Amenajarea sau modernizarea de stații de epurare			
	Identificarea potențialilor poluatori, autorizarea și urmărirea conformării acestora	Consiliul Județean		
<i>Acțiuni pentru îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor în județul Buzău</i>				
4.	Elaborarea și implementarea proiectului Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Buzău	Consilii locale	Implementarea unui sistem de management integrat al deșeurilor în județul Buzău	Fonduri struc. Fonduri proprii Fonduri Guvern/ 2021
	Identificarea și eliminarea depozitărilor necontrolate de deșeuri	Consiliul Județean Buzău Consilii locale		Fonduri proprii/ permanent
	Extinderea serviciului de salubritate în toate localitățile din județ	Consilii locale		Fonduri proprii/ 2020
	Dezvoltarea politicii județene în domeniul managementului deșeurilor	Consiliul Județean Buzău		Fonduri proprii/ permanent

Nr.crt.	Acțiune	Responsabil din partea Administrației publice	Obiective	Surse de finanțare/ Termene
	municipale	Consilii locale		
	Implementarea principiului „plătește pentru cât arunci”, potrivit prevederilor legale	Consiliul Județean Buzău Consilii locale		Fonduri proprii/ 2020
5.	Înființarea/extinderea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor generate de populație	Consilii locale Consiliul Județean	Extinderea sistemelor de colectare selectivă a deșeurilor în județul Buzău	Fonduri guvernamentale Fonduri proprii/ permanent
	Monitorizarea eficienței măsurilor adoptate pentru stimularea colectării selective a deșeurilor			
	Înființarea sistemelor centralizate sau individuale (prin HCL) de compostare a deșeurilor biodegradabile și monitorizarea eficienței acestora			
	Intensificarea colaborării autorităților administrației publice locale cu operatorii economici / asociațiile colective responsabile pentru gestionarea deșeurilor, în vederea creșterii ratelor de colectare			
	Monitorizarea eficienței activității de colectare și tratare a deșeurilor, în vederea atingerii obiectivelor de reutilizare, reciclare, valorificare și reducere a cantităților depozitate			
6.	Finalizarea lucrărilor de închidere, reconstrucție ecologică și monitorizarea postînchidere a depozitelor de deșeuri municipale neconforme	Consilii locale Consiliul Județean	Închiderea depozitelor neconforme din județul Buzău și ieșirea din procedura de infringement	Fonduri guvernamentale Fonduri proprii/ permanent
	Închiderea, reconstrucția ecologică și monitorizarea postînchidere a depozitului municipal de deșeuri Rm. Sărat	Consiliul local Rm. Sărat		Fonduri Guvernamentale Fonduri struct. Fonduri proprii/ 16.07.2019
	Închiderea depozitului neconform din municipiul Buzău	Primăria și Consiliul Local Mun. Buzău		Buget local
	Finalizarea lucrărilor de închidere, reconstrucție ecologică și monitorizarea postînchidere a depozitelor de deșeuri industriale neconforme aflate în procedură de infringement	Consilii locale Consiliul Județean		Fonduri proprii Fonduri structurale
7	Eficiențizarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor C&D, pe categorii (nepericuloase și periculoase)	Consilii locale Consiliul Județean	Gestionarea corespunzătoare a deșeurilor din construcții și desființări (deșeuri C&D) și a nămolurilor de epurare, cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății populației	Fonduri proprii/ annual/ permanent
	Interzicerea depozitării necontrolate a deșeurilor din construcții și demolări/ Acțiuni de verificare și control realizate pentru respectarea prevederilor legale	Consilii locale		Fonduri proprii/ permanent
Acțiuni pentru prevenirea și combaterea efectelor schimbărilor climatice				
8.	Reabilitarea infrastructurii rutiere, inclusiv piste pentru bicicliști, pe coridoarele deservite de transportul public-Etapa I	Primăria Municipiului Buzău	Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și poluării generate de transportul rutier la nivelul zonelor urbane	Fonduri structurale Buget local/ 2018-2023
	Sistem inteligent de trafic management al traficului și monitorizare, bazat pe soluții inovative			Fonduri structurale Buget local/ 2019
	Sistem alternativ de mobilitate urbană utilizând stații automate de închiriere a bicicletelor (Buzău velocity)			Fonduri structurale Buget local/ 2019
	Reabilitarea zonei urbane pietonale multifuncționale Piața Daciei și conectarea la zona extinsă de mobilitate urbană			Fonduri structurale Buget local/ 2019
	Realizarea unui centru intermodal de transport al municipiului Buzău, integrat cu sistem park-			Fonduri structurale Buget local/ 2019

Nr.c rt.	Acțiune	Responsabil din partea Administrației publice	Obiective	Surse de finanțare/ Termene
	and-ride			
	Realizarea unui system park-and-ride la intrarea dinspre Ploiești			Fonduri structurale Buget local/ 2019
	Reabilitarea infrastructurii rutiere, inclusiv piste pentru bicicliști, pe coridoarele deservite de transportul public, Etapa 2			Fonduri structurale Buget local/ 2018-2023
	Platformă electronică de transport public pentru implementarea conceptului de mobilitate ca un serviciu și asigurarea proiectării tuturor soluțiilor în mod integrat pentru convergența către conceptul Smart City			Fonduri structurale Buget local/ 2018-2023
	Realizarea unui system park-and-ride la intrarea dinspre Râmnicu Sărat			Fonduri structurale Buget local/ 2018- 2023
	Extinderea zonelor pietonale la nivelul municipiului Buzău			Fonduri structurale Buget local/ 2023
	Amenajarea unei piste de biciclete care să asigurelegătura între punctele de interes și oraș			Fonduri structurale Buget local/ 2019
	Creșterea mobilității urbane cu caracter integrat în infrastructura de transport	Consiliul Local Rm. Sărat		Fonduri structurale Fonduri proprii/ 2023
9.	Izolarea termică/reabilitarea clădirilor din mediul urban /rural pentru eficientizarea consumului energetic	Consiliul Județean Consilii locale	Creșterea eficienței energetice în sectorul privat sau public /reducerea consumului de energie	Fonduri structurale Fonduri guvernamentale Buget local
	Înlocuirea/completarea sistemelor clasice de generare a energiei termice cu sisteme care utilizează energie solară, eoliană, biomasă etc	Consiliul Județean Consilii locale		Fonduri Guvernamentale/ permanent
Acțiuni pentru diminuarea degradării solului				
10.	Alegerea unor amplasamente optime pentru platformele de colectare a dejecțiilor animaliere și amenajarea acestora prin betonare, în vederea compostării și folosirii ca fertilizant în agricultură	Consilii locale	Reducerea poluării produse sau induse din activități agricole	Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
	Identificarea zonelor potențial contaminate, otificarea autorității competente și actualizarea inventarului siturilor potențial contaminate/ contaminate			Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
	Investigarea, evaluarea poluării solului, elaborarea rapoartelor de investigație /monitorizare și a proiectelor tehnice pentru curățare, remediere și / sau reconstrucție ecologică	Consilii locale	Curățarea, remedierea și/ sau reconstrucția ecologică a zonelor în care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate	Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
	Realizarea lucrărilor de curățare, remediere, reconstrucție ecologică sau minimizare a riscurilor în zonele afectate, inclusive monitorizarea post-execuție			Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
Acțiuni pentru reducerea gradului de poluare a atmosferei				
11.	Realizarea/modernizarea căilor rutiere din județ (îmbrăcăminte asfaltică, pietruire, plantare vegetație de-a lungul căilor rutiere ce traversează localitățile)	Consiliul Județean Consilii locale		Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ anual
	Întreținerea permanentă a căilor rutiere din punct de vedere al calității infrastructurii și salubrității acesteia (reabilitare, salubritate)	Consiliul Județean Consilii locale	Diminuarea emisiilor și a poluării cu pulberi în suspensie (PM10 și PM2,5) din surse punctuale (fixe), liniare (mobile – traffic rutier) și surse de suprafață (încălzirea rezidențială, organizări de șantier, incinte industriale etc.)	Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
	Realizarea măsurilor cuprinse în Programul de lucrări de întreținere curentă periodică și reparații, consolidări, modernizări și reabilitări drumuri și poduri aflate în administrarea CJ Buzău și respectiv a Programului de lucrări de reabilitare, modernizare și/sau asfaltare drumuri și poduri aflate în administrarea CJ Buzău	Consiliul Județean Consilii locale		Fonduri Guv. Fonduri proprii/ permanent

Nr.crt.	Acțiune	Responsabil din partea Administrației publice	Obiective	Surse de finanțare/ Termene
	Modernizare străzi în Municipiul Râmnicu Sărat	Consiliul Local Rm. Sărat		Fonduri structurale Fonduri proprii/ 2023
	Modernizarea și creșterea gradului de atractivitate și siguranța al ransportului public din municipiul Buzău	Primăria Municipiului Buzău		Fonduri proprii/ 2018- 2023
	Îmbunătățirea stării parcului auto destinat transportului public și privat și organizarea de controale în trafic.	Consiliul Județean Consilii locale		Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ anual
	Realizare/extindere rețele de distribuție gaze naturale	Consilii locale Consiliul Județean	Reducerea emisiilor de SOx, NOx, CO, pulberi și COV-uri	Fonduri Guv. Fonduri proprii/ permanent
	Analiza spațială a concentrațiilor de substanțe periculoase în relație cu evoluția stării de sănătate a populației	Consilii locale Consiliul Județean		Fonduri proprii/ permanent
Acțiuni pentru dezvoltarea durabilă a localităților din județul Buzău				
12.	Inventarierea, amenajarea corespunzătoare și extinderea suprafețelor terenurilor cu destinația de spațiu verde	Consilii locale	Conservarea zonelor verzi existente și creșterea suprafeței spațiilor verzi din mediul urban	Fonduri Guv. Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
	Realizarea Registrului spațiilor verzi din municipiul Buzău	Primăria Municipiului Buzău/Consiliul local Buzău		Fonduri proprii/ permanent
	Îmbunătățirea calității spațiilor verzi publice cu acces nelimitat existente	Consilii locale		Fonduri struc. Fonduri proprii/ permanent
13.	Amenajarea unor spații de parcare conforme din punct de vedere al protecției mediului și suficiente din punct de vedere numeric	Consilii locale	Fluidizarea traficului auto și reducerea poluării în zonele centrale și comerciale	Fonduri Guv. Fonduri proprii Fonduri private/ permanent
14.	Revizuirea Hărții de zgomot și Planului de acțiune privind reducerea nivelului de zgomot la nivelul județului Buzău potrivit cerințelor legale	Primăria Buzău	Reducerea nivelului de poluare fonică în județ	Fonduri proprii/ 2023
	Punerea în aplicare a Planului de acțiune privind reducerea nivelului de zgomot ambiental pentru municipiul Buzău	Primăria Buzău		Fonduri proprii/ 2023
Acțiuni pentru protejarea mediului natural și antropic				
15.	Identificarea zonelor naturale degradate prin activități antropice și implementarea măsurilor privind refacerea ecosistemelor	Consiliul Județean Consiliile Locale	Reducerea impactului Activităților antropice asupra mediului natural	Fonduri Guv, Fonduri struct, Fonduri proprii/permanent
	Implicarea fermă a administrației publice locale și a altor instituții publice responsabile în dezvoltarea activităților de turism și agrement			Fonduri structurale Fonduri proprii/ permanent
	Organizarea de acțiuni de educare civică a cetățenilor	Consiliul Județean		Fonduri proprii/ permanent
	Dezvoltarea de parteneriate între autorități publice și mediul de afaceri în scopul asigurării unei valorificări raționale a resurselor turistice	Consiliul Județean		Fonduri proprii/ permanent
Acțiuni pentru pre-întâmpinarea pericolelor generate de fenomene naturale				
16.	Realizarea/refacerea lucrărilor necesare pe cursurile de apă cunoscute ca având risc mare la inundabilitate (diguri, apărări de maluri, regularizări de râuri)	Consiliul Județean Consilii locale	Reducerea riscului la inundații, protejarea calității apelor de suprafață, a vieții umane și a bunurilor expuse la acest risc	Fonduri Guv. Fonduri struct. Fonduri proprii/ permanent
Acțiuni pentru creșterea activităților de turism și agrement				
17.	Realizare parc balnear, stațiunea Sărata Monteoru, comuna Merei	Consiliul Județean	Reducerea impactului Activităților antropice asupra mediului natural	Fonduri struct. 2022
	Punerea în circuitul turistic a Minei de Petrol unică în Europa dela Sărata Monteoru, comuna Merei.	Consiliul Județean		Fonduri struct. 2022
Acțiuni pentru intensificarea activităților de educație ecologică				

Nr.crt.	Acțiune	Responsabil din partea Administrației publice	Obiective	Surse de finanțare/ Termene
18.	Asigurarea unei educații ecologice eficiente la nivelul populației școlare, prin includerea în aria curriculară de teme și organizarea de acțiuni ce vizează educația ecologică	Consilii locale	Dezvoltarea capacității de înțelegere și implicare activă a comunității pentru aspectele ce vizează protecția mediului (acțiuni ecologice, dezbateri publice, luarea deciziei de mediu)	Fonduri proprii/ permanent
	Implementarea de proiecte de educație ecologică în mediul rural	Consiliul Județean		Fonduri proprii/ permanent

Sursa: Sursa: Planul Local de Acțiune Pentru Mediu al Județului Buzău, Consiliul județean Buzău, 2018, prelucrări ale autorului

Multe din acțiunile prevăzute de PLAM nu vor conduce la soluționarea problemelor amintite în perioada prevăzută ca ciclu pentru revizuirea/ actualizarea PLAM, totuși, evaluarea cantitativă a efectelor acestor acțiuni, oferă informații utile în elaborarea următor plan de acțiune.

Prefectura Județului Buzău, Consiliul Județean Buzău, Consiliile Locale, alături de toate instituțiile implicate în proces trebuie să cunoască stadiul realizării PLAM și să participe la monitorizarea implementării acțiunilor și la evaluarea anuală, sintetică, a rezultatelor.

Concluzii

Administrația publică a căpătat în ultimii ani o semnificație deosebită deoarece pe plan național și internațional s-au produs mutații economice și social-politice de amplitudine.

Aceste tendințe marcate în ultimul deceniu și de fenomene de criză au accentuat rolul statului inclusiv printr-un sistem instituțional drept componentă structurală și funcțională a societății. De aici și semnificația deosebită a intervenției prin administrația publică.

Oportunitatea și utilitatea acestei investigații constă tocmai în faptul că statul drept ansamblu de unități instituționale își pune amprenta asupra întregii vieți economice și sociale.

În condițiile contemporane statul reprezintă o componentă a societății și un factor activ în soluționarea problemelor existente.

Pentru soluționarea problemelor din societate, statul se bazează pe administrație și respectarea legilor și reglementărilor. Elaborarea crescândă de reglementări din ce în ce mai specializate, dezvoltarea "dreptului" și mai ales a "dreptului public" care vizează relațiile dintre persoanele private cu puterea publică relevă crearea unui domeniu specific activității sociale.

Principalele modalități și mijloace de intervenție ale statului conform naturii și amploarei participării sale se rezumă la următoarele funcții:

- funcții minimale (oferta de bunuri publice pentru apărare, ordine publică, protecția proprietății, stabilitate macroeconomică, sănătate și asigurarea echității sociale);
- funcții intermediare (educație, protecția mediului înconjurător, reglementarea serviciilor de interes public, asigurări de sănătate, de viață, pensii, alocații sociale);
- funcții de tip intervenționist (promovarea pieței, redistribuirii activelor, consolidarea filierelor de acțiune s.a.).

În acest cadru trebuie scos în evidență faptul că prin instituțiile sale statul trebuie să asigure realizarea echilibrului economic și social și de mediu.

O departajare a atribuțiilor politice de cele administrative este imposibilă fără un tablou constituțional al acestora, astfel încât șeful statului cât și guvernul în calitate de șef al structurilor administrației publice realizează legătura dintre politic și activitatea concretă de aplicare a legii, fie prin stabilirea unor norme subsecvente fie prin prestarea serviciilor publice legale.

Ordonarea activităților conform actelor normative și a atribuțiilor desemnate se realizează printr-un sistem de instanțe, organe care formează puterea executivă alături de celelalte două puteri: legiuitoare și judecătorească.

Organizarea și funcționarea complementară a administrațiilor publice implică cerința cunoașterii condițiilor și rezultatelor posibile ale includerii în sistemele instituționale din străinătate și cu deosebire în Uniunea Europeană pe fondul calității de membru cum este și cazul țării noastre.

Politica de mediu în UE și în țările membre este susținută de un număr de actori instituționali cu rol în pregătirea, definirea și implementarea sa în cadrul politicilor globale sau naționale.

În accepțiunea Comitetului Regiunilor, autoritățile locale și regionale joacă un rol esențial în aplicarea politicii de mediu și în obținerea de rezultate pertinente. Astfel, autoritățile locale și regionale ar putea să joace un rol sporit în formularea politicii de mediu a UE prin implicarea acestora în aplicare și asumarea obiectivelor.

Autoritățile locale și județene pot deveni mai active în domeniul mediului prin:

- colectarea de date privind mediul;
- încurajează o definire transparentă a funcțiilor, în special între departamentele care asigură controlul aplicării legislației de mediu și cele care furnizează servicii în materie de mediu sau sunt responsabile cu și amenajarea teritoriului și planificarea infrastructurii;
- administrația centrală și agențiile de protecția mediului de la nivel național și regional să elaboreze documente orientative, standarde și modele pentru procedurile puse în aplicare de autoritățile locale și regionale;
- schimbul de bune practici între autoritățile locale și regionale, care să includă căi de soluționare a provocărilor privind accesul la informație;
- introducerea de către autorități de proceduri de difuzare a informației, de preferat prin internet, și să implementeze Convenția de la Aarhus, oferind astfel acces la justiția de mediu;
- autoritățile locale și regionale trebuie să integreze problematica mediului în toate domeniile de activitate, de exemplu prin sprijinirea întreprinderilor locale ecologice prin asigurarea capitalului de risc, a „investitorilor providențiali” (*business angels*) și a microcreditelor, inclusiv prin consiliere în privința achizițiilor publice ecologice;

Strategiile naționale de mediu din 1992 și 1996, reprezintă documentele pe baza cărora a fost structurată politica națională de mediu până în anul 1999, când s-a adoptat Programul Național de Aderare la UE.

În România, instituția de specialitate a administrației publice centrale, aflată în subordinea Ministerului Mediului este *Agencia Națională pentru Protecția Mediului*, care are competențe în implementarea politicilor și legislației din domeniul protecției mediului.

Prin OU 195/2005 privind protecția mediului, Art. 6. - (1) se stabilesc responsabilitățile, pe probleme de mediu, pentru autoritățile publice centrale și locale.

Elemente legate de rolul Administrațiilor centrale și locale pot fi regăsite în LEGEA nr.215 din 23 aprilie 2001, Legea administrației publice locale din România, se prevede, printre alte atribuțiuni și cele legate de mediu.

Agențiile județene pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului la nivel regional privind elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor de dezvoltare județeană/regională, realizarea planificării de mediu la nivelul fiecărui județ, asigurarea asistenței de specialitate în vederea elaborării, revizuirii și gestionării proiectelor

și programelor pentru protecția mediului la nivel județean, precum și atribuții privind implementarea legislației pentru protecția mediului și emiterea actelor de reglementare, conform legislației specifice.

Agentiile județene pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului de implementare a politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean.

Adoptarea *Strategie Națională privind Schimbările Climatice* a stabilit cadrul instituțional, juridic și de politici adecvat se permite dezvoltarea și implementarea de acțiuni și măsuri în domeniul schimbărilor climatice. Actorii implicați în implementarea Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice sunt:

- *Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor;*
- *Agenția Națională pentru Protecția Mediului;*
- *Alte ministere:* Ministerul Economiei și Comerțului, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Sănătății;
- *Comisia Națională pentru Schimbări Climatice*
- *Autorități regionale, județene și locale, în special, municipalitățile.*

Acțiunile întreprinse la nivelul județului Buzău de implementare a politicilor de mediu sunt rezultatele conlucrării dintre instituțiile administrației județene și locale și ceilalți actori implicați în aceste activități.

Conform realităților actuale drept o concluzie generală se poate aprecia că statul și instituțiile sale cu deosebire administrațiile publice vor juca un rol deosebit actualmente și pe viitor în procesul dezvoltării economice, sociale și de protecție a mediului din țara noastră. Mai ales că, în prezent, potrivit noilor cerințe de perfecționare a instituțiilor europene, administrația publică din țara noastră se află în fața unor provocări impuse de o nouă etapă de dezvoltare a Uniunii Europene inclusiv conform noilor condiții internaționale.

Bibliografie

- 1 Baker, Proiect de aviz prospectiv al Comisiei pentru Mediu, Schimbări Climatice și Energie privind „*Rolul autorităților locale și regionale în cadrul viitoarei politici de mediu*”, 2010, <https://bvstoad.cor.europa.eu>,
- 2 Baldwin R, "The Eastern enlargement of the European Union, European Economic Review", vol.39, pag.476, 1995;
- 3 Barrow C.J., "Environmental and Social Impact Assessment. An introduction", Ed. Arnold, London, 1997;
- 4 Boyer R., Drache D., "States Against Markets", Routledge, 2007;
- 5 Camășoiu C., "Dimensiunea Ecologica a Dezvoltării Durabile", Ed. Asociația Română de Drept al Mediului, București, 2003;
- 6 Ciumara M., "Economia națională a României", ediția a II-a, Editura Independența Economică, Pitești, 2008;
- 7 Curpăn V.S., Burleanu C.Șt., Elementele constitutive ale statului <http://sorincurpan.ro>
- 8 David A., „Coeziunea și fondurile structurale”, Wallace, Hellen, Wilian și Pollack, Mark(coord.). Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, Institutul European din România, 2005;
- 9 Delors J. - *Discurs în fața Parlamentului European*, Buletin C.E.E., 12 februarie

- 1992
- 10 Goldin J., Winters A., "Economics and Sustainable Development", Ed. Cambridge Resource Packs, London, 1996,
- 11 Iancu A., "Convergența economică", vol. 1, Editura Academiei, 2008, capitolul privind Convergența Instituțională;
- 12 Mazilu D., "Dreptul comunitar al mediului", Ed. Lumina Lex, București, 2006,
- 13 Mureșan M., Josan A., "Istoria economiei europene de la revoluția industrială la Uniunea Europeană", Ed. ASE, 2005;
- 14 Pascariu G., "Politici europene", Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași, Centrul de Studii Europene, Suport Curs, www.cse.uaic.ro,
- 15 Păun N., „Istoria construcției europene”, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj-Napoca, 1999;
- *** Agenția Regională pentru Protecția Mediului Sibiu, Planul Regional de Acțiune pentru Mediu, Regiunea 7 Centru, www.regio.adrcentru.ro,
- *** *Basic figures on the EU*, Fourth quarter 2011, www.epp.eurostat.ec.europa.eu;
- *** *Buletin Informativ privind informațiile de interes public* deținute de Agenția Națională pentru Protecția Mediului, 2009, www.anpm.ro,
- *** Carta drepturilor fundamentale ale U.E., 18 decembrie 2000, www.ec.europa.eu;
- *** Convenția UNECE privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, www.eu.europa.eu
- *** Declarația de la Snagov este un document semnat la 21 iunie 1995 de către liderii partidelor parlamentare din România, care atestă acordul forțelor politice față de Strategia națională pentru pregătirea aderării României la Uniunea Europeană, <http://old.presidency.ro>
- *** *D'veloppement durable en Europe pour un monde meilleur: strategie de l'Union européenne en faveur de développement durable*, Commission des Communautés Européennes, Bruxelles, 2001, www.eur-lex.europa.eu,
- *** *EUROPA 2020, O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii*, Bruxelles, 3.3.2010, COM(2010) 2020 final, www.eur-lex.europa.eu;
- *** *Europe in figures, Eurostat yearbook 2011*, European Union, 2011, www.epp.eurostat.ec.europa.eu;
- *** *Eurostat regional Yearbook 2011*, European Union, 2011, www.epp.eurostat.ec.europa.eu;
- *** Ghid privind regionalizarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, Versiunea (4), 17 iunie 2008, www.mdrl.ro,
- *** Hotărârea 918/2010, privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, www.lex.ro,
- *** Strategia națională a României privind schimbările climatice, 2005 – 2007, www.mmediu.ro,
- *** *Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030*, Guvernul Romaniei, Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, Programul Natiunilor Unite pentru Dezvoltare si Centrul National pentru Dezvoltare Durabilă, Bucuresti 2008, www.agenda21.org.ro;
- *** *Sustainable development in the European Union*, 2011 monitoring report of the EU sustainable development strategy, European Union, 2011, www.ec.europa.eu.

SISTEM INFORMATIC PENTRU EVIDENȚA CONTRACTELOR LA O FIRMĂ

Valeriu PANDURU
Facultatea de Științe Economice
Specializarea Administrarea Afacerilor

Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Dănuț Octavian SIMION

Abstract : *Activitatea economică reprezintă un domeniu fundamental pentru existența societății omenești, pentru ameliorarea continuă a condiției umane. Omul nu poate exista fără să producă, așa cum, la rândul ei, producția nu are rațiune fără consum. De problemele economice sunt legate constant cele mai importante aspirații ale societății și individului.*

Procesele economice de producție, repartiție, schimb și consum se concretizează prin operațiuni de mișcare și transformarea bunurilor. Consumul de resurse umane, materiale, financiare și informaționale este prezentat în toate etapele reproducerii sociale.

Construcțiile monumentale ale civilizației sumeriene, administrarea imenselor bogății acumulate și (socoteala) pe care clerul trebuia să o dea divinității, au impus, în prima etapă, apariția unor însemnări cu certă semnificație contabilă. Ulterior, inventarierea averilor, cedarea temporară a unui bun, apariția monedei și a schimbului de monedă, acordarea unui credit, restituirea bunului sau a sumei împrumutate, operațiuni de vânzare și cumpărare a elementelor de avere, s-au diversificat sub influența dezvoltării continue a forțelor de producție. Derularea în timp a acestor acte economice singulare a făcut necesară consemnarea bunului sau a sumei împrumutate, a scadenței convenite, înregistrarea valorilor consumate într-un efort economic, cât și a veniturilor obținute. Activitatea economică s-a amplificat și, o dată cu ea dimensiunea valorilor aflate în mișcare. Termenul de valoare capătă în plan economic sensul de bun, avere, bogăție, bani, creanțe (drepturi) sau datorii.

„Funcționarea adecvată a firmei, realizarea obiectivelor cuprinse în previziunile sale nu este posibilă doar prin contribuția sistemului decizional. De asemenea este necesar un sistem informațional, ce oferă materia primă informațională necesară în stabilirea și îndeplinirea obiectivelor economico-financiare, a sarcinilor, competențelor și responsabilităților atât manageriale cât și de execuție din cadrul unei societăți comerciale”⁶⁹.

Pentru desfășurarea în bune condiții a oricărei activități, este necesară manevrarea unui volum ridicat de informații, astfel au apărut și s-au dezvoltat sisteme informaționale care ocupă astăzi un loc important în funcționarea complexului mecanism reprezentat de societatea modernă. Apariția calculatorului electronic a permis automatizarea acestor activități conducând la apariția sistemelor informatice. *Sisteme informaționale* reprezintă un ansamblu de tehnici și metode de organizare și manevrare a informațiilor specifice unui anumit domeniu de activitate (ex. circuitul informațiilor într-o întreprindere, evidența populației, evidența cărților într-o bibliotecă etc.), de la generarea acestora și până la ștergerea sau stocarea lor.

Sistemele informatice sunt sisteme de organizare, manevrare și exploatare a informațiilor (respectiv a datelor), specifice unui anumit domeniu de activitate, cu ajutorul calculatorului. Pentru a rezolva problemele legate de manevrarea informațiilor, reprezentate prin intermediul datelor, apare ca o necesitate existența unor modele și mecanisme de organizare a datelor deoarece, de modul în care sunt organizate datele depinde eficiența sistemului informatic. Bazele de date, ca principale componente ale sistemelor informatice, oferă tocmai aceste modele și mecanisme de organizare a datelor.

---

⁶⁹ O. Nicolescu, I Verboncu, Management, Ed. Economică, București, 1999

Informația este prelucrată prin intermediul sistemelor informatice.

Informația reprezintă sensul pe care oamenii îl acordă datelor (astfel că aceeași dată poate reprezenta diverse informații, funcție de cei care o folosesc).

Datele sunt reprezentări simbolice ale unor fenomene, procese, obiecte etc. susceptibile a fi stocate pe un suport de memorie externă, și care pot fi manevrate folosind diverse mijloace tehnice (exemple de date: cifre, șiruri de caractere, imagini, culori etc.)⁷⁰.

Circuitul informațional se referă la drumul pe care-l parcurge informația din momentul apariției unui eveniment și până când pe baza acestuia se declanșează un alt eveniment.

Dacă prelucrarea informației se face preponderent cu mijloace automate, avem de a face un sistem informațional automatizat, numit sistem informatic.

Sistemul informatic, mai poate fi definit ca un ansamblu coerent structurat, format din echipamente electronice de calcul și comunicație, procese și proceduri automate și manuale etc., toate acestea pentru maximizarea profitului realizat în activitatea economică.

Pentru a-și realiza funcționalitatea în cadrul activității desfășurate de o organizație economică, sistemul informațional presupune efectuarea unor activități de culegere, prelucrare, transmitere și stocare a informațiilor economice.

Aceste activități implică utilizarea unor mijloace de stocare, prelucrare și transmitere a informațiilor precum și a unor categorii de personal specializat.

Dacă efectuarea activităților unui sistem informațional presupune folosirea tehnicii de calcul spunem că avem un sistem informatic.

În mod ideal, sistemul informatic ar trebui să fie tot una cu sistemul informațional. În practică, sistemul informatic este un subsistem al sistemului informațional care folosește calculatorul și aplicații software specializate pentru a acoperi anumite aspecte ale activității sistemului informațional.

Într-un sistem informațional al unei organizații economice pot exista, la un moment dat, mai multe sisteme informatice care funcționează în paralel și colaborează pentru îndeplinirea obiectivelor sistemului informațional (ex. un sistem informatic - SI pentru evidența contabilă, un SI pentru gestiunea materialelor, un SI pentru evidența personalului etc.).

Un sistem informatic cuprinde următoarele elemente :

- echipamente de calcul ;
- aplicații software ;
- baze de date ;
- personal de întreținere (inginer de sistem și/sau administratori de baze de date) ;
- operatori date.

Caracteristică sistemelor informatice este păstrarea centralizată a datelor în baze de date spre deosebire de sistemele informaționale vechi, în care stocarea datelor se realiza pe suport de hârtie. Aceasta ducea la o replicare puternică a acelorași date la nivelul mai multor componente ale sistemului pentru a reduce durata de acces la date.

Păstrarea datelor în baze de date are avantajul că reduce redundanța acestora și evită apariția problemelor de actualizare (orice dată este actualizată o singură dată neexistând riscul apariției unei date replicate care să aibă valori diferite deoarece actualizarea nu s-a realizat pentru toate copiile existente).

Ciclul unui sistem informatic presupune două etape:

1. Proiectarea și realizarea sistemului informatic – parte care asigură definirea conceptuală și tehnică a sistemului informatic și elaborează documentația de proiectare și realizare a sistemului informatic.

---

⁷⁰ Dușmănescu D., Baze de date, Ed. Universității Petrol-Gaze, Ploiești, 2004

2. Exploatarea sistemului informatic – este partea ce asigură efectiv exploatarea sistemului prin prelucrarea automată a datelor din fluxul informațional al agentului economic.

Prelucrarea datelor este asigurată de partea de SOFT prin sisteme de gestiune a bazelor de date și prin partea de HARD prin calculatoare și rețele de calculatoare.

În cadrul unei societăți, concomitent cu precizarea ariei de investigație informațională se formulează obiectivele de realizat. Pentru a fi realizate și acceptate de către personalul cheie al firmei, este necesară participarea la stabilirea obiectivelor a managerilor de nivel superior și a principalelor compartimente implicate, în special cel contabil, deoarece acestia cunosc cel mai bine necesitățile societății și sunt beneficiarii principalelor informații. Sub conducerea lor competentă, echipei de programatori i se sabilesc două categorii de obiective: informaționale și economice.

Obiectivele informaționale vizează direct funcționalitatea sistemului informatic, felul și calitatea informațiilor de furnizat, modernizarea unor proceduri informaționale, în special în legătură cu extinderea sau introducerea unor noi computere, terminale, etc., performanțele și perioada de furnizare a unor informații cheie, costurile implicate, etc.

Obiectivele economice au în vedere „efectele directe și indirecte determinate de perfecționările informaționale. Acestea se referă la portofoliul de comenzi, mărimea stocurilor de materii prime, viteza de rotație a capitalului circulant, cifra de afaceri, etc., între cele două categorii de obiective existând o strânsă interdependență. Întotdeauna, chiar dacă sunt dificil de comensurat cu exactitate, perfecționările informatice, fie în diminuarea unor anumite costuri, mai ales indirecte, fie în sporirea unor venituri ca urmare a unor informații calitativ superioare într-o perioadă optimă.”⁷¹.

În acest sens, pentru realizarea unui sistem informatic de tip financiar contabil trebuie respectate următoarele etape:

- etapa de analiză a sistemului informațional existent;
- etapa de proiectare generală a sistemului informatic;
- etapa de proiectare de detaliu a sistemului informatic;
- etapa de elaborare și testare a programelor;
- etapa de implementare a sistemului informatic;
- partea de exploatare curentă, de întreținere și menținere în funcțiune a sistemului informatic.

PROIECTAREA UNUI SISTEM INFORMATIC PRIVIND EVIDENȚA CONTRACTELOR CU FURNIZORII ȘI CLIENȚII

Atunci când concepe o aplicație, proiectantul trebuie să decidă ce elemente va întrebuința pentru realizarea interfeței și felul în care utilizatorul va folosi aplicația pentru a efectua diferite operații. Folosirea aplicației presupune trecerea de la un câmp la altul, de exemplu într-o machetă sau trecerea de la un obiect la altul, de exemplu de la o machetă la un raport sau la altă machetă.

Atunci când ne referim la o machetă, modalitatea de trecere de la un control la altul (focalizarea) este stabilită de așa- numita *ordine de vizitare*. Ordinea de vizitare este impusă de proiectant, fie implicit, prin secvența în care a creat controalele în cadrul machetei, fie explicit, prin folosirea proprietății TabIndex a fiecărui control. Din acest punct de vedere, se pot face câteva recomandări suplimentare, în privința proiectării unei machete:

- controalele trebuie grupate logic, în așa fel încât utilizatorul să-și concentreze atenția într-o singură zonă a machetei;

---

⁷¹ O. Nicolescu, I Verboncu, “Management”, Ed. Economică, București, 1999

- deplasarea să fie naturală, de exemplu de sus în jos sau de la stânga spre dreapta;
- controalele folosite pentru găsirea sau filtrarea înregistrărilor le plasăm în antet sau în subsol, pentru a sublima funcționalitatea lor diferită.

În privința trecerii de la un obiect la altul, ne putem inspira din metodele folosirii în aplicațiile Windows cunoscute. În acest sens, vom comenta câteva dintre alternativele care ne stau la dispoziție:

- în machete, putem să adăugăm butoane de comandă și să le folosim pentru executarea unor acțiuni ca: aplicarea unui filtru, execuția unei interogări, transferul unor date, deschiderea unei machete cu detalii sau tipărirea unui raport. Butoanele de comandă prezintă avantajul unei foarte bune vizibilități și a unei mari ușurințe de utilizare. Întrucât, în capitolele anterioare am folosit deja o astfel de interfață, nu mai insistăm și vom prezenta numai celelalte mecanisme, ne discutate până acum;
- putem să adăugăm meniuri noi în barele pentru meniuri existente sau să creăm bare pentru meniuri complet noi, care să asigure comenzile necesare operării aplicației. Folosirea acestei metode este recomandată în cazul operațiilor globale pentru o machetă. Ea are avantajul că ocupă puțin loc pe ecran, dar și dezavantajul unei vizibilități mai reduse decât în cazul butoanelor de comandă. Pentru ca utilizatorul să vadă o comandă, el trebuie să deschidă meniul.
- oarecum asemănător folosirii meniurilor, avem posibilitatea să particularizăm barele cu scule existente sau să ne creăm propriile bare cu scule. Barele cu scule particularizate putem să le atașăm machetelor și să folosim butoanele pentru execuția comenzilor din aplicație. În funcție de necesitățile concrete, vom putea să folosim o singură bară cu scule particularizată sau mai multe. În ultimul caz, le putem atașa machetelor corespunzătoare. Avantajul folosirii acestui mecanism este vizibilitatea mai bună decât a comenzilor din meniuri și ușurința întrebuițării. De fapt, putem să folosim butoanele din barele de scule pentru a pune în evidență și la îndemână, cele mai frecvent folosite comenzi din meniu.

Cerințe impuse sistemului

Sistemul informatic pentru evidența contractelor trebuie să ofere managementului superior analiza sintetică a stării de derulare a acestora calitativ, cantitativ și valoric și să asigure în acest fel adoptarea celor mai bune decizii care:

1. Să permită definirea dicționarelor care vor conține informații despre:
  - Numele companiilor și contactele acestora;
  - Tipurile de documente asociate contractelor, cum ar fi documentele adiționale;
  - Starea contractelor (în derulare sau încheiate);
  - Tipul documentelor de corespondență;
  - Tipurile de documente care se vor atașa contractelor;
  - Statutul partenerilor de afaceri (Client, Furnizor de servicii / materiale);
  - Tipul de plăți care se pot efectua;
  - Tipul de apelativ folosit în scrierea scrisorilor sau e-mail-urilor.
2. Să permită gestionarea contractelor și vizualizarea stării acestora;
3. Să asigure baza de date specifice contractelor:
  - Valoarea contractului;
  - Durata contractului;
  - Beneficiari și colaboratori;
  - Acte adiționale;

- Modificări de valoare;
  - Facturi și dipozitii de plată;
  - Termene.
4. **Analiza contractelor din punct de vedere valoric la nivel unitar și global;**
  5. Înregistrarea datelor privind contractul, actele adiționale, precum și comenzilor;
  6. Urmărirea obligațiilor contractuale;
  7. Semnalarea automată a termenelor contractuale care implică operațiuni financiare (plăți, încasări, avansuri, garanții) sau predarea lucrărilor la beneficiar, livrări, etc;
  8. Determinarea, prin intermediul unui singur raport a următoarelor entități:
    - Valoare de contract, acte adiționale;
    - Valoare bugetară, costuri interne, etc.;
    - Realizat;
    - Facturat;
    - Încasat/neîncasat;
    - Realizat fizic;
    - Rest de facturat;
    - Rest de încasat;
    - Rest de executat;

Modelul conceptual

Activitatea analizată se referă la evidența contractelor cu clienții cărora le sunt livrate produsele finite ale unei fabrici de încălțăminte și la evidența contractelor cu furnizorii de materii prime și materiale.

Livrarea produselor către clienți se realizează pe bază de contract ferm în care sunt specificate sortimentele de produse solicitate, cantitățile pentru fiecare sortiment, prețul fiecărui sortiment precum și termenele de livrare.

La livrarea produselor către clienți se întocmesc facturi care conțin data livrării, articolele de încălțăminte, fiecare dintre ele într-o anumită cantitate și la un anumit preț unitar, cota TVA corespunzătoare articolului respectiv.

O asemenea situație s-ar putea reprezenta prin următoarea schemă Entitate – Atribut - Corespondență:

- entități: {Articol_încălțăminte, Factura_livrare}
- corespondență: {Se_facturează}
- atribute
  - {cod, denumire, model, culoare, mărime} pentru Articol_încălțăminte
  - {nr_factura, data_factura, cota_TVA} pentru Factura_livrare
  - {cantitate_facturată, preț_livrare} pentru Se_facturează
- identificatori:
  - {cod} pentru Articol_încălțăminte
  - {nr_factură} pentru Factură_livrare

La realizarea modelului conceptual este necesar să se țină seama și de regulile pe care datele trebuie să le respecte permanent. Acestea se numesc *Restricții de Integritate* (RI).

Exemple de RI:

- eliminarea redundanțelor (repetărilor) și a omonimelor în denumirea entităților, atributelor, corespondențelor;
- valorile atributelor cu rol de identificator trebuie să fie unice și nenule;
- în cazul asocierilor, orice realizare a acestora impune existența realizărilor entităților participante (este vorba de integritate referențială);

- cardinalitățile minime și maxime se stabilesc pe baza regulilor de desfășurare a activității în sectorul vizat.

Asemănător se stabilesc și restricțiile de incluziune, excluziune și egalitate de asocieri – dacă există – care vizează atât asocierea (toate rolurile dintr-o asociere), cât și toate entitățile participante.

Pe lângă evidența contractelor cu furnizorii, managementul acestei întreprinderi dorește realizarea unui sistem informatic de gestiune a materialelor. Se dorește ca în cadrul acestui sistem să se evidențieze furnizorii, facturile, magaziile, tipurile de materiale și bonurile de consum.

Consideră că toate materialele cuprinse pe o anumită factură sunt destinate unei singure magazii. Materialele sunt recepționate de o magazie pe baza facturii și sunt eliberate secțiilor de producție pe baza bonurilor de consum. Vom presupune, de asemenea, că materialele au un preț unitar de achiziție fix, care nu depinde de furnizor.

Pe baza intrărilor (facturi) și a ieșirilor (bonuri de consum) se dorește determinarea nivelului stocurilor de materiale.

În urma analizei problemei rezultă următoarele entități: Furnizor, Contract_Furnizor, Material_contractat, Factura, Material, Magazie și Bon de consum.

➤ Identificarea corespondentelor:

- Contract_Furnizor – Material_Contractat (Un contract poate conține de la 1 la n materiale contractate, de unde rezulta o corespondență CONTINE)
- Contract_Furnizor – Furnizor (Un contract este încheiat cu un singur furnizor de unde rezulta o corespondență ÎNCHEIE CONTRACT)
- Material_Contractat – Material (Un material contractat poate fi unul din materialele cuprinse în nomenclatorul Material, de unde rezultă o corespondență de tipul ESTE UN MATERIAL)
- Furnizor - Factura (Un furnizor poate emite de la 1 la n facturi, de unde rezulta o corespondență EMITE)
- Factura - Material (Într-o factura sunt cuprinse de la 1 la n materiale în diferite cantități, de unde rezulta o corespondență LINIE FACTURA cu atributul Cantitate intrata)
- Facturi-Facturi (O factura poate fi stornată de 0 sau n facturi de stornare, de unde rezulta corespondență SE STORNEAZA)

➤ Stabilirea cardinalităților:

- **Corespondența CONTINE**
  - dinspre entitatea Contract_Furnizor (1, n)
    - un contract trebuie să conțină cel puțin un material contractat (cardinalitate minimă 1);
    - un contract poate conține mai multe materiale contractate (cardinalitate maximă n);
  - dinspre entitatea Material_Contractat (1,n)
    - un material trebuie să fie contractat în cel puțin un contract (cardinalitate minimă 1);
    - un material poate fi contractat în mai multe contracte, de la diferiți furnizori (cardinalitate maximă n);
- **Corespondența ÎNCHEIE CONTRACT**
  - dinspre entitatea Contract_Furnizor (1,1)
    - un contract se încheie cu cel puțin un furnizor (cardinalitate minimă 1);
    - un contract se încheie cu cel mult un furnizor (cardinalitate maximă 1);
  - dinspre entitatea Furnizor (1,1)

- un furnizor poate sa nu aiba încheiat nici un contract, la un moment dat, fără a pierde calitatea de furnizor (cardinalitate minimă 0);
- un furnizor nu poate avea încheiat și aflat în derulare decât un singur contract (cardinalitate maximă 1);
- **Corespondența ESTE UN MATERIAL**
  - dinspre entitatea Material_Contractat (1,n)
    - un material contractat are un singur corespondent în nomenclatorul materialelor (cardinalitate minima 1);
    - un material din nomenclatorul de materiale corespunde unui singur material contractat intr-un anumit contract (cardinalitate maxima 1);
  - dinspre entitatea Material (0,1)
    - un material din nomenclatorul de materiale poate sa nu se găsească în cadrul materialelor contractate, la un moment dat (cardinalitate minimă 0);
    - un material contractat poate fi oricare din materialele cuprinse in nomenclatorul de materiale (cardinalitate maxima n);
- **Corespondența EMITE**
  - dinspre entitatea Furnizor (1,n)
    - un furnizor emite cel puțin o factură (cardinalitate minimă 1);
    - un furnizor poate emite mai multe facturi (cardinalitate maximă n).
  - dinspre entitatea Factura (1,1)
    - factura este emisă de cel puțin și de cel mult un furnizor (cardinalitate 1,1).
- **Corespondența PRIMEȘTE**
  - dinspre entitatea Magazie (1,n)
    - o magazie primește cel puțin o factură (cardinalitate minimă 1);
    - o magazie poate primi mai multe facturi (cardinalitate maximă n).
  - dinspre entitatea Factura (1,1)
    - factura este trimisă la cel mult și la cel puțin o magazie (cardinalitate 1,1).
- **Corespondența LINIE FACTURA**
  - dinspre entitatea Factura (1,n)
    - o factură conține cel puțin un material (cardinalitate minima 1);
    - o factura poate conține mai multe materiale (cardinalitate maximă n).
  - dinspre entitatea Material (1,n)
    - un material este inclus în cel puțin o factură (cardinalitate minimă 1);
    - un material poate fi inclus în mai multe facturi (cardinalitate maximă n).

Diagrama ER (Digrama Entitate – Relație) corespunzătoare structurii descrise mai sus este prezentată în figura următoare.

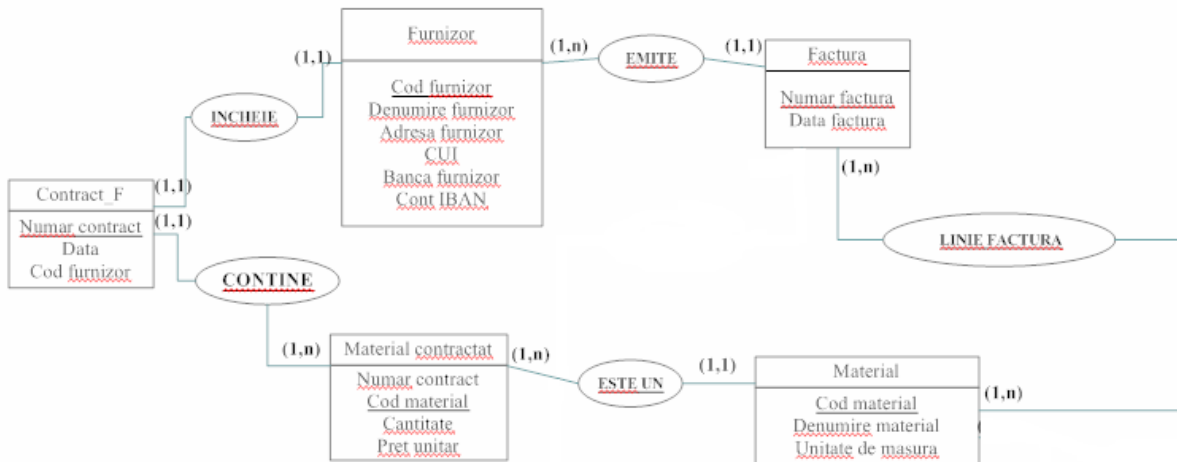

Figura 5. Diagrama ER pentru evidența contractelor cu furnizorii

Pentru evidența contractelor cu clienții au fost identificate următoarele entități: Client, ContractC, Factura emisa, Produs, Produs contractat.

➤ Identificarea corespondențelor:

- ContractC – Produs contractat (Un contract poate conține de la 1 la n produse contractate, de unde rezulta o corespondență CONTINE)
- ContractC – Contract (Un contract este încheiat cu un singur client de unde rezulta o corespondență ÎNCHEIE CONTRACT)
- Produs contractat – Produs (Un produs contractat poate fi unul din produsele cuprinse în nomenclatorul Produs, de unde rezultă o corespondență de tipul ESTE UN PRODUS)
- Client - Factura (Un client poate primi de la 1 la n facturi, de unde rezulta o corespondența PRIMESTE)
- Factura - Produs (Într-o factura sunt cuprinse de la 1 la n materiale în diferite cantități, de unde rezulta o corespondența LINIE FACTURA cu atributul Cantitate livrata)

➤ Stabilirea cardinalităților:

- **Corespondența CONTINE**
  - dinspre entitatea ContractC (1, n)
    - un contract trebuie să conțină cel puțin un material contractat (cardinalitate minimă 1);
    - un contract poate conține mai multe materiale contractate (cardinalitate maximă n);
  - dinspre entitatea Produs contractat (1,n)
    - un produs trebuie să fie contractat în cel puțin un contract (cardinalitate minimă 1);
    - un produs poate fi contractat în mai multe contracte, pentru clienți diferiți (cardinalitate maximă n);
- **Corespondența ÎNCHEIE CONTRACT**
  - dinspre entitatea ContractC (1,1)
    - un contract se încheie cu cel puțin un client (cardinalitate minimă 1);
    - un contract se încheie cu cel mult un client (cardinalitate maximă 1);

- dinspre entitatea Client (1,1)
  - un client poate sa nu aiba încheiat nici un contract, la un moment dat, fără a pierde calitatea de client (cardinalitate minimă 0);
  - un client nu poate avea încheiat și aflat în derulare decât un singur contract (cardinalitate maximă 1);
- **Corespondența ESTE UN PRODUS**
  - dinspre entitatea Produs contractat (1,n)
    - un produs contractat are un singur corespondent în nomenclatorul produselor (cardinalitate minima 1);
    - un produs din nomenclatorul de produse corespunde unui singur produs contractat într-un anumit contract (cardinalitate maxima 1);
  - dinspre entitatea Material (0,1)
    - un material din nomenclatorul de materiale poate sa nu se găsească în cadrul materialelor contractate, la un moment dat (cardinalitate minimă 0);
    - un material contractat poate fi oricare din materialele cuprinse în nomenclatorul de materiale (cardinalitate maxima n);
- **Corespondența PRIMEȘTE**
  - dinspre entitatea Client (1,n)
    - un client primește cel puțin o factură (cardinalitate minimă 1);
    - un client poate primi mai multe facturi (cardinalitate maximă n).
  - dinspre entitatea Factura (1,1)
    - factura este emisă pentru cel puțin și pentru cel mult un client (cardinalitate 1,1).
- **Corespondența LINIE FACTURA**
  - dinspre entitatea Factura (1,n)
    - o factură conține cel puțin un produs (cardinalitate minima 1);
    - o factura poate conține mai multe produse (cardinalitate maximă n).
  - dinspre entitatea Produsul (1,n)
    - un produs este inclus în cel puțin o factură (cardinalitate minimă 1);
    - un produs poate fi inclus în mai multe facturi (cardinalitate maximă n).

Diagrama ER (Digrama Entitate – Relație) corespunzătoare structurii descrise mai sus este prezentată în figura următoare.

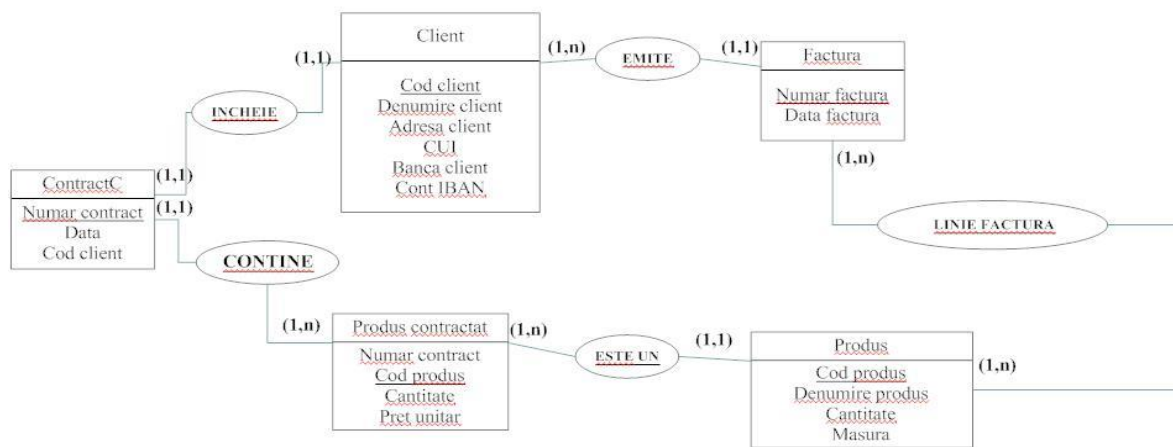

Figura 6. Diagrama ER pentru evidența contractelor cu clienții

Modelul fizic

În figura următoare se prezintă transformarea MLD într-o baza de date ACCESS (MF-modelul fizic) partial, deoarece structura nu a permis capturarea întregului model:

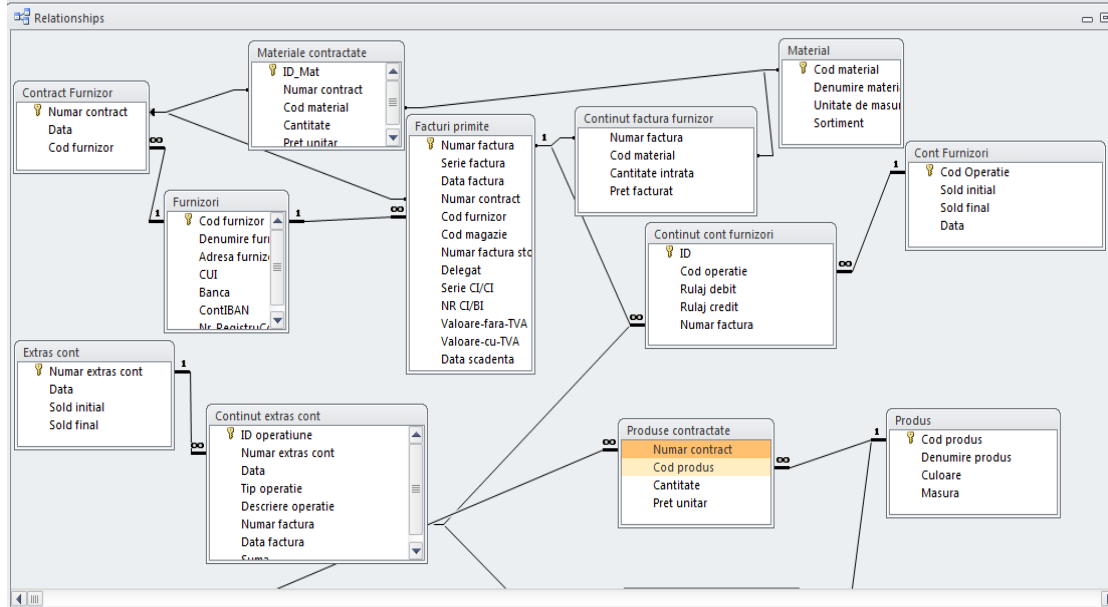

Figura 7. Modelul conceptual

Modelul conceptual poate fi completat cu datele privind evidenta anilor și a lunilor din fiecare an, relatează cu cele privind clienții și produsele comandate de aceștia.

Trecerea de la MLD la MFD (Modelul Fizic al Bazei de Date) se face utilizând facilitățile și instrumentele oferite de SGBD-ul ales.

Deoarece SGBD Access implementează în totalitate teoria modelului relational, trecerea de la MLD la MFD se face foarte simplu, după cum urmează:

- relațiile se transpun în tabele;
- legăturile dintre tabele sunt asigurate prin corespondențele între cheile primare și cele externe.

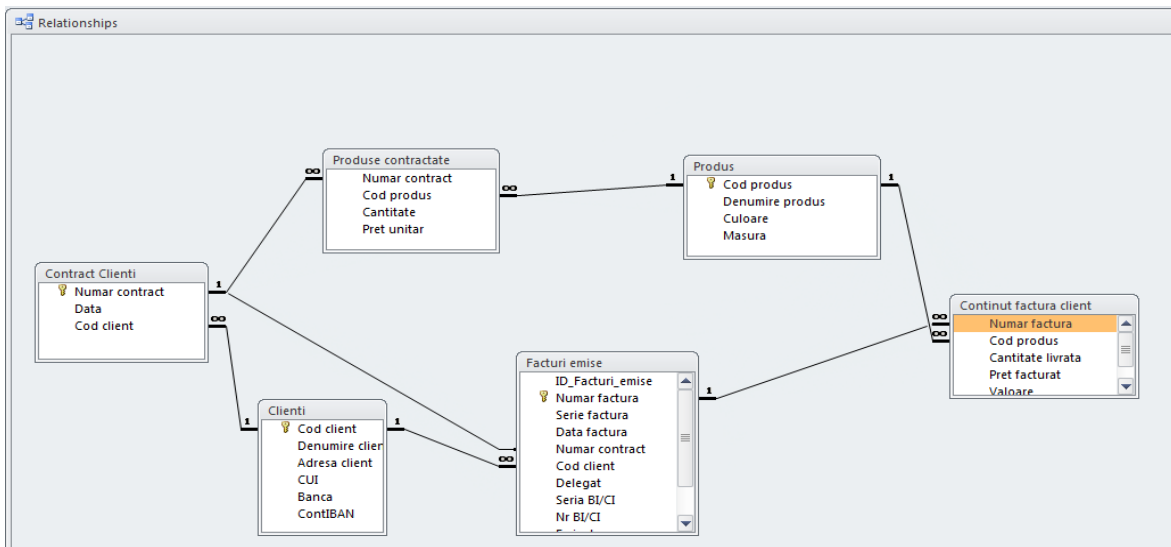

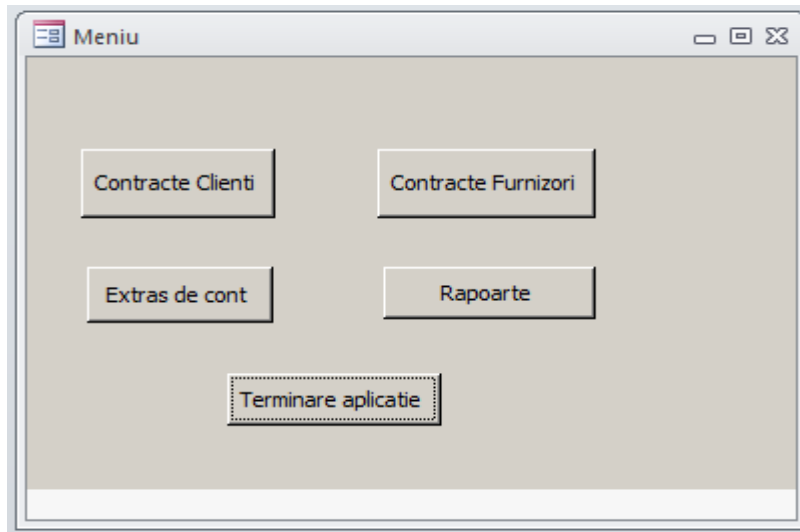
Figura 8. Modelul conceptual (continuare)

Implementare și rezultate

Implementarea aplicației presupune crearea tabelelor și a legăturilor dintre acestea dar și a formularelor pentru introducerea datelor și a rapoartelor pentru extragerea rezultatelor.

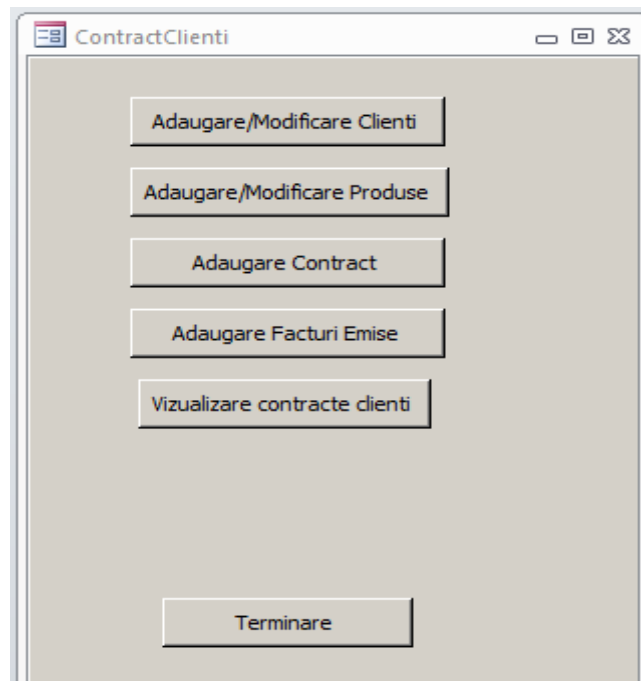
În continuare sunt prezentate formularele aplicației și rapoartele generate de aceasta.

În figura următoare este prezentat formularul principal al aplicației. Acesta implementează structura de meniuri a aplicației prin intermediul unor butoane care au ca efect activarea altor formulare cu butoane sau executive.

Figura 9. Meniul principal al aplicației

În figura 10 este prezentat formularul care implementează acțiunile corespunzătoare prelucrării contractelor cu clienții.

Figura 10. Submeniul Contracte Clienti

Aceste acțiuni sunt prezentate în figurile următoare prin formularele sau rapoartele corespunzătoare.

Cienti

Cod client: 32

Denumire client: S.C. Indigo S.R.L.

Adresa client: Bucuresti, Str. Plevnei nr.13

CUI: RO43243424

Banca: BRD

ContIBAN: RO3000BRD42442459853000

Terminare

Record: 1 of 4

Figura 11. Adăugare/modificare client nou

Produs

Cod produs: 01

Denumire produs: Pantofi barbati

Culoare: Negru

Masura: 38

Terminare

Record: 1 of 6

Figura 12. Adăugare/modificare produs nou

Contract Clienti

Numar contract: 100

Data: 06.12.2019

Cod client: 32

Cienti

- S.C. Indigo S.R.L.
- S.C. Aldea S.R.L.
- S.C. Brutus SRL
- S.C. Minerva S.A.

Produse contractate

Numar contract: 100

Cod produs: 04

Cantitate: 45

Pret contractat: 52

Produse contractate		
Pantofi barbati	Negru	38
Pantofi barbati	Maron	38
Pantofi barbati	Negru	40
Pantofi barbati	Maron	40
Pantofi dama	Negru	35
Pantofi dama	Rosu	37

Record: 1 of 3

Terminare

Record: 1 of 2

Figura 13. Adăugare contract client nou

Facturi emise

Numar factura: 100
 Valoare factura: 61880

Data factura: 20.03.2019
 Delegat: popa vasile

Numar contract: 100
 Seria CV/BI: ph Nr B/CI: 342532

Cod client: 65

Contracte clienti

32	S.C. Indigo S.R.L.	100
65	S.C. Minerva S.A.	253

Continut factura emisa

Produce

01	Pantofi barbati	Numar factura	100
02	Pantofi barbati	Cod produs	01
03	Pantofi barbati	Cantitate livrata	50
04	Pantofi barbati	Pret facturat	200
05	Pantofi dama	Valoare fara TVA	10000
08	Pantofi dama	Valoare cu TVA	11900

Valoare factura: _____

Record: 1 of 3

Figura 14. Introducere factură emisă

Raport contracte clienti

Numar contract: 100
 Denumire client: S.C. Indigo S.R.L.

Produce contractate

Denumire produs	Culoare	Masur:	Cantita	Pret contr.
Pantofi barbati	Negru	38	40	125
Pantofi barbati	Maron	40	45	52
Pantofi dama	Rosu	37	25	36
*				

Terminare

Record: 1 of 2

Figura 15. Vizualizare contracte clienti

Furnizori

Cod furnizor: 45
 Denumire furnizor: S.C. Balif S.A.
 Adresa furnizor: Ploiesti, Str. Nordului nr.5
 CUI: 12424243
 Banca: Transilvania
 ContIBAN: RO06000BTRX964466345

Record: 1 of 3

Figura 16. Adăugare/modificare furnizori

Contract Furnizor

Numar contract: 69
 Data: 25.02.2019
 Cod furnizor: 85

Furnizori

45	S.C. Balif S.A.
69	S.C. AlcoolStop S.
85	S.C. Vasilica SNC

Materiale contractate

Numar contract: 69
 Cod material:
 Cantitate: 0
 Pret contractat: 0

Materiale

suruburi
piele cal. I
Prenadez
mesina
talpa model 5

Record: 1 of 3

Figura 17. Adăugare/modificare contracte cu furnizorii

situatia-aprovizionarilor

S.C. ADELMAR S.R.L. PLOIESTI

Centralizatorul aprovizionarilor de la furnizor pe luna 4 2019

Data aprovizionarii	CIF	Denumire furnizor	Numar factura	Data factura	Valoare-fara-TVA	Valoare-TVA	Valoare-cu-TVA
14.06.2019	22142332	S.C. Vasilica SNC	220	14.06.2019	300	57	357
Total aprovizionari pe luna 4					300	57	357

Page: 1

Figura 18. Raport centralizator aprovizionare de la furnizor

SITUATIE-LIVRARI

Centralizatorul livrarilor catre clienti pe luna 4 2019

Data	CIF	Denumire client	Numar factura	Data factura	Valoare factura	Valoare TVA	Valoare totala
22.06.2019	RO626102741	S.C. S&S S.A.	200	22.06.2019	19040	2617,6	21657,6
Total livrari luna			4		19040	2617,6	21657,6

Page: 1 No Filter

Figura 19. Raport centralizator livrări către clienți

Extras cont

Numar extras cont: 120
 Data: 05.05.2019
 Sold initial: 12000
 Sold final: 41163

Continut extras cont

Numar extras cont: 120
 Data: 02.05.2019
 Tip operatie: Incasare
 Descriere operatie: Incasat factura 200/20.04.19
 Numar factura: 200
 Data factura: 20.03.2019
 Suma: 29393

Record: 1 of 2 No Filter Search

Terminare

Record: 1 of 2 No Filter Search

Figura 20. Introducere extrase de cont

incasari_plati_2

S.C. ADELMAR S.R.L.
C.I.F. 45878945

Situatia platii furnizorilor si a incasarilor clientilor pe luna 5 2019

Nr.crt	Data	CIF	Denumire client / furnizor	Numar factura	Data factura	Total valoare incasata	Total valoare platita
1	02.05.2008	RO43243424	S.C. Indigo S.R.L.	200	20.05.2019	29393	0
2	03.05.2019	232142332	S.C. Vasileca SNC	230	14.04.2019	0	357
3	27.05.2019	232142332	S.C. Vasileca SNC	450	24.05.2019	0	714
Total						29393	1071

Figura 21. Raport situația plăților și încasărilor

Nota-contab-1

S.C. ADELMAR S.R.L.		Nr. document 01	Data		
Nota de contabilitate			Ziua	Luna	Anul
				21	6
Livrari marfuri la clienti conform centralizator livrari	Simbolurile conturilor		Suma		
	Debitoare	Creditoare			
	%	401	1547		
	371	-	1300		
		4426	-	247	
TOTAL					
Intocmit,		Verificat,		14-6-2A	

Figura 22. Nota contabilă 1

Nota-contab-2

S.C. ADELMAR S.R.L.		Nr. document	Data		
Nota de contabilitate			Ziua	Luna	Anul
				21	6
Livrari marfuri la clienti conform centralizator livrari	Simbolurile conturilor		Suma		
	Debitoare	Creditoare			
	411	%	19040		
	-	707	3617,6		
		-	4427	22657,6	
TOTAL					
Intocmit,		Verificat,		14-6-2A	

Page: 1 No Filter

Figura 23. Nota contabilă 2

S.C. ADELMAR S.R.L.		Nr. document	Data		
Nota de contabilitate			Ziua	Luna	Anul
			21	6	2019
Plati catre furnizori conform centralizator	Simbolurile conturilor		Suma 1071		
	Debitoare	Creditoare			
	401	5121			
	-	-			
TOTAL					
Intocmit,		Verificat,		14-6-2A	

Figura 24. Nota contabilă 3

S.C. MINERVA S.R.L.								
Evidenta obligatii de plata catre furnizori pe scadente la plata								
Nr.crt	CIF	Denumire furnizor	Numar factura	Data factura	Valoare factura	Data scadenta	Data achitarii	Valoare
1	232142332	S.C. Vasileca SNC	125	16.03.2019	238	15.04.2008		
2	232142332	S.C. Vasileca SNC	230	14.04.2019	357	15.05.2008	03.05.2019	357
3	232142332	S.C. Vasileca SNC	450	24.05.2019	714	15.06.2008	27.05.2019	714
4	232142332	S.C. Vasileca SNC	245	26.05.2019	833	15.06.2008		

Figura 25. Raport evidența obligațiilor de plată către furnizori

Concluzii

Sistemul realizat este într-o continuă schimbare, datorită necesităților crescânde ale utilizatorilor, este eficient datorită raportului calitate-preț, ușor de utilizat, deoarece nu necesită cunoștințe aprofundate în domeniu, iar posibilitățile de a greși sunt reduse datorită restricțiilor impuse de formulare, și a reducerii drepturilor asupra bazei de date, respectiv la opțiunile meniului.

O bază de date poate fi creată, modificată, deschisă, închisă, ștersă de pe disc. Într-o bază de date pot fi adăugate tabele libere, existente deja pe disc sau pot fi create noi tabele. Tabelele de date permit ca la operația de creare/modificare a structurii logice să se specifice și regulile de validare, cheia primară, valoarea implicit atribuită câmpului. Între tabele se pot stabili legături

care se pastrează și se refac la deschiderea bazei de date, numite relații persistente (relații ce se pierd la încheierea programului sau a sesiunii).

În final, cu ajutorul SGBD-ului MS-Access, întreținerea unui sistem de gestiune a bazelor de date, s-ar realiza mai ușor și într-un timp redus, această întreținere putând fi realizată chiar de către un angajat al firmei care a fost trimis la un curs de specializare, conferind astfel firmei posibilitatea de a deveni independentă din punct de vedere informațional.

În ceea ce privește îmbunătățirile care s-ar putea aduce aplicației în etapele de dezvoltare ulterioară, printre acestea se numără:

- implementarea unor grafice prin care putem vedea consumul de materiale pe luni, ani;
- implementarea unei interfețe mai atractive, dar care să nu solicite resurse hardware mari;
- realizarea unui top al celor mai vândute produse, al celor mai solicitați furnizori sau al celor mai fideli clienți;
- implementarea unor instrumente care să ofere furnizorilor statistici privind numărul de clienți și produsele comandate.

G.B. Shaw definea economia ca fiind „arta de a obține maximum de la viață”. Pentru a fi într-adevăr eficienți în obținerea maximizării, trebuie mai întâi să învățăm să ne gestionăm timpul într-un mod cât mai eficient. Societatea de azi se caracterizează prin viteză. În această situație, timpul devine o resursă limitată, iar gestionarea lui cât mai eficientă devine una din principalele căi de obținere a succesului în afaceri. În aceste condiții, aplicația prezentată oferă o modalitate eficientă de satisfacere a necesităților utilizatorilor săi cu un consum minim din resursa cea mai râvnită, timpul.

Bibliografie

1. Connolloy Th. Begg, Strachan, A., Baze de date, Ed. Teora, București 2001
2. Coneliu Russu, Management strategic, Ed. ALL BECK, București, 1999.
3. Dușmănescu Dorel, Baze de date, Ed. Universității Petrol-Gaze, Ploiești, 2004
4. Aurelia Pătrașcu, Ana Tănăsescu, Dușmănescu Dorel, Baze de date MS-Access. Teorie și aplicații, Ed. Universității Petrol-Gaze, Ploiești, 2006
5. Feleagă N., Ionașcu I., Contabilitate financiară, Ed. Economică, București, 1993
6. Jenings Robert, Totul despre Access 2000, Ed. Teora, București 2000
7. Năstase Pavel, Mihai F., Baze de date. Microsoft Access 2000. Ed. Teora, București, 2003
8. ***, Documentație Microsoft Access 2003

MASTER

IMPLICAȚII ALE NIVELULUI EDUCAȚIEI ASUPRA RATEI ȘOMAJULUI ÎN SUBMODELUL MEDITERANEAN

Isabella Cristina CONSTANTIN
Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific,
Prof.univ.dr. Emilia VASILE

Abstract: *Lucrarea de față urmărește estimarea impactului pe care îl are nivelul de educație al populației asupra performanțelor pieței muncii în cadrul submodelului mediteranean (sudic).*

În prezent educația este esențială pentru orice economie deoarece actuala societate are nevoie de forță de muncă bine calificată pentru a putea asigura creștere economică și competitivitate. Dacă într-o economie există un grad ridicat de analfabetizare, iar numărul persoanelor care își abandonează studiile se află în creștere, respectivele persoane se vor confrunta cu dificultăți în integrarea pe piața muncii. Astfel, va exista un grad redus de ocupare, economia nu va produce atât cât permit posibilitățile instituționale de producție și nu se vor atinge obiectivele politicilor economice și sociale propuse.

Cu toate că media ratei abandonului școlar la nivelul Uniunii Europene s-a aflat într-o continuă scădere din 2005 până în prezent, rata șomajului a urmat un trend ascendent în numeroase țări, lucru care ne indică faptul că există națiuni care se confruntă cu probleme la acest capitol. Modelul social european se caracterizează printr-un grad ridicat de eterogenitate, în țările membre manifestându-se diferențe vizibile din punct de vedere al sistemelor de redistribuire naționale. Din această cauză se pot observa decalaje în ceea ce privește gradul de intervenție al statului pe piața muncii, diferențieri în adoptarea unor măsuri de protecție împotriva riscurilor pieței muncii, aspecte care pot duce la ieșiri timpurii din cadrul muncii sau eșecuri în cazul integrării tinerilor, a femeilor și a persoanelor în vârstă.

Educația are un rol fundamental în viața oricărui om. Fiecare persoană se formează puțin câte puțin în fiecare mediu cu care intră în contact. Mediul relevant pentru lucrarea de față este cel academic, în cadrul căruia omul poate ajunge la capacitatea maximă a dezvoltării sale, atât intelectuală, cât și socială. Există diferențe semnificative între țările Uniunii Europene în ceea ce privește sistemele de educație, vârstele la care încep și se termină fazele ciclurilor educaționale, durata studiilor, ceea ce învață elevii sau ceea ce doresc ei să învețe. Acestea pot fi chiar unele dintre motivele pentru care numeroase persoane aleg să părăsească timpuriu școala și să încerce integrarea pe piața muncii fără să aibe studiile terminate. Însă această încercare poate eșua, iar cei care abandonează timpuriu școala pot întâmpina dificultăți la angajare sau nu își vor găsi un loc de muncă pentru o perioadă mai lungă de timp și cel mai probabil vor ajunge în situația de a fi șomeri. Șomajul nu aduce pierderi numai persoanei care nu are o slujbă, ci și celor din jurul ei, de aceea rata șomajului este un subiect delicat, pe care fiecare stat încearcă să îl reducă cât mai mult posibil.

În lucrarea de față se dorește dezbateră problemelor educației și a șomajului, care reprezintă două dintre principalele obiective ale Strategiei Europa 2020. Uniunea Europeană a

decis să ia atitudine în vederea îmbunătățirii sistemelor de învățământ deoarece doar prin intermediul educației o persoană poate obține cunoștințele și calificările necesare pentru a se integra cu ușurință pe piața muncii.

Motivația alegerii acestei teme constă în importanța vitală pe care educația o are atât pentru individ, cât și pentru societate. Dacă o persoană nu își termină studiile, ea nu se poate angaja, și astfel nu poate obține un venit cu care să își asigure minimul necesar existenței (hrană și o locuință), poate deveni asistat social, suprasolicitând resursele statului, iar apoi poate ajunge în pragul sărăciei, fiind marginalizat de societate. Toate acestea pot fi evitate doar prin educație.

A fost ales pentru analiză submodelul mediteranean deoarece două dintre țările din cadrul acestuia (Grecia și Spania) înregistrează în prezent cele mai ridicate rate ale șomajului din Uniunea Europeană. O altă motivație este aceea că toate țările care alcătuiesc submodelul sudic au avut un trend ascendent în ceea ce privește acest indicator în ultimii 10 ani.

Studiul acestei lucrări corespunde macroeconomiei, ca arie tematică și acționează în domeniul pieței muncii.

Obiectivul principal al lucrării constă în determinarea implicațiilor pe care nivelul educației le are asupra ratei șomajului din țările submodelului sudic, în contextul actual educația fiind esențială pentru dezvoltarea oricărei economii. Acesta se poate realiza prin cercetarea unor ținte specifice, dintre care putem enumera:

- analiza fluctuației indicatorilor Strategiei Europa 2020 de referință pentru țările din submodelul sudic;
- determinarea impactului pe care investițiile în sistemul educațional îl au asupra ratei șomajului;
- analiza influenței evoluției PIB asupra ratei șomajului;
- analiza situațiilor curente de pe piața muncii din cele șase țări studiate;
- identificarea problemelor cu care se confruntă cele șase țări pe piața muncii;
- formularea de recomandări și soluții.

Pentru a afla care este relația dintre indicatorii enumerați mai sus, este necesar să răspundem la următoarele întrebări:

- Și-au atins cele șase țări din submodelul mediteranean țintele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020 cu privire la rata părăsirii timpurii a școlii și la rata absolvirii unei forme terțiare de învățământ?
- Și-au atins cele șase țări din submodelul mediteranean țintele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020 cu privire la ocuparea forței de muncă?
- Care sunt măsurile care trebuie luate pentru ca țările din submodelul sudic să își atingă țintele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020?
- Care dintre indicatorii analizați au cea mai puternică influență asupra ratei șomajului?
- Progresele în plan educațional contribuie la îmbunătățirea perspectivelor profesionale?
- Care au fost problemele/dificultățile pe care le-au întâmpinat cele șase țări referitoare la sistemul educațional și la piața muncii?

Metodologia cercetării

Această secțiune va descrie modul de analiză al variabilelor și tehnicile folosite în scopul estimării impactului factorilor de influență asupra ratei șomajului. Abordarea cantitativă va fi completată de cea deductivă și în final de cea descriptivă pentru a putea compara rezultatele obținute în urma estimării modelului cu situația curentă de pe piața muncii.

Principalele ipoteze aferente studiului sunt:

- Ipoteza nr. 1: Țintele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020 referitoare la educație au fost atinse de firecare țară din submodelul mediteranean de ocupare.
- Ipoteza nr. 2: Educația este un instrument de reducere a inegalităților structurale, de suport pentru integrarea tinerilor pe piața muncii.
- Ipoteza nr. 3: Progresele pe plan educațional în cele șase țări ale submodelului sudic contribuie la îmbunătățirea perspectivelor profesionale ale indivizilor, la o creștere a gradului de ocupare și, implicit, la reducerea sărăciei.
- Ipoteza nr. 4: Investițiile în educație măresc șansele de reușită ale tinerilor pe piața muncii, contribuind la dezvoltarea socio-economică a unei țări.

Determinarea relațiilor dintre educație și rata șomajului necesită o serie de operații specifice. În prima fază, prin consultarea platformei Eurostat, au fost extrase date pentru fiecare țară din submodelul mediteranean (Grecia, Spania, Portugalia, Italia, Malta și Cipru) pentru următorii indicatori: rata șomajului, rata părăsirii timpurii a educației și a formării profesionale (indicator exprimat ca procent din totalul populației în vârstă de 18-24 ani care au abandonat învățământul sau formarea suplimentară), nivelul de educație terțiară (indicator exprimat ca procent din totalul populației în vârstă de 30-34 ani care au absolvit o formă de învățământ superioară), modificarea procentuală a produsului intern brut față de anul anterior, ponderea din PIB a investițiilor în educație și evoluția populației față de anul anterior. Datele acoperă o perioadă de 7 ani, din 2006 până în 2011 deoarece acesta este ultimul an pentru care se găsesc date pentru ponderea din PIB a investițiilor în educație. Pentru analiza empirică s-au interpretat datele până în 2014 pentru indicatorii pentru care se găsesc informații pe platforma Eurostat. Utilizând programul Eviews 7.0 s-au importat datele într-o fișă de lucru time-series, iar seriile pentru toți indicatorii în afară de evoluția populației, au fost desezonalizate prin comanda TRAMO-SEATS, deoarece acestea manifestă influență sezonieră asupra ratei șomajului. Ulterior, seriile desezonalizate au fost logaritmizate pentru a reflecta ritmul de creștere.

Datele astfel obținute au fost exportate într-o fișă de lucru de tip Panel deoarece cercetarea implică analiza impactului educației (și al altor factori) asupra ratei șomajului în fiecare dintre cele șase țări ale submodelului sudic. Vor fi analizate relațiile a 5 indicatori cu rata șomajului din 6 țări, ceea ce va conduce la un număr de 36 de observații (ca urmare a desezonalizării și a logaritmării, numărul observațiilor se reduce de la $7 \times 6 = 42$ la 36).

Ca urmare a estimării modelului, se va verifica o serie de teste econometrice pentru a decide dacă modelul este corect construit, după cum urmează:

- testarea validității modelului;
- testarea R^2 ;
- testarea semnificației statistice a parametrilor;
- testarea distribuției erorilor;
- testarea autocorelării erorilor;
- testarea varianței erorilor (homoscedasticitatea);
- testarea multicoliniarității;
- testarea stabilității modelului.

În primă fază, pentru construirea modelului se va efectua testul Hausman pentru a alege modul optim de estimare, fie metoda efectelor fixe, fie metoda efectelor aleatoare. Utilizând programul Eviews se va calcula p-value și se va lua decizia folosirii uneia dintre cele două metode în funcție de poziționarea p-value.

Ipotezele aferente testului sunt următoarele:

➤ H_0 : Modelul ce surprinde efectele aleatoare este compatibil. Această ipoteză este confirmată dacă p-value nu este semnificativ și prezintă o probabilitate mai mare de 5%.

➤ H1: Modelul ce surprinde efectele fixe este compatibil. Această ipoteză este confirmată în cazul în care p-value este semnificativ și prezintă o probabilitate mai mare de 5%.

Figura nr. 1 - Testul Hausman

Correlated Random Effects - Hausman Test
Equation: Untitled
Test cross-section random effects

Test Summary	Chi-Sq. Statistic	Chi-Sq. d.f.	Prob.
Cross-section random	8.403745	5	0.1353

** WARNING: estimated cross-section random effects variance is zero.

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Valoarea probabilității dată de testul Hausman (Figura nr. 1) este 0,1353 (13,53%) valoare mai mare de 5%, ce conduce la acceptarea ipotezei nule. Astfel, modelul va fi estimat prin metoda efectelor aleatoare, reprezentată în Figura nr. 2.

Figura nr. 2 - Estimarea modelului prin Panel Cross-section random effects

Dependent Variable: RATASOMAJULUI
Method: Panel EGLS (Cross-section random effects)
Date: 05/10/15 Time: 13:06
Sample (adjusted): 2007 2012
Periods included: 6
Cross-sections included: 6
Total panel (balanced) observations: 36
Swamy and Arora estimator of component variances

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
RATAPARASIRI1	0.160603	0.053181	3.019909	0.0051
RATAABSOLVIRI1	0.544787	0.057129	9.536046	0.0000
INVESTITIIEDUCATOE1	-0.491149	0.405610	-1.210889	0.2354
EVOLUTIEPIB1	-0.661439	0.140626	-4.703523	0.0001
EVOLUTIEPOPULATIE	-5.347313	0.771807	-6.928303	0.0000
C	-2.087924	2.614351	-0.798639	0.4308

Effects Specification		S.D.	Rho
Cross-section random		0.000000	0.0000
Idiosyncratic random		2.248919	1.0000

Weighted Statistics			
R-squared	0.842216	Mean dependent var	10.55000
Adjusted R-squared	0.815919	S.D. dependent var	5.531029
S.E. of regression	2.373071	Sum squared resid	168.9440
F-statistic	32.02668	Durbin-Watson stat	1.424827
Prob(F-statistic)	0.000000		

Unweighted Statistics			
R-squared	0.842216	Mean dependent var	10.55000
Sum squared resid	168.9440	Durbin-Watson stat	1.424827

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Primul test aplicat va fi cel pentru validitatea modelului. Cele două ipoteze aferente testului Fisher se prezintă astfel:

➤ H0: Modelul nu este valid. Această ipoteză este confirmată în cazul în care rezultatul testului Fisher ($F_{\text{statistic}}$) este mai mic decât valoarea critică ($F_{\text{crit.}}$) a acestuia.

➤ H1: Modelul este valid. Această ipoteză este confirmată în cazul în care rezultatul testului Fisher ($F_{\text{statistic}}$) este mai mare decât valoarea critică ($F_{\text{crit.}}$) a acestuia.

Valoarea lui F_{crit} . se poate determina utilizând următoarele date: gradul de semnificație statistică ($\rho=0,05$), numărul variabilelor exogene ($k=5$) și numărul de observații ($n=36$). Se va alege F_{crit} . folosind datele ρ , $k-1$ și $n-k$ și se obține $F_{crit} = 2,38872$, valoare cu mult mai mică față de $F_{statistic} = 32,02668$ (Figura nr. 2). În acest caz se respinge ipoteza nulă și se acceptă cea alternativă conform căreia modelul este valid.

Din Figura nr. 2 se pot extrage coeficienții variabilelor exogene și cel al constantei pentru a se realiza o scurtă interpretare a acestora. Ecuația aferentă modelului este:

$$R_S = -2,087924 + 0,160603R_{P1}(-1=log) + 0,544787R_{A1}(-1=log) - 0,491149I_{E1}(-1=log) - 0,661439E_{PIB1}(-1=log) - 5,347313E_{POP} + \varepsilon_t$$

Coeficienții pot fi interpretați astfel:

La o creștere cu un punct procentual al ratei părăsirii timpurii a educației și a formării profesionale din anul anterior (R_{P1}), rata șomajului (R_S) crește cu 0,16 puncte procentuale.

La o creștere cu un punct procentual al ratei absolvirii unei forme de învățământ terțiar din anul anterior (R_{A1}), rata șomajului (R_S) crește cu 0,54 puncte procentuale.

La o creștere cu un punct procentual al ponderii din PIB a investițiilor în educație din anul anterior (I_{E1}), rata șomajului (R_S) scade cu 0,49 puncte procentuale.

La o creștere cu un punct procentual al evoluției PIB față de anul anterior (E_{PIB1}), rata șomajului (R_S) scade cu 0,66 puncte procentuale.

La o creștere cu un punct procentual al evoluției populației față de anterior (E_{POP}), rata șomajului (R_S) scade cu 5,34 puncte procentuale.

Dacă toate variabilele ar fi constante, rata șomajului ar înregistra o scădere cu 2,08 puncte procentuale, ceea ce înseamnă că există și alte variabile care influențează rata șomajului, dar care nu au fost incluse în model.

Coeficientul de determinare, calculat cu ajutorul formulei: $R^2 = 1 - \frac{\sum ut^2}{\sum (yt - \bar{y})^2}$, are nivelul 0,842216 și arată că variația ratei șomajului este explicată în proporție de 84,22% de către evoluția variabilelor endogene analizate.

În continuare se va testa semnificația parametrilor, pentru a se determina relevanța impactului variabilelor exogene asupra celei endogene. Astfel, se va aplica testul T pentru fiecare coeficient. Dacă $|t_{statistic}| > t_{tabelat}$, putem afirma că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic decât gradul de semnificație ales. În caz contrar, riscul ca estimatorul să nu fie semnificativ este mai mare decât ρ -ul ales. Datele necesare pentru determinarea indicatorului $t_{calculat}$ se regăsesc în Figura nr. 3 care prezintă matricea de covarianță a modelului.

Figura nr. 3- Matricea de covarianță

	RATASOMAJ...	RATAPARAS...	RATAABSOL...	INVESTITIIIE...	EVOLUTIEP...	EVOLUTIEPI...
RATASOMAJ...	1.000000	0.138151	0.214277	-0.244306	-0.380870	-0.575116
RATAPARAS...	0.138151	1.000000	-0.298954	0.084268	-0.296877	0.129458
RATAABSOL...	0.214277	-0.298954	1.000000	0.294549	0.752170	0.108242
INVESTITIIIE...	-0.244306	0.084268	0.294549	1.000000	0.465943	0.125587
EVOLUTIEP...	-0.380870	-0.296877	0.752170	0.465943	1.000000	0.362431
EVOLUTIEPI...	-0.575116	0.129458	0.108242	0.125587	0.362431	1.000000

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Valoarea estimatorului a_0 (rata părăsirii timpurii a educației și a formării profesionale) se regăsește în Figura nr.2 și este $a_0 = 3,019909$. Valoarea tabelată pentru 30 de grade de libertate ($n-k-1=36-5-1$) și $\rho = 0,05$ este 2,042. Ținând cont de faptul că $|3,019909| > 2,042$, putem afirma

că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic de 5%, iar încrederea în acesta este mai mare de 95%, dar mai mică de 98%.

Valoarea estimatorului a_1 (rata absolvirii unei forme de învățământ terțiar) este $a_1 = 9,536046$, iar valoarea tabelată pentru 30 de grade de libertate și $\rho = 0,001$ este 3,646. Ținând cont de faptul că $|9,536046| > 3,646$, putem afirma că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic de 0,1%, iar încrederea în acesta este mai mare de 99,9%.

Valoarea estimatorului a_2 (ponderea din PIB a investițiilor în educație) este $a_2 = -1,1210889$, iar valoarea tabelată pentru 30 de grade de libertate și $\rho = 0,3$ este 1,055. Ținând cont de faptul că $|-1,1210889| > 1,055$, putem afirma că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic de 30%, iar încrederea în acesta este mai mare de 70%, dar mai mică de 80%. Deoarece riscul ca estimatorul să fie nul este mai mare de 5%, investițiile în educație nu sunt semnificative pentru modelul studiat.

Valoarea estimatorului a_3 (evoluția PIB-ului față de anul anterior) este $a_3 = -4,703523$, iar valoarea tabelată pentru 30 de grade de libertate și $\rho = 0,001$ este 3,646. Ținând cont de faptul că $|-4,703523| > 3,646$, putem afirma că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic de 0,1%, iar încrederea în acesta este mai mare de 99,9%.

Valoarea estimatorului a_4 (evoluția populației față de anul anterior) este $a_4 = -6,928303$, iar valoarea tabelată pentru 30 de grade de libertate și $\rho = 0,001$ este 3,646. Ținând cont de faptul că $|-6,928303| > 3,646$, putem afirma că riscul ca estimatorul să fie nul este mai mic de 0,1%, iar încrederea în acesta este mai mare de 99,9%.

Următorul test aplicat asupra modelului este testul Jaque-Bera, utilizat pentru verificarea distribuției erorilor.

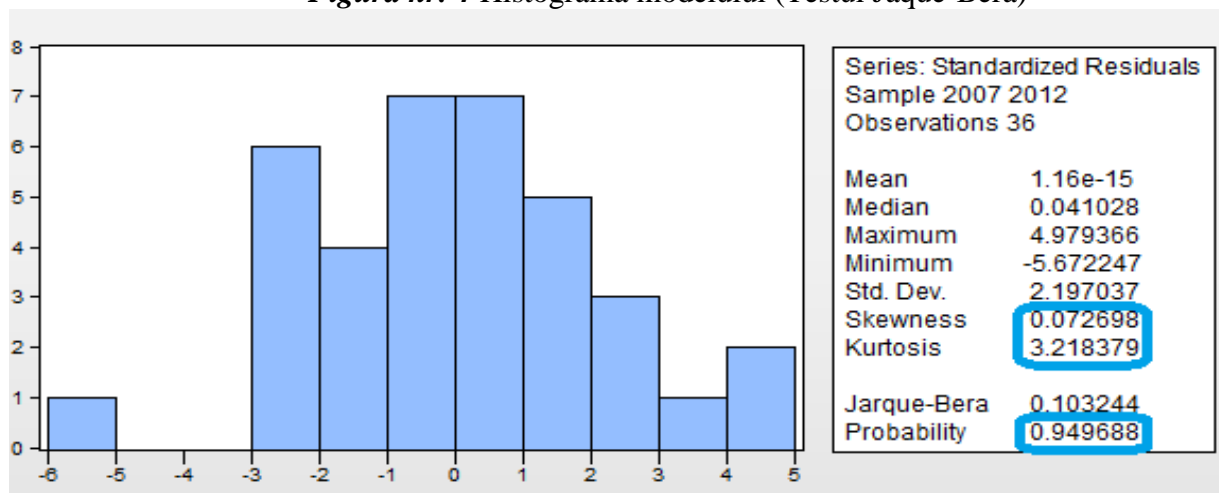
Ipotezele acestuia sunt:

➤ H_0 : Reziduurile (erorile) sunt normal distribuite. Această ipoteză este confirmată dacă probabilitatea Jaque-Bera este mai mare de 5%.

➤ H_1 : Reziduurile (erorile) sunt anormal distribuite. Această ipoteză este confirmată dacă probabilitatea Jaque-Bera este mai mică de 5%.

După cum se poate observa din Figura nr. 4, probabilitatea este de 94,96%, ceea ce înseamnă că erorile sunt distribuite normal. De asemenea, alte două condiții care trebuie respectate în cadrul acestui test sunt apropierea de 0 a valorii Skewness (în cazul nostru aceasta este 0,072698) și apropierea de 3 a valorii Kurtosis (3,218379).

Figura nr. 4 Histograma modelului (Testul Jaque-Bera)

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Un alt aspect ce necesită a fi analizat pentru erori este autocorelarea acestora, fapt ce poate fi determinat în urma efectuării testului Durbin-Watson. Formula pentru indicatorul acestui test este: $DW = \frac{\sum_{t=2}^n (u_t - u_{t-1})^2}{\sum u_t^2}$, iar valoarea obținută în urma calculelor (care se regăsește în Figura nr. 2) este $DW = 1,4248$.

Ipotezele pentru testul Durbin-Watson sunt:

➤ H0: Reziduurile (erorile) nu sunt autocorelate și modelul este viabil. Această ipoteză este acceptată în cazul în care $DW > DL$.

➤ H1: Reziduurile (erorile) sunt autocorelate. Această ipoteză este acceptată în cazul în care $DW > DU$.

Dacă rezultatul DW se situează în intervalul (DL;DU), atunci testul nu este concludent.

Pentru $\rho=0,05$ și $k=5$ (5 variabile independente), distingem din valorile tabelate pentru testul Durbin-Watson: $DL = 1,175$ și $DU = 1,799$.

Rezultatul obținut, $DW = 1,4248$ se situează în intervalul (DL;DU), iar astfel putem afirma că testul este neconcludent.

Deoarece testul Durbin-Watson nu este concludent, pentru a putea extrage rezultatul final pentru autocorelarea erorilor se va folosi un alt test, și anume testul Breusch-Godfrey.

Ipotezele acestui test sunt următoarele:

➤ H0: Reziduurile (erorile) nu sunt autocorelate. Se acceptă această ipoteză în cazul în care probabilitatea Chi-Square este mai mare de 0,05.

➤ H1: Reziduurile (erorile) sunt autocorelate. Această ipoteză este acceptată dacă probabilitatea Chi-Square este mai mică de 0,05.

Din Figura nr. 5 extragem probabilitatea de 49,67%, valoare mai mare de 5%, ceea ce înseamnă că erorile nu sunt autocorelate.

Figura nr. 5 Autocorelarea erorilor (Testul Breusch-Godfrey)

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test				
F-statistic	0.377022	Prob. F(1,29)		0.5440
Obs*R-squared	0.462021	Prob. Chi-Square(1)		0.4967
Test Equation:				
Dependent Variable: RESID				
Method: Least Squares				
Date: 05/10/15 Time: 13:52				
Sample: 2 42				
Included observations: 36				
Presample and interior missing value lagged residuals set to zero.				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
RATAPARASIRI1	-0.008772	0.058481	-0.149992	0.8818
RATAABSOLVIRI1	0.008541	0.062487	0.136679	0.8922
INVESTITIEEDUCATOE1	0.020933	0.433857	0.048249	0.9618
EVOLUTIEPOPULATIE	-0.101828	0.839547	-0.121289	0.9043
EVOLUTIEPIB1	0.028805	0.157121	0.183328	0.8558
C	-0.051441	2.789033	-0.018444	0.9854
RESID(-1)	0.157182	0.255988	0.614021	0.5440
R-squared	0.012834	Mean dependent var		4.76E-15
Adjusted R-squared	-0.191407	S.D. dependent var		2.197037
S.E. of regression	2.398101	Akaike info criterion		4.759897
Sum squared resid	166.7758	Schwarz criterion		5.067804
Log likelihood	-78.67815	Hannan-Quinn criter.		4.867365
F-statistic	0.062837	Durbin-Watson stat		1.524944
Prob(F-statistic)	0.998853			

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

În continuare, pentru a se verifica corectitudinea modelului se va aplica testul Breusch-Pagan, care constă în determinarea homoscedasticității modelului (aceasta presupune ca variația erorilor să fie constantă).

Ipotezele aferente testului Breusch-Pagan se enunță astfel:

➤ H0: Modelul este homoscedastic (probabilitatea Chi-Square > 0,05).

➤ H1: Modelul este heteroscedastic (probabilitatea Chi-Square < 0,05).

Valoarea determinată de test pentru Chi-Square este de 37,08% (Figura nr. 6), procent mai mare de 5%, astfel că se acceptă ipoteza nulă conform căreia modelul este homoscedastic. Ca urmare a obținerii acestui rezultat, nu sunt necesare operații specifice de înlăturare a heteroscedasticității.

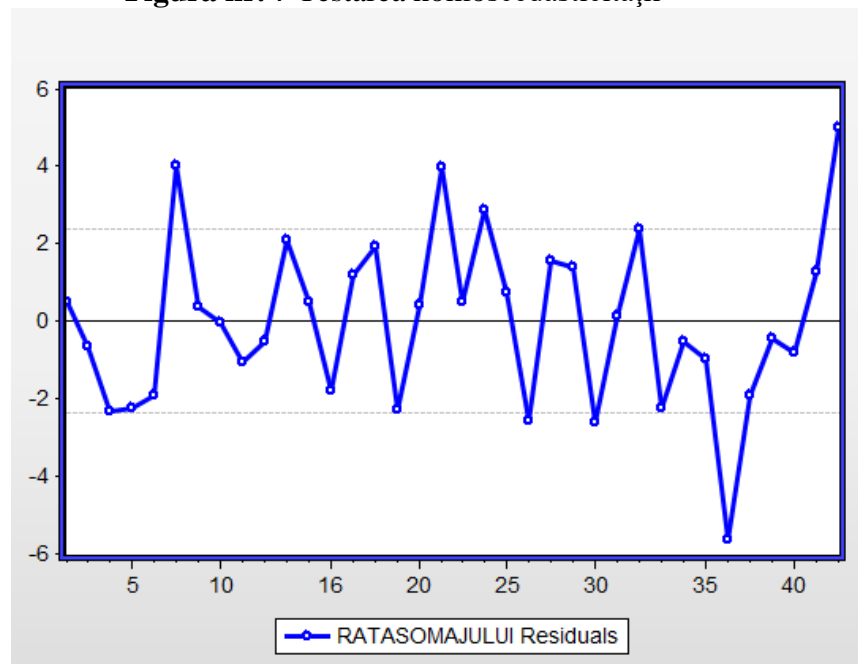
Figura nr. 6 Testarea homoscedasticității (Testul Breusch-Pagan)

Heteroskedasticity Test: Breusch-Pagan-Godfrey				
F-statistic	1.445615	Prob. F(5,30)	0.2369	
Obs*R-squared	6.989637	Prob. Chi-Square(5)	0.2214	
Scaled explained SS	5.383910	Prob. Chi-Square(5)	0.3708	
Test Equation:				
Dependent Variable: RESID^2				
Method: Least Squares				
Date: 05/10/15 Time: 13:59				
Sample: 2 42				
Included observations: 36				
Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-0.831196	7.990319	-0.104025	0.9178
RATAPARASIRII1	-0.193632	0.162540	-1.191289	0.2429
RATAABSOLVIRII1	0.281162	0.174606	1.610266	0.1178
INVESTITIIEDUCATOE1	0.501082	1.239677	0.404204	0.6889
EVOLUTIEPOPULATIE	-1.353382	2.358897	-0.573735	0.5704
EVOLUTIEPIB1	-0.149587	0.429800	-0.348039	0.7302
R-squared	0.194157	Mean dependent var	4.692889	
Adjusted R-squared	0.059849	S.D. dependent var	7.088842	
S.E. of regression	6.873439	Akaike info criterion	6.844218	
Sum squared resid	1417.325	Schwarz criterion	7.108138	
Log likelihood	-117.1959	Hannan-Quinn criter.	6.936333	
F-statistic	1.445615	Durbin-Watson stat	1.715753	
Prob(F-statistic)	0.236894			

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Din analiza Figurii nr. 7 se poate întări ideea conform căreia variația erorilor este constantă. Se observă că valorile acestora fluctuează într-un interval restrâns.

Figura nr. 7 Testarea homoscedasticității

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Testarea multicoliniarității este un alt aspect ce trebuie luat în considerare. Multicoliniaritatea apare când un grup de variabile exogene sunt puternic corelate între ele și manifestă o dependență una față de cealaltă. Ca urmare a acesteia, se supravaluează coeficientul de determinare și dispersiile coeficienților estimați, lucru care poate denatura interpretarea modelului. Pentru a testa multicoliniaritatea se va aplica testul VIF (variance inflation factors). Ipotezele acestuia sunt:

- H0: Modelul nu prezintă multicoliniaritate (Coefficient variance nu depășesc valoarea 1).
- H1: Modelul prezintă multicoliniaritate (Coefficient variance depășesc valoarea 1).

După cum se poate observa în Figura nr. 8, niciunul dintre coeficienți nu depășesc valoarea 1, ceea ce înseamnă că modelul este funcțional, nu prezintă multicoliniaritate.

Figura nr. 8 Testarea multicoliniarității (Testul Variance Inflation Factors)

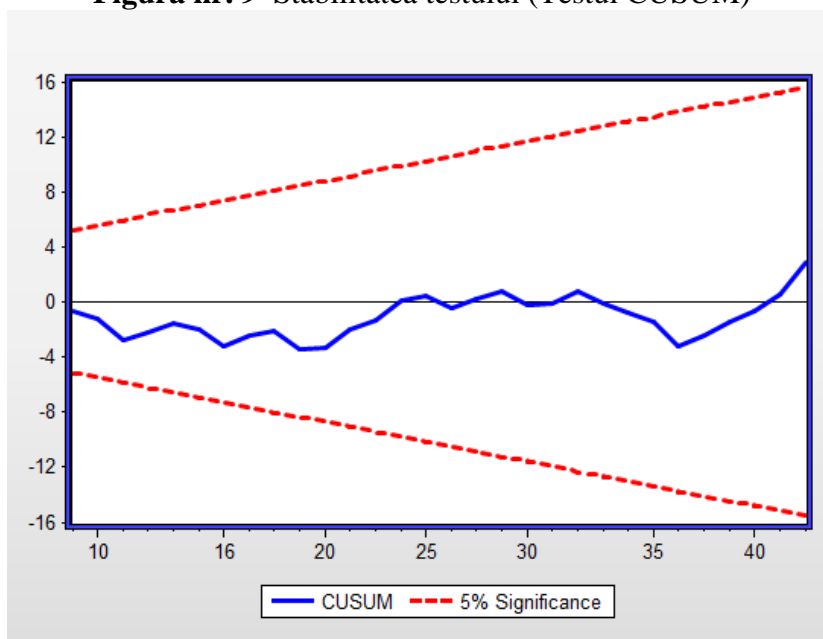
Variance Inflation Factors
Date: 05/10/15 Time: 14:12
Sample: 1 42
Included observations: 36

Variable	Coefficient Variance	Uncentered VIF	Centered VIF
RATAPARASIRII1	0.003149	11.43669	1.287901
RATAABSOLVIRII1	0.003634	22.70477	2.514442
INVESTITIIEDUCATOE1	0.183185	34.99979	1.412043
EVOLUTIEPOPULATIE	0.663272	5.951824	3.655365
EVOLUTIEPIB1	0.022019	1.419904	1.350930
C	7.610298	48.64998	NA

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

Stabilitatea modelului se va efectua prin aplicarea testului CUSUM. Trendul CUSUM nu trebuie să depășească semnificația de +/-5% pentru ca testul să fie stabil. Așa cum ne arată Figura nr. 9, trendul modelului se încadrează în intervalul de +/-5% și astfel se confirmă stabilitatea modelului.

Figura nr. 9 Stabilitatea testului (Testul CUSUM)

Sursa: Prelucrări ale autorului în Eviews 7.0, pe baza datelor Eurostat

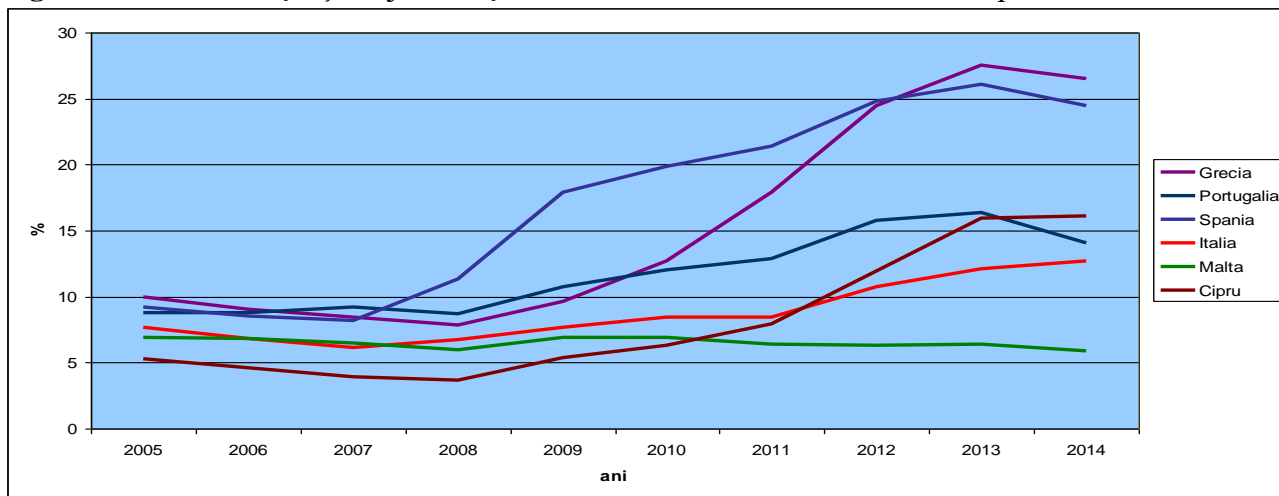
Analiza empirică

Submodelul mediteranean de ocupare este caracterizat printr-o piață a muncii segmentată, cu acces limitat și mobilitate relativ scăzută a forței de muncă. Rolul statului este unul rezidual, limitându-se la acordarea unor ajutoare sociale fragmentate, iar cheltuielile sunt orientate în principal către populația vârstnică, axându-se pe cheltuieli semnificative cu sistemul de pensii și către anumite grupuri ocupaționale, cum ar fi angajații din industrie. În condițiile unui stat redistributiv mai redus și ale unui sistem economic incapabil să sporească în mod semnificativ rata de ocupare, inegalitățile dintre veniturile din submodelul sudic sunt cele mai ridicate din Uniunea Europeană. În cadrul unor țări precum Italia, Portugalia și Spania, diferențele dintre venituri se explică și prin existența unor decalaje regionale mari. Ținând cont de aceste aspecte, consider că este necesar să aflăm în ce măsură educația infuentează rata șomajului, dacă terminarea studiilor universitare sau pregătirea suplimentară (urmarea unor cursuri de calificare profesională, seminarii de pregătire profesională, traininguri etc.) oferă o șansă în plus celor care doresc să se angajeze. De asemenea, se dorește determinarea impactului altor factori asupra ratei șomajului, pentru a determina care au fost motivele apariției decalajelor de pe piața muncii și pentru a putea găsi modalități de diminuare a acestora.

În această parte a lucrării se va analiza relația dintre educație și rata șomajului pentru cele șase țări din submodelul mediteranean și se vor interpreta rezultatele obținute în urma construirii modelului de regresie liniară multiplă prin procedeul celor mai mici pătrate, tehnica Panel. În Figura nr. 10 au fost observate fluctuațiile ratelor șomajului din ultimii 10 ani pentru a putea conferi o imagine asupra țărilor care au înregistrat creșteri semnificative din punct de vedere al numărului persoanelor care nu au un loc de muncă, deoarece acestea sunt țările pentru care încercăm să găsim o soluție cu privire la aceste probleme.

După cum putem observa, Grecia și Spania înregistrează cele mai mari creșteri din 2005 până în prezent. Din păcate ele sunt chiar primele două țări din Uniunea Europeană cu cele mai ridicate rate ale șomajului încă din anul 2011, menținându-și aceste poziții până în prezent (la sfârșitul anului 2014 Grecia înregistra o rată a șomajului de 26,6%, iar Spania 24,5%, ceea ce înseamnă că aproximativ un sfert din locuitorii acestora nu au un loc de muncă).

Figura nr. 10 Evoluția șomajului în țările din submodelul mediteranean din perioada 2005-2014

Sursa: prelucrări ale autorului în Excel folosind date Eurostat

În cazul Spaniei, rata scăzută a ocupării și, implicit, cea ridicată a șomajului, se datorează reducerii numărului de angajați din întreprinderile de stat, imigrării unui număr foarte mare de

străini care lucrează fără carte de muncă și scăderile semnificative ale salariilor care au determinat numeroase persoane să aleagă munca „la negru” sau părăsirea timpurie a pieței muncii. Un profesor al catedrei de structuri economice spaniol consideră că principala cauză a creșterii șomajului din țara sa o reprezintă imigrarea. El a remarcat faptul că Slovenia și România înregistrează performanțe din punct de vedere al șomajului deoarece un număr foarte mare din cetățenii acestor două țări se află peste hotare, crescând ratele șomajului în țările în care locuiesc în prezent.

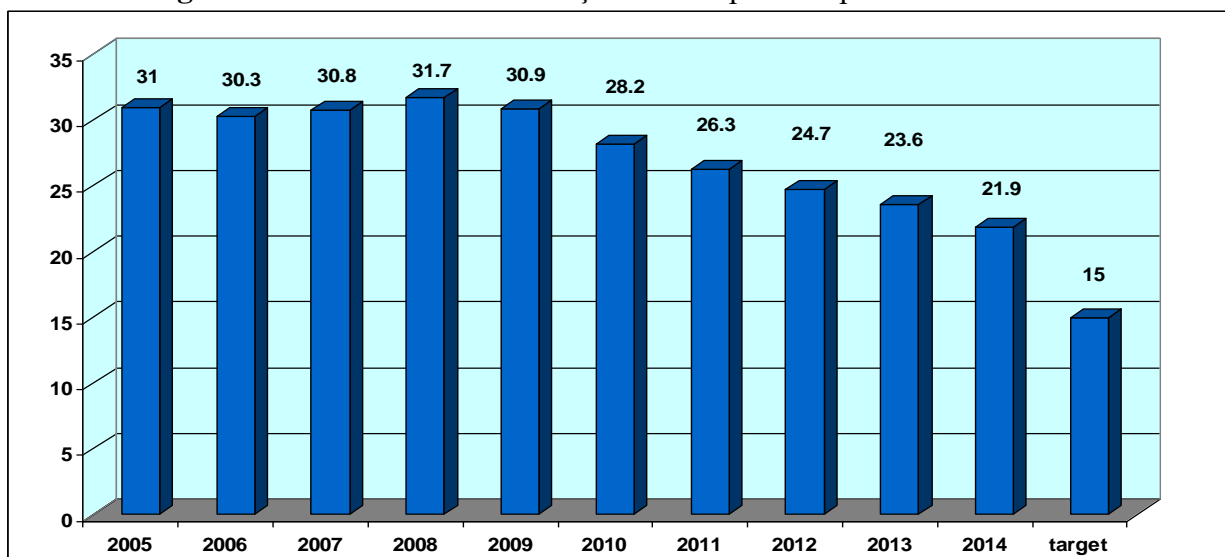
Un alt motiv pentru care rata șomajului a crescut atât de mult în această țară îl reprezintă ajutorul de șomaj generos pe care persoanele care nu au un loc de muncă îl primesc. În primele 180 de zile ajutorul de șomaj reprezintă 70% din ultimul salariu, începând cu a 181-a zi, ajutorul de șomaj va fi 60% din ultimul salariu, iar după doi ani spaniolii beneficiază timp de 9 luni de un ajutor de 600 de euro pe lună. În cazul în care șomerul nu a reușit să se angajeze nici după încheierea perioadei de șomaj, poate cere o prelungire a șomajului și acordarea unei noi **indemnizații de șomaj**. Guvernul spaniol a decis să vină în sprijinul șomerilor, acordând un ajutor financiar suplimentar de *420 de euro pe lună pentru o nouă perioadă de timp*.

Aceste sume aferente ajutoarelor de șomaj sunt oferite pe perioade de timp mult prea lungi și au valori foarte ridicate pentru situația economică a Spaniei, ba mai mult, au condus la agravarea recesiunii. Odată cu izbucnirea crizei, Spania ar fi trebuit să gestioneze mai bine bugetul de stat, diminuarea fondurilor de șomaj fiind una din măsurile care ar fi trebuit luate. Aceste măsuri de protecție socială au condus la creșterea datoriilor la nivel național și la dificultăți pe piața muncii deoarece multe persoane au renunțat de bună voie la slujbele lor preferând să primească generoasele sume pe care statul le acordă șomerilor (salariile au scăzut ca urmare a recesiunii, dar ajutoarele de șomaj nu).

Studiul care redă indicele bunăstării vieții, *Better Life Index*, ne oferă câteva informații referitoare la viața spaniolilor. De aici aflăm că cetățenii din Spania lucrează 1.690 de ore pe an, mai puțin decât media europeană de 1.776 de ore și doar 6% dintre persoanele angajate lucrează peste program. Salariul mediu pe an este de 22.847 dolari, nu foarte scăzut față de media Europei de 25.908 de dolari, însă există o diferență considerabilă între clasele sociale. Cei mai înstăriți (aproximativ 20% din populația Spaniei) câștigă de șase ori mai mult decât cei cu salarii mici, lucru care face ca valoarea salariului mediu să pară mare, însă realitatea este alta.

Legat de educație putem afirma că un procent de 42,3% din persoanele cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani aveau terminate studiile superioare la sfârșitul anului anterior, procent aflat în creștere față de anii precedenți. Acest lucru sugerează că spaniolii au înțeles importanța pe care educația o are asupra șanselor de integrare pe piața muncii, astfel că un număr tot mai mare de persoane au în vedere perfecționarea lor. Cu toate acestea, la nivelul statului, rata abandonului școlar (având o valoare de 21,9% în anul 2014) este de două ori mai mare față de media Uniunii Europene de 11%. Rata a fost în scădere încă din 2008 și se apropie treptat de targetul de 15% (Figura nr. 11), însă există probleme la acest capitol care nu se pot deduce din analiza acestui indice. În Spania unul din trei elevi cu vârsta de 15 ani a repetat un an școlar cel puțin o dată, iar în jur de 30% dintre elevii de liceu nu obțin certificatul de ESO (echivalentul bacalaureatului). Un alt aspect îngrijorător îl reprezintă faptul că mai mult de jumătate din regiunile Spaniei au un punctaj negativ sau foarte scăzut în ceea ce privește infrastructura centrelor școlare (nu există suficiente manuale pentru toți elevii, echipamentele necesare pentru diverse materii cum ar fi chimie, fizică, educație muzicală sau educație fizică sunt învechite și nu se fac investiții semnificative în sistemul de învățământ). O altă problemă legată de educație apare chiar din vina părinților, doar 3 din 10 familii cheltuind mai mult de un euro pe an pentru activități culturale. Același procent de 30% din familiile care au copii dispun de mai puțin de 50 de cărți în bibliotecile lor.

Figura nr. 11 Rata abandonului școlar din Spania în perioada 2005-2014

Sursa: prelucrări ale autorului în Excel folosind date Eurostat

O situație asemănătoare se regăsește în Grecia, care încă are de suferit de pe urma crizei. Grecii nu au dorit să aplice integral reducerea cu un sfert a salariilor pentru a-și putea plăti datoriile încă de la începutul recesiunii, din anul 2011, deoarece nu au dorit să șocheze populația. Din această cauză s-a adoptat o scădere de 5% pe an. Astfel, după cum ne indică studiul *Better Life Index*, în prezent, venitul mediu pe cap de locuitor este de 18.575 de dolari pe an, cu mult sub media europeană de 25.908 dolari. Acest lucru se datorează nu numai diminuărilor salariale, ci și decalajului dintre salariile persoanelor „sărace” și cel al celor „bogate”. Cei mai înstăriți, reprezentând 20% din populație, câștigă de șase ori mai mult decât cei aflați în sărăcie, care acoperă aceeași proporție de 20% din totalul populației Greciei. Pe lângă aceștia, alte 3,8 milioane de persoane sunt expuse riscului sărăciei, ceea ce înseamnă că acest fenomen negativ afectează sau amenință mai mult de jumătate din întreaga populație a țării, de 11,3 milioane de locuitori.

Austeritatea a dovedit că, pe termen mediu și lung, scăderea treptată a salariilor din sectorul public duce la scăderea consumurilor din lipsă de lichidități. Scăderea consumului duce la o diminuare a producției, care atrage după sine o reducere de personal și, implicit, se va înregistra o creștere a șomajului. Acest lucru se poate observa cu ușurință în Figura nr. 8. Rata șomajului din Grecia prezintă un trend ascendent din 2008 până în anul 2013 când a înregistrat un nivel record de 27,5% atât pentru țară, cât și pentru Uniunea Europeană.

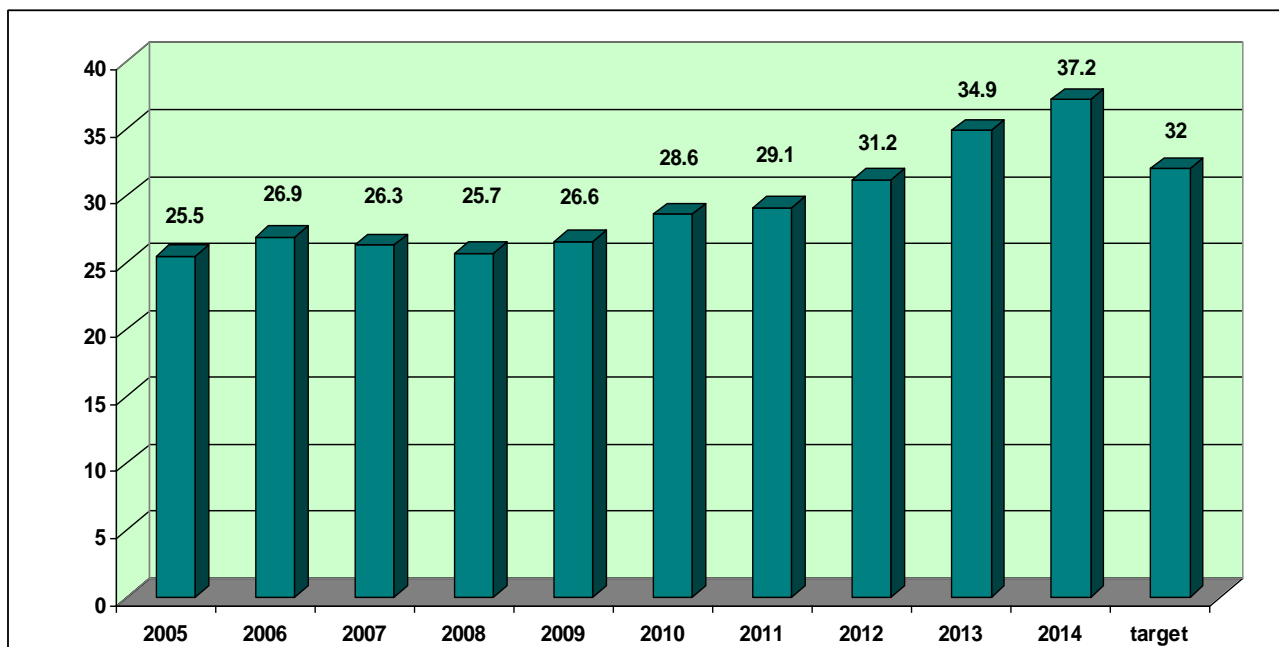
Din cauza situației precare, consumul și exporturile au scăzut considerabil, astfel că în unele întreprinderi private salariile au scăzut, sau au existat reduceri de personal, lucru care a influențat puternic creșterea ratei șomajului. O rată ridicată a șomajului s-a înregistrat și în sectorul activităților sezoniere precum cele din agricultură și turism. Turismul putea reanima economia Greciei, însă mulți turiști au devenit reticenți la destinațiile turistice precum insulele din Marea Egee, chiar și capitala, deoarece acestea au fost afectate de un flux de imigranți ilegal și de refugiați. Acest lucru i-a determinat pe turiști să își anuleze vacanțele în Grecia, astfel că veniturile pe care grecii le așteptau din activitățile turistice nu au venit. Mai mult, numeroase unități au fost închise, de aceea numărul de persoane care și-au pierdut locul de muncă a crescut și mai mult.

Din punct de vedere al educației putem remarca o majorare în ceea ce privește rata absolvirii unei forme terțiare de învățământ pentru persoanele cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani. Cifrele depășesc ținta stabilită în cadrul Strategiei Europa 2020 pentru Grecia de 32% și,

luând în considerare trendul ascendent al indicatorului din ultimii 7 ani, putem afirma că există șanse mari ca țara să depășească și ținta stabilită pentru Uniunea Europeană de 40% în următorii ani (aceste aspecte se pot observa în Figura nr. 12).

Figura nr. 12 Rata absolvirii unei forme de învățământ terțiar din Grecia în perioada 2005-2014

Sursa: prelucrări ale autorului în Excel folosind date Eurostat

În cadrul analizei modelului econometric, s-a observat că o creștere cu un punct procentual al ratei absolvirii unei forme de învățământ terțiar pentru persoanele în vârstă de 30-34 de ani din submodelul mediteranean conduce la o creștere a ratei șomajului cu 0,54 puncte procentuale. Acest fenomen îl observăm și în cazul Greciei (cu toate că rata absolvirii a crescut puternic în ultimii ani, rata șomajului a urmat același trend, atingând valori record pentru Grecia). Teoria economică comportamentală afirmă însă contrariul, și anume: între rata șomajului și rata absolvirii unei forme de învățământ terțiar există o relație inversă. O explicație pentru această situație atipică ar putea fi următoarea: majoritatea persoanelor își finalizează studiile înainte de a împlini vârsta de 30 de ani, astfel că indicatorul ratei absolvirii poate fi utilizat pentru a evalua atractivitatea regiunilor în ceea ce privește oportunitățile de angajare (disponibilitatea oamenilor de a se muta permanent pentru a accepta un nou job într-o altă regiune a țării). Ținând cont de aceste aspecte, putem afirma că mobilitatea forței de muncă din Grecia nu mai este foarte rigidă. În condițiile crizei actuale un număr tot mai mare de persoane sunt dispuse să migreze și să se recalifice pentru a obține un loc de muncă.

Portugalia a prezentat același trend ascendent al ratei șomajului din 2005 până în 2013, atingând nivelul de 16,4%, iar în 2014 a înregistrat o scădere până la 14,1%. Forța de muncă din cadrul acestei țări, considerată a fi slab calificată și ieftină, era baza industriei textile de altădată, însă valul de țări foste comuniste din Europa Centrală și de Est (țări care au aderat la Uniunea Europeană în anul 2004) au oferit soluția muncitorilor mai școliți și care se mulțumeau cu mai puțini bani. Astfel, un număr mare de persoane care lucrau în industria textilă au fost înlocuiți, ei reușind cu greu să se mai integreze pe piața muncii din cauza lipsei studiilor și a calificărilor profesionale.

O problemă în cadrul Portugaliei o reprezintă rigiditatea legislației muncii, care generează modalități alternative de prestare a serviciilor. Ca exemplu în acest caz pot fi date chitanțele verzi („recibos verdes”). Orice persoană care dorește să muncească, dar nu găsește o slujbă, poate efectua prestații facturate în favoarea unor întreprinderi, însă în afara unui contract de muncă. Astfel, se utilizează contractul de prestări de servicii întâlnit cu denumirea de „recibos verdes”, care nu sunt altceva decât chitanțe de culoare verde pe care muncitorii independenți le folosesc drept factură. Aproximativ 16% din populația activă a Portugaliei folosește acest sistem deoarece este foarte avantajos pentru întreprinderi care nu plătesc nicio cotizație, astfel că foarte multe firme caută persoane dispuse să lucreze în aceste condiții. Din păcate, pentru prestatorul de servicii beneficiile se resimt doar pe moment. El este remunerat substanțial pentru munca depusă, însă nu beneficiază de asigurări medicale, asigurări de șomaj și nici de concedii medicale sau concedii plătite.

Portugalia este considerată a fi una dintre cele mai sărace țări din vestul Europei, care se confruntă cu probleme din punct de vedere al nivelului scăzut de școlarizare. Sistemul portughez de educație nu este încă la fel de dezvoltat în comparație cu sistemele altor țări ale Uniunii Europene, slaba sa performanță fiind văzută ca o consecință a izolării Portugaliei de Europa. Regimul dictatorial din perioada 1926-1974 s-a bazat pe ideea conform căreia oamenii nu trebuie să aibe ambiția de a fi altfel decât ceea ce sunt în realitate, astfel că educația nu era încurajată.

Sistemul educațional suferă și în prezent, deoarece există facilități și echipamente necorespunzătoare, dar și învechite, curricula stabilită greșit, profesori prost plătiți și cu interes scăzut față de sistemul de învățământ, de unde provine și atracția scăzută a elevilor de a-și continua studiile. Doar 38% dintre portughezii cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au absolvit liceul, un procent mult mai mic față de media de 75% a Uniunii Europene. Acest lucru se datorează în special faptului că în zonele rurale copiii încep munca de la vârste fragede, fără contract de muncă, și aleg să termine doar primul ciclu de învățământ, pentru ca ulterior să poată lucra cu normă întreagă pentru a se putea întreține.

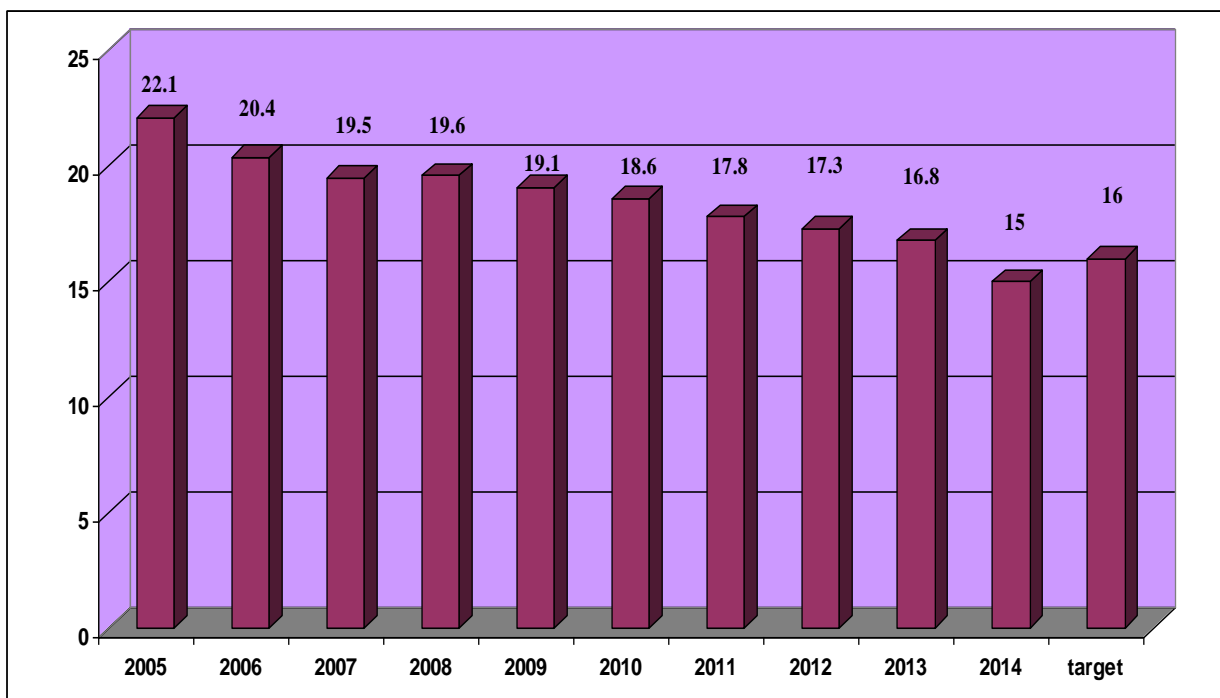
Comparativ cu țările analizate anterior, Italia a înregistrat rate mai scăzute ale șomajului, dar care au același trend ascendent ca în toate țările din subbodelul mediteranean. Problemele cu care se confruntă pe piața muncii au apărut din cauza numărului foarte mare de imigranți care s-au stabilit în ultimii ani în Italia și nu își pot găsi un loc de muncă sau lucrează „la negru”.

O rată ridicată a șomajului se înregistrează și în rândul tinerilor, care întâmpină dificultăți în integrarea pe piața muncii. În regiunea de sud a țării rata șomajului în rândul persoanelor cu vârsta sub 24 de ani atinge un nivel apropiat de 50%, ei fiind considerați o povară pentru economia Italiei. Acest decalaj a apărut deoarece angajații cu vârsta de peste 50 de ani au contracte de muncă solide, încheiate pe perioade nedeterminate de timp și aleg, după vârsta de pensionare, să rămână în continuare în cadrul muncii. Astfel, tinerii trebuie să aleagă slujbe part-time care sunt plătite cu sume modice și sunt nevoiți să aștepte perioade îndelungate până să găsească un loc de muncă bun. Din această cauză 2 din 3 italieni care au sub 35 de ani încă locuiesc cu părinții.

Cu toate acestea, tinerii nu sunt descurajați, ei fiind conștienți de faptul că doar prin educație pot acumula cunoștințele necesare pentru a-și asigura un trai decent pe viitor. Astfel, rata părăsirii timpurii a școlii a urmat un trend descendent și a atins valori sub ținta stabilită în cadrul Strategiei Europa 2020 pentru această țară de 16% (în anul 2014 valoarea indicatprului a fost de 15% - Figura nr. 13). Tinerii italieni sunt foarte interesați de schimburile de experiență și de călătoriile în străinătate, de aceea un număr foarte mare de studenți italieni aleg să își finalizeze studiile în universități europene. Printre principalele domenii studiate regăsim IT-ul, medicina și stomatologia (un număr foarte mare de studenți italieni găsim și în facultățile

particulare din România deoarece examenele de admitere nu reprezintă o provocare pentru ei, iar taxele de școlarizare sunt mai mici comparativ cu cele din țara lor de origine).

Figura nr. 13 Rata abandonului școlar din Italia în perioada 2005-2014

Sursa: prelucrări ale autorului în Excel folosind date Eurostat

La fel ca numeroase alte țări, Cipru a intrat în recesiune în anul 2009 și de atunci încearcă să își revină. Rata șomajului s-a aflat într-o continuă creștere, triplându-se din anul 2009 până la sfârșitul lui 2014 (de la 5,4% a ajuns la 16,1%). Principalele repercursiuni care s-au resimțit au fost diminuarea puternică a ritmului de investiții, scăderea cererii interne și a consumului privat, acțiuni care au condus la creșterea alarmantă a ratei șomajului. Deoarece investițiile sunt tot mai puține în Cipru, sectorul construcțiilor a avut de suferit în ultimii ani, înregistrând cel mai mare număr de șomeri. O altă problemă se regăsește în agricultură. Din cauza nivelului salarial scăzut, puterea de cumpărare a populației s-a diminuat considerabil și, astfel, consumul a urmat un o tendință descendentă. În acest mod, activitățile agricole au avut de suferit, una dintre măsurile luate fiind disponibilizarea angajaților.

Chiar dacă situația financiară a populației nu este una favorabilă, tot mai multe persoane aleg să își termine studiile, demonstrând că au conștientizat importanța pe care învățământul îl are în viața lor. Rata părăsirii timpurii a educației este printre cele mai scăzute din Uniunea Europeană, de doar 6,8% în 2014, iar mai mult de jumătate din populație avea studiile superioare finalizate la sfârșitul aceluiași an.

Situația de pe piața muncii din Malta este diferită față de cea a țărilor analizate până acum. Rata șomajului este mult mai scăzută, menținându-se în ultimii ani în jurul valorii de 6%. Acest lucru se datorează în principal faptului că sunt ajutate categoriile de persoane care întâmpină dificultăți pe piața muncii. Printre aceștia putem enumera persoanele cu handicap care sunt protejate prin Actul privind Egalitatea de șanse încă din anul 2000, astfel că o persoană care suferă un accident la locul de muncă nu poate fi disponibilizată. În cazul în care persoana respectivă nu mai este capabilă să desfășoare nicio muncă, ea va primi o asigurare de invaliditate

substanțială. O altă categorie care beneficiază de ajutor pe piața muncii o reprezintă tinerii. Cei cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani pot dispune de reducerea programului normal de lucru pentru a își putea continua studiile în paralel cu munca. Tinerii nu au voie să lucreze mai mult de 8 ore pe zi și niciun adolescent nu poate lucra în ture de noapte (între 10 PM și 6 AM). Aceste aspecte au condus la reducerea numărului de șomeri în rândul tinerilor, problemă cu care numeroase țări din Uniunea Europeană se confruntă în prezent.

Un alt beneficiu îl reprezintă faptul că, după 4 ani de lucru în baza unui contract cu durată determinată, acesta devine automat, conform legislației în vigoare, contract cu durată nedeterminată. Această măsură vine tot în sprijinul tinerilor care încep să lucreze încă din timpul facultății sau al liceului, ei având în general contracte part-time, pe perioade determinate de timp, care se prelungesc ori de câte ori este nevoie. Astfel, toți salariații cu contract pe perioadă determinată sunt motivați să nu își schimbe locul de muncă, pentru a putea profita de beneficiile viitoare pe care actualul loc de muncă le poate aduce.

Pe lângă aceste aspecte, angajatorul nu îi poate cere salariatului să lucreze mai mult de 48 de ore pe săptămână (maxim 8 ore suplimentare) decât dacă a obținut acordul în scris al acestuia de a continua munca după depășirea mediei săptămânale. Un alt motiv de bucurie pentru locuitorii Maltei îl reprezintă numeroasele zile libere pe care aceștia le au în cadrul unui an. Pe lângă clasicele sărbători (Crăciunul, Paștele și Revelionul), angajații mai au 11 zile libere acordate cu ocazia sărbătoririi anumitor evenimente, plus câte o vinere liberă numită Good Friday, acordată ori de câte ori hotărăște angajatorul. Ținând cont de aceste beneficii, putem afirma că maltezii sunt mulțumiți de condițiile existente pe piața muncii, de aici și performanțele din punct de vedere al ratei șomajului.

Concluzii

Șomajul este un fenomen care afectează fiecare țară în parte, prin nivelul, structura, durata și consecințele sale economice și sociale. Chiar dacă o face într-o măsură mai mică sau mai mare, șomajul a devenit o preocupare generală a guvernelor și a forțelor sociale, intensitatea cu care se manifestă șomajul depinzând doar de capacitățile fiecărei țări de a menține o rată de ocupare cât mai ridicată.

Eficiența fiecărui model de ocupare depinde de forța economică a țărilor care fac parte din modelul respectiv, de politicile economice adoptate, de contextul politic și economic, de cultura fiecărei țări și de responsabilitatea factorilor de decizie în modul de aplicare al politicilor adecvate (corelarea politicilor pieței muncii cu celelalte politici economice). Din păcate, din cadrul submodelului sudic fac parte țări care în momentul de față traversează perioade dificile și se confruntă cu grave probleme financiare, care duc la slabe performanțe atât în cadrul pieței muncii, cât și în alte sectoare. Din analiza econometrică efectuată asupra modelului se poate observa faptul că influența educației asupra șomajului nu este una puternică, iar analiza descriptivă a situațiilor curente ne arată că există alți factori care au avut un impact mai vizibil asupra ratei șomajului. În principal recesiunea a fost cea care și-a lăsat amprenta asupra acestor țări în ultimii ani.

Cu toate acestea, pregătirea educațională nu trebuie ignorată. Oamenii bine instruiți reprezintă o investiție pe termen lung a societății, devenind în timp suportul creșterii și al dezvoltării economice. Educația și învățarea continuă îi diferențiază pe oamenii buni, le oferă posibilitatea de a se adapta rapid la schimbările impuse de noile cerințe ale pieței și le furnizează un avantaj față de competitorii de pe piața muncii. Astfel, investițiile în educație necesită susținere și ar trebui să vizeze măsuri precum:

- modernizarea infrastructurii pieței muncii prin adaptarea sistemului educațional la cerințele pieței (înlocuirea echipamentelor vechi și uzate din licee și universități folosite în cadrul

materiilor precum chimie, fizică, biologie; suplimentarea numărului de manuale, cărți, chiar și biblioteci; înființarea unei platforme on-line pentru universități în cadrul căreia studenții să își poată posta CV-urile, iar angajatorii să caute potențiali angajați, nu invers, așa cum se întâmplă în prezent etc.);

- introducerea programului de practică obligatorie în fiecare an universitar (pentru ca tinerii să capete experiență în diverse domenii înainte să intre pe piața muncii);

- fiecare companie ar trebui susținută financiar de stat pentru a putea oferi anual programe de internshipuri plătite pentru un număr limitat de studenți (acest lucru ar fi benefic și pentru firme, care își vor crește productivitatea cu ajutorul tinerilor muncitori, dar și pentru studenți, care vor căpăta experiența de care au nevoie pentru a se angaja ulterior și vor fi remunerați pentru munca depusă);

- încurajarea slujbelor de tip part-time pentru ca persoanele care doresc să își continue studiile să aibe timpul necesar pentru a face acest lucru;

- pregătirea, calificarea și orientarea celor care caută locuri de muncă în alte domenii decât cele în care au lucrat în trecut (în prezent cei care se reorientează profesional nu au plan concret în privința drumului pe care îl vor alege, astfel că este necesară înființarea unui centru de informare care să poată da detalii despre domeniile de activitate care prezintă un deficit de persoane calificate și despre companiile care sunt în căutare de noi angajați în acel moment);

- modalități de învățare pe tot parcursul vieții (programe de training-uri pentru persoanele care au deja locuri de muncă, plătite de angajator pentru ca persoana respectivă să nu plece din cadrul companiei; seminarii și workshop-uri cu durată mai scurtă pentru tineri și femei, categorii de persoane care au o viață mai activă și nu au timpul necesar perfecționării etc.).

Acestea sunt doar câteva idei care pot fi folosite pentru a încuraja oamenii să își termine studiile și să se perfecționeze chiar și după ce au încheiat ciclul obligatoriu de învățământ. Guvernele ar trebui să facă din educație o prioritate deoarece, pe termen lung, prin intermediul acumulării de noi informații, numărul persoanelor calificate va crește. Datorită pregătirii lor, oamenii vor putea găsi mai ușor un loc de muncă și își vor demonstra cunoștințele dobândite de-a lungul anilor pentru a aduce o valoare adăugată considerabilă muncii prestate. Ca urmare a acestui lucru, economia țării va fi tot mai prosperă. Din nefericire, majoritatea națiunilor caută soluții pe termen scurt, investesc în alte domenii pe care le consideră mai importante pe moment și nu sunt dispuse să aștepte perioade îndelungate de timp pentru a vedea rezultate mult mai avantajoase, atât pentru individ, cât și pentru societate.

Bibliografie

1. Academia de Studii Economice - Facultatea de Economie generală, catedra de economie și politici economice - „Economie ediția a V-a”, Editura Economică 2000
2. Angelescu C. - „Educație economică. Actualitate și perspective”, Editura Economică 2003
3. Băcescu-Cărbunaru A. - „Analiză macroeconomică”, Editura Economică 2002
4. Băcesu M., Băcescu A. - „Macroeconomie intermediară”, Editura Universitară 2004
5. Becker G. - „Human capital, a theoretical and empirical analysis”, 1964
6. Burda M., Wiplosz C. - „Macroeconomie europeană”, Editura All Beck 2002
7. Constantinescu M. - Economie teoretică și aplicată Volumul XIX - „Criza economică - implicații asupra metodelor și instrumentelor utilizate în studiul calității vieții”, 2012
8. Crețu A. - Economie teoretică și aplicată Volumul XX - „Aspecte ale flexibilității pieței muncii în modelele mediteranean și anglo-saxon”, 2013

9. Fisher S., Dornbusch R., Startz R. - „Macroeconomics” ediția a opta, Editura Mc Graw Hill 2004
10. Holban M. – „Șomajul în contextul crizei economice actuale. Analiza pentru România”, 2013
11. Lipsez, Chrystal - „Principiile economiei”, Editua Economică 2002
12. Manwik G. - „Macroeconomics” ediția a cinea, Worth Publishers 2002
13. Stiglitz J., Walsh C. - „Economie”, Editura Economică 2005
14. Șerban A. - Economie teoretică și aplicată - „Implicații ale nivelului de educație asupra pieței muncii”, 2012
15. Țigănescu I., Roman M. - „Macroeconomie : o abordare cantitativă”, Editura Economică 2005
16. *** Comisia Europeană - http://ec.europa.eu/index_ro.htm
17. *** Baza de date Eurostat - <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>
18. *** Institutul de Economie Mondială - www.iem.ro
19. *** www.oecdbetterlifeindex.org
20. *** <http://businessculture.org/>

ANALIZA SITUAȚIEI ECONOMICO-SOCIALE A REGIUNILOR ȘI UTILIZAREA ACESTEIA ÎN POLITICA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ A UNEI ȚĂRI

Robert Claudiu HELLVIG
Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:
Conf. univ. dr. Brândușa Mihaela RADU

Abstract: *Politica zilelor noastre lucrează cu diverse concepte, precum globalizarea, internaționalizarea, integrarea economică europeană, ori regionalizarea. Aceste concepte se regăsesc tot mai mult în discursul politic actual al teoreticienilor sau practicienilor politicilor publice, dar și al lumii academice, mai ales în domeniul științelor sociale. În ultima perioadă conceptul de regionalizare l-a devansat pe cel de globalizare, devenind o componentă fundamentală a ordinii interne și internaționale contemporane, în special datorită accentuarii procesului de integrare economică și politică de la nivelul Uniunii Europene. Regăsim în prezent, un regionalism sub-național (în interiorul statelor), un regionalism transnațional (în interiorul UE și Consiliului Europei), precum și un regionalism internațional (de exemplu structurile de tipul OSCE).⁷²*

Considerând ca aceasta realitate a diversității conceptelor de organizare reprezintă, în fapt, o criza pe care o îmbracă concepțiile clasice despre stat, am ales această temă, tocmai datorită actualității problematicei cat și datorită complexității sale.

*Pentru a înțelege provocările acestui subiect de studiu, recurgem la o serie de clarificări conceptuale și încercăm să analizăm problematica într-un context comparativ, pentru a scoate în evidență de ce evoluțiile comune și oarecum asemanătoare ale modelelor de regionalizare la nivel european, au condus și conduc, în continuare, totuși, la rezultate diferite. Analizând literatura de specialitate și raportându-ne la realitățile vieții cotidiene, așa cum este prezentată paradigma regionalizării și în cadrul acestei lucrări, noi suntem convinși că, **nu se poate impune un model unic de regionalizare la nivelul Europei**, respectul față de identitatea națională, și particularitățile naționale, fiind elemente cheie care nu pot fi ignorate în definirea unui concept unitar de regionalizare. Demersul științific realizat în cadrul primelor două capitole, urmărește prezentarea conceptului de regionalizare, în evoluția sa istorică la nivel de UE, și în speță, particularizând prin tendințele de dezvoltare cunoscute în Spania și România. În final, concluziile teoretice au fost transpuse într-un studiu de caz comparativ, care scoate în evidență tocmai factorii determinanți ai regionalizării din țara noastră raportat la politica de coeziune, în contextul trecerii de la o economie centralizată, de tip comunist, la o economie de piață, în care mecanismele democratice ale cooperării și colaborării se impun a fi implementate, ca o necesitate stringentă prioritara.*

ANALIZA SITUAȚIEI ECONOMICO-SOCIALE A REGIUNILOR NUTS DIN ROMANIA ȘI SPANIA

Potrivit Eurostat, Produsul Intern Brut al Uniunii Europene (27 de țări) a fost în 2019 de aproximativ 13.900 miliarde de euro la prețuri curente, iar în termeni reali PIB-ul UE a fost cu 17% mai mare în 2019 decât în 2009. Aproximativ un sfert (24,7%) din PIB-ul UE a fost generat de Germania, urmată de Franța (17,4%), Italia (12,8%), Spania (8,9%) și Olanda (5,8%).

La polul opus, zece state membre au avut o contribuție mai mică de 1% din PIB-ul total al Uniunii Europene: Malta (0,1%), Estonia, Cipru și Letonia (toate cu 0,2%), Lituania și Slovenia (ambele cu 0,3%), Bulgaria și Croația (ambele cu 0,4%), Luxemburg (0,5%) și Slovacia (0,7%).

---

⁷² H.J. Puhle, *Regions, Regionalism and Regionalization in 20th Century Europe*, Frankfurt, 1999, p.11

Raportat la Uniunea Europeană, disparitățile inter-regionale exprimate în termeni absoluți sunt relativ mici, însă în termeni relativi, acestea sunt apropiate de valorile înregistrate de Germania și Ungaria. În acest context, putem afirma că, integrarea țărilor estice în Uniunea Europeană a fost văzută ca un proces ce avea să conducă la creșterea bunăstării acestor țări, dar și a celor ce erau deja membre. Așadar, Uniunea Europeană ar trebui să fie mai mult decât suma statelor ce o compun, iar acestea să se manifeste precum întregul realizându-se astfel cea „unitate în diversitate”.

Contribuția României la PIB-ul total al Uniunii Europene a fost în 2019 de 1,6%.

Tabel nr. 3.1. Evoluția produsului intern brut pe regiuni din UE, 2018

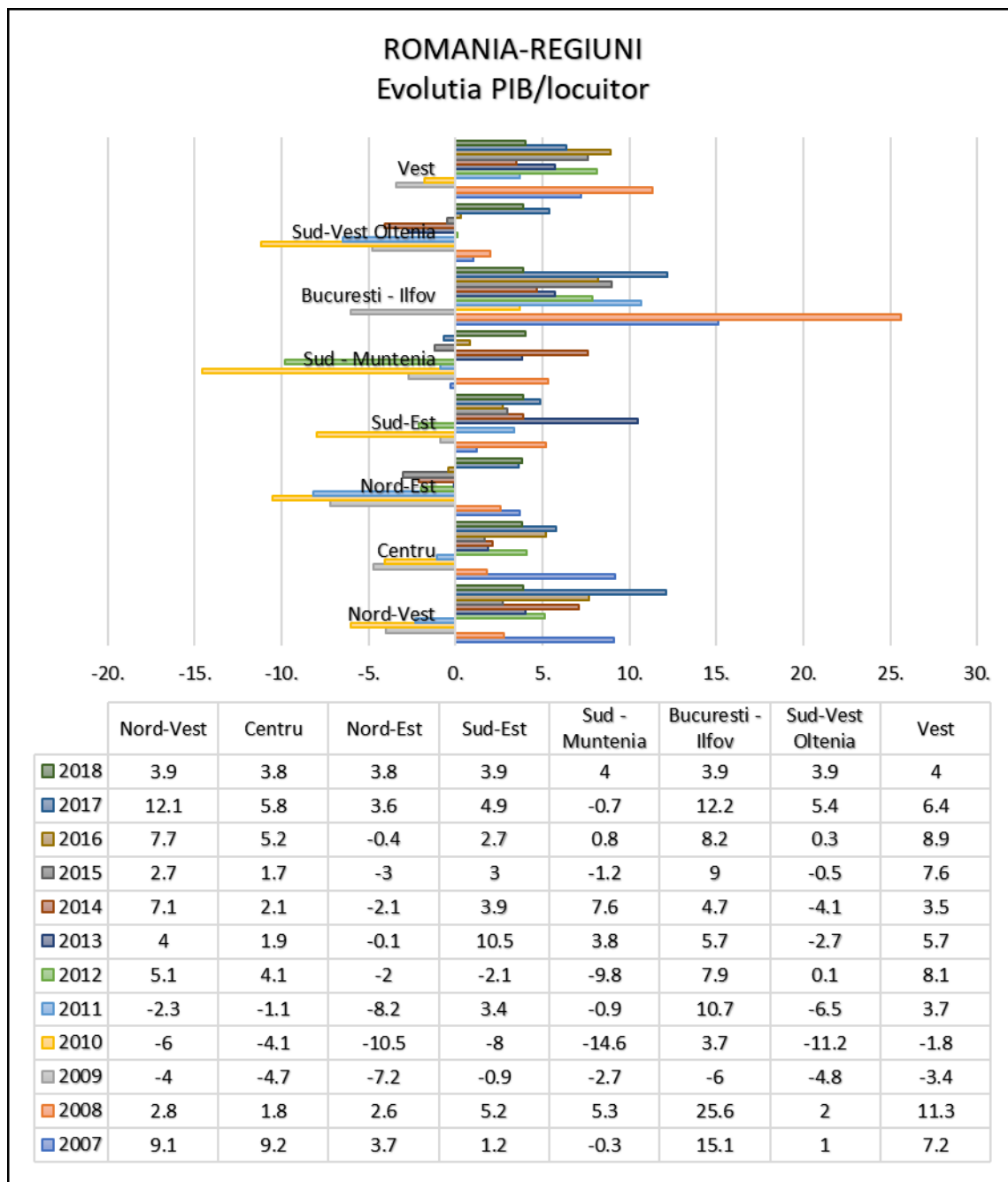
Țara	Regiuni cu PIB maxim	PIB pe loc.	Regiuni cu PIB minim	PIB pe loc.	Disparități inter-regionale (termeni absoluți)	Disparități inter-regionale (termeni relativi)
Austria	Viena	170,9	Bugeland	84,7	86,2	2,0
Belgia	Bruxelles	237,6	Hainaut	77,6	160,0	3,1
Bulgaria	Yugozapaden	43,0	Severen Tsentralen	24,2	18,8	1,8
Germania	Hamburg	184,0	Dessau	70,9	113,1	2,6
Italia	Bolzano/Bozen	160,0	Calabria	68,5	91,5	2,3
Marea Britanie	Inner London	277,6	Cornwall	75,8	201,8	3,6
Polonia	Mazowieckie	72,8	Lubelskie	33,2	39,6	2,2
România	București	66,0	Nord-Est	21,7	36,2	2,7
Suedia	Stockholm	157,9	Ostra Mellansverige	98,2	59,7	1,6
Ungaria	Kozep	94,9	Eszak	38,7	56,8	2,5

Sursa prelucrare după EUROSTAT

Analizând comparativ cu data aderării, avem următoarea evoluție a PIB-ului pentru regiunile NUTS din România.

Figura nr. 3.1. Evolutia PIB/locuitor in regiunile NUTS din Romania

Sursa prelucrare după EUROSTAT

România are unul dintre cele mai scăzute PIB-uri din Europa, după Bulgaria.

Totusi, România a avut cea mai rapidă convergență dintre statele din Europa Centrală și de Est către media UE după marea criză financiară globală, adică a înregistrat cea mai mare creștere economică, de la 52% în 2009 la 66% în 2018 (de la 12.600 de euro echivalent la 19.900).

Capitala a crescut și mai mult, cu un avans de 36 de puncte procentuale, la 152% din media UE în 2018, adică peste regiunea Viena (150% din media UE) sau Budapesta (145% din

media UE). În fruntea celor circa 240 de regiuni de dezvoltare (NUTS 2), la nivel european, se mai află Praga (192% din media UE), Bratislava (173%) și Varșovia (156%).

Tabel nr. 3.2. Analiza evoluției PIB pentru București-Ilfov față de alte euro-regiuni UE

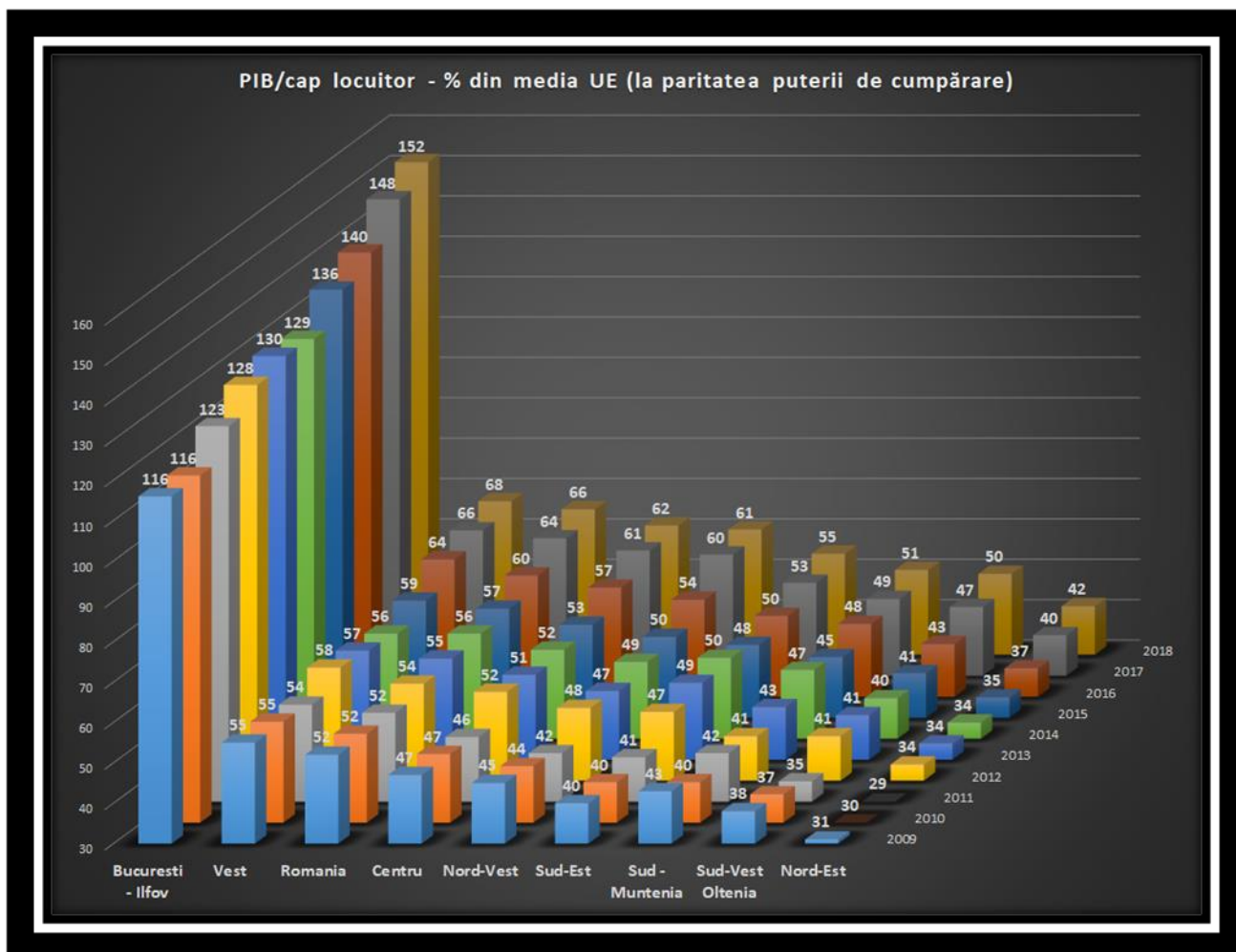
Numar	Codul regiuni	Regiunea	2009	2016	2017	2018
1	LU01	Luxembourg	258	272	264	263
2	IE05	Southern	124	210	222	225
3	IE06	Eastern and Midland	152	191	195	210
4	BE11	Région de Bruxelles-Capitale / Bruss	221	211	207	203
5	DE61	Hamburg	208	202	200	197
6	CZ02	Praha	186	185	188	192
7	DE22	Oberbayern	166	180	181	179
8	FR11	Île de France	:	178	178	178
9	SK02	Bratislavský kraj	181	180	174	173
10	NL33	Noord-Holland	174	169	170	170
11	DK02	Hovedstaden	156	165	166	166
12	SE12	Stockholm	182	173	168	164
13	DE72	Darmstadt	164	162	160	159
14	NL32	Utrecht	179	156	159	159
15	DE12	Stuttgart	142	160	159	157
16	ITH2	Provincia Autonoma di Bolzano/Boze	151	156	156	156
17	PL92	Warszawski stoleczny	:	150	153	156
18	AT33	Salzburg	147	156	153	154
19	RO33	București - Ilfov	116	140	148	152
20	DE51	Bremen	148	152	151	151
21	AT14	Wien	169	157	150	150
22	HU12	Budapest	147	137	140	145
23	FI1B	Helsinki-Uusimaa	163	146	145	144
24	AT35	Vorarlberg	133	140	141	143
25	BE31	Prov. Brabant wallon	128	136	138	140
26	BE21	Prov. Antwerpen	138	142	140	139
27	DE26	Mittelfranken	128	138	137	136
28	AT34	Tirol	133	138	136	136
29	DE91	Braunschweig	111	140	136	135
30	DE12	Karlsruhe	134	137	135	134
31	DE14	Tübingen	121	135	134	133
32	NL42	Noord-Brabant	134	130	132	132
33	AT32	Oberösterreich	127	132	131	131
34	DE24	Oberpfalz	115	130	131	130
35	DEA3	Köln	132	133	132	130
36	BE25	Prov. Vlaams-Brabant	127	130	129	128
37	ITC2	Valle d'Aosta/Vallée d'Aoste	138	127	129	128
38	ITC4	Lombardia	140	131	130	128
39	NL34	Zuid-Holland	147	129	128	128
40	DEA2	Düsseldorf	134	129	128	126
41	ITH3	Provincia Autonoma di Trento	135	129	127	126
42	ES31	Comunidad de Madrid	136	126	126	125
43	DE27	Unterfranken	114	126	125	124
44	NL12	Groningen	157	125	124	124
45	DE30	Berlin	117	123	122	122
46	DE27	Schwaben	114	125	123	121
47	FI21	Åland	146	132	128	121
48	DE23	Niederbayern	110	122	121	120
49	ITH6	Emilia-Romagna	128	121	121	120
50	SE24	Västsverige	120	123	121	119

Sursa prelucrare după EUROSTAT

Regiunea București-Ilfov înregistrează în 2018 un nivel al PIB/locuitor ajustat cu prețurile la 152% din media Uniunii Europene și a devansat Viena, capitalei Austriei.

La nivelul țării, disparitățile rămân însă vizibile, datorita unui ritm mai slab al convergenței în zona Munteniei și Moldovei, dar cu un oarecare avans în Vest, care are un nivel asemănător unor regiuni din Spania sau din Italia.

Figura nr.3.2. Evolutia PIB/cap locuitor pentru regiunile din Romania -% din media UE

Sursa prelucrare după EUROSTAT

Diferențe mari sunt însă între regiuni, astfel că regiunea București-Ilfov cunoaște o dezvoltare economică de două ori mai mare decât cea de a doua regiune (Vest) și de patru ori mai mare decât cea mai săracă regiune (Nord-Est). Restul țării recuperează, de asemenea, din decalajul față de UE, doar că în ritmuri diferite, astfel că se menține cel mai mare decalaj între capitală și restul țării din Europa. Doar regiunea Vest (care cuprinde județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș) este peste media națională (68% din media UE), fapt explicabil prin volumul investițiilor străine în industrie care au dus populația angajată în această ramură la cea mai mare pondere în total din UE (de aproape trei ori peste media UE). Vestul României a depășit regiuni din Spania (Extremadura), Portugalia (Centru) sau Italia (Puglia). Regiunile Centru (Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu) și Nord-Vest (Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj) au adunat cele mai multe puncte procentuale în ultimii ani și au ajuns la puțin peste 60% din media UE. Cele două au ajuns la nivelul regiunii italiene Campania, dar peste Sicilia și Calabria sau mai multe regiuni din Grecia, Polonia, Ungaria sau Bulgaria. Regiunea Sud-Est (Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea) a recuperat circa 15 puncte din decalajul față de UE și, cu 55%, are cel mai bun scor din afara Transilvaniei.

Tabel nr. 3.3. Analiza evolutiei PIB pentru regiunile NUTS din Romania fata de alte regiuni din UE

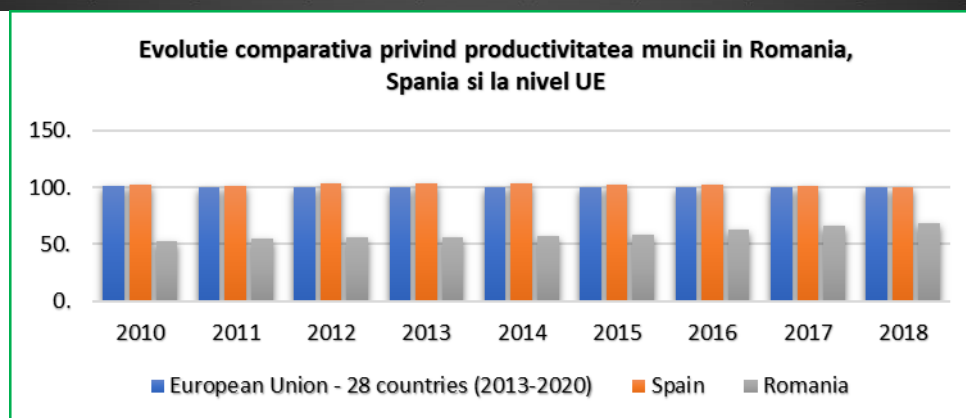
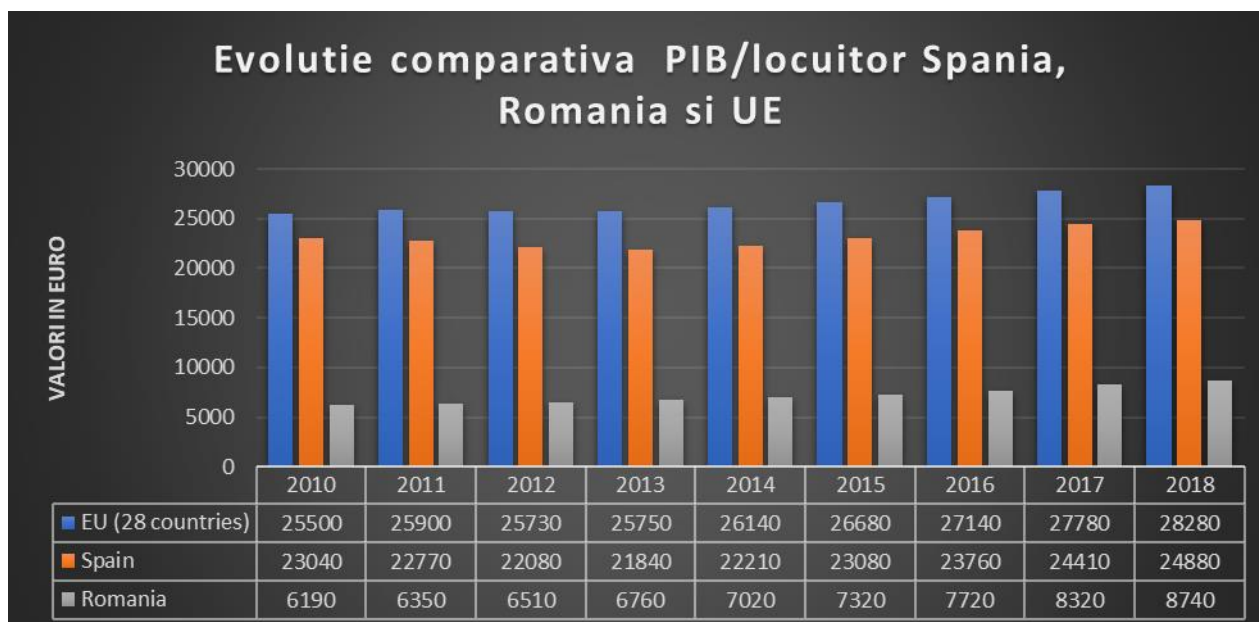
Numar	Codul regiuni	Regiunea	2009	2016	2017	2018	↓
180	PL64	Pomorskie	:	67	67	69	
181	ES62	Andalucia	77	68	69	68	
182	PT21	Região Autónoma dos Açores (PT)	76	70	69	68	
183	RO43	Vest	55	64	66	68	
184	ES44	Extremadura	71	66	67	67	
185	PT17	Centro (PT)	70	68	67	67	
186	SK03	Západné Slovensko	66	67	66	67	
187	ES65	Ciudad Autónoma de Melilla (ES)	82	68	67	66	
188	LT03	Vidurio ir vakaru Lietuvos regionas	47	63	66	66	
189	HU22	Közép-Dunántúl	55	65	65	66	
190	PL71	Lódzkie	:	64	65	66	
191	PL21	Malopolskie	:	62	64	65	
192	PT12	Norte	66	66	66	65	
193	CZ05	Severozápad	69	63	64	64	
194	HR05	Kontinentalna Hrvatska	64	62	63	64	
195	EL62	Ionia Nisia	90	64	63	63	
196	EL64	Stereia Ellada	83	62	62	63	
197	ITF5	Puglia	69	64	63	63	
198	RO13	Centru	47	57	61	62	
199	HR04	Jadranska Hrvatska	61	59	61	61	
200	ITF4	Campania	72	64	63	61	
201	RO12	Nord-Vest	45	54	60	61	
202	PL93	Mazowiecki regionalny	:	59	59	60	
203	EL53	Dytiki Makedonia	78	60	60	59	
204	EL43	Kriti	83	58	58	59	
205	ITG2	Sicilia	72	60	60	59	
206	PL43	Zachodniopomorskie	:	58	58	59	
207	SK04	Stredné Slovensko	57	58	57	59	
208	PL44	Lubuskie	:	58	58	58	
209	EL66	Peloponnisos	75	57	56	57	
210	PL62	Kujawsko-Pomorskie	:	56	56	57	
211	ITF7	Calabria	68	58	58	56	
212	HU13	Pest	56	55	54	56	
213	PL53	Opolskie	:	55	55	56	
214	RO23	Sud-Est	40	50	53	55	

Sursa prelucrare dupa EUROSTAT

Potrivit datelor prezentate in tabelul de mai jos, evolutia PIB/locuitor la nivelul Romaniei fata de Spania, se mentine constant ca fiind radical scazuta pentru intreaga perioada 2010-2018.

Spania inregistreaza valori apropiate constant de media la nivel de UE, in anii 2017 si 2018, observandu-se un trend crescator al indicatorului. Si Romania inregistreaza cresteri ale valorilor indicatorului dar acestea nu sunt notabile comparative cu cele inregistrate de Spania sau fata de media UE. Raportat insa la productivitatea muncii, Spania inregistreaza un ritm sustinut sesnibil egal cu cel la nivel de UE, in timp ce Romania isi pastreaza in linii mari, acelasi ritm de crestere dar, inferior mediei UE.

Tabel nr. 3.4. Evolutia PIB/locuitor la nivelul Romaniei fata de Spania, comparativ cu media UE

Sursa prelucrare dupa EUROSTAT

Analizand insa Romania in contextual territorial al vecinatatii cu tari din fostul bloc communist, se poate afirma insa ca, față de anul aderării, România se plasează detașat în fruntea statelor membre UE provenite din fostul bloc socialist atât la creșterea productivității muncii cât și la cea a PIB/locuitor.

Tabel nr. 3.5. Evoluția productivității muncii pe persoană și a PIB/locuitor la paritatea puterilor de cumpărare (% din media UE) în statele membre din fostul bloc socialista

	Productivitatea muncii pe persoană			PIB/locuitor (PPS)		
	Creștere	2007	2018	Creștere	2007	2018
		<u>% din media UE</u>			<u>% din media UE</u>	
Cehia	+8%	76,6	83,0	+10%	82	90
Slovenia	-0,5%	82,5	82,1	0%	87	87
Slovacia	+7%	75,9	80,9	+16%	67	78
Estonia	+16%	67,0	77,9	+17%	69	81
Polonia	+26%	61,2	77,3	+34%	53	71
Lituania	+23%	61,9	76,3	+35%	60	81
Ungaria	+3%	67,3	69,3	+17%	60	70
Letonia	+27%	54,3	69,1	+23%	57	70
România	+53%	44,2	67,6	+49%	43	64
Bulgaria	+26%	37,6	47,4	+25%	40	50

Sursa: Eurostat

Majorarea de +53% în cei 11 ani a productivității muncii a fost dublă față de Letonia, Bulgaria, Polonia și Lituania. O explicație privind această situație ar fi că, spre deosebire de Bulgaria și de țările baltice, care au ales utilizarea unui curs fix în raport cu moneda unică, România a urmat modelul Europei Centrale (Polonia, Cehia și Ungaria) prin utilizarea unui curs de schimb fluctuant. Observăm că din cele zece țări analizate, 5 au un nivel al PIB/locuitor mai mare decât ar rezulta pe baza nivelului de productivitate a muncii, exceptând Cehia, care este lider în ambele clasamente.

Mai observăm că, Cehia, Estonia și Bulgaria înregistrează creșteri apropiate pentru cei doi indicatori, în timp Slovacia, România și Polonia, ar avea un trend al nivelului de trai inferior creșterii pe baza productivității muncii (creșterea PIB/locuitor între 2007 și 2018 este semnificativ mai mare decât productivitatea muncii).

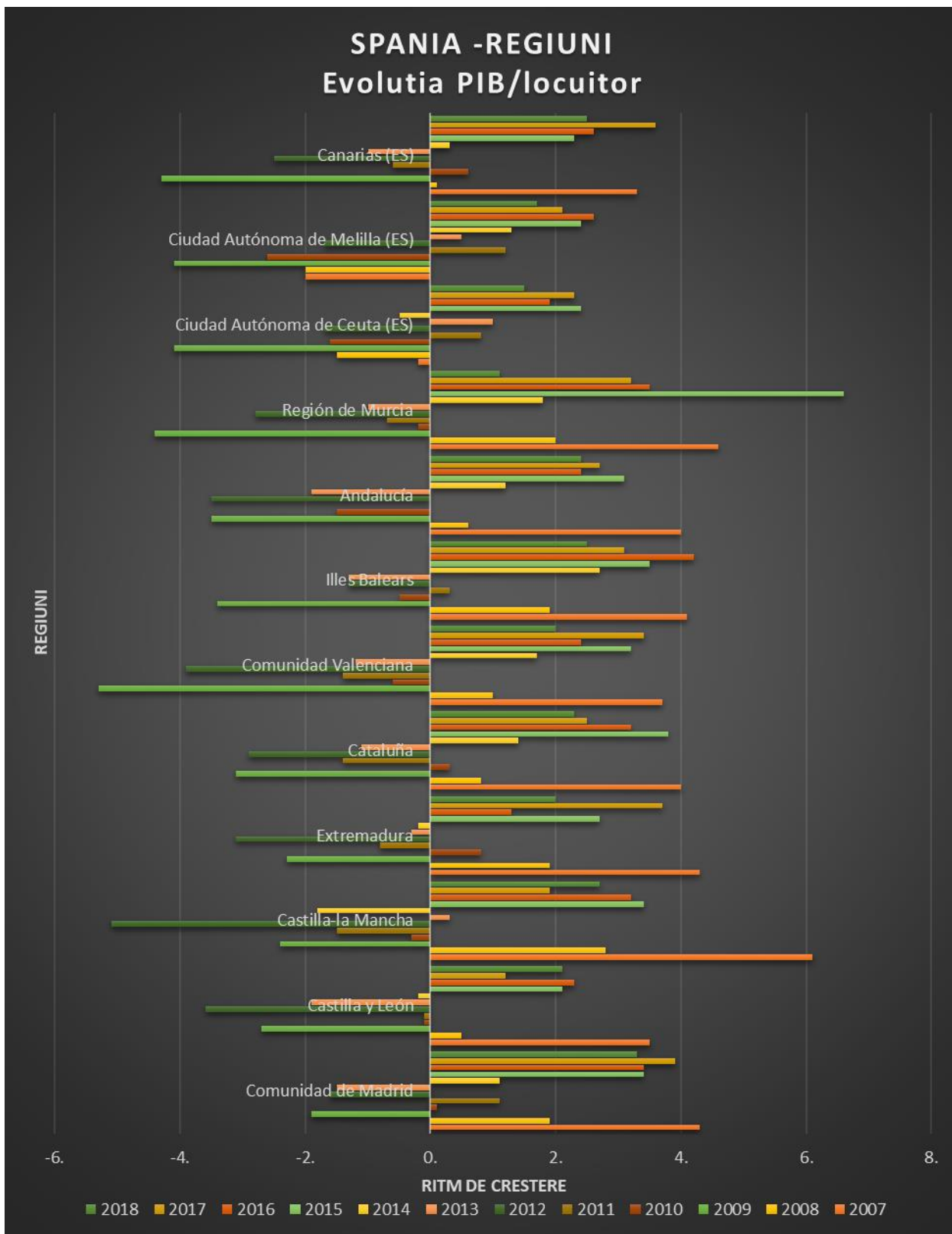
În Spania, la nivel de regiuni, ritmurile de creștere a indicatorului PIB/locuitor, înregistrează valori diferite, cea mai mare creștere în anul 2018 față de anul 2010, înregistrându-se de regiunea Madrid.

Tabel nr. 3.6. Evolutia ritmului de crestere PIB/locuitor in regiunile din Spania (2010-2018)

Comunidad Autónoma	2010 /2009	2011 /2010	2012 /2011	2013 /2012	2014 /2013	2015 /2014	2016 /2015	2017 (A) /2016	2018 (A) /2017 (P)	Crecimiento Medio	
										2018(A) /2010	
ANDALUCÍA	-1.2%	-0.4%	-3.5%	-	2.0%	1.6%	3.6%	2.6%	2.7%	2.2%	0.8%
ARAGÓN	0.4%	-1.8%	-4.4%	0.6%	1.0%	1.8%	2.9%	2.6%	3.0%	3.0%	0.7%
ASTURIAS, PRINCIPADO DE	0.7%	-1.1%	-4.0%	-	3.1%	-0.3%	2.6%	1.7%	2.2%	1.9%	0.0%
BALEARS, ILLES	-0.2%	-0.1%	-1.4%	-	1.4%	3.1%	4.1%	4.4%	3.1%	2.4%	1.8%
CANARIAS	0.9%	-0.9%	-2.6%	-	1.1%	0.7%	2.9%	2.8%	3.6%	2.4%	1.0%
CANTABRIA	-0.2%	-2.3%	-2.5%	-	3.2%	1.4%	2.3%	2.7%	2.8%	2.8%	0.5%
CASTILLA Y LEÓN	0.2%	-0.5%	-3.7%	-	2.1%	0.3%	2.7%	2.5%	1.2%	2.0%	0.3%
CASTILLA - LA MANCHA	0.0%	-1.8%	-5.1%	0.2%	-1.4%	3.9%	3.4%	1.9%	2.5%	2.5%	0.4%
CATALUÑA	0.6%	-1.7%	-3.0%	-	1.2%	1.8%	4.4%	3.4%	2.5%	2.2%	1.0%
COMUNITAT VALENCIANA	-0.3%	-1.7%	-4.0%	-	1.3%	2.2%	3.7%	2.6%	3.4%	1.9%	0.8%
EXTREMADURA	1.1%	-1.1%	-3.2%	-	0.4%	0.2%	3.2%	1.5%	3.7%	1.9%	0.7%
GALICIA	0.5%	-1.8%	-2.6%	-	1.2%	0.7%	4.6%	2.8%	2.7%	2.2%	0.9%
MADRID, COMUNIDAD DE	0.4%	0.7%	-1.7%	-	1.6%	1.5%	4.0%	3.6%	3.9%	3.1%	1.7%
MURCIA, REGIÓN DE	0.1%	-1.1%	-2.8%	-	1.1%	2.3%	7.1%	3.7%	3.1%	1.0%	1.5%
NAVARRA, COMUNIDAD FORAL DE	0.7%	0.1%	-3.2%	-	1.0%	1.9%	3.3%	2.7%	3.6%	2.6%	1.2%
PAÍS VASCO	0.9%	-0.9%	-1.9%	-	2.1%	1.6%	3.8%	2.8%	2.4%	2.0%	0.9%
RIOJA, LA	0.8%	-1.5%	-3.6%	-	2.6%	1.1%	3.6%	2.0%	0.5%	1.5%	0.1%
CEUTA	-1.4%	0.4%	-1.8%	0.8%	-0.1%	2.9%	2.1%	2.3%	1.3%	1.3%	1.0%
MELILLA	-2.3%	0.8%	-1.8%	0.4%	1.8%	3.0%	2.8%	2.1%	1.6%	1.6%	1.3%
TOTAL NACIONAL	0.2%	-0.8%	-3.0%	-	1.4%	1.4%	3.8%	3.0%	2.9%	2.4%	1.0%

Sursa: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581#

Figura nr. 3.3. Evolutia PIB/locuitor in regiunile NUTS din Spania

Sursa prelucrare dupa EUROSTAT si www.ins.es

Analiza corelativa a programelor regionale implementate in Romania si Spania raportat la evolutia PIB si a productivitatii muncii

În general, disparitățile între regiuni și în cadrul acestora apar ca urmare a unor tendințe de concentrare determinate de fenomene externe, precum globalizarea, integrarea sau internationalizarea și anume apariția polilor de dezvoltare, implicarea instituțiilor locale în diferite aspecte ale vieții economice, etc. Disparitățile regionale sunt, de obicei, diferențe în nivelul veniturilor pe locuitor, care sunt influentate de productivitatea muncii.

Dacă până în anul 1989, România avea la bază o dezvoltare economică prin industrializare și prin cooperativizarea agriculturii, după această dată, economia regională României a trecut la un sistem centralizat, la o economie ce se bazează pe proprietatea privată. Au început să apară astfel zone defavorizate, cu probleme sociale și economice grave, toate acestea însemnând o reducere a veniturilor și o creștere accelerată a șomajului. În cadrul procesului de integrare a țării noastre în Uniunea Europeană, politica de dezvoltare regională a fost extrem de importantă, având ca scop principal diminuarea dezechilibrelor regionale deja existente, revitalizarea zonelor defavorizate, dar s-a urmărit și prevenirea unor noi dezechilibre.

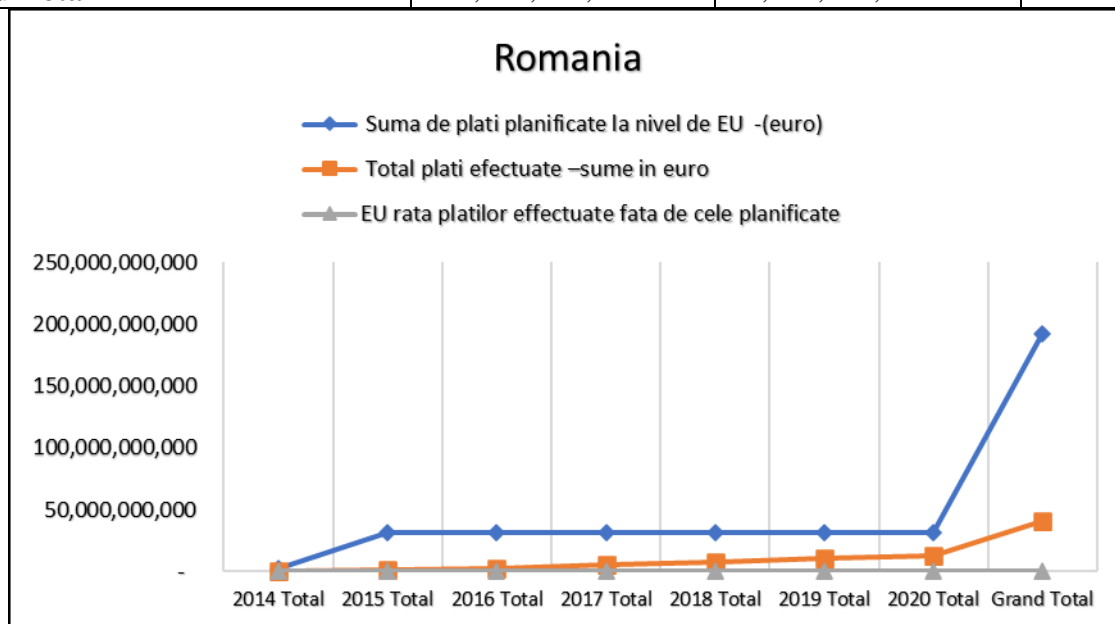
În cadrul politicii europene de dezvoltare regională România a beneficiat de fonduri structurale în cadrul unui număr total de 10 programe derulate în perioada 2014-2020, pentru care platile planificate au fost în suma totală de 191 mld. euro, iar platile efective au fost în suma totală de 40 mld. Euro, rata medie a platilor efectuate de UE față de planificarea realizată în cadrul fiecărui program fiind de 21,2%. În tabelul următor este prezentată situația centralizată pentru perioada 2014-2020 a modului în care platile planificate din fondurile UE au fost efectuate în cadrul fiecărui program de dezvoltare regională.

Tabel nr. 3.7.1. Situația platilor planificate și efectuate de UE în cadrul fiecărui program implementat în cadrul politicii de coeziune pentru România (2014-2020)

TITLU PROGRAM-Fond UE	Planned EU amount	Total net payments	EU Payment Rate on Planned EU Amount
Administrative Capacity - RO - ESF Total	3,319,148,934	491,860,603	14.8
Competitiveness Programme - RO - ERDF Total	9,308,510,638	1,424,721,097	15.3
FEAD - Romania Total	3,087,091,308	654,714,210	21.2
Human Capital - RO - ESF/YEI Total	27,986,444,270	4,381,472,787	15.7
Integrated Regional Programme - RO - ERDF Total	40,480,000,000	6,073,249,941	15.0
Large Infrastructure Programme - RO - ERDF/CF Total	55,911,146,904	10,141,795,198	18.1
Maritime and Fisheries - Romania Total	1,010,528,226	183,001,214	18.1
Romania - National Rural Development Total	48,767,978,412	16,698,139,014	34.2
SME Initiative (merged 2018 with Regional OP) - RO - ERDF Total	200,000,000	-	0.0
Technical Assistance - RO - ERDF Total	1,609,361,706	503,081,959	31.3
Grand Total =10 programe regionale	191,680,210,398	40,552,036,024	21.2

Tabel nr. 3.7.2. Situatia **anuala** a platilor planificate si efectuate de UE in cadrul politicii de coeziune pentru Romania (2014-2020)

Fond european	Anul	Suma de plati planificate la nivel de EU -(euro)	Total plati efectuate –sume in euro	EU rata platilor efectuate fata de cele planificate
2014 Total		2,195,554,866	48,511,435	2.2
2015 Total		31,490,527,356	999,918,051	3.2
2016 Total		31,490,527,356	2,195,809,959	7.0
2017 Total		31,625,900,205	5,048,761,583	16.0
2018 Total		31,625,900,205	8,027,247,298	25.4
2019 Total		31,625,900,205	11,182,606,035	35.4
2020 Total		31,625,900,205	13,049,181,663	41.3
Grand Total		191,680,210,398	40,552,036,024	21.2

Sursa <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020-Finances/ESIF-2014-2020-EU-payments-daily-update-/gayr-92qh/data>

In cadrul politicii europene de dezvoltare regionala, Spania a beneficiat de fonduri structurale in cadrul unui numar total de 64 programe derulate in perioada 2014-2020, pentru care platile planificate au fost in suma totala de 250 mld. euro, iar platile efective au fost in suma totala de 51 mld. Euro, rata medie a platilor efectuate de UE fata de planificarea realizata in cadrul fiecarui program fiind de 20,4%. In tabelul urmat este prezentata situatia centralizata pentru perioada 2014-2020 a modului in care platile planificate din fondurile UE au fost efectuate in cadrul fiecarui program de dezvoltare regionala.

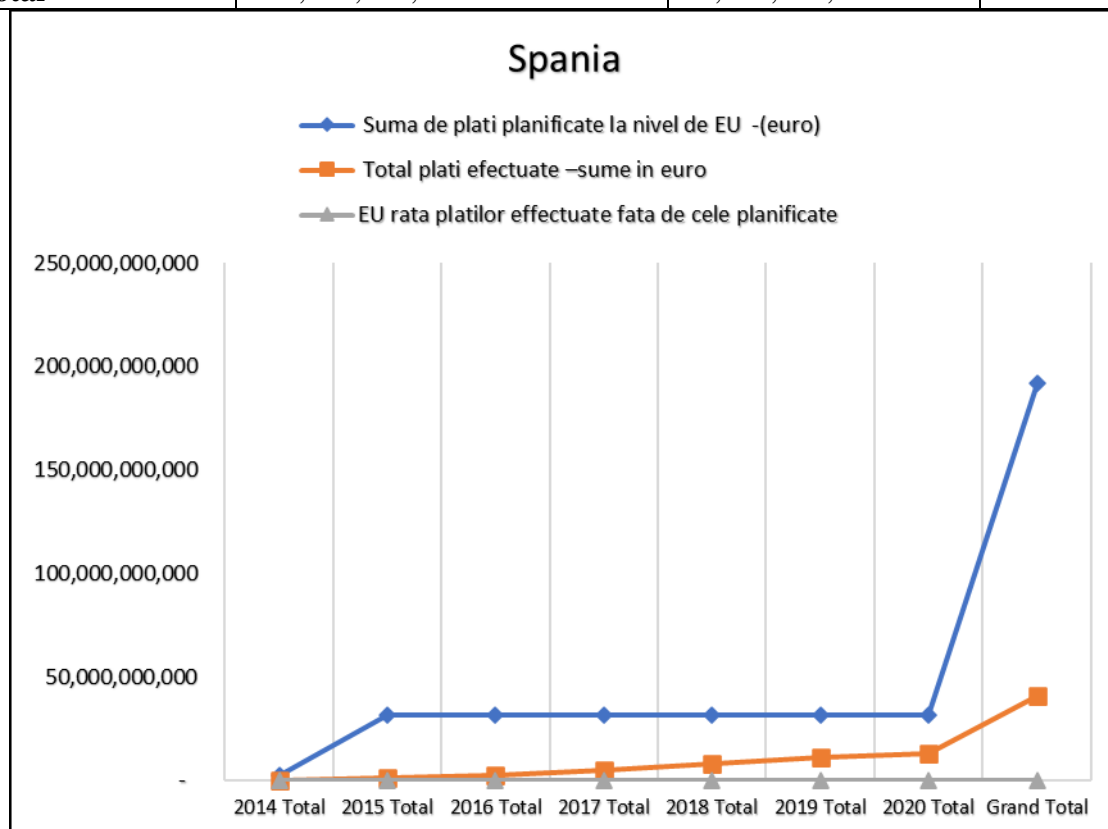
Tabel nr. 3.7.3. Situatia platilor planificate si efectuate de UE in cadrul fiecarui program implementat in cadrul politicii de coeziune pentru Spania (2014-2020)

TITLU PROGRAM-Fond UE	Planned EU amount	Total net payments	EU Payment Rate on Planned EU Amount
Andalucía - ERDF Total	18,620,272,566	2,606,827,304	14.00
Andalucía - ESF Total	5,983,231,380	889,352,118	14.86
Andalucía - Rural Development Total	11,462,767,800	2,045,732,791	17.85
Aragón - ERDF Total	711,334,824	118,026,202	16.59
Aragón - ESF Total	476,364,051	64,893,091	13.62
Aragón - Rural Development Total	2,801,920,560	891,392,479	31.81
Asturias - ERDF Total	1,562,204,638	286,258,357	18.32
Asturias - ESF Total	521,981,640	92,413,484	17.70
Asturias - Rural Development Total	1,950,000,000	483,321,924	24.79
Baleares - ERDF Total	804,662,902	109,083,898	13.56
Baleares - ESF Total	264,653,943	28,664,863	10.83
Baleares - Rural Development Total	366,000,000	105,113,780	28.72
Canarias - ERDF Total	6,143,542,382	1,054,715,773	17.17
Canarias - ESF Total	1,061,130,072	123,814,245	11.67
Canarias - Rural Development Total	945,000,000	203,336,049	21.52
Cantabria - ERDF Total	330,510,520	114,692,320	34.70
Cantabria - ESF Total	135,617,292	19,077,627	14.07
Cantabria - Rural Development Total	592,800,000	270,135,992	45.57
Castilla y León - ERDF Total	1,968,560,890	237,345,466	12.06
Castilla y León - ESF Total	613,814,256	60,872,806	9.92
Castilla y León - Rural Development Total	5,815,135,716	1,706,475,272	29.35
Castilla-La Mancha - ERDF Total	3,463,132,594	485,098,564	14.01
Castilla-La Mancha - ESF Total	1,194,241,293	206,161,435	17.26
Castilla-La Mancha - Rural Development Total	6,886,677,024	1,646,364,882	23.91
Cataluña - ERDF Total	4,959,335,702	582,084,168	11.74
Cataluña - ESF Total	1,828,457,070	219,941,518	12.03
Cataluña - Rural Development Total	2,091,912,966	584,827,459	27.96
Ceuta - ERDF Total	269,006,386	35,099,280	13.05
Ceuta - ESF Total	62,597,106	14,126,842	22.57
Employment training and education - ES - ESF Total	13,360,217,377	2,214,626,297	16.58
Extremadura - ERDF Total	4,321,037,790	605,411,196	14.01
Extremadura - ESF Total	1,618,850,703	381,567,651	23.57
Extremadura - Rural Development Total	5,345,596,140	1,322,385,591	24.74

TITLU PROGRAM-Fond UE	Planned EU amount	Total net payments	EU Payment Rate on Planned EU Amount
FEAD - Spain Total	3,943,871,568	1,690,625,706	42.87
Galicia - ERDF Total	5,421,489,976	1,032,412,510	19.04
Galicia - ESF Total	1,906,154,448	302,559,238	15.87
Galicia - Rural Development Total	5,338,800,000	1,436,401,244	26.90
La Rioja - ERDF Total	236,645,605	42,044,631	17.77
La Rioja - ESF Total	66,939,903	10,263,215	15.33
La Rioja - Rural Development Total	420,060,774	166,854,152	39.72
Madrid - ERDF Total	1,499,066,742	112,120,125	7.48
Madrid - ESF Total	2,003,006,760	293,653,341	14.66
Madrid - Rural Development Total	459,174,960	72,743,504	15.84
Maritime and Fisheries - Spain Total	7,019,717,854	828,289,855	11.80
Melilla - ERDF Total	308,486,878	51,645,192	16.74
Melilla - ESF Total	48,112,695	7,461,149	15.51
Multi-regional Spain - ERDF Total	51,407,635,740	9,137,840,288	17.78
Murcia - ERDF Total	1,926,750,668	248,865,849	12.92
Murcia - ESF Total	580,508,529	96,934,949	16.70
Murcia - Rural Development Total	1,315,828,440	338,348,151	25.71
Navarra - ERDF Total	308,156,492	38,304,012	12.43
Navarra - ESF Total	118,526,529	19,429,788	16.39
Navarra - Rural Development Total	819,085,620	224,672,835	27.43
PaÃs Vasco - ERDF Total	1,066,736,958	181,209,362	16.99
PaÃs Vasco - ESF Total	326,563,395	57,314,829	17.55
PaÃs Vasco - Rural Development Total	522,600,000	181,381,849	34.71
SME Initiative - ES - ERDF Total	5,600,256,200	4,197,464,506	74.95
Social inclusion and social economy - ES - ESF Total	4,877,219,794	835,073,159	17.12
Spain - National Rural Development Total	1,426,972,926	241,227,671	16.90
Technical Assistance - ES - ESF Total	196,000,000	27,353,334	13.96
Valenciana - ERDF Total	3,497,069,678	485,840,807	13.89
Valenciana - ESF Total	1,064,450,298	146,007,347	13.72
Valenciana - Rural Development Total	1,224,000,000	254,442,125	20.79
Youth Employment - ES - ESF/YEI Total	37,104,052,057	8,593,378,558	23.16
Grand Total=64 programe regionale	250,586,509,070	51,161,404,003	20.42

Tabel nr. 3.7.4. Situatia **anuala** a platilor planificate si efectuate de UE in cadrul politicii de coeziune pentru Spania (2014-2020)

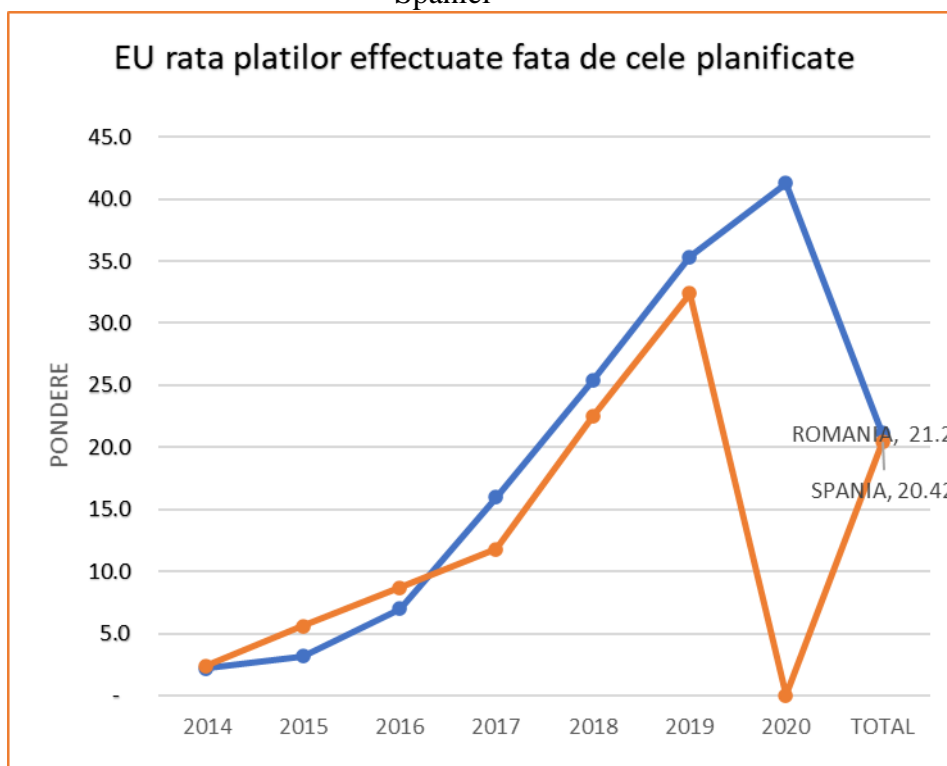
Fond european	Anul	Suma de plati planificate la nivel de EU -(euro)	Total plati efectuate –sume in euro	EU rata platilor efectuate fata de cele planificate
	2014 Total	5,688,236,994	137,263,568	2.4
	2015 Total	35,912,176,984	2,014,660,899	5.6
	2016 Total	35,912,176,984	3,124,182,250	8.7
	2017 Total	43,121,504,574	5,102,594,772	11.8
	2018 Total	43,237,629,666	9,762,557,727	22.5
	2019 Total	43,382,388,194	14,093,423,765	32.4
	2020 Total	43,332,395,674	16,926,721,021	39.1
	Grand Total	250,586,509,070	51,161,404,003	20.42

Sursa <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020-Finances/ESIF-2014-2020-EU-payments-daily-update-/gayr-92qh/data>

In concluzie, se observa ca, desi atat numarul de programe de dezvoltare regional implementate cat si valoarea in cifre absolute a fondurilor alocate in programelor de coeziune pentru Spania este mai mare, rata de efectuare a platilor in cadrul acestor programe este mai mare pentru Romania decat pentru Spania (21,2% fata de 20,4%), aspecte care sunt prezentate in graficul urmat.

Figura nr. 3.4. Situatia comparativa a ratei de realizare a platilor planificate in cadrul programelor de dezvoltare regional implementate in perioada 2014-2020, la nivelul Romaniei si Spaniei

	EU rata platilor efectuate fata de cele planificate	
AN	ROMANIA	SPANIA
2014	2.2	2.41
2015	3.2	5.61
2016	7.0	8.70
2017	16.0	11.80
2018	25.4	22.50
2019	35.4	32.40
2020	41.3	39,1
TOTAL	21.2	20.42

Sursa <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020-Finances/ESIF-2014-2020-EU-payments-daily-update-/gayr-92qh/data>

Concluzii si recomandari

In România, după anul aderării, s-a constatat o creștere a disparităților regionale. Regiunea București-Ilfov, fata de celelalte regiuni, are o dezvoltare care accentuează disparitățile în termeni de performanța economică. O problemă importantă a disparităților inter-regionale o reprezintă subdezvoltarea economică în regiunile de Nord-Est și de Sud, remarcandu-se o dezvoltare neechilibrată între vestul și estul țării. Factorii care au contribuit la majorarea decalajelor de dezvoltare între regiuni ar putea fi:

- - migrația forței de muncă din zonele slab dezvoltate către regiunile mai dezvoltate
- -diferențe de investiții în sănătate și educație
- -infrastructura rutieră și feroviară slab dezvoltată
- -în zonele rurale din regiunea Sud-Est se înregistrează o rată a somajului ridicată, activitățile principale fiind cele tradiționale
- -practicarea unei agriculturi de subzistență.

Si in Spania se inregistreaza decalaje de dezvoltare intre cele 17 regiuni, dar nivelul de trai reflectat in valoarea PIB-ului/locuitor este mai mare in oricare dintre aceste regiuni fata de Romania, exceptand Bucuresti-Ilfov si vestul tarii.

Desi PIB-ul măsoară nivelul de bunăstare economică, acesta nu ia în considerare elementele calitative, precum timpul liber, calitatea mediului, gradul de libertate sau dreptatea socială. Avand in vedere ca, acest indicator este și măsura valorică prin care UE își distribuie fondurile structurale în scopul reducerii disparităților regionale și creșterii coeziunii economice și sociale, prin acest studiu, **am analizat daca utilizarea acestui indicator este suficienta pentru o repartizare adecvata a fondurilor gestionate la nivel de UE.**

Din studiul empiric realizat, observam ca, in cifre absolute, fondurile alocate de UE pentru Spania, sunt mai mari decat pentru Romania. Din analiza corelativa a platilor efectuate fata de platile planificate intr-un numar de 64 de programe de dezvoltare regionala implementate in Spania, aferente perioadei 2014-2020, constatam ca, in Romania desi s-au derulat numai 10 programe, rata de absorbtie a fondurilor, este insa mai mare decat cea realizata de Spania (21,2 % fata de 20,42%).

Astfel Spania desi are un nivel de trai mai ridicat fata de Romania, conform acestei proceduri, a beneficiat de alocarea de fonduri structurale in cadrul politicii de coeziune, intr-un numar de programe mult mai mare (64 fata de 10). Acest fapt, scoate in evidenta necesitatea adoptarii unei politici de repartizare a fondurilor europene pe un sistem multicriterial, o corelare a mai multor indicatori prioritatea fiind diminuarea disparitatilor intre regiunile diferitelor tari, mai ales la nivel de infrastructura.

Diferitele tipuri de disparități se manifestă în asociere între ele și pe niveluri multiple-macroregiuni, regiuni de dezvoltare, subregiuni de dezvoltare, microregiuni. Politicile de dezvoltare regională pentru a fi eficiente trebuie să aibă în vedere tot acest sistem de inegalități în dezvoltarea spațială și să opereze prin sisteme instituționale diferențiate și ordonări teritoriale adecvate.

Noi consideram ca, definirea coerentă a unui plan de dezvoltare economică se întemeiază pe identificarea și analiza aprofundată a caracteristicilor teritoriale, inclusiv a nevoilor și potențialului de dezvoltare specifice unei regiuni, ținând totodată seama de oportunitățile și amenințările generate de factorii exogeni. Pornind de la analiza nevoilor regionale, corelate cu potențialul și premisele de dezvoltare, și luând în considerare direcțiile de orientare strategică europeană, se poate concluziona că viziunea de dezvoltare a UE trebuie să asigure crearea unui mediu economic inovator, dinamic, competitiv și durabil **intre toate statele membre.**

În contextul în care economiile statelor europene trec printr-o serie de modificări structurale, cu schimbări importante în economia regiunilor, este relevant să existe o radiografiere a mediului economic și a evoluției dezvoltării acestuia, pentru a putea fi stabilite direcții solide de acțiune și pentru a putea interveni integrat în sectoarele în care există cea mai ridicată nevoie.

Acest aspect este cu atât mai relevant cu cât în ultimii ani au fost sprijinite domenii diverse de activitate, prin implementarea unor măsuri și proiecte finanțate din diverse surse europene și naționale, fiind necesară corelarea și integrarea sectoarelor la nivelul cărora se intervine, pentru a se asigura crearea unui impact mai puternic și sustenabil la nivel regional.

În vederea diminuării discrepanțelor regionale, recomandăm **o creștere a implicării active a autorităților** publice în dezvoltarea județelor și a regiunilor, **reducerea birocrăției**, creșterea investițiilor naționale, creșterea calității învățământului și încurajarea dezvoltării afacerilor private.

Numai în aceste condiții s-ar putea obține rezultate pozitive constând în crearea de locuri de muncă și dezvoltarea antreprenoriatului, creșterea veniturilor populației (salarii și pensii), și în mod implicit, **o necesară creștere a calității vieții pe întreg teritoriul comunitar**.

Bibliografie

1. Alexander W., Ute Ar., *Regionalisierungstendenzen in europaischen Staaten*, Bertelsmann, 2006, p.47
2. Constantin D., *Introducere în teoria și practica dezvoltării regionale*, Editura Economica, București, 2000, pg. 23
3. Gerard M., *La régionalisation en Europe*, Parlement Européen, Luxembourg, p.17-34
4. Ioan A., *Tratat de administrație publică*, editura Universul Juridic, București, 2008, pg. 370
5. Moreno A., *The Federalization of Spain*, Frank Cass: Londra, 2001, p.44-45
6. Onofrei M., *Decizia în administrația publică*, suport de curs, Iași, 2009/2010, pg. 18
7. Pop C., Pop V., *Management și dezvoltare*, editura Tipo Moldova, Iași, 2007, pg. 277-278
8. Rokkan, D. Urwin, *The Politics of Territorial Identity: Studies in European Regionalism*, SAGE Publications, Londra, p. 20
9. Rumford C., *Rethinking European Spaces: Territory, Borders, Governance*, Comparative European Politics nr.4, 2006, p. 127-140
10. Schrijver F.J., *Regionalism after Regionalisation- Spain, France and the United Kingdom*, Universitat dan Amsterdam, Amsterdam, 2006, p.171
11. AER (2010b) *The state of regionalism in Europe*. An AER Report. Part II: *What do regions look like in Europe? An overview for the 47 member states of the Council of Europe*, Strasbourg, 2010.
12. Document de poziție al României Capitolul 21-Politica Regională și Coordonarea Instrumentelor Structurale- <http://www.clr.ro/menu1/Capitole%20negociere/CAP21-DP.pdf>
13. http://www.reg-dev.org.md/Regionalisation_rom.pdf
14. www.inse.ro
15. www.ine.es
16. www.eurostat.eu, <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020-Finances/ESIF-2014-2020-EU-payments>.

INSPECȚIA FISCALĂ LA CONTRIBUABILUL NEI GUARD SRL

Carmen Livia MOROȘANU
Facultatea de Științe Economice
Master Contabilitate Audit și Consultanță

Coordonator științific:
Prof.univ.dr. Emilia VASILE

Abstract: *În actualul context al economiei naționale atragerea resurselor financiare la bugetul general consolidat al statului reprezintă o condiție esențială pentru bunul mers al acesteia.*

O problemă importantă a politicii fiscale rămâne colectarea veniturilor statului. În acest sens sunt de semnalat trei aspecte majore: aplicarea legii, eficiență și costurile ei. Cu toate modificările și îmbunătățirile aduse în timp Codului Fiscal și Codului de Procedură Fiscală, colectarea veniturilor statului este încă nesatisfăcătoare, costul colectării este în multe cazuri mai ridicat față de venitul realizat iar voluntariatul în declararea și plata taxelor și impozitelor este încă redus.

ANAF stabilește ca obiective strategice combaterea evaziunii fiscale și creșterea conformării voluntare. Un rol important în realizarea acestor obiective îl are controlul fiscal. Astfel, prin intermediul unui control fiscal efectuat într-un mod corect și imparțial, concentrat asupra riscurilor fiscale majore se pot atinge cele două obiective strategice enunțate anterior, respectiv combaterea evaziunii fiscale și creșterea conformării voluntare fapt care duce implicit la atragerea resurselor financiare ale bugetului general consolidat.

În vederea reliefării rolului și importanței controlului fiscal am pornit de la o analiză a sistemului și mecanismului fiscal actual al României. De asemenea, am realizat o inventariere a obiectului, formelor și metodelor de inspecție fiscală.

STUDIU DE CAZ INSPECȚIE FISCALĂ LA CONTRIBUABILUL NEI GUARD SRL

Badea Vasile și Nica Ana, inspectori în cadrul Administrației Finanțelor Publice București au fost delegați pentru efectuarea inspecției fiscale la contribuabilul **NEI GUARD SRL** cu domiciliul fiscal în București strada Ghiozdanului, nr.6A, fiind emis Avizul de inspecție fiscală nr. F-CL 100/04.03.2020, având dată de începere a inspecției fiscale 21.03.2020.

Inspectorii întocmesc și semnează declarația de independență privind incompatibilități în legătură cu contribuabilul verificat, prin care atestă că nu au avut relații de afaceri, financiare, de afiliere, nu au ținut contabilitatea, nu au un interes financiar cu contribuabilul verificat.

În vederea pregătirii acțiunii de inspecție fiscală cei doi inspectori au procedat la:

- analiza dosarului fiscal al contribuabilului în vederea identificării: respectării de către contribuabil a prevederilor legale privind depunerea declarațiilor fiscale prevăzute de lege, modului de întocmire și depunere a raportarilor financiare, verificării modului de îndeplinire a dispozițiilor trasate de organul de inspecție fiscală urmare a ultimei inspecții fiscale (în situația în care contribuabilul a fost verificat anterior, la analiza comportamentului fiscal al contribuabilului).

- interogarea bazei de date a ANAF
- solicitarea Serviciului de informații fiscale de informații cu privire la tranzacțiile intracomunitare declarate de contribuabil în corelație cu cele declarate de partenerii intracomunitari

- identificarea neconcordanțelor apărute în urma centralizării declarațiilor informative privind livrările și prestările efectuate pe teritoriul României depuse de contribuabilul **NEI GUARD SRL** în corespondență cu cele depuse de partenerii de afaceri

Informațiile culese au fost centralizate în dosarul acțiunii de inspecție fiscală care va face parte din dosarul inspecției fiscale.

În acest sens, la dosarul în cauză inspectorii au anexat :

- Fișa pe plătitor a contribuabililor
- Fișa analizei dosarului fiscal al contribuabilului
- Centralizarea declarațiilor informative depuse de contribuabil și parteneri
- Raport privind informațiile primite referitoare la tranzacții intracomunitare declarate de contribuabilul verificat în corelație cu partenerii intracomunitari.

La începerea acțiunii de inspecție fiscală se emite ordinul de serviciu.

După cum am menționat anterior, data începerii inspecției fiscale este data înscrierii în Registrul unic de control. Pe parcursul desfășurării inspecției fiscale administratorul a fost informat despre aspectele constatate de organele de inspecție fiscală.

Data încheierii inspecției fiscale este data programată pentru discuția finală cu contribuabilul, în acest sens inspectorii transmite contribuabilului proiectul de raport de inspecție fiscală, în format electronic sau pe suport hârtie, acordându-i acestuia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere privind constatările și consecințele lor fiscale.

Administratorul societății a avut dreptul să își prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările organului de inspecție fiscală, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data încheierii inspecției fiscale

Rezultatul inspecției fiscale a fost consemnat, în scris, într-un raport de inspecție fiscală care a stat la baza emiterii actului administrativ fiscal care reprezintă **titlu de creanță**, respectiv a deciziei de impunere, pentru diferențe în plus sau în minus de obligații fiscale principale aferente diferențelor de baze de impozitare;

RAPORT DE INSPECȚIE FISCALĂ

Capitolul I - Date despre inspecția fiscală

1. Organele de inspecție fiscală:

Badea Vasile , INSPECTOR, legitimație 3298, Administrația Finanțelor Publice Bucuresti si

Nica Ana, INSPECTOR legitimație 4401, Administrația Finanțelor Publice Bucuresti

2. Delegare de competență: Nu e cazul.

3. Temeiul juridic: Titlul VI, Capitolul I din Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură Fiscală, cu modificările și completările ulterioare

4. Avizul de inspecție fiscală/Decizia de reverificare:

Aviz Inspecție Fiscală 100/04.03.2020

5. Amânarea începerii inspecției fiscale: Nr. acord: 970 Data acord: 21.04.2020

6. Obligațiile fiscale și perioadele care fac obiectul inspecției fiscale:

Impozit pe profit 01/01/2015 – 31/12/2019

Taxa pe valoarea adăugată 01/01/2015 – 31/12/2019

Impozit pe veniturile din 01/01/2015 – 31/12/2019

dividende distribuite persoanelor fizice

7. Începerea inspecției fiscale: 21/04/2020.

8. Perioada desfășurării inspecției fiscale: de la data: 21/04/2020 până la data 11/05/2020

9. Locul desfășurării inspecției fiscale:

Sediul NEI GUARD S.R.L din Bucuresti strada Ghiozdanului, nr. 6A,

10. Perioadele de suspendare: inspecția nu a fost suspendată

11. Mod de îndeplinire a dispozițiilor stabilite la ultimul act de control:

Ultimul act de control este R.I.F. nr.1773/28.02.2015. Contribuabilul a dus la îndeplinire măsurile dispuse prin Dispoziția de măsuri nr.1331/30.02.2015.

12. Metode de control utilizate: Verificare prin sondaj

Capitolul II - Date despre contribuabil / plătitorul supus inspecției fiscale

1. Datele de identificare ale contribuabilului / plătitorului:

CIF: 19501312

Denumire: **NEI GUARD SRL**

Domiciliu fiscal: Bucuresti strada Ghiozdanului, nr. 6A,

Denumire CAEN: Activitati de protectie si garda

Cod: 8010

Înregistrat la ONRC: J40/2519/2006

Capital social: 10000 lei

Categoria de contribuabil: mijlociu

Forma de proprietate: PROPR.PRIVATĂ-CAPITAL PRIVAT AUTOHTON

Forma juridică: SOCIETATE COMERCIALĂ CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ

Acționari/asociați:

CNP/CIF Denumire Calitate persoana 166***** NEICU MIHAI, ASOCIAT

UNIC

Evoluție capital social: Nu au fost făcute modificări cu privire la capitalul social.

3. Alte informații referitoare la acționari/asociați:

Nu au fost făcute modificari în perioada verificată cu privire la acționaritul societății.

4. Lista conturilor bancare:

Banca Cont IBAN

RAIFFEISENBANK (ROMÂNIA) SA RO22RZBR0000060088180221

BANCA COMERCIALA ROMANA SA RO09RNCB0482123435980001

5. Evoluția cifrei de afaceri și a rezultatului exercițiului financiar:

an 2015	cifra de afaceri	13.555.104	profit net	46.057
an 2016	cifra de afaceri	21.598.067	profit net	135.374
an 2017	cifra de afaceri	33.576.037	profit net	539.587
an 2018	cifra de afaceri	36.337.222	profit net	153.286
an 2019	cifra de afaceri	45.747.622	profit net	404.117

6. Evidența documentelor/formularelor utilizate:

În conformitate cu prevederile alin.(1) din Normele de aplicare a OMFP 2226/2006 privind regimul intern de numerotare al facturii, pentru anii 2015-2019 au fost emise Decizii interne prin care Costea Ionelia și Costea Ion au fost desemnați persoane cu atribuții privind alocarea și gestionarea numerelor aferente facturilor emise de **NEI GUARD SRL**

7. Prezentarea subunităților contribuabilului/plătitorului:

Societatea are declarate 25 sedii secundare/puncte de lucru.

8. Persoana care asigură administrarea activității contribuabilului:

PF, CNP/CIF : 183*****, NEICU EDUARD, data împuternicire : 15.11.2013

9. Persoana care raspunde de conducerea contabilitatii: STANCU VIORICA,

CNP/CIF 268*****, funcție contabil angajat al societății.

10. Persoana desemnată să reprezinte contribuabilul pe durata inspecției fiscale: ,

CNP : 183*****, NEICU EDUARD, funcție administrator.

11. Prezentarea relațiilor de afiliere: Contribuabilul nu are tranzacții cu părți afiliate definite conform art.7, pct.21 din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul III - Constatări fiscale

1. Informații despre obligația fiscală

1 Obligație fiscală principală-Impozit pe profit

Perioada verificată 01/01/2015 – 31/12/2019

Baza impozabilă stabilită suplimentar 780.668

Impozit stabilit suplimentar 124.907

Metoda de control utilizata: Verificare prin sondaj

Constatări fiscale: Controlul modului de constituire și virare al impozitului pe profit s-a efectuat în baza Legii nr.571/2003 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, H.G.nr. 44/2004 privind Normele de aplicare a Legii nr. 571/2003 cu modificările și completările ulterioare. Inspekția fiscală s-a efectuat în baza Avizului de inspekție fiscală F-CL 100/04.03.2020 având ca dată de începere 21.03.2020.

Înainte de data începerii inspekției fiscale administratorul societății NEI GUARD SRL a solicitat amânarea acesteia, în baza art.122, alin.(5) din Legea nr.207/2015 privind Codul de procedură fiscală.

Prin Decizia nr. 960/24.03.2020 s-a aprobat amânarea datei de începere a inspekției fiscale, aceasta fiind reprogramată în data de 21.04.2020

Perioada supusă inspekției fiscale: 01.01.2015 -31.12.2019

Facilități-fiscale:

În perioada supusă inspekției fiscale societatea nu a beneficiat de facilități fiscale.

Obiective avute în vedere:

În desfășurarea inspekției fiscale s-a avut în vedere următoarele obiective:

- verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, a concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă și fiscală a contribuabilului;
- verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor în legătură cu stabilirea bazei de impozitare și respectiv a obligațiilor fiscale aferente de către contribuabil ;
- verificarea respectării prevederilor legislației fiscale și contabile ;
- analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse și, după caz, a descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legislației fiscale;
- verificarea existenței contractelor și modul lor de derulare, în vederea determinării operațiunilor impozabile realizate de contribuabil care sunt semnificative și relevante pentru stabilirea bazei de impozitare;
- verificarea înregistrării elementelor de natura veniturilor sau asimilate acestora, aferente activității desfășurate ;
- verificarea respectării normelor specifice de întocmire și utilizare a documentelor financiar contabile, a regimului intern de numerotare a formularelor financiar contabile, cu menționarea existenței seriei și plajei de numere aprobată de conducerea contribuabilului și data începerii utilizării acestora, precum și evidența documentelor cu regim special (marcajele cu regim special, respectiv timbre și banderole), dacă este cazul.
- verificarea altor aspecte relevante pentru impozitare, dacă prezintă interes pentru aplicarea legislației fiscale și contabile.

Potrivit informațiilor din baza de date ANAF, NEI GUARD SRL este :

- înregistrată în data de 19.01.2006;

- plătitor de TVA de la data de 12.12.2006;
- operator intra comunitar de la 16.02.2015;
- perioada fiscală pentru impozitul pe profit este trimestrul începând cu 01.01.2006;
- perioada fiscală pentru TVA este luna calendaristică din 01.01.2010

Potrivit Fișei sintetice totale editată la data de 21.04.2020 pentru contribuabilul NEI GUARD SRL, declarațiile privind obligațiile de plata la bugetul de stat (cod 100) precum și declarațiile privind impozitul pe profit (cod 101), au fost depuse și nu s-au constatat diferențe între evidența fiscală și cea contabilă.

NEI GUARD SRL are ca obiect principal de activitate “Activitati de protectie si garda” și nu are activitati secundare. În perioada verificată au fost înregistrate venituri obținute din servicii de paza, servicii de monitorizare și intervenție, servicii de instalare sisteme tehnice de alarmare la efracție. Societatea își desfășoară activitatea la terți, având declarate 25 puncte de lucru/sedii secundare. Cheltuielile înregistrate de societate privesc în principal activitatea desfășurată-salarii, subcontractorii servicii monitorizare și intervenție, echipamente tehnice, cheltuieli cu combustibil, piese și reparații pentru mașini, transport agenți, asigurări, etc.

Organul de inspecție fiscală a verificat modul de determinare a profitului brut impozabil, având în vedere caracterul deductibil sau nedeductibil al cheltuielilor, modul de înregistrare a veniturilor și cheltuielilor aferente activității desfășurate.

Pentru constatarea exactității și realității sumelor înscrise în balanțele de verificare au fost verificate notele contabile, facturi și alte documente primare pe baza cărora s-au stabilit aceste sume. Documentele fost analizate, prin sondaj, astfel:

- an 2015 lunile martie, iunie, septembrie și decembrie
- an 2016 lunile februarie, mai, iulie și decembrie
- an 2017 lunile ianuarie, aprilie, septembrie și noiembrie
- an 2018 lunile februarie, mai, iulie și noiembrie
- an 2019 lunile ianuarie, aprilie, august și octombrie

De asemenea s-a verificat actul constitutiv al societății din care rezultă că operațiunile desfășurate de contribuabil se încadrează în obiectul de activitate. La determinarea bazei de impozitare, organul de control a avut în vedere realitatea declarațiilor fiscale în corelație cu datele înscrise în balanțele de verificare, registrele societății și documentele primare.

Anul 2015

Urmare analizării documentelor puse la dispoziție de societate, a raportărilor efectuate, situația impozitului pe profit pentru anul 2015 se prezintă astfel:

- Venituri din exploatare 13.613.236 lei;
- Cheltuieli din exploatare 13.491.674 lei;
- Profit exploatare .....121.562 lei;
- Venituri financiare.. 21.194 lei;
- Cheltuieli financiare 96.699 lei;
- Profit financiar... (-)75.505 lei;
- Profit contabil ..... 46.057 lei;
- Cheltuieli nedeductibile 659.308 lei;
- Profit fiscal ..... 705.365 lei;
- Profit impozabil.... 705.365 lei;
- Impozit pe profit constituit 12.858 lei;
- Credit fiscal ..... 22.571 lei;
- Impozit pe profit datorat 90.287 lei;
- Impozit pe profit declarat 90.287 lei;
- Impozit pe profit virat 90.287 lei;

Societatea a inclus in cadrul cheltuielilor de exploatare urmatoarele cheltuieli, ce au pondere mare in totalul cheltuielilor:

-Cheltuieli cu serviciile prestate de terti, cheltuieli aferente contractelor încheiate cu subcontractori, respective servicii de paza, protectie, monitorizare si intermediere. Nivelul acestor cheltuieli se datorează lipsei de personal la nivelul țării (alte județe excluzând zona București si Ilfov), contractele de pază și monitorizare încheiate de către SC NEI GUARD SRL fiind subcontractate către prestatori din alte zone ale țării.

-Cheltuieli cu salarizarea personalului angajat. Pentru anul 2015 societatea a avut un număr mediu de angajați de 441.

-Cheltuieli cu impozitele si contribuțiile datorate, urmare salariilor acordate;

-Cheltuieli cu materialele auxiliare, reprezentând contravaloare sisteme de paza, antiefracție, sisteme de monitorizare, achiziționate in vederea ducerii la îndeplinire a clauzelor contractuale din contractele încheiate cu clienții.

-Cheltuieli cu închirierea de sisteme de protecție si antiefracție;

S-a verificat respectarea prevederilor referitoare la calculul gradului de îndatorare, prevăzut la art.23 din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, constatandu-se ca in perioada verificata, societatea nu a contractat credite pe termen lung.

Cheltuielile considerate de societate ca fiind nedeductibile fiscal sunt formate din:

-Cheltuieli protocol peste limita legală admisă;

-Cheltuieli cu diurna peste limita legală admisă;

-Cheltuieli cu dobânzile, penalitățile de întârziere si amenzile;

-Cheltuielile cu sponsorizările peste limita legală;

-Cheltuielile cu impozitul pe profit

Situația sintetică a profitului impozabil și a impozitului pe profit este prezentată în anexă.

Menționez că, pentru impozitul pe profit declarat de societate și nevirat in termen organele de inspecție fiscal nu au calculate accesorii, acestea fiind calculate și evidențiate în fișa sintetică pe plătitor a societății.

Societatea în anul 2015 a acordat sponsorizări, în baza contractelor de sponsorizare încheiate cu Liceul Teoretic Mark Twain International School conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea.

La calculul impozitului pe profit datorat, societatea a aplicat prevederile art. 31, alin. (4), Titlul II, din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, calculând un credit fiscal in suma de 22.571 lei. În conformitate cu prevederile art.34, alin.(10) din Codul Fiscal in vigoare, cu modificările și completările ulterioare, societatea avea obligația “plătii pentru ultimul trimestru o sumă egală cu impozitul calculat și evidențiat pentru trimestrul III al aceluiași an fiscal, urmând ca plata finală a impozitului pe profit pentru anul fiscal să se facă până la termenul de depunere a declarației privind impozitul pe profit”

Intrucât în trim III 2015 societatea a înregistrat pierdere, aceasta nu avea obligația achitării pentru Trim IV o sumă egală cu impozitul calculate și declarat la trim III.

Anul 2016

Urmare a analizării documentelor puse la dispoziție de societate, a raportărilor efectuate, situația impozitului pe profit pentru anul 2016 se prezintă astfel:

-Venituri din exploatare.21.693.245 lei;

-Cheltuieli din exploatare 21.498.646 lei;

-Profit exploatare 194.599lei;

-Venituri financiare..... 56.166lei;

-Cheltuieli financiare 115.391lei;

- Profit financiar..... (-)59.225lei;
- Profit contabil 135.374lei;
- Cheltuieli nedeductibile 218.472 lei;
- Profit fiscal 353.846lei;
- Profit impozabil 353.846lei;
- Impozit pe profit constituit 56.615lei;
- Credit fiscal 11.323lei;
- Impozit pe profit datorat 45.292lei;
- Impozit pe profit declarat 45.292 lei;
- Impozit pe profit virat 45.292 lei;

Societatea a inclus în cadrul cheltuielilor de exploatare următoarele cheltuieli, ce au pondere mare în totalul cheltuielilor:

-Cheltuieli cu serviciile prestate de terți, cheltuieli aferente contractelor încheiate cu subcontractori, respectiv servicii de pază, proiecție, monitorizare și intermediere. Nivelul acestor cheltuieli se datorează lipsei de personal la nivelul țării (alte județe excluzând zona București și Ilfov), contractele de pază și monitorizare încheiate de către SC NEI GUARD SRL fiind subcontractate către prestatori din alte zone ale țării.

-Cheltuieli cu salarizarea personalului angajat pentru anul 2016 societatea a avut un număr mediu de angajați de 769.

-Cheltuieli cu impozitele și contribuțiile datorate, urmare salariilor acordate;

-Cheltuieli cu materialele auxiliare, reprezentând contravaloare sisteme de pază, antiefracție, sisteme de monitorizare, achiziționate în vederea ducerii la îndeplinire a clauzelor contractuale din contractele încheiate cu clienții.

S-a verificat respectarea prevederilor referitoare la calculul gradului de îndatorare, prevăzut la art.23 din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, constatându-se că în perioada verificată, societatea nu a contractat credite pe termen lung.

Cheltuielile considerate de societate ca fiind nedeductibile fiscal sunt formate din:

- Cheltuieli protocol peste limita legală admisă;
- Cheltuieli cu diurna peste limita legală admisă;
- Cheltuieli cu dobânzile, penalitățile de întârziere și amenzile;
- Cheltuielile cu sponsorizările peste limita legală;
- Cheltuielile cu impozitul pe profit

Situația sintetică a profitului impozabil și a impozitului pe profit este prezentată în anexă.

Menționez că, pentru impozitul pe profit declarat de societate și nevirat în termen organele de inspecție fiscală nu au calculat accesorii, acestea fiind calculate și evidențiate în fișa sintetică pe plătitor a societății. Societatea în anul 2016 a acordat sponsorizări, în baza contractelor de sponsorizare încheiate cu Liceul Teoretic Mark Twain International School conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea. La calculul impozitului pe profit datorat, societatea a aplicat prevederile art. 31, alin. (4), Titlul II, din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, calculând un credit fiscal în suma de 11.323 lei.

Anul 2017

Urmare analizării documentelor puse la dispoziție de societate, a raportărilor efectuate, situația impozitului pe profit pentru anul 2017 se prezintă astfel:

- Venituri din exploatare 33.646.873 lei;
- Cheltuieli din exploatare 33.116.545 lei;
- Profit exploatare ..... 530.328 lei;
- Venituri financiare ..... 205.396 lei;

- Cheltuieli financiare ..196.137 lei;
- Profit financiar.....9.259 lei;
- Profit contabil..... 539.587 lei;
- Cheltuieli nedeductibile166.884 lei;
- Profit fiscal..... 706.471 lei;
- Profit impozabil..... 706.471 lei;
- Impozit pe profit constituit113.035 lei;
- Credit fiscal... ..... 22.607 lei;
- Impozit pe profit datorat90.428 lei;
- Impozit pe profit declarat90.428 lei;
- Impozit pe profit virat...90.428 lei;

Societatea a inclus în cadrul cheltuielilor de exploatare următoarele cheltuieli, ce au pondere mare în totalul cheltuielilor:

-Cheltuieli cu serviciile prestate de terti, cheltuieli aferente contractelor încheiate cu subcontractori, respective servicii de paza, proiectie, monitorizare si intermediere. Nivelul acestor cheltuieli se datoreaza lipsei de personal la nivelul tarii (alte județe excluzând zona București si Ilfov), contractele de paza si monitorizare încheiate de către SC NEI GUARD SRL fiind subcontractate către prestatori din alte zone ale țării.

-Cheltuieli cu salarizarea personalului angajat. Pentru anul 2017 societatea a avut un număr mediu de angajați de 963.

-Cheltuieli cu impozitele si contribuțiile datorate, urmare salariilor acordate;

-Cheltuieli cu materialele auxiliare, reprezentând contravaloare sisteme de paza, antifiractie, sisteme de monitorizare, achiziționate în vederea ducerii la îndeplinire a clauzelor contractuale din contractele încheiate cu clienții.

-Cheltuieli cu Închirierea de sisteme de protecție si antifiractie;

S-a verificat respectarea prevederilor referitoare la calculul gradului de îndatorare, prevăzut la art.23 din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal cu modificările si completările ulterioare, constatandu-se ca în perioada verificata, societatea nu a contractat credite pe termen lung.

Cheltuielile considerate de societate ca fiind nedeductibile fiscal sunt formate din:

- Cheltuieli protocol peste limita legală admisă;
- Cheltuielile cu carburanții peste limita admisă;
- Cheltuieli cu diurna peste limita legală admisă;
- Cheltuieli cu pierderile din creanțe a debitorilor diverși pentru care nu exista o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;
- Cheltuielile cu sponsorizările peste limita legală;
- Cheltuieli cu dobânzile, penalitățile de întârziere și amenzile;
- Cheltuielile cu impozitul pe profit.

Societatea în anul 2017 a acordat sponsorizări, în baza contractelor de sponsorizare încheiate cu Liceul Teoretic Mark Twain International School conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea. La calculul impozitului pe profit datorat, societatea a aplicat prevederile art. 31, alin. (4), Titlul II, din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, calculând un credit fiscal în sumă de 22.607 lei. Situația sintetică a profitului impozabil si a impozitului pe profit este prezentata în anexa.

Menționez că, pentru impozitul pe profit declarat de societate și nevirat în termen, organele de inspecție fiscală nu au calculat accesorii, acestea fiind calculate și evidențiate în fișa sintetică pe plătitor a societății.

Anul 2018

Urmare analizării documentelor puse la dispoziție de societate, a raportărilor efectuate, situația impozitului pe profit pentru anul 2018 se prezintă astfel:

- Venituri din exploatare 36.373.152 lei;
- Cheltuieli din exploatare 36.102.081 lei;
- Profit exploatare ..... 271.071 lei;
- Venituri financiare.....141.855lei;
- Cheltuieli financiare. ....259.640 lei;
- Profit financiar.....(-)117.785 lei;
- Profit contabil.....153.286 lei;
- Cheltuieli nedeductibile.....1.106 lei;
- Profit fiscal .....264.392 lei;
- Profit impozabil .....364,392 lei;
- Impozit pe profit constituit 42,303lei;
- Credit fiscal .....8.461 lei;
- Impozit pe profit datorat ....33.842 lei;
- Impozit pe profit declarat ..33.842 lei;
- Impozit pe profit virat..... 33.842 lei;

Societatea a inclus în cadrul cheltuielilor de exploatare următoarele cheltuieli, ce au pondere mare în totalul cheltuielilor:

-Cheltuieli cu salarizarea personalului angajat. Pentru anul 2018 societatea a avut un număr mediu de angajați de 1608.

-Cheltuieli cu serviciile prestate de terți, cheltuieli aferente contractelor încheiate cu subcontractori, respective servicii de paza, protecție, monitorizare și intermediere. Nivelul acestor cheltuieli se datorează lipsei de personal la nivelul țării (alte județe excluzând zona București și Ilfov), contractele de paza și monitorizare încheiate de către SC NEI GUARD SRL fiind subcontractate către prestatori din alte zone ale țării.

-Cheltuieli cu impozitele și contribuțiile datorate, urmare salariilor acordate;

-Cheltuieli cu materialele auxiliare, reprezentând contravaloare sisteme de pază, antiefracție, sisteme de monitorizare, achiziționate în vederea ducerii la îndeplinire a clauzelor contractuale din contractele încheiate cu clienții.

-Cheltuieli cu închirierea de sisteme de protecție și antiefracție;

S-a verificat respectarea prevederilor referitoare la calculul gradului de îndatorare, prevăzut la art.23 din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, constatându-se că în perioada verificată, societatea nu a contractat credite pe termen lung.

Cheltuielile considerate de societate ca fiind nedeductibile fiscal sunt formate din:

- Cheltuieli protocol peste limita legală admisă;
- Cheltuielile cu carburanții peste limita admisă;
- Cheltuieli cu primele de asigurare nedeductibile;
- Cheltuieli cu diurna peste limita legală admisă;
- Cheltuielile cu sponsorizările peste limita legală;
- Cheltuieli cu pierderile din creanțe a debitorilor diverși pentru care nu există o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;
- Cheltuieli cu dobânzile, penalitățile de întârziere și amenzile;
- Cheltuielile cu impozitul pe profit.

Societatea în anul 2018 a acordat sponsorizări, în baza contractelor de sponsorizare încheiate cu Liceul Teoretic Mark Twain International School conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea. La calculul impozitului pe profit datorat, societatea a aplicat prevederile art. 31,

alin. (4), Titlul H, din Legea S71/2003 privind Codul Fiscal, calculând un credit fiscal în suma de 8.461 lei. Situația sintetică a profitului impozabil și a impozitului pe profit este prezentată în anexă.

Menționez că, pentru impozitul pe profit declarat de societate și nevirat la termen, organele de inspecție fiscală nu au calculat accesorii, acestea fiind calculate și evidențiate în fișa sintetică pe plătitor a societății.

Anul 2019

Urmare analizei documentelor puse la dispoziție de societate, a raportărilor efectuate, situația impozitului pe profit pentru anul 2019 se prezintă astfel:

- Venituri din exploatare.....49.980.923 lei;
- Cheltuieli din exploatare..... 49.406.301 lei;
- Profit exploatare.....574.622 lei;
- Venituri financiare.....110.827 lei;
- Cheltuieli financiare .....235.834 lei;
- Profit financiar.....(-)125.007 lei;
- Profit contabil.....460.568 lei;
- Cheltuieli nedeductibile.....437.178 lei;
- Profit fiscal.....897.746 lei;
- Rezerve legale.....25.786 lei;
- Profit impozabil.....871.960 lei;
- Impozit pe profit constituit.....139.514 lei;
- Credit fiscal.....27.903 lei;
- Impozit pe profit datorat.....111.611 lei;
- Impozit pe profit declarat.....111.611 lei;
- Impozit pe profit virat.....111.611 lei;

Societatea a inclus în cadrul cheltuielilor de exploatare următoarele cheltuieli, ce au pondere mare în totalul cheltuielilor:

-Cheltuieli cu salarizarea personalului angajat pentru anul 2019 societatea a avut un număr mediu de angajați de 1832.

-Cheltuieli cu serviciile prestate de terti, cheltuieli aferente contractelor încheiate cu subcontractori, respective servicii de paza, proiectie, monitorizare și intermediere. Nivelul acestor cheltuieli se datorează lipsei de personal la nivelul țării (alte județe excluzând zona București și Ilfov), contractele de paza și monitorizare încheiate de către SC NEI GUARD SRL fiind subcontractate către prestatori din alte zone ale țării.

-Cheltuieli cu impozitele și contribuțiile datorate, urmare salariilor acordate;

-Cheltuieli cu materialele auxiliare, reprezentând contravaloare sisteme de paza, antiefracție, sisteme de monitorizare, achiziționate în vederea ducerii la îndeplinire a clauzelor contractuale din contractele încheiate cu clienții.

-Cheltuieli cu închirierea de sisteme de protecție și antiefracție;

S-a verificat respectarea prevederilor referitoare la calculul gradului de îndatorare, prevăzut la art.23 din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, constatându-se că în perioada verificată, societatea nu a contractat credite pe termen lung.

Cheltuielile considerate de societate ca fiind nedeductibile fiscal sunt formate din:

- Cheltuieli protocol peste limita legală admisă;
- Cheltuielile cu carburanții peste limită admisă;
- Cheltuieli cu primele de asigurare nedeductibile;
- Cheltuieli cu diurna peste limita legală admisă;

- Cheltuieli cu pierderile din creanțe a debitorilor diverși pentru care nu există o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;
- Cheltuieli cu dobânzile, penalitățile de întârziere și amenzile;
- Cheltuielile cu sponsorizările peste limita legală;
- Cheltuiala cu impozitul pe profit.

Societatea în anul 2019 a acordat sponsorizări, în baza contractelor de sponsorizare încheiate cu Liceul Teoretic Mark Twain International School conform Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea. La calculul impozitului pe profit datorat, societatea a aplicat prevederile art 31, alin. (4), Titlul II, din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, calculând un credit fiscal în suma de 27.903 lei. Situația sintetică a profitului impozabil și a impozitului pe profit este prezentată în anexă.

Menționez că, pentru impozitul pe profit declarat de societate și nevirat în termen organele de inspecție fiscală nu au calculat accesorii, acestea fiind calculate și evidențiate în fișa sintetică pe plătitor a societății.

Din verificarea modului de determinare a profitului impozabil a rezultat ca au fost incluse în mod nejustificat drept cheltuieli deductibile următoarele sume:

-243.600 lei - cheltuieli aferente anului 2015 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloare facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. MARI EXPORT SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2015 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit-r), sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art. 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor activi/reactivați conform art. 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 243.600 lei aferente relațiilor cu SC MARI EXPORT SRL în anul 2015.

-113.400 lei - cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloare facturilor emise către S.C. NEI GUARD S R L. de către S.C. MARI EXPORT SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2015 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art 21, alin (4)lit.r), sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 113.400 lei aferente relațiilor cu SC MARI EXPORT SRL în anul 2016

-3.142 lei - cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD, de către S.C.

MOBEXPERT BANEASA SRL (fact.50286/20,05.2016) și de către Metro Cash & Carry România (fact.0020591/31.05.2016).

Întrucât, pentru aceste cheltuieli societatea nu a putut demonstra necesitatea efectuării lor, coroborat cu prevederile art.21, alin.(1) din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, “pentru determinarea profitului impozabil sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în sumă de 3.142 lei.

-91.725 lei - cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. ASTRAL NEW SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2016 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art. 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 91.725 lei aferente relațiilor cu SC ASTRAL NEW SRL în anul 2016.

-47.984 lei - cheltuieli aferente anului 2017 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. VITA QCKSIO SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 30.05.2017 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art. 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 47.984 lei aferente relațiilor cu SC VITA QCKSIO SRL în anul 2017.

-278.226 lei - cheltuieli aferente anului 2018 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. BIOVROS SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 25.10.2017 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art. 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor

inactivi/reactivați conform art 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective", organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 278.226 lei aferente relațiilor cu SC BIOVROS SRL în anul 2018.

•2.590 lei - cheltuieli aferente anului 2018 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloare factura emisă către S.C. NEI GUARD S RL. de către S.C. Louis Vuitton Romania SRL (fact55774/31.10.2018) întrucât, pentru aceste cheltuieli societatea nu a putut demonstra necesitatea efectuării lor, coroborat cu prevederile art.21, alin.(l) din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, "Pentru determinarea profitului impozabil sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare", organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 2.590 lei.

Modul de calcul și virare a impozitului pe profit este prezentat în anexa din care rezultă următoarea situație în perioada 01.01.2015 - 31.12.2019.

- Impozit pe profit - societate: 371.460 lei;
- Impozit pe profit - control: 496.367 lei;
- Diferența impozit pe profit conform control: 124.907 lei;

Motiv de fapt:

Din verificarea modului de determinare a profitului impozabil a rezultat că au fost incluse în mod nejustificat drept cheltuieli deductibile următoarele sume:

-243.600 lei - cheltuieli aferente anului 2015 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloare facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. MARI EXPORT SRL (conform fiselor de cont anexate) întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2015 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit-r), sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art. 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 243.600 lei aferente relațiilor cu SC MARI EXPORT SRL în anul 2015.

-113.400 lei — cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloare facturilor emise către S.C. NEI GUARD S R L. de către S.C. MARI EXPORT SRL (conform fiselor de cont anexate)

întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2015 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art 21, alin (4)lit.r), sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art 781 din Ordonanța Guvernului

nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 113.400 lei aferenta relațiilor cu SC MARI EXPORT SRL în anul 2016

-3.142 lei - cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD. de către S.C. MOBEXPERT BANEASA SRL (fact.50286/20,05.2016) și de către Metro Cash & Carry România (fact.0020591/31.05.2016).

Întrucât, pentru aceste cheltuieli societatea nu a putut demonstra necesitatea efectuării lor, coroborat cu prevederile art.21, alin.(1) din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, “Pentru determinarea profitului impozabil sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 3.142 lei.

-91.725 lei - cheltuieli aferente anului 2016 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. ASTRAL NEW SRL (conform fiselor de cont anexate)întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 11.06.2016 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art. 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 91.725 lei aferenta relațiilor cu SC ASTRAL NEW SRL în anul 2016.

-47.984 lei - cheltuieli aferente anului 2017 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. VITA QCKSIO SRL (conform fiselor de cont anexate)întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 30.05.2017 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat prin Legea nr. 571/2003, art 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală” coroborat cu art 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:”Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art. 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugată aferente achizițiilor respective”, organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 47.984 lei aferenta relațiilor cu SC VITA QCKSIO SRL în anul 2017.

-278.226 lei - cheltuieli aferente anului 2018 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea facturilor emise către S.C. NEI GUARD S.R.L. de către S.C. BIOVROS SRL (conform fiselor de cont anexate)întrucât acest contribuabil a fost declarat inactiv începând cu data de 25.10.2017 și în conformitate cu prevederile Codului Fiscal aprobat

prin Legea nr. 571/2003, art. 21, alin (4), lit.r) sunt cheltuieli nedeductibile „cheltuielile înregistrate în evidența contabilă, care au la bază un document emis de un contribuabil inactiv al cărui certificat de înregistrare fiscală a fost suspendat în baza ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală" coroborat cu art. 11, alin.(12) din același act normativ ce prevede:"(...) Beneficiarii care achiziționează bunuri și/sau servicii de la contribuabili persoane impozabile stabilite în România, după înscrierea acestora ca inactivi în Registrul contribuabililor inactivi/reactivați conform art 781 din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu beneficiază de dreptul de deducere a cheltuielilor și a taxei pe valoarea adăugate aferente achizițiilor respective", organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 278.226 lei aferente relațiilor cu SC BIOVROS SRL în anul 2018.

•2.590 lei - cheltuieli aferente anului 2018 înregistrate în contabilitate de societate reprezentând contravaloarea factura emisă către S.C. NEI GUARD S RL. de către S.C. Louis Vuitton Romania SRL (fact55774/31.10.2018) întrucât, pentru aceste cheltuieli societatea nu a putut demonstra necesitatea efectuării lor, coroborat cu prevederile art.21, alin.(1) din Legea 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, "Pentru determinarea profitului impozabil sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare", organele de inspecție fiscală nu au acordat drept de deducere pentru cheltuielile în suma de 2.590 lei.

Modul de calcul și virare a impozitului pe profit este prezentat în anexa din care rezultă următoarea situație în perioada 01.01.2015 - 31.12.2019.

- Impozit pe profit - societate: 371.460 lei;
- Impozit pe profit - control: 496.367 lei;
- Diferența impozit pe profit conform control: 124.907 lei;

Temei de drept:

1. Act normativ LG571/2003 art 21, (lin. 4, lit. r achizițiile de un inactiv nu sunt deductibile

1. Act normativ LG571/2003 art 11, alin. 1*2 NECONSIDERARE TRANZACȚIE EFECTUATA CU UN INACTIV

1. Act normativ LG571/2003 art 21, alin. 1 Pentru determinarea profitului impozabil sunt considerate cheltuieli deductibile numai cheltuielile efectuate în scopul realizării de venituri impozabile, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare.

	2	3	4	5	6	7
	Dobânzi/	25/01/2015		124.907	51.457	20A010100
	Majorari de	31/05/2020			20100030000230714000023	
	intârziere- Impozit pe profit					

Constatări fiscale:

Modul de calcul și virare a impozitului pe profit este prezentat în anexa din care rezultă următoarea situație în perioada 01.01.2015 - 31.12.2019.

- Impozit pe profit - societate 371.460 lei;
- Impozit pe profit - control: 496.367 lei;
- Diferența impozit pe profit conform control: 124.907 lei;

Pentru impozitul pe profit stabilit suplimentar s-au calculat până la data de 31.05.2020

majorari/dobanzi de întârziere in suma de 51.457 lei. Modul de calcul al accesoriilor este prezentat in anexa.

Motiv de fapt:

Pentru impozitul pe profit stabilit suplimentar s-au calculat pana la data de 31.05.2020 majorari/dobanzi de întârziere in suma de 51.457 Iei. Modul de calcul al accesoriilor este prezentat in anexa.

Temei de drept:

2. Act normativ OG92/2003 art 119, alin.1 pentru neachitarea la termenul de scadenta de catre debitor a obligațiilor de plata, se datoreaza după acest termen majorări de întârziere.

2. Act normativ OG92/2003 art 120 Dobânzi

	2	3	4	5	6
	7				
Penalitate de intarziere- Impozit pe profit	25/01/2015 20A01010020100110000230714000022	31.12.2019		124.907	19.237

Constatări fiscale:

Modul de calcul si virare a impozitului pe profit este prezentat in anexa din care rezulta următoarea situație in perioada 01.01.2015 - 31.12.2019.

- Impozit pe profit - societate: 371.460 lei;
- Impozit pe profit - control: 496.367 lei;
- Diferența impozit pe profit conform control: 124.907 lei;

Pentru impozitul pe profit stabilit suplimentar s-au calculat pana la data de 30.03.2020 penalitati de întârziere in suma de 19.237 lei. Modul de calcul al accesoriilor este prezentat in anexa.

Motiv de fapt:

Pentru impozitul pe profit stabilit suplimentar s-au calculat pana la data de 30.06.2014 penalitati de intarziere in suma de 19.237 lei. Modul de calcul al accesoriilor este prezentat in anexa.

Temei de drept:

3.Act normativ OG92/2003 art. 120-1, alin 1,2,3 Penalitati de intarziere

Situația privind TVA înregistrată și declarată de contribuabil pentru perioada verificată se prezintă astfel:

	2	3	4	5	6
	7				
Obligație fiscală principala-Taxa pe valoarea adaugata	01/01/2015 20A10010120300010000230714000023	31/12/2019		1.296.725	311.214

Constatări fiscale:

Baza legală:

Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările si completările ulterioare;
H.G. nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările si completările ulterioare;

O.M.F.P. nr. 2226/2006 privind utilizarea unor formulare financiar-contabile de către persoanele juridice prevăzute la artl din Legea contabilității nr.82/1991, republicata.

Perioada verificata: 01.01.2015 -31.12.2019;

NEI GUARD S.R.L. este înregistrată în scopuri de TVA începând cu data de 12.12.2006. Verificarea operațiunilor s-a efectuat pe baza documentelor puse la dispoziție de societate. S-au avut în vedere următoarele obiective:

-verificarea realității declarațiilor fiscale și informative în corelație cu datele din evidența contabilă, registrele societății și alte documente justificative existente în societate, privind taxa pe valoarea adăugată, conform art. 94, alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedura fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare la S.C. NEI GUARD S.R.L., precum și respectarea prevederilor Legii contabilității nr. 82/91 republicată.

Au fost analizate următoarele documente:

- statutul societății din care rezultă ca operațiunile efectuate în perioada verificată, se încadrează în obiectul de activitate declarat la data verificării, respectiv “Activități de protecție și gardă”

-Cod CAEN “8010”:

-jurnalele de cumpărări în care sunt înscrise documentele justificative în baza cărora s-a dedus taxa pe valoarea adăugată;

-jurnalele de vânzări în care sunt înscrise documentele justificative în baza cărora s-a colectat taxa pe valoarea adăugată;

-facturile și alte documente justificative din care rezultă taxa pe valoarea adăugată deductibilă înregistrată în perioada supusă inspecției fiscale;

-balanțele de verificare și modul de înregistrare în evidența contabilă a documentelor întocmite și primite de contribuabil, pentru perioada supusă inspecției fiscale;

-deconturile privind taxa pe valoarea adăugată întocmite pentru perioada supusă inspecției fiscale;

-registru jurnal, registrul inventar, note contabile;

Declarații fiscale

În perioada verificată, societatea a depus deconturile de TVA lunar. Societatea a depus formularele “Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național”, pentru perioada verificată care intră în atribuțiile organelor de inspecție fiscală în termen. Prin adresa nr. 912/27.04.2020 s-au solicitat informații referitoare la achizițiile/livrările intracomunitare efectuate de societatea verificată pentru care s-a primit răspunsul conform căruia societatea a înregistrat achiziții intracomunitare de bunuri/servicii în perioada verificată și societățile din Comunitatea Europeană au declarat livrări intracomunitare de bunuri/servicii către societatea din România. Declarațiile recapitulative privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare aferente perioadei 01.01.2015 —31.12.2019 au fost depuse în termen.

Activitatea societății o reprezintă „Activitatea de protecție și gardă - CAEN 8010”, respectiv, activități de monitorizare, protecție și pază, activități de montare sisteme antiefracție, antiincendiu, etc desfășurate atât cu personalul angajat cât și cu subcontractori. În perioada supusă inspecției fiscale societatea având următoarea evoluție a personalului angajat:

□În anul 2015 un număr mediu de 441 de angajați;

□În anul 2016 un număr mediu de 769 de angajați;

□În anul 2017 un număr mediu de 963 de angajați;

□În anul 2018 un număr mediu de 1608 de angajați;

□În anul 2019 un număr mediu de 1832 de angajați;

TVA deductibilă

Societatea a înregistrat, în perioada 01.01.2015 – 31.12.2019, facturi fiscale cu cota de TVA de 9%, 19%, 24% și cu taxare inversă.

TVA deductibilă provine din: achiziția de echipamente tehnologice (echipamente de supraveghere), din înregistrarea facturilor reprezentând subcontractari aferente obiectului

principal de activitate - proiective si garda, cheltuieli cu achiziția mijloacelor fixe (autoturisme destinate intervențiilor) precum si întreținerea acestora (reparații, combustibili si spălătorie), diverse achiziții conexe activității de baza (intermedieri, achiziții echipament de protecție - uniforme, publicitate, instruire, servicii de pompieri, etc) si achiziții aferente nevoilor firmei (utilitari, telefonie, salubritate etc.).

Structura TVA deductibilă în perioada 01.01.2015-31.12.2019, prezentată în anexă, parte integrantă la prezentul Raport de Inspecție Fiscală este următoarea:

-mijloace fixe.....	923.434 lei
-obiecte de inventar..	567.894 lei
-nevoi firma	558.294 lei
-taxare inversa AIC bunuri	8.510 lei
-taxare inversa AIC servicii.....	696 lei
-servicii terti.....	15.165.431 lei
-cheltuieli materiale	3.156.805 lei
TOTAL	20.381.064 lei

Componenta TVA deductibila „4426 ”, în sumă totală de 20.381.064 lei, pentru perioada 01.01.2015- 31.12.2019, este prezentata in anexa, parte integrantă la prezentul Raport de Inspecție Fiscală, evidențiată pentru fiecare an fiscal.

Societatea a intregit TVA deductibila aferenta următoarelor achiziții:

1. TVA deductibila aferenta mijloacelor fixe achiziționate. Acestea au constat in:
-achiziții autoturisme destinate intervențiilor. La data prezentului Raport de inspecție fiscală societatea are in derulare un număr de 69 contracte de leasing si are in patrimoniu un număr de 87 autoturisme.

-achiziții de sisteme de securitate ce depasesc valoare de obiect de inventar,
-achiziții de softuri si licențe

2. TVA deductibila aferenta achizițiilor de obiecte de inventar. Acestea au constat in:

-Aparate foto;
-Walkie-talkie;
-Calculatoare si obiecte IT;
-Telefoane;

-Echipamente specifice activitatii de paza si monitorizare.

3 TVA aferenta cheltuielilor cu nevoile firmei constând in:

-Utilitati - apa, canalizare, telefonie mobila si fixa, internet, salubritate, transport, combustibili destinați mașinilor de intervenție, etc.

4. TVA aferenta cheltuielilor cu sistemele de protecție antieftactie si monitorizare (camere video, sisteme GPRS, senzori perimetrice si senzori mișcare, sisteme de comunicare cu centrala de intervenție mobila). Principalul furnizor de astfel de sisteme este SC Technics & Strategiei SRL - CUI 23591984;

5. TVA aferenta serviciilor prestate de terti ce au constat in:

-Servicii de paza si monitorizare efectuate in baza contractelor încheiate cu subcontractori pe teritoriul tarii, in afara Mun București si a zonei limitrofe, altele in afara celor unde SC NEI GUARD SRL are deschise si declarate puncte de lucru. Principalii furnizori de servicii de securitate (paza si monitorizare) sunt:

- SC G4S Security Services SRL - CUI 8780491;
- SC Bidepa Alarm SRL - CUI 10882639;
- SC Gardian Grup Company SRL - CUI 15589495;
- SC FGM Security SRL - CUI 15711893;

-Servicii de montaj sisteme de paza, monitorizare si antieftactie. Principalii furnizori de

astfel de servicii fiind:

- SC Encrgomontaj SA—CUI 1555468;

- SC VH Electronic SRL - CUI 8748091;

-Servicii de intervenție. Principalii furnizori sunt:

- SC Zip Escort SRL - CUI 9948144;

- SC Compania de Detectivi Nei SRL - CUI 21931389;

-Alte servicii constând in servicii IT, instalare software, administrare software, sisteme informatice administrare dispecerat, etc. Principalii furnizori au fost:

-SC Neotrenix Group SRL - CUI 16448303;

- SC Raroma Invest SRL - CUI 26382079;

-SC "Wtzsalaiy Software SRL - CUI 1175170;

-Servicii de intervenție pompieri, principalul furnizor fiind SC Fire Protection SRL - CUI 27402743; -Servicii intermediere contractuale. Principalul furnizor este:

- SC Nostra Egeo SRL-CUI 18349926;

Pentru aceste servicii societatea a prezentat devize de lucrări acceptate de parti constând in situații pontaj pentru serviciile de paza efectuate de subcontractori, situatia monitorizarii pe unitari pentru servicii de monitorizare efectuate de subcontractori si situații de lucrări-devize pentru serviciile montaj sisteme si echipamente de paza si monitorizare.

S-au verificat prin sondaj, contracte încheiate cu principalii furnizori ce au pondere semnificativa în tva deductibilă.

Pentru perioada verificata, societatea a înregistrat venituri impozabile in suma totala de 164.094.584 lei pentru care a colectat TVA in suma totala de 38.640.601 lei.

S-au verificat inventariile anuale, pentru anii 2015-2019, ce ar putea influenta TVA colectata prin prisma eventualelor lipsuri la inventar. Pentru aceasta perioada nu s-au constatat lipsuri la inventar.

In perioada 01.01.2015-31.12.2019 societatea a achiziționat intracomunitar diverse bunuri constând in materiale securitate si aparat de măsurare si servicii IT

Societatea a înregistrat atat ca TVA deductibila cat si ca TVA colectata suma de 9.206 lei aferenta acestor achiziții intracomunitare de bunuri si servicii.

S-au verificat prin sondaj, contracte încheiate cu principalii clienți ce au pondere semnificativa in tva colectata.

Capitolul IV - Dosarul preturilor de transfer

1. **Numărul si data solicitării de întocmire ai prezentare a dosarului preturilor de transfer conform cu OPANAF nr.222/2008**

Dosarul Preturilor de Transfer nu a fost solicitat

2. **Prezentarea relațiilor de afiliere**

Denumire contribuabil	Tara de rezidenta	Client/ Furnizor	Valoare totala a tranzacțiilor
------------------------------	--------------------------	-------------------------	---------------------------------------

3. **Constatări privind relațiile de afiliere si dosarul preturilor de transfer**

Contribuabilul nu are tranzacții cu părți afiliate definite conform art.7, pct.21 din Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Capitolul V - Alte constatări

Organizarea și conducerea evidentei contabile.

Conducerea evidentei contabile este asigurata de dna Stancu Viorica Cristina angajat al societarii in baza contractului individual de munca nr.3610 din 01.02.2012.

Evidenta contabila a societarii este organizata in partida dubla, asigurând înregistrarea cronologica, sistematica si la zi.

Utilizarea si tinerea registelor

La data inspecției fiscale la SC NEI GUARD S.RL. s-a constatat ca agentul economic avea completate la zi Registrul Jurnal si Registrul Inventar - asa cum sunt prevăzute de Legea contabilității tir. 82/1991, republicata. Societatea a efectuat inventarierea patrimoniului la 31.12.2019 conform prevederilor OMFP 2861/2009 in baza Deciziei de inventariere nr.5540/20.12.2019, urmare caruia s-a Încheiat Procesul Verbal de inventariere nr.fn/14.01.2020. Nu s-au constatat diferente.

Controlul electronic

Conform declarației data de către Directorul Economic — dna Stancu Viorica Cristina:

- Evidenta contabila este tinuta electronic cu ajutorul programului informatic CIEL.
- Contabilitatea SC Nei Guard este tinuta intern de către compartimentul contabil;
- Contabilitatea se face act cu act in ordine cronologica;
- Listările lunare sunt: Jurnalele contabile, registrul jurnal, registrul de casa, registrul de banca, balanțe de verificare, salarii.
- Revenirea asupra datelor ulterior includerii perioadei nu este permisa.
- Arhivarea documentelor se face atat informatic pe suport electronic cat si pe suport de hârtie.

Alte constatări

Societatea deține in patrimoniu bunuri in suma totala de 4.774.649 lei. Lista bunurilor din patrimoniu este anexata la prezentul Raport de Inspecție Fiscala.

Societatea la data de 31.03.2020 figura cu furnizori neachitati in suma de 6.518.321 lei si cu clienți neincasati in suma de 8.780.535 lei .

La data prezentei societatea are deschise pe rol un număr de 37 acțiuni in instanța pentru recuperarea debitelor restante.

Societatea a înregistrat venituri urmare prescripției furnizorilor neachitati.

Având în vedere faptul că omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni în condițiile prevăzute de legea penala, în conformitate cu prevederile art. 132 din Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, a fost întocmit proces verbal nr.793/21.04.2020, care va fi transmis organelor de urmarire penală în vederea continuării cercetărilor.

Capitolul VI - Discuția finala cu contribuabilul

1. Prezentarea sintezei punctului de vedere al contribuabilului: Societatea a fost înștiințată în ceea ce privește discuția finală potrivit Adresei nr. 1050/2020 din 21.04.2020.

2. Concluzii asupra analizei punctului de vedere al contribuabilului: Urmare discuției finale purtate in data de 21.04.2020 societatea a formulat un punct de vedere înregistrat la societate sub nr.2758/23.04.2020 si depus la Administrația a Finanțelor Publice bucuresti sub nr.253802/23.04.2020 din care reies următoarele:

- societatea nu este de acord cu sumele stabilite suplimentar de către organul de inspecție fiscala provenind din neacceptarea la deducere a cheltuielilor și a TVA aferenta din tranzacțiile avute cu SC MARI Export SRL, Astral New SRL, SC Angel Perfect Business SRL și Vita Ocksio SRL întrucât reprezentanții legali considera că nu pot fi răspunzători pentru comportamentul fiscal al furnizorilor atata timp cat aceste tranzacții au fost corect înregistrate in evidenta contabila, plata s-a efectuat către aceștia si urmare acestor tranzacții societatea a obtinut beneficii substanțiale.

- pentru restul deficientelor societatea nu formulează obiectiuni.

Față de punctul de vedere formulat, organele de inspecție fiscala își mențin poziția privind constatările fiscale din prezentul Raport de Inspecție Fiscala sub prisma prevederilor art. 1, alin.1^{A2}, art. 21, alin.(4), lit.r) si art. 146, alin.(1), lit.b) din Codul Fiscal cu modificările si completările

ulterioare.

Din declarația data pe propria răspundere de către administratorul (Anexata la prezenta) societatii reiese ca au fost puse la dispoziția organelor de inspecție fiscala toate documentele si acestea au fost restituite in totalitate la finalizarea inspecției fiscale.

Raportul de inspecție fiscala sta la baza întocmirii deciziei de impunere.

Răspunderea asupra realitatii si legalității documentelor justificative si contabile prezentate în timpul controlului si a operațiunilor înscrise in acestea revine persoanelor care au întocmit documentele respective si administratorilor societatii.

Orice alte diferente stabilite cu ocazia altor verificări din partea organelor de control abilitate prin lege vor fi suportate de societate, care răspunde pentru operațiunile realizate, înregistrările efectuate si raportările depuse conform legislației fiscale in vigoare.

Capitolul VIII - Anexe

Titlu anexa

Anexam la prezentul Raport de inspecție fiscală urmatoarele:

- înștiințarea pentru discuția finală;
- punctul de vedere al reprezentantului societății;
- declarația pe propria răspundere cu conturile bancare;
- declarația pe propria raspundere dată de reprezentantul societății privind actele puse la dispoziție;

AVIZAT,
Șef serviciu/birou

INTOCMIT
inspectori

Concluzii și propuneri

După cum am menționat în introducere, motivația alegerii acestei teme a constituit-o importanța controlului fiscal în relația dintre stat și contribuabili - plătitorii de impozite și taxe, în vederea descurajării evaziunii fiscale și obținerii gradului celui mai înalt de conformare voluntară la prevederile legale în materie fiscală și la normele de aplicare ale acestora, având ca obiectiv final atragerea resurselor financiare ale bugetului general consolidat.

Fiind integrată în ansamblul controlul financiar, inspecția fiscală își aduce aportul la îndeplinirea funcțiilor acestuia: **preventivă** - având în vedere incidența tot mai ridicată a fenomenului evazionist, **de recuperare** - vizează descoperirea și recuperarea pagubelor, **educativă** - contribuie la combaterea manifestărilor negative, ilegale, prin depistarea și sancționarea lor, **corectivă**, care în condițiile exercitării cu imparțialitate și legalitate, duce la stabilirea unor relații corecte pe scena economică.

În exemplul prezentat în lucrare am încercat să relievez complexitatea inspecției fiscale și implicit importanța controlului fiscal în ceea ce privește descurajarea evaziunii fiscale și obținerii gradului celui mai înalt de conformare voluntară având ca obiectiv final atragerea resurselor financiare ale bugetului general consolidat.

Astfel au fost stabilite sume suplimentare din care o parte au fost încasate în timpul controlului pentru diferența neîncasată fiind instituite măsuri asiguratorii, pentru nerespectarea prevederilor legale, societatea a fost sancționată contravențional, pentru faptele care ar putea întruni elementele constitutive ale unei infrațiuni au fost sesizate organele de urmărire penală, pentru deficiențele constatate în timpul controlului s-au trasat măsuri de refacere a documentelor.

Inspecția fiscală reprezintă un instrument de evaluare a corespondenței dintre situația de fapt în raport cu cea de drept, de evaluare a realizărilor în raport cu obiectivele fixate.

Bibliografie

1. Vasile, Emilia; Croitoru, Ion; Calotă, George – Audit intern & Control financiar, Editura Bren, 2014
2. Țătu, Lucian – Impozite, taxe și contribuții, București, 2011
3. Popescu, Petru – Finanțele firmei, Ediția a II-a, Editura Bren, București, 2010
4. Gh. D. Bistriceanu, Sistemul Fiscal al României, Editura Universitară, București 2008
5. Popescu, Marin – Fiscalitate. Elemente de control și drept financiar fiscal, Editura Bren, București, 2007
6. Vasile Emilia, Control financiar și fiscal, Editura Bren, București, 2007.
7. L. Țătu, Fiscalitate, de la lege la practică, Editura C.H.Beck, București, 2007
8. Haiduc Lăcrămioara Rodica - Contribuția sistemului fiscal la prevenirea și combaterea evaziunii fiscale – Editura Fundația România de Măine, București, 2004;
9. I.Văcărel și colectiv, Finanțe publice, Editura Didactică și Pedagogică, Ediția a IV-a, București, 2004 Ghiță Marcel, Vasile Emilia, Ghiță Emil, Popescu Marin, Control financiar-fiscal, Editura Bren, București, 2003
10. I.Văcărel și colectiv, Finanțe publice, Editura Didactică și Pedagogică, Ediția a IV-a, București, 2003
11. D. D. Șaguna, P. Rotaru, Drept Financiar și Bugetar, Editura All Beck, București, 2003
12. L. Țătu, C. Șerbănescu, D. Ștefan, C. Marinescu, A. Nica, Fiscalitate și control fiscal, Editura ANER, București, 2002
13. Bistriceanu Ghe. – Lexicon de finanțe, bănci, asigurări, Ed. Economică, București, 2000;
14. Șaguna Dan Drosu – Drept financiar și fiscal - Editura Eminescu, București, 2000
15. Hotărârea Guvernului 520/24.07.2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, M. Of. 473/ 30.07.2013
16. OG 92/2003 2015 privind Codul de procedură fiscală , M.Of. nr.941/29.12.2003, abrogată Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, M Of. 547/23.07.2015
17. Legea 571/22.12.2003 privind Codul fiscal, M.Of. nr.927/23.12.2003, abrogată
18. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal M Of. 688/10.09.2015
19. Ordinul nr. 3710/18.12.2015 privind modelul și conținutul Raportului de inspecție fiscală întocmit la persoane juridice, publicat in MOF 967/28.12.2015
20. Ordinul 3711/2015 privind modelul și conținutul formularelor utilizate în activitatea de inspecție fiscală, MOF nr 965/28.12.2015
21. Legea 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, M.Of. nr. 672 din 27/07/2005 cu modificările și completările ulterioare.

ANALIZA ACTIVITĂȚII DE RESURSE UMANE ÎN CADRUL CASEI DE PENSII A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Violeta Felicia TERCI

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:

Conf.univ.dr. Brîndușa Mihaela RADU

Abstract: Majoritatea specialiștilor considera ca managerii publici trebuie să aibă: competența managerială, competența politică și competența profesională (economico - managerială, juridică și psihosociologică).

Competența profesională a funcționarului public se referă la pregătirea generală specifică domeniului în care acesta lucrează, completată cu cunoștințele dobândite prin practică și ca urmare a procesului de pregătire permanentă.

Competența profesională se îmbină cu competența managerială, respectiv capacitatea unui funcționar public de a conduce un grup de persoane, o instituție publică, un domeniu, etc.

Potrivit modelului clasic, birocratic de abordare a managementului public, funcționarul public nu este stimulat să lucreze eficient, nu gândește prin prisma costurilor și nu se simte responsabil pentru eficiența propriei activități și a sistemului din care face parte.

Noua abordare a managementului public (NPM) prevede responsabilitatea funcționarului public pentru eficiența activităților desfășurate și eficacitatea propriei munci. Astfel, după 1991, în Germania a fost constituit un sistem al indicatorilor de performanță, cu aplicabilitate în toate sferile administrației, ca un mijloc de motivare, evaluare și recompensare a activității desfășurate de funcționarii publici. În Anglia a fost adoptată „Carta cetățenilor” care stabilește corelații între contribuția funcționarului public, calitatea serviciului prestat și recompensarea acestuia⁷³.

STUDIU DE CAZ: ANALIZA ACTIVITĂȚII DE FORMARE ÎN CADRUL CASEI DE PENSII A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

3.1 Calcul conceptual (aspecte teoretice): Descrierea instituției sau a domeniului

Casa de Pensii a Municipiului București este organizată și funcționează ca serviciu public descentralizat, în subordinea Casei Naționale de Pensii Publice (C.N.P.P.) din data de 01.02.2001, fiind investită cu personalitate juridică în baza prevederilor Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor HG 118/2012 privind aprobarea statutului Casei Naționale de Pensii Publice, a deciziilor consiliului de administrație, a regulamentelor și a normelor C.N.P.P.

Casa de Pensii a Municipiului București asigură, în capitală, în cele 6 sectoare, aplicarea unitară a legislației din domeniul pensiilor și asigurărilor sociale precum și realizarea sarcinilor și atribuțiilor ce decurg din aplicarea prevederilor legislative.

Finanțarea cheltuielilor de organizare, funcționare și investiții ale Casei de Pensii a Municipiului București se asigură din fondurile repartizate de la bugetul asigurărilor sociale de stat de către Casa Națională de Pensii Publice.

3.2 Analiza instituției (analiza diagnostic)

---

73 Ioan Bordean – Management public, Editura Fundației Academice Danubius Galați, 2005, p.139

Analiza diagnostic nu se limiteaza la radiografierea si aprecierea starii diferitelor fenomene, ci constituie si partea organica a gestiunii previzionate. Rezultatele reale ale unei analize diagnostic se raporteaza la valori functionale normale ale sistemului si la valori ale nivelului mediu al sectorului de activitate.

Diagnosticul realizat in cadrul acestei activitati are menirea de a supraveghea si controla eficienta implementarii proiectului si este necesar prin explicarea cauzala a simptomelor negative si a abaterilor.

Mecanismul cauza-efect este obligatoriu de luat in calcul in realizarea unei analize de acest gen. De asemenea, demersul nostru metodologic presupune parcurgerea urmatoarelor etape: pregatirea analizei diagnostic, investigarea si analiza, post diagnosticul.

Analiza evalueaza: gradul de satisfactie a cursantilor din cadrul proiectului „Cresterea performantelor angajatilor prin asigurarea formarii profesionale la standarde europene”, cod SMIS 16113.

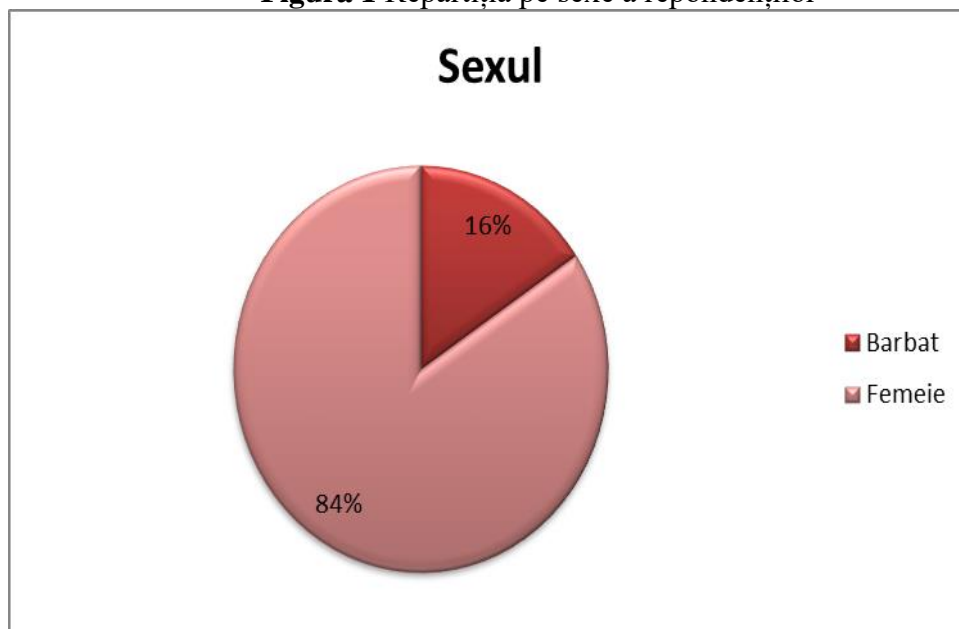
Nota metodologica:

- ✓ **Baza de raportare:** 483 de persoane chestionate (participanti la cursurile din cadrul proiectului „Cresterea performantelor angajatilor prin asigurarea formarii profesionale la standarde europene”)
- ✓ **Studiu evaluare:** Pe baza de chestionar standardizat, fata in fata. Datele au fost culese in cadrul unor intalniri organizate in datele de 15 aprilie 2012, 24 aprilie 2012, 7 mai 2012 si 16 mai 2012.

Analiza generala

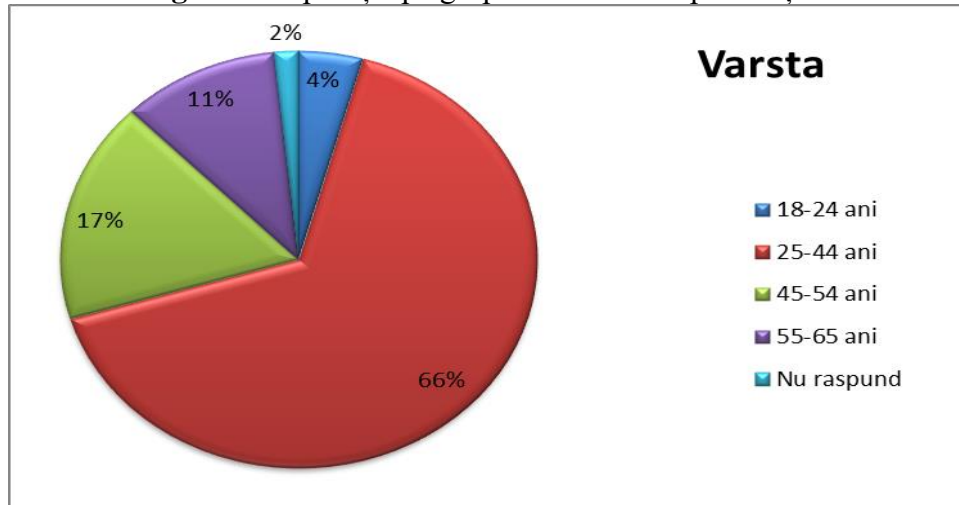
Repondenti: 84% femei, 16% barbati; 4% cu varsta intre 18-24 ani, 66% cu varsta intre 25-44 ani, 17% cu varsta intre 45-54 ani, 11% cu varsta intre 55-65 ani, iar 2% au refuzat sa raspunda cu privire la varsta pe care o au.

Figura 1 Repartiția pe sexe a repondenților

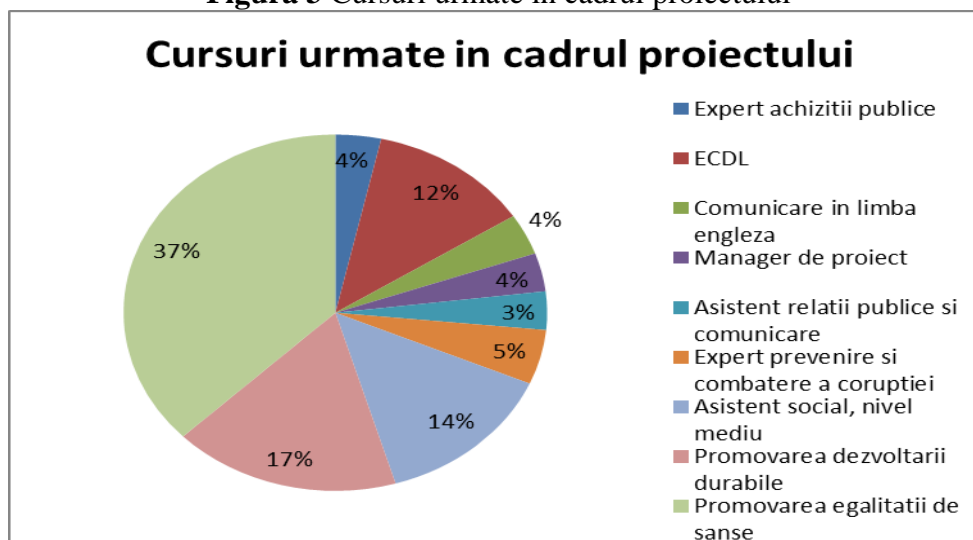

Figura 2 Repartiția pe grupe de vârstă a repondenților

Conform datelor obtinute in urma celor 483 de chestionare aplicate in cadrul intalnirilor organizate de comun acord cu Beneficiarul, reiese ca o proportie de 37% dintre repondenti au urmat cursul de *Promovarea egalitatii de sanse*, iar proportia cea mai mica o reprezinta cea a absolventilor cursului de *Asistent relatii publice si comunicare*, respectiv 3%.

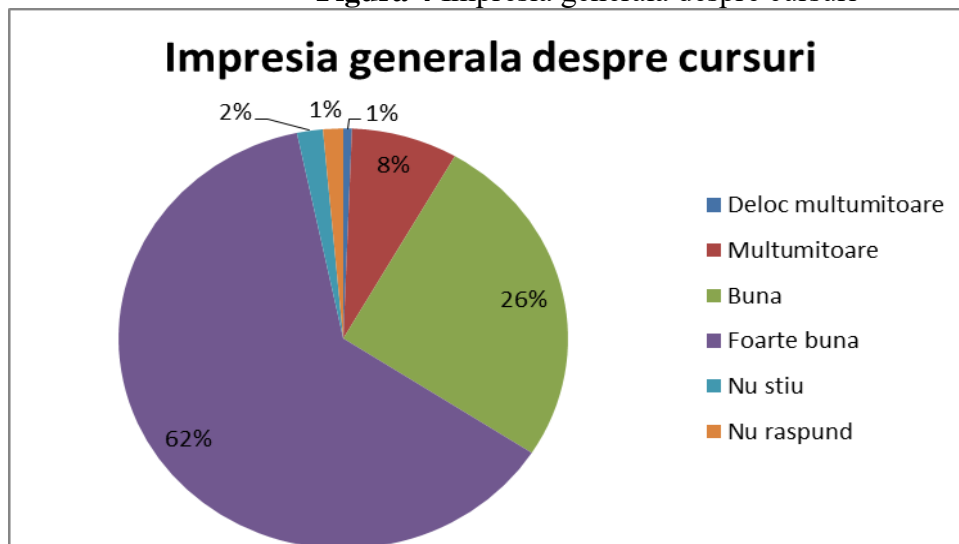
Figura 3 Cursuri urmate în cadrul proiectului

62 % din repondenti au o impresie generala foarte buna asupra cursurilor urmate in cadrul proiectului „*Cresterea performantelor angajatilor prin asigurarea formarii profesionale la standarde europene*”, iar 26% din respondenti au o impresie buna, in vreme ce doar un procent de 1% au o parere deloc multumitoare referitor la acest aspect. Aceste valori covarsitoare cu privire la gradul de satisfactie generala legata de cursurile la care au participat repondentii, ofera o imagine pozitiva asupra implementarii proiectului mai sus mentionat, respectiv a activitatii de formare profesionala.

Grad general de satisfactie: 88%

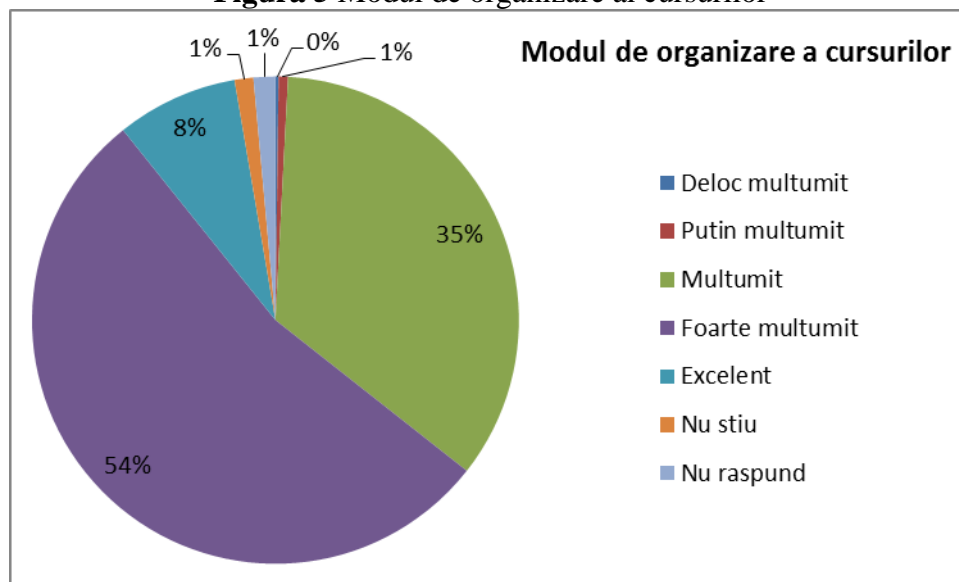
Figura 4 Impresia generală despre cursuri

De asemenea, la intrebarea legata de modul de organizare a cursurilor, 89% dintre repondenti si-au exprimat multumirea fata de acest aspect, dupa cum urmeaza: 54% sunt foarte multumiti si 35% se declara multumiti.

Grad general de satisfactie: 89%

Figura 5 Modul de organizare al cursurilor

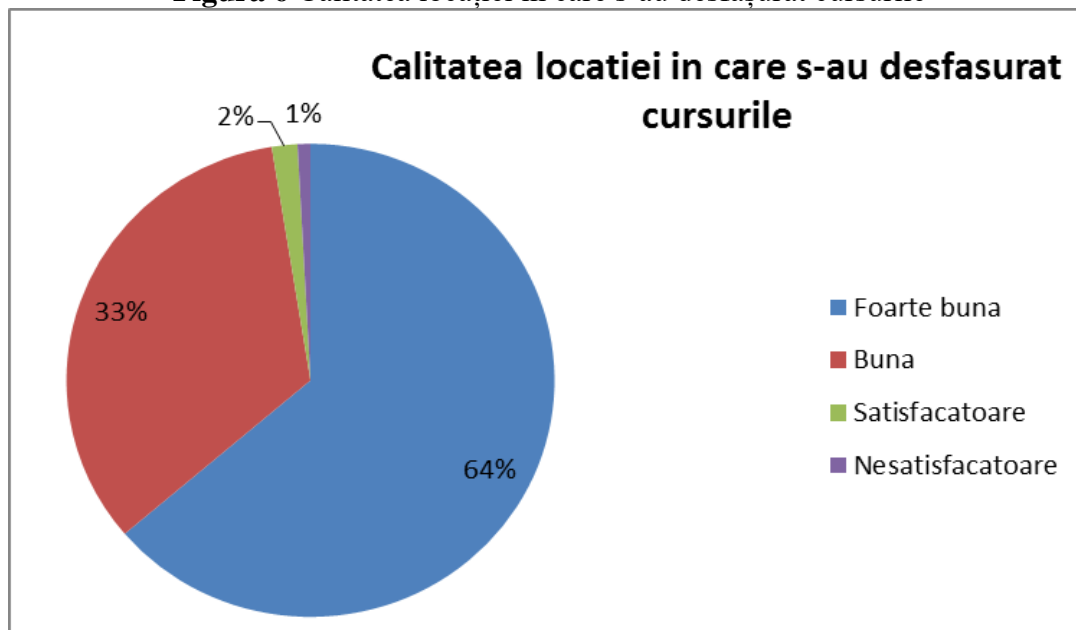

Analiza tehnica

In cadrul analizei s-a dorit si evaluarea calitatii cursurilor referitor la urmatoarele aspecte: locatia in care s-au organizat, profesionalismul echipei organizatorice si a lectorilor.

Grad general de satisfactie: 97%

Figura 6 Calitatea locației în care s-au desfășurat cursurile

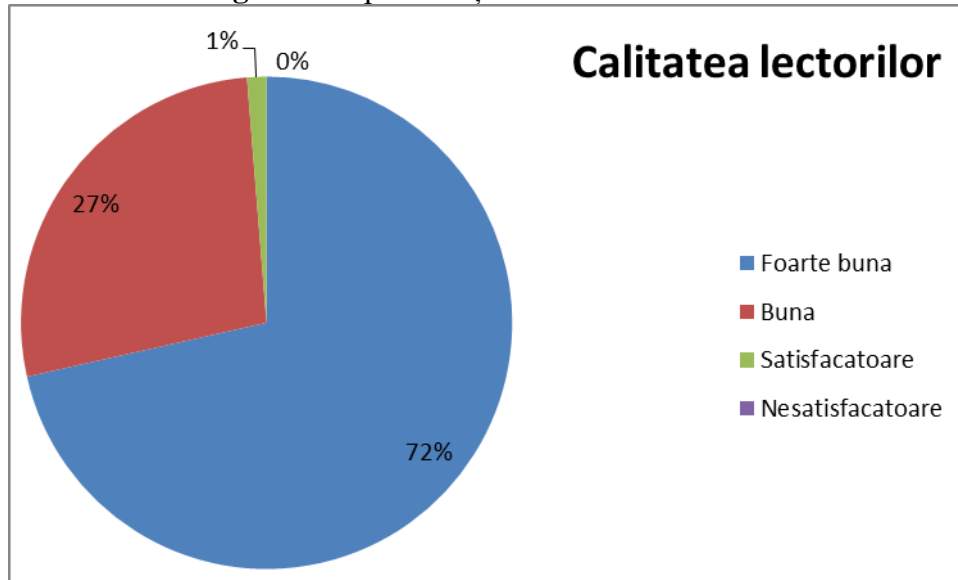
Grad general de satisfacție: 99%

Figura 7 Evaluarea profesionalismului echipei organizatorice

Grad general de satisfacție: 99%

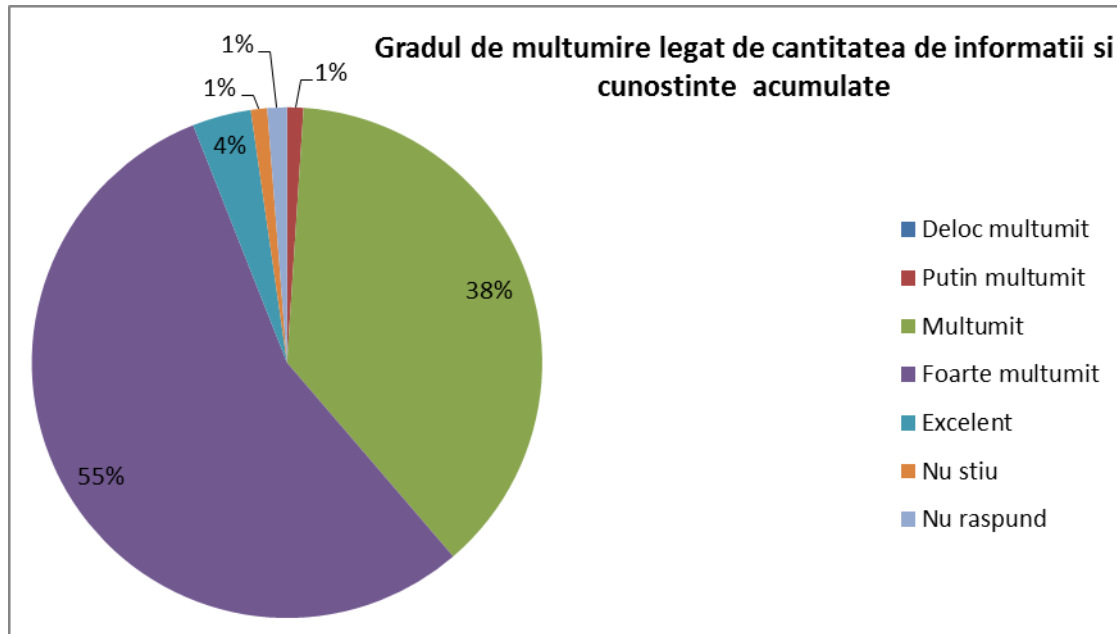
Figura 8 Impresia față de calitatea lectorilor

In ceea ce priveste aprecierea calitatii materialelor prezentate in cadrul cursurilor urmate, 55% dintre repondentii sunt foarte multumiti, 38% multumiti. De asemenea, 53% dintre cursanti sunt foarte multumiti de suporturile de curs primite.

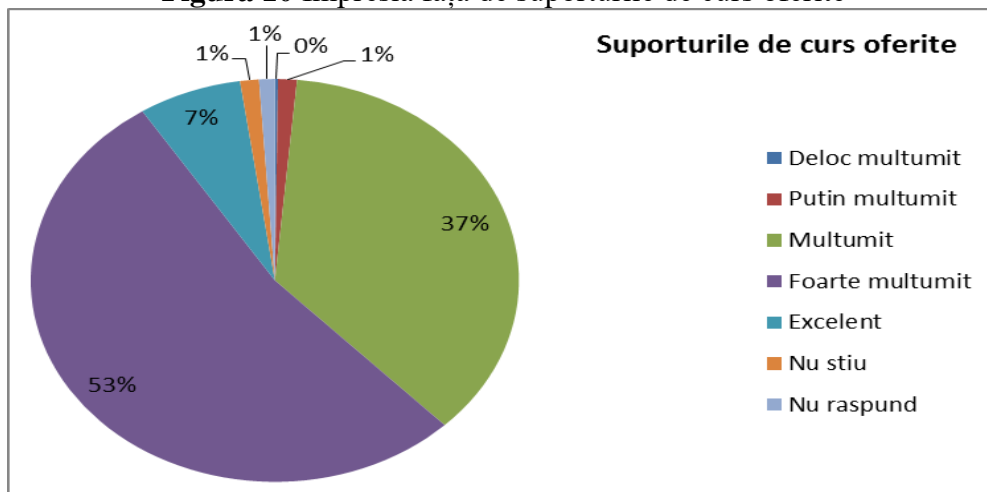
Grad general de satisfactie: 97%

Figura 9 Gradul de mulțumire legat de calitatea informațiilor și cunoștințele acumulate

Grad general de satisfactie: 97%

Figura 10 Impresia față de suporturile de curs oferite

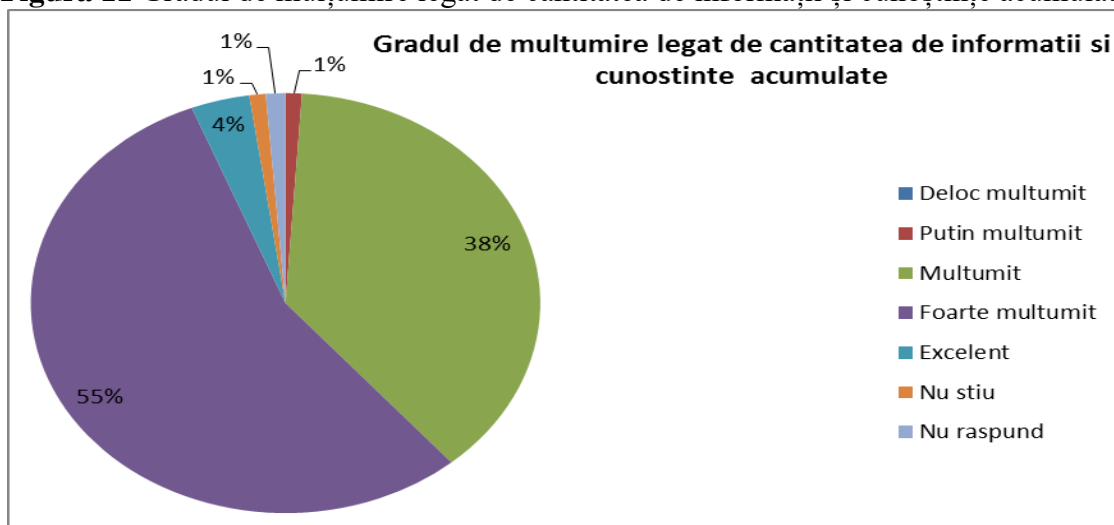
Analiza cantitate vs. calitate

Plecand de la gradul de satisfactie a repondentilor cu privire cantitatea si calitatea informatiilor si cunostintelor acumulate pe parcursul cursurilor, analiza a condus catre gradul de satisfactie a acestora legat de modalitatile de prezentare a lectorilor implicati in proiect.

Conform datelor obtinute prin intermediul chestionarelor aplicate putem afirma ca repondentii sunt aproximativ la fel de multumiti de cantitatea informatiilor si cunostintelor acumulate cat si calitatea acestora. De asemenea, un procent apropiat insumeaza si repondentii multumiti de prezentarea lectorilor cursurilor urmate.

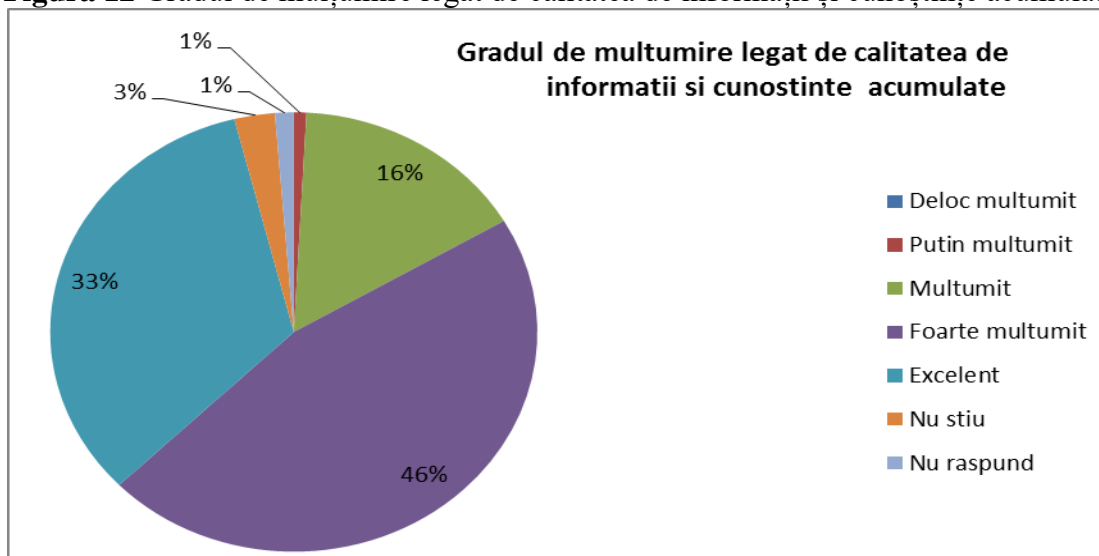
Grad general de satisfactie: 97%

Figura 11 Gradul de multumire legat de cantitatea de informații și cunoștințe acumulate

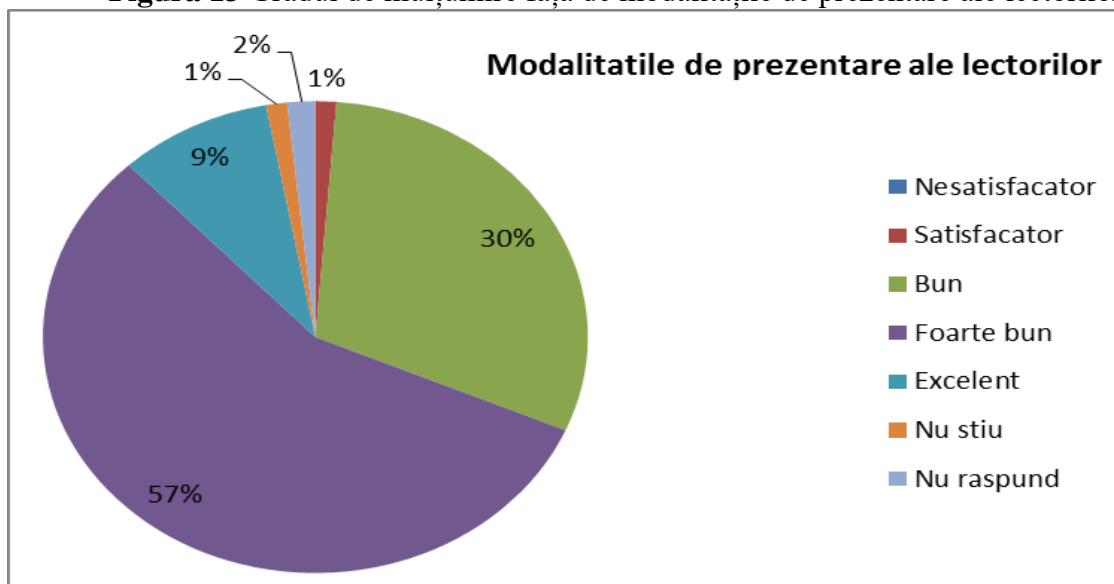
Grad general de satisfactie: 95%

Figura 12 Gradul de mulțumire legat de calitatea de informații și cunoștințe acumulate

Grad general de satisfacție: 96%

Figura 13 Gradul de mulțumire față de modalitățile de prezentare ale lectorilor

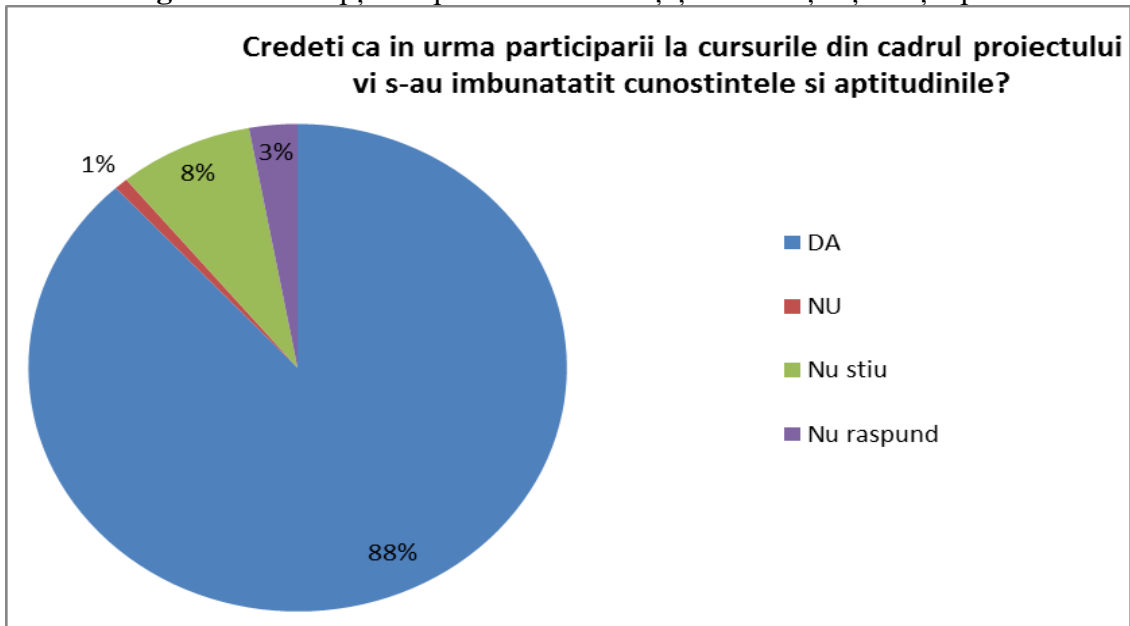
Analiza perspectivei cursanților

În ceea ce privește perspectiva respondenților cu privire la îmbunătățirea aptitudinilor și a influenței cursurilor urmate asupra activității desfășurate de către aceștia în cadrul instituției, s-au înregistrat următoarele răspunsuri:

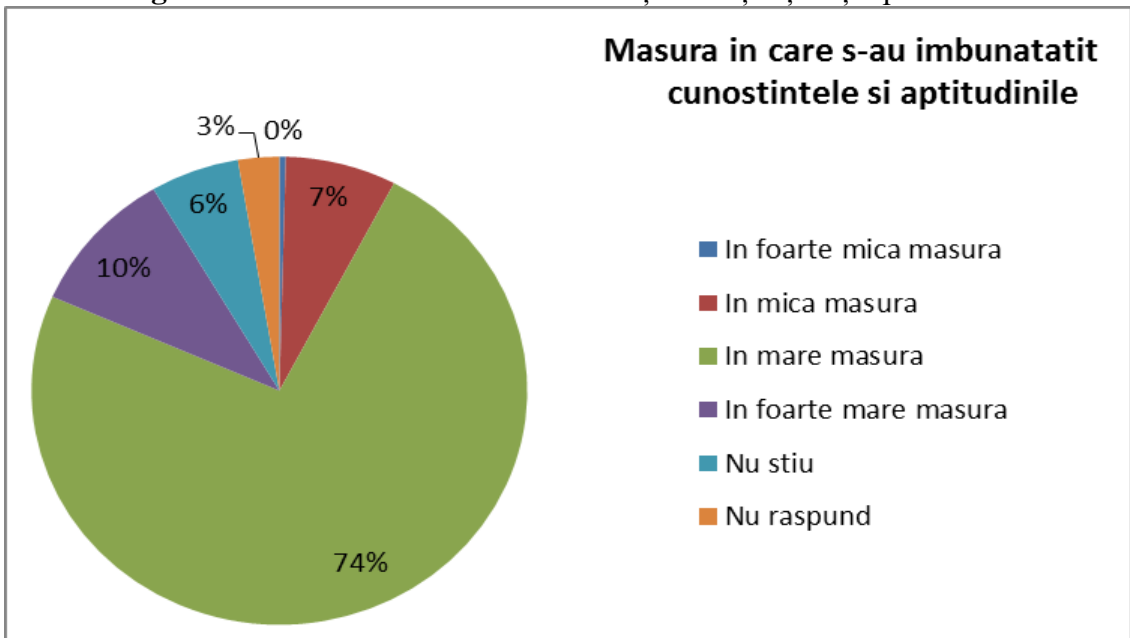
- 88% dintre respondenți cred că în urma participării la cursurile din cadrul proiectului li s-au îmbunătățit cunoștințele și abilitățile, iar 74% dintre aceștia cred că s-au îmbunătățit în mare măsură și 10% în mică măsură.
- 71% dintre respondenți consideră că activitatea desfășurată de ei în cadrul instituției este influențată în mare măsură de cursurile urmate, în timp ce doar un procent de 1% consideră că au fost influențati în foarte mică măsură.

Grad general de satisfacție: 88%

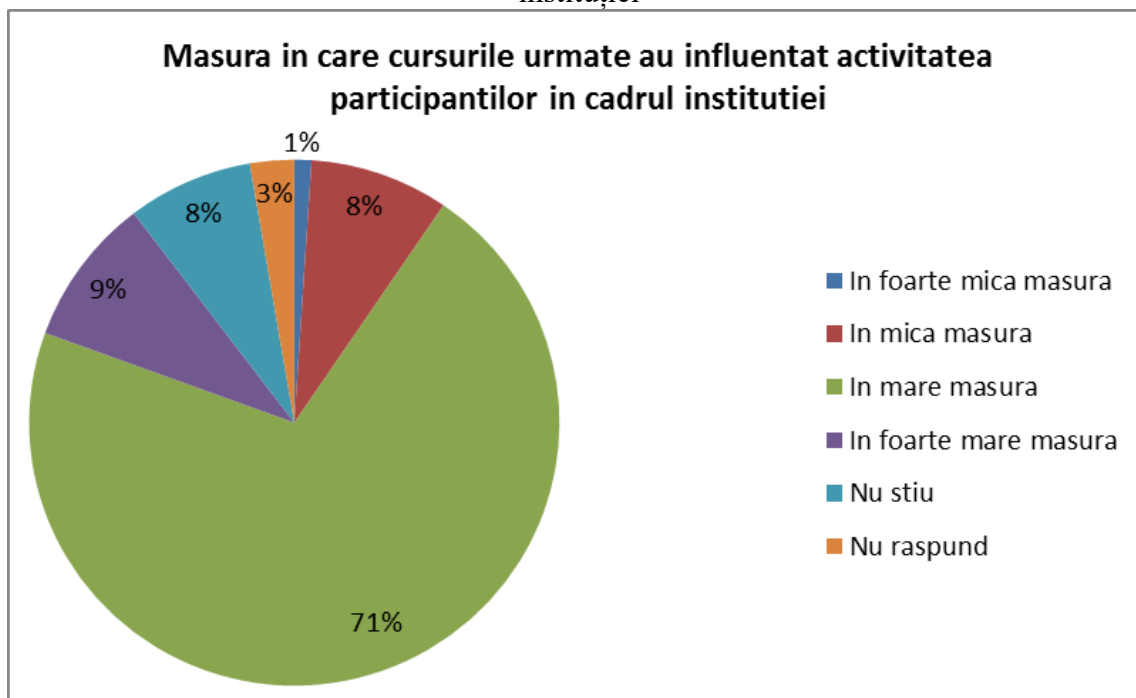
Figura 14 Percepția cu privire la îmbunătățirea cunoștințelor și aptitudinilor

Figura 15 Măsura în care s-au îmbunătățit cunoștințele și aptitudinile

Figura 16 Măsura în care cursurile urmate au influențat activitatea participanților în cadrul instituției

Concluzii

În urma analizării datelor obținute, se poate aprecia că activitatea de formare profesională din cadrul proiectului a atins scopul propus și a condus la un grad ridicat de satisfacție a participanților prin:

- cantitatea de informații obținute prin participarea la cursuri,
- calitatea informațiilor obținute prin participarea la cursuri,
- mediul creat de către organizatori,
- intermediul lectorilor care au furnizat produsul

Răspunsurile la întrebările chestionarului indică o frecvență mare a răspunsurilor pozitive, iar gradul de satisfacție general rezultat din întreg studiul este de 94,73%.

Concluzia cea mai importantă a analizei diagnostic este că participarea la cursurile din cadrul proiectului „Creșterea performanțelor angajaților prin asigurarea formării profesionale la standarde europene”, cod SMIS 16113, prin sumei tuturor factorilor enunțați mai sus a influențat pozitiv calitatea activității participanților și abilitățile acestora.

Din analiza efectuată în cadrul Casei de Pensii a Municipiului București se evidențiază următoarele:

<p>Puncte tari:</p> <p>I. informatizarea întregii activități;</p> <p>II. baza de desfășurare a activității (regulamentul de organizare și funcționare, organigrama, fișele posturilor) este conformă obiectivelor sistemului de pensii adaptată realităților din societate;</p> <p>III. personalul de conducere bine</p>	<p>Puncte slabe:</p> <p>❖ Numarul posturilor prevazute în organigramă este insuficient, fiind redus în august 2010 de la 409 la 335. Total posturi ocupate în prezent : 318</p> <p>- Lipsa cursurilor de perfecționare cu programa aplicată, specifică sistemului de pensii.</p>
---	---

<p>pregătit, implicat, responsabil;</p> <p>IV. stabilitatea personalului de conducere;</p> <p>V. personalul cu studii superioare este majoritar în cadrul instituției din numărul total de angajați de 335 fiind de 269 ;</p> <p>VI. accesul liber și neîngrădit al persoanelor la orice informații de interes public. Prin crearea site-ului, instituția dorește să asigure accesul la informațiile de interes public venind în sprijinul pensionarilor, angajatorilor și salariaților cu diverse informații utile privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale. Accesul la informațiile de interes public este asigurat prin:</p> <p>VI.1. Compartimentul Comunicare și Relații Publice;</p> <p>VI.2. Site-ul Casei de Pensii a Municipiului București;</p> <p>VI.3. Comunicate de presă;</p> <p>VI.4. Afisarea informațiilor utile la sediul instituției;</p> <p>VII. Separarea activității de relații cu publicul de activitatea de execuție, prin înființarea ghișeelor amenajate în cadrul sediului central a determinat reducerea birocrăției, eliminarea disfuncționalităților și suprapunerilor de competențe, precum și asigurarea transparenței raporturilor dintre funcționarii publici și petenți.</p> <p>VIII. Problemele și nemulțumirile oamenilor, rezolvarea operativă a dosarelor sunt în atenția conducerii Casei de Pensii.</p> <p>IX. Numărul mare de persoane cu care intrăm în contact a impus reorganizarea ghișeelor, într-o formă mai accesibilă, pentru a fi mai operativi la primirea și rezolvarea dosarelor, scrisorilor și sesizărilor primite de la pensionari.</p>	<p>Cauze: Casa de Pensii a Municipiului București nu oferă personalului condiții de salarizare competitive pe piața forței de muncă, fiind condiționată de legislația în vigoare. Din acest motiv, nu poate atrage forță de muncă cu pregătire adecvată. Alt motiv al reticenței forței de muncă este complexitatea legislației în domeniu și mai ales criza de forță de muncă în București.</p> <p>1. cercetări de piață reduse din punct de vedere al problemelor și nemulțumirilor clienților și a funcționarilor publici;</p> <p>2. lipsa evenimentelor de promovare care să fie legate de numele Casei de Pensii București;</p> <p>3. lipsa de conlucrare între instituția administrativă și societate în general, pensionarii în particular;</p>
<p>Oportunități:</p> <p>a. Ca urmare a aderării</p>	<p>Amenințări:</p> <p>a. Birocrația exagerată;</p>

<p>României la Uniunea Europeană începând din 1 ianuarie 2007, Casa de Pensii București are noi atribuții în privința pensiilor comunitare. Se certifica stagiile de cotizare realizate în România de către persoanele care au domiciliul pe teritoriul Uniunii Europene și au avut ultimul loc de munca pe raza de activitate a Casei de Pensii a Municipiului București. Se emit deciziile comunitare pentru aceste persoane și se trimit formularele aferente instituțiilor statelor membre UE.</p> <p>b. Implicarea permanentă, la solicitarea Casei Naționale de Pensii Publice sau din proprie inițiativă, la elaborarea proiectelor legislative sau la declanșarea de inițiative legislative, menite să asigure reformarea sistemului public și perfecționarea sa instituțională sau organizatorică.</p>	<p>b. Riscul nerezolvării în termen a dosarelor având drept urmare nemulțumiri ale solicitanților, reveniri ale cererilor și ale solicitanților la ghișeu și creșterea numărului petițiilor, imagine nefavorabilă a CPMB în mass-media.</p> <p>c. Erori în stabilirea și plata drepturilor de pensii, datorită gradului de încărcarea mai mare a posturilor și a stresului aferent ;</p> <p>d. nemulțumirile crescânde ale salariaților și ale clienților deopotrivă.</p> <p>e. Sistemul de pensii are un domeniu specific și formarea specialiștilor este o chestiune nu doar de asimilarea legislației (în toată complexitatea și evoluția ei în decursul anilor) cât mai ales de efectuarea unei practici îndelungate în activitatea de pensii.</p>
---	--

Anexa 1 CHESTIONARUL NR.....

Pentru a veni în sprijinul instituției dumneavoastră în ceea ce privește evaluarea gradului de satisfacție a participanților la cursurile din cadrul proiectului cu titlul „*Creșterea performanțelor angajaților prin asigurarea formării profesionale la standarde europene*”, cod SMIS 16113, vă rugăm să răspundeți cu sinceritate la următorul chestionar.

ES1. Ce cursuri ati urmat in cadrul proiectului mai sus menționat?

(Bifați variantele corespunzătoare)

1. <i>Expert achiziții publice</i>		6. <i>Expert prevenire și combatere a corupției</i>	
2. <i>ECDL</i>		7. <i>Asistent social, nivel mediu</i>	
3. <i>Comunicare în limba engleză</i>		8. <i>Promovarea dezvoltării durabile</i>	
4. <i>Manager de proiect</i>		9. <i>Promovarea egalității de șanse</i>	
5. <i>Asistent relații publice și comunicare</i>			

ES2. Care este impresia generală despre cursurile urmate în cadrul proiectului?

(Selectați prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Deloc mulțumitoare	4. Foarte bună
2. Mulțumitoare	8. Nu știu
3. Bună	9. Nu răspund

Cum evaluați calitatea cursurilor în ceea ce privește următoarele aspecte?

(Bifati varianta corespunzătoare fiecărui aspect)

	1.Foarte bună	2.Bună	3.Satisfăcătoare	4.Nesatisfăcătoare
ES3. Locația				
ES4. Profesionalismul echipei organizatorice				
ES5. Lectorii				

ES6. Cât de mulțumit sunteți de cantitatea informațiilor și cunoștințelor acumulate?

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Deloc mulțumit
2. Puțin mulțumit
3. Mulțumit
4. Foarte mulțumit
5. Excelent
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES7. Cât de mulțumit sunteți de calitatea informațiilor și cunoștințelor acumulate?

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Deloc mulțumit
2. Puțin mulțumit
3. Mulțumit
4. Foarte mulțumit
5. Excelent
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES8. Cum apreciați calitatea materialelor prezentate în cadrul cursurilor urmate (mape, materiale promoționale, prezentări power-point, etc)?

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Nesatisfăcătoare
2. Satisfăcătoare
3. Medie
4. Bună
5. Foarte bună
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES9. Vă rugăm să apreciați modalitățile de prezentare ale lectorilor:

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Nesatisfăcător
2. Satisfăcător
3. Bun
4. Foarte bun
5. Excelent
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES10. Cât de mulțumit sunteți de suporturile de curs oferite?

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Deloc mulțumit
2. Puțin mulțumit
3. Mulțumit
4. Foarte mulțumit
5. Excelent
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES11. Cât de mulțumit sunteți de modul de organizare a cursurilor?

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

4. Deloc mulțumit
5. Puțin mulțumit
6. Mulțumit
7. Foarte mulțumit
8. Excelent
8. Nu știu
9. Nu răspund

ES12. Credeți că în urma participării la cursurile din cadrul proiectului vi s-au îmbunătățit cunoștințele și aptitudinile?

1. DA   2. NU   3. Nu știu   4. Nu răspund

ES13. DACA DA, în ce măsură vi s-au îmbunătățit cunoștințele și aptitudinile?

1. În foarte mică măsură	4. În foarte mare măsură
2. În mică măsură	8. Nu știu
3. În mare măsură	9. Nu răspund

ES14. În ce măsură au influențat cursurile urmate activitatea dumneavoastră în cadrul instituției?

1. În foarte mică măsură	4. În foarte mare măsură
2. În mică măsură	8. Nu știu
3. În mare măsură	9. Nu răspund

ES15. Vă rugăm să ne împărtășiți orice alte sugestii și opinii referitoare la desfășurarea cursurilor.

.....
.....

ES16. Sexul:

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. Bărbat   2. Femeie

ES17. Vârsta:

(Selectati prin încercuire/bifare o singură variantă)

1. 18-24 ani
2. 25-44 ani
3. 45-54 ani
4. 55-65 ani

5. Nu răspund

Anexa 2 Grafic organizare intalniri de evaluare a gradului de satisfactie a cursantilor din cadrul proiectului „Cresterea performantelor angajatilor prin asigurarea formarii profesionale la standarde europene”, cod SMIS 16113.

	Data întâlnirii	Orar	Număr participanți
Întâlnirea nr. 1	15 aprilie 2018	16:00-16:15	40 participanți
		16:17-16:32	40 participanți
		16:35-16:50	40 participanți
TOTAL participanți întâlnirea nr. 1			120 participanți
Întâlnirea nr. 2	24 aprilie 2018	16:00-16:15	40 participanți
		16:17-16:32	40 participanți
		16:35-16:50	40 participanți
TOTAL participanți întâlnirea nr. 2			120 participanți
Întâlnirea nr. 3	7 mai 2018	16:00-16:15	40 participanți
		16:17-16:32	41 participanți
		16:35-16:50	40 participanți
TOTAL participanți întâlnirea nr. 3			121 participanți
Întâlnirea nr. 4	16 mai 2018	16:00-16:15	43 participanți
		16:17-16:32	39 participanți
		16:35-16:50	40 participanți
TOTAL participanți întâlnirea nr. 4			122 participanți

BIBLIOGRAFIE

1. George, Alexianu – *Observatii asupra statutului functionarilor publici*, in Revista de drept public, 1928, an III, p.77;
2. Armenia, Androniceanu – *Management public*, Editura Economica, Bucuresti, 1999;
3. Ioan, Bordean – *Management public*, Editura Fundatiei Academice Danubius, Galati, 2005;
4. Costea M.- *Managementul administratiei publice locale .Serviciile publice*, Editura Economica, Bucuresti, 1999;
5. Matei Lucica – *Managementul dezvoltarii locale*, Editura Economica, Bucuresti, 1998;
6. Moldoveanu George- *Analiza organizationala*, Editura Economica, Bucuresti, 2001;
7. Nicolescu O.- *Management comparat*, Editura Economica, Bucuresti, 1997;
8. Pusca Benone si Ianuarie-Doru Popescu – *Pregatirea si perfectionarea profesionala a functionarilor publici (I,II)*, in Revista de Economie si Administratie Locala, editata de Tribuna Economica, nr.1-2/1996, p.112 si respectiv 3-4, p.105;
9. Stoica Cristina- *Managementul strategic al resurselor umane*, Editura Junimea, Iasi, 2004.

ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE ȘEFULUI DE STAT ȘI ALE GUVERNULUI ÎN MONARHIILE ȘI ÎN REPUBLICILE DIN UNIUNEA EUROPEANĂ

Valentin BARBU

*Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică*

**Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ**

Abstract: *Trăsătura comună definitorie a statelor membre ale Uniunii Europene este reprezentată de natura lor democratică, fără deosebire de forma acestora de guvernământ și de regimul lor politic: republică parlamentară, semi-prezidențială, prezidențială, sau monarhie parlamentară.*

În prima parte a lucrării urmează să realizăm o prezentare succintă a rolului și atribuțiilor șefului de Stat și ale Guvernului din statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv din perspectiva desemnării acestora prin raportare la forma de guvernământ.

Partea a doua a lucrării urmează a o rezerva analizei rolului și atribuțiilor șefului de Stat și ale Guvernului în România și în Franța.

CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE

Potrivit doctrinei⁷⁴, ”legitimitatea democratică a procesului decizional în cadrul UE a constituit multă vreme obiectul dezbaterilor. Acestea au început mai ales după adoptarea Tratatului de la Maastricht, după cum reflectă rapoartele instituțiilor care au condus CIG din 1996 și filonul bogat al literaturii de specialitate”, dezbateri deosebit de importante mai ales în contextul ”deficitului democratic”⁷⁵. Sub acest aspect, caracteristica esențială și generală a statelor membre ale Uniunii Europene (inclusiv a celor care au părăsit oficial U.E.⁷⁶) constă în aceea că toate sunt state de natură democratică⁷⁷ (21 de republici și 6 monarhii). Din perspectiva formelor de guvernământ ale statelor membre ale Uniunii Europene, putem realiza o distincție între republici parlamentare, republici semi-prezidențiale, prezidențiale și monarhii constituționale. Importanța acestei clasificări este nu doar una de factură terminologică, ci aceasta determină însuși rolul și atribuțiile șefului de Stat și ale Guvernului în cadrul statului în cauză. Cu titlu de exemplu, o consecință directă a acestor aspecte este stabilirea instituțiilor interne care au legitimitatea democratică de a iniția procedura de ”ieșire” din Uniunea Europeană, mai ales în contextul aplicării dreptului Uniunii Europene și, subsecvent, încetării aplicării acestuia⁷⁸.

---

⁷⁴ Paul CRAIG, GRAINNE DE BURCA, ”Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină”, Ediția a VI-a, Editura Hamangiu 2017, p. 169.

⁷⁵ *Ibidem*.

⁷⁶ Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

⁷⁷ Augustin FUEREA, ”Manualul Uniunii Europene”, Ediția a V-a, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 183.

⁷⁸ Edward ANAGNOSTE, ”Stingerea obligației de aplicare a dreptului european și aspecte conexe. Privire specială asupra dreptului Uniunii Europene”, Analele Universității din București, Seria Drept, Anul XIII 2014, Editura C.H.Beck, pp. 133-163.

Potrivit literaturii de specialitate⁷⁹:

“În *regimul semiprezidențial*, șeful statului are *atribuții mult mai largi decât în cel parlamentar*. Astfel, pe lângă atribuțiile formale specifice oricărui șef de stat, Președintelui îi mai sunt conferite și alte atribuții de o mai mare importanță în guvernarea statului, precum: numirea și revocarea Primului-ministru; prezidarea Consiliului de Miniștri, fie ca regulă (ca în Franța), fie numai în anumite situații; dizolvarea Parlamentului; organizarea unui referendum legislativ în anumite domenii de relații sociale prevăzute de actul fundamental; atribuții în domeniul apărării; măsuri luate în situații excepționale. (...). De asemenea, deși în unele state Constituția conferă anumite atribuții importante (precum revocarea Cancelarului de către Președinte, în Austria), totuși, ele nu sunt exercitate, în mod efectiv, în practică. Mai grav este atunci când, deși actul fundamental nu prevede o anumită atribuție (de exemplu, revocarea Primului-ministru, în Franța), aceasta din urmă este aplicată, în mod repetat, încălcându-se, astfel, Constituția.”

Așadar, se mai arată în studiul citat⁸⁰, diferențele între regimurile politice semi-prezidențiale sunt determinate de reglementarea constituțională a raporturilor juridice dintre șeful statului și alte autorități publice, de atribuțiile conferite, precum și de modul de exercitare în concret a acestora. Spre deosebire de regimul parlamentar, în care regula o constituie contrasemnarea actelor șefului de stat, în regimul semi-prezidențial, doar anumite acte emise de acesta se supun contrasemnăturii, astfel încât există “o anumită autonomie în exercitarea prerogativelor sale”, de unde rezultă și rolul net diferit al Președintelui într-un astfel de regim.

Raliindu-ne celor statuate în doctrină⁸¹, în principiu, Constituția are rolul de a determina autoritățile competente să stabilească regulile de drept, în timp ce practica de stat poate infirma, confirma sau completa prevederile constituționale.

Secțiunea I. Prezentare generală a formelor de guvernare din statele membre ale Uniunii Europene⁸²

1.1. REPUBLICI PARLAMENTARE

Republica Austria este o republică parlamentară federală cu un regim parlamentar bicameral. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, de către cetățenii cu drept de vot pentru Consiliul Național, pentru un mandat de 6 ani și are în principal un rol ceremonial. Cancelarul federal, care conduce Guvernul, este numit de Președinte. Austria este un stat federal compus din nouă regiuni autonome sau Bundesländer, astfel că puterea executivă este exercitată atât de Guvernele regionale, cât și de cel federal.

---

⁷⁹ Crina Mihaela VERGA” Raporturile dintre Președinte și Parlament în republici semiprezidențiale”, Acta Universitatis George Bacovia. Juridica - Volume 5. Issue 2/2016, p. 3 și urm, disponibil la site-ul: www.ugb.ro/Juridica/Issue10ROEN/2._Raporturile_dintre_Presedinte_si_Parlament.Crina_Verga.RO.pdf, consultat la data 30.05.2020.

⁸⁰ Ibidem.

⁸¹ Dana Apostol TOFAN, ”Institutii administrative europene - Note de curs”, București, 2008, p. 5, disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/institutii_administrative_europene.pdf, consultat la data 03.05.2020.

⁸² Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat, disponibil la site-urile: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>; <https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries>; <https://www.consilium.europa.eu/media/29683/qc0616198ron.pdf>; consultate la data 04.05.2020.

Republica Bulgară este o republică parlamentară care are un regim parlamentar unicameral. Șeful statului este Președintele Republicii, ales direct de către popor pentru un mandat de 5 ani care poate fi reînnoit o singură dată. Principala putere executivă îi revine Consiliului de Miniștri (Guvernul), care este condus de un prim-ministru. Șeful de Guvern (Prim-ministrul) ocupă poziția cu cea mai mare putere executivă. Șeful de stat (Președintele) are în principal puteri de reprezentare, dar și drepturi de veto limitate. Bulgaria este un stat unitar cu structură centralizată. Guvernatorii regionali sunt numiți de Guvern.

Republica Cehă este o republică parlamentară (cu un regim parlament bicameral). Președintele Republicii este șeful statului, ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani, cu posibilitate de reînnoire o singură dată. Președintele numește Prim-ministrul și ceilalți miniștri ai Guvernului, care exercită puterea executivă.

Croația este o republică parlamentară (cu un Parlament unicameral) în care șeful de Guvern (Prim-ministrul) și șeful de stat (Președintele) reprezintă statul și puterea executivă pe plan intern și extern. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani. Acesta are funcții în principal ceremoniale, dar propune Prim-ministrul, care trebuie să se bucure de încrederea majorității membrilor Parlamentului. Unitățile de bază ale autonomiei regionale sunt județele.

Republica Estonia este o republică parlamentară cu un regim parlamentar unicameral. Președintele Republicii este ales de Parlament pentru un mandat de 5 ani. Președintele este șeful statului, dar are în principal funcții ceremoniale; totuși, Președintele propune un prim-ministru, care este numit ulterior de către Parlament. Puterea executivă este exercitată de Prim-ministru și de Guvern.

Republica Finlanda este o republică parlamentară cu un regim parlamentar unicameral. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 6 ani. Președintele nu poate exercita mai mult de două mandate consecutive. Președintele propune și numește în mod oficial un prim-ministru, după consultarea Parlamentului. Responsabilitatea pentru afaceri externe este împărțită între Președinte și Guvern.

Republica Federală Germania este o republică parlamentară federală cu un șef de Guvern (Cancelarul) și un șef de stat (Președintele), ale cărui puteri sunt în principal de reprezentare. Președintele federal este ales prin vot indirect de Convenția Federală (membrii Parlamentului), pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit o singură dată, dar rolul său este în esență ceremonial. Cu toate acestea, Președintele federal numește Cancelarul Federal, care conduce Guvernul Federal. Competențele sunt partajate de Guvernul Federal și de Länder.

Republica Elenă (Grecia) este o republică parlamentară (Parlament unicameral) cu un șef de Guvern (Prim-ministrul), care are cea mai mare putere politică și un șef de stat (Președintele), cu îndatoriri în mare parte ceremoniale. Președintele Republicii este ales de Parlament pentru un mandat de 5 ani. Mandatul acestuia se poate reînnoi o singură dată. Președintele este șeful statului, însă nu are putere politică. Cu toate acestea, Președintele numește Prim-ministrul și Guvernul, care dețin puterea executivă.

Irlanda este o republică parlamentară (Parlament bicameral) formată din 26 de departamente. Șeful Guvernului (Prim-ministrul) este nominalizat de Camera Inferioară (Dáil Éireann) și numit de Președinte. El are putere executivă. Președintele este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 7 ani, care poate fi reînnoit o singură dată. Puterile șefului de stat (Președintele) sunt în mare parte ceremoniale. Președintele nu are competențe executive specifice; acestea se exercită de Primul-ministru și de Guvern.

Italia (Republica Italiană) este o republică parlamentară (Parlament bicameral) cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Președintele). Președintele este ales de Parlament pentru un mandat de 7 ani, dar rolul este în esență ceremonial. Cu toate acestea, Președintele

numește Prim-ministrul (Președintele Consiliului de Miniștri), care are nevoie de încrederea ambelor Camere ale Parlamentului. La nivel local, regiunile Italiei dispun de niveluri diferite de autonomie.

Letonia este o republică parlamentară (Parlament unicameral) cu un șef de Guvern (Prim-ministrul), care selectează membrii Consiliului de miniștri și un șef de stat (Președintele), care are îndatoriri în mare parte ceremoniale. Președintele Republicii este ales de Parlament pentru un mandat de 4 ani și nu își poate exercita funcția mai mult de două mandate consecutive. Președintele numește Prim-ministrul, care formează Guvernul. Înainte de a-și începe lucrările, un nou Guvern are nevoie de un vot de încredere al Parlamentului.

Lituania este o republică parlamentară (Parlament unicameral) cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Președintele). Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani. Președintele nu poate exercita mai mult de două mandate consecutive. Sub rezerva aprobării din partea Seimas (Parlamentul), Președintele numește Prim-ministrul, care formează Guvernul.

Malta este o republică parlamentară (Parlament unicameral), cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Președintele), cu atribuții în principal ceremoniale. Președintele Republicii este ales de Parlament pentru un mandat de 5 ani. Puterea executivă aparține Prim-ministrului și Guvernului. Prim-ministrul, numit de Președinte, este liderul partidului majoritar sau al unei coaliții majoritare în Parlament. Ceilalți miniștri sunt numiți de Președinte cu avizul Prim-ministrului.

Republica Polonia este o republică parlamentară (cu un regim parlamentar bicameral). Președintele Republicii este ales prin vot universal direct pentru un mandat de 5 ani. Mandatul acestuia se poate reînnoi o singură dată. Președintele numește Prim-ministrul, al cărui Guvern (Consiliul de Miniștri) are nevoie de un vot de încredere din partea Parlamentului. Președintele are drept de veto în privința proclamării de noi legi.

Slovacia (Republica Slovacă) este o republică parlamentară (cu un regim parlamentar unicameral). Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, la fiecare 5 ani. Președintele este șeful statului, dar are puteri limitate; cu toate acestea, Președintele numește Prim-ministrul. Puterea executivă este în principal exercitată de Prim-ministru și de Guvern.

Republica Slovenia este o republică parlamentară (cu un Parlament bicameral). Aceasta are un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Președintele). Președintele Republicii este ales prin sufragiu direct pentru un mandat de 5 ani și poate să își exercite funcția timp de maximum două mandate consecutive. Președintele propune Prim-ministrul (Președintele Guvernului), iar Parlamentul trebuie să își dea consimțământul.

Ungaria este o republică parlamentară cu un șef de Guvern (Prim-ministrul), care are putere executivă și un șef de stat (Președintele), ale cărui puteri sunt în principal de reprezentare. Președintele Republicii este șeful statului, ales de Parlament la fiecare 5 ani. Președintele propune Prim-ministrul Parlamentului, care trebuie să își dea consimțământul.

1.2. REPUBLICI PREZIDENȚIALE ȘI SEMI-PREZIDENȚIALE

Republica Cipru este o republică prezidențială, cu un Parlament unicameral. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani și este atât șeful Statului, cât și al Guvernului.

Franța (Republica Franceză) este o republică semi-prezidențială în care șeful de Guvern (Prim-ministrul) este numit de Președinte (șeful statului), iar Parlamentul este bicameral. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani. Președintele nu poate exercita mai mult de două mandate consecutive. Președintele are atribuții politice importante și numește Prim-ministrul din cadrul majorității parlamentare. Franța are, de

asemenea, departamente și teritorii de peste mări, care dispun de un statut specific în cadrul republicii.

Republica Portugheză (Portugalia) este o republică semi-prezidențială cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Președintele), iar Parlamentul este unicameral. Președintele numește Prim-ministrul și pe ceilalți membri ai Guvernului. Președintele Republicii este ales prin vot universal, direct, pentru un mandat de 5 ani. Președintele îndeplinește un rol de mediator.

România este o republică semi-prezidențială⁸³ cu un executiv bicefal, format din Președintele României și Guvernul României. Parlamentul României este bicameral. Președintele Republicii este ales prin vot universal și direct pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit o singură dată. Președintele desemnează Prim-ministrul din cadrul majorității parlamentare pentru a forma un Guvern. Guvernul are nevoie de un vot de încredere din partea Parlamentului.

1.3. MONARHII CONSTITUȚIONALE

Regatul Belgiei este o monarhie constituțională. Regele este șeful statului, însă nu are putere politică. Prim-ministrul este numit de Rege, dar are nevoie de un vot de încredere din partea Parlamentului. Puterea decizională nu este centralizată, ci împărțită pe trei niveluri de guvernare: Guvernul federal, Guvernele celor 3 comunități lingvistice (flamandă, franceză și germană) și Guvernele celor 3 regiuni (Flandra, Regiunea Bruxelles - Capitală și Valonia).

Danemarca (Regatul Danemarcei) este o monarhie constituțională cu un Parlament unicameral. Țara are un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (monarhul). Acesta din urmă păstrează oficial puterea executivă, dar îndatoririle sale sunt strict ceremoniale și de reprezentare. Regina este șeful statului, însă nu are putere politică. Totuși, Regina numește Prim-ministrul, care trebuie să primească aprobarea Parlamentului.

Marele Ducat de Luxemburg este o monarhie parlamentară constituțională (Mare Ducat) cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Marele Duce), care are doar drepturi formale. Guvernul deține puterea executivă. Marele Duce numește membrii Guvernului, Prim-ministrul și miniștrii. Guvernul are nevoie de încrederea majorității membrilor Parlamentului.

Spania (Regatul Spaniei) este o monarhie parlamentară democratică și constituțională cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Regele), iar Parlamentul este bicameral. Regele este șeful statului, însă nu are putere politică. Competențele sunt partajate de autoritățile centrale și de regiunile autonome.

Suedia (Regatul Suediei) este o monarhie constituțională și democrație parlamentară cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (Regele). Guvernul deține puterea executivă. Regele este șeful statului, însă nu are putere politică. Președintele Parlamentului propune Prim-ministrul, care ulterior este numit de către Parlament. Ulterior, Prim-ministrul alege ceilalți membri ai Guvernului.

Țările de Jos (Olanda) sunt o monarhie parlamentară constituțională cu un șef de Guvern (Prim-ministrul) și un șef de stat (monarhul). Regele este șeful statului, numește Prim-ministrul, însă nu are putere politică reală.

Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord (care a părăsit oficial U.E. de la 1 februarie 2020) este o monarhie constituțională parlamentară. Puterea executivă este exercitată de Prim-ministrul împreună cu Guvernul. Regina este șeful statului, Regatului Unit,

---

⁸³ A se vedea, Simina TĂNĂSESCU, în prezent Judecător la Curtea Constituțională a României, în: Marius AVRAM, "Simina Tănăsescu: Hora românească: un pas înainte, doi înapoi", 13.02.2015, articol publicat pe pagina: <https://www.juridice.ro/360648/simina-tanasescu-hora-romaneasca-un-pas-inainte-doi-inapoi.html>, consultat la data 30.05.2020.

fiind totodată monarhul a 15 alte țări independente care fac parte din Commonwealth, însă are în esență un rol ceremonial.

Secțiunea a II-a. Rolul și atribuțiile Șefului de Stat și ale Guvernului în România și în Franța

2.1. Rolul și atribuțiile Șefului de Stat și ale Guvernului în România

În primul rând, ca și o particularitate a formei de guvernământ din România, trebuie remarcat faptul că ne regăsim în fața unui sistem semi-prezidențial⁸⁴, în care executivul este bicefal sau dualist (unul dintre șefi este Președintele, iar celălalt Guvernul⁸⁵). Potrivit Constituției României⁸⁶, Președintele României reprezintă statul român, este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării, veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice, scop în care exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate.

Potrivit legii⁸⁷, Președintele României se alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Opinem că această modalitate de alegere a șefului de stat din România conferă Președintelui României deplina legitimitate în exercitarea rolului de mediator, funcție mai sus menționată, precum și în ceea ce privește calitatea de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, respectiv de comandant al forțelor armate.

În raport cu Parlamentul României, Președintele promulgă legile, adresează mesaje Parlamentului, convoacă Parlamentul în sesiuni și poate dispune dizolvarea acestuia. În raporturile cu justiția, Președintele României numește judecătorii și procurorii, acordă grațieri individuale și poate declanșa urmărirea penală împotriva unor membri ai Guvernului.

Potrivit doctrinei⁸⁸, în raport cu poporul, Președintele României poate cere acestuia să își exprime, prin referendum, voința cu privire la probleme de interes național⁸⁹. În raporturile cu Guvernul⁹⁰, Președintele României desemnează candidatul la funcția de prim-ministru, numește Guvernul, pe baza votului de încredere acordat de Parlament, revocă și numește unii membrii ai Guvernului, în caz de remaniere guvernamentală sau în caz de vacanță a postului, poate participa la ședințele Guvernului (situație în care le și prezidează), și consultă Guvernul cu privire la probleme urgente și de importanță deosebită.

Cu titlu excepțional, dar de plină actualitate, Președintele României poate institui, în condițiile legii, starea de asediu sau de urgență, situație în care solicită Parlamentului

---

⁸⁴ Antonie IORGOVAN, "Tratat de drept administrativ. Volumul I", Ediția 4, Editura All Beck, București 2005, pct. 644, p. 384. Potrivit autorului, "*ajungem la concluzia că, la noi, există un semiprezidențialism atenuat, așa cum ne-am exprimat deja*".

⁸⁵ Luciana Bezeriță TOMESCU, "Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs -", Editura Sitech, Craiova, 2017, p. 26 și Nota 50 de subsol: Verginia VEDINAȘ, Drept Administrativ - Curs universitar, Ediția a IX-a, 2015, p. 350 și nota 1 de subsol de la aceeași pagină: Ioan Vida, Puterea executivă și administrația publică, Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, 1994, p. 37.

⁸⁶ Art. 80 și urm. din Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

⁸⁷ Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011.

⁸⁸ Luciana Bezeriță TOMESCU, op. cit., p. 35.

⁸⁹ Art. 90 din Constituția României, republicată.

⁹⁰ Art. 85-86 din Constituția României, republicată.

încuviințarea măsurii adoptate, potrivit art. 93 din Constituție. Cu titlu de exemplu, menționăm cazul recent al stării de urgență generată de COVID-19, instituită (și prelungită) prin Decretele Prezidențiale nr. 195/2020⁹¹ și nr. 240/2020.⁹²

Un rol deosebit de important al șefului de stat în România este dat de atribuțiile sale în domeniul politicii externe a României. În acest sens, Președintele încheie, în numele României, tratate internaționale⁹³ (care, ulterior ratificării de către Parlament, fac parte din dreptul intern)⁹⁴, acreditează și recheamă reprezentanții diplomatici ai României⁹⁵, și aprobă înființarea, desființarea și schimbarea rangului misiunilor diplomatice⁹⁶. Totodată, conform art. 91 alin. (3) din Constituție, ”*Reprezentanții diplomatici ai altor state sunt acreditați pe lângă Președintele României.*”.

Așadar, instituția șefului de stat în România este una complexă, cu atribuții multiple atât pe plan intern cât și extern⁹⁷.

Așa cum am arătat anterior, în România executivul este bicefal, fiind format din Președintele României și Guvernul României.

Potrivit Constituției României⁹⁸ și Codului administrativ⁹⁹, Guvernul României exercită conducerea generală a administrației publice, rol din cadrul căruia acesta exercită, potrivit doctrinei¹⁰⁰, funcția de *mecanism intermediar de execuție* (prin intermediul căruia asigură executarea deciziilor politice folosind autoritatea și în caz de nevoie forța de constrângere), precum și funcția de înfăptuire a deciziei politice reflectată în legi.

Literatura de specialitate¹⁰¹ a realizat o analiză mai clară a rolului Guvernului, acesta fiind dual, respectiv un rol politic (de asigurare a realizării politicii interne și externe a țării) și un rol administrativ (de exercitare a conducerii generale a administrației publice).

De lege lata, funcțiile Guvernului sunt reglementate de art. 15 din Codul administrativ, astfel că acesta îndeplinește funcția de strategie, funcția de implementare, funcția de reglementare, funcția de administrare a proprietății statului, funcția de reprezentare și funcția de autoritate de stat. Așadar, spre deosebire de vechea reglementare din cadrul Legii nr. 90/2001¹⁰², noua reglementare a recunoscut Guvernului o nouă funcție - de implementare - prin care se urmărește punerea în aplicare a Programului de guvernare.

⁹¹ Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 17 Martie 2020.

⁹² Decretul Președintelui României nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 311 din 14 Aprilie 2020.

⁹³ Art. 91 alin. (1) din Constituția României, republicată.

⁹⁴ A se vedea, Luciana Bezeriță Tomescu, op. cit., p. 43 și Nota 73 de subsol: Verginia VEDINAȘ, op. cit., p. 360.

⁹⁵ Art. 91 alin. (2) teza întâi din Constituția României, republicată.

⁹⁶ Art. 91 alin. (2) teza a doua din Constituția României, republicată.

⁹⁷ Ioan MURARU, Elena Simina TĂNĂSESCU, ”Drept Constituțional și instituții politice. Volumul II”, Ediția 13, Editura C.H.Beck, p.249-251; Dana APOSTOL TOFAN, ”Drept administrativ. Volumul I”, Ediția 4, Editura C.H. Beck, București 2018, p. 144-176; Verginia VEDINAȘ, ”Tratat teoretic și practic de drept administrativ. Volumul I”, Editura Universul Juridic, București, 2018, p. 167-187.

⁹⁸ Art. 102 și urm. din Constituția României, republicată.

⁹⁹ Art. 14 alin. (1), art. 25 și urm. din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019.

¹⁰⁰ Codrin Dumitru MUNTEANU, ”Administrația publică teritorială”, Editura Universul Juridic, București, 2010, p. 89;

B. GOURNAY, ”Introduction a la Science Administrative”, Press de la Fondation Nationale de Sciences Politiques, Paris, 1978.

¹⁰¹ Luciana Bezeriță TOMESCU, op. cit., p. 63 și Nota 110 de subsol: Verginia Vedinaș, op. cit., p. 374 și autorii citați la notele 1 și 2 de subsol, de la aceeași pagină.

¹⁰² Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 164 din 02 aprilie 2001, abrogată odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În opinia autorului, adăugarea de legiuitor a acestei noi funcții a Guvernului nu reprezintă altceva decât finalitatea procesului democratic prin care un partid politic ajunge la putere - astfel că orice partid participă la alegeri cu promisiunea realizării unui anumit Program de guvernare. Așadar, această ”nouă” funcție a Guvernului nu reprezintă altceva decât o concretizare a îndeplinirii promisiunii realizată de partidul care câștigă alegerile parlamentare și ajunge la guvernare.

Un rol central în cadrul acestuia îl ocupă Prim-ministrul, care conduce Guvernul și coordonează activitatea membrilor acestuia¹⁰³.

Principalele atribuții ale Guvernului sunt reglementate în cadrul art. 25 din Codul administrativ¹⁰⁴, atribuții care au făcut obiectul unor ample analize în literatura de specialitate¹⁰⁵.

Potrivit doctrinei¹⁰⁶, putem realiza o clasificare a atribuțiilor Guvernului, după cum acestea sunt reglementate de Constituția României sau de lege (art. 25 din Codul administrativ, respectiv art. 11 din Legea nr. 90/2001, în prezent abrogată).

Constituția României conferă Guvernului următoarele funcții/ atribuții¹⁰⁷: de exercitare a inițiativei legislative, de negociere a tratatelor internaționale, de propunere către Președintele României a acreditării și a rechemării reprezentanților diplomatici ai României, de propunere către Președintele României a înființării, desființării sau schimbării rangului misiunilor diplomatice ale României, de prezentare către Parlament a informațiilor și documentelor solicitate, de participare a membrilor Guvernului la ședințele Parlamentului, de sesizare a Curții Constituționale în condițiile legii, de exercitare a puterii normative prin competența de a adopta ordonanțe (delegarea legislativă), de numire a prefectilor, de organizare a alegerilor pentru un nou Președinte (în caz de vacanță a funcției), precum și de înființare de organe de specialitate în subordinea acestuia (dacă legea îi recunoaște această competență).

Aceste clasificări ale rolurilor și atribuțiilor Președintelui României și ale Guvernului produc consecințe inclusiv în planul procesual civil și respectiv în materia contenciosului administrativ.

Sub acest aspect, potrivit Legii nr. 554/2004¹⁰⁸, nu toate actele acestor entități sunt supuse controlului de legalitate¹⁰⁹. *Bună oară*, avem în vedere actele care privesc raporturile cu Parlamentul¹¹⁰ și actele de comandament cu caracter militar¹¹¹.

¹⁰³ Art. 28 alin. (1) din Codul administrativ.

¹⁰⁴ Potrivit art. 25, lit. a) - q), din Codul administrativ, Guvernul României îndeplinește următoarele atribuții principale: ”a) inițiază proiecte de lege și le transmite către Camera competentă, ca primă Cameră sesizată, și spre informare către Camera decizională; b) emite puncte de vedere asupra propunerilor legislative, inițiate cu respectarea Constituției, și le transmite Parlamentului, în termen de 30 de zile de la data solicitării; c) asigură executarea de către autoritățile administrației publice a legilor și a celorlalte acte normative date în aplicarea acestora; d) elaborează proiectele de lege a bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat pe care le supune, separat, spre adoptare Parlamentului; e) aprobă, prin hotărâre, strategiile, programele și metodologiile, pe domenii de activitate; f) asigură realizarea politicii în domeniul social; g) asigură apărarea ordinii de drept, a liniștii publice și siguranței cetățeanului, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor, în condițiile prevăzute de lege; h) duce la îndeplinire măsurile adoptate, potrivit legii, pentru apărarea țării, scop în care organizează și înzestrează forțele armate; i) asigură integrarea României în structurile europene și internaționale; (...)”

¹⁰⁵ Antonie IORGOVAN, ”Tratat de drept administrativ. Volumul I”, Ediția 4, Editura All Beck, București 2005, p. 398-399; Verginia VEDINAȘ, ”Tratat teoretic și practic de drept administrativ. Volumul I”, Editura Universul Juridic, București, 2018, pp. 225-228.

¹⁰⁶ Verginia VEDINAȘ, ”Tratat teoretic și practic de drept administrativ”, Volumul I, op. cit., p. 225.

¹⁰⁷ A se vedea: art. 74 alin. (1), art. 91 alin. (1) și alin. (2), art. 111, art. 146, art. 108 și art. 115, art. 123 alin. (1), art. 97 alin. (2), art. 117 alin. (2) din Constituția României, republicată.

¹⁰⁸ Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154/2004, cu modificările și completările ulterioare.

¹⁰⁹ Art. 5 alin. (1) din Legea nr. 554/2004.

¹¹⁰ Art. 2 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 554/2004.

2.2. Rolul și atribuțiile Șefului de Stat și ale Guvernului în Franța¹¹²

Potrivit art. 5 din Constituția Franței¹¹³, Președintele Republicii veghează la respectarea Constituției. El asigură, prin arbitrajul său, funcționarea regulată a puterilor publice precum și continuitatea statului. El este garantul independenței naționale, al integrității teritoriale și al respectării tratatelor. Potrivit art. 64 din Constituția Franței, Președintele Republicii este garantul independenței autorității judecătorești.

Potrivit art. 8 din Constituția Franței, Președintele Republicii numește Prim-ministrul. Președintele Republicii dispune încetarea activității Primului ministru la prezentarea de către acesta a demisiei Guvernului. La propunerea Prim-ministrului, Președintele Republicii îi numește pe ceilalți membri ai Guvernului și îi revocă din funcție.

Potrivit Constituției, Președintele Republicii prezidează Consiliul de Miniștri, promulgă legile în termen de cincisprezece zile de la transmiterea către Guvern a legii definitiv adoptate, poate supune referendumului orice proiect de lege privind organizarea autorităților publice, poate pronunța dizolvarea Adunării Naționale, semnează ordonanțele și decretele dezbătute în cadrul Consiliului de Miniștri, face numirile în funcțiile civile și militare ale statului, acreditează ambasadorii și trimișii extraordinari pe lângă puterile străine, este șeful forțelor armate, prezidează consiliile și comitetele superioare de apărare națională, are dreptul să acorde grațierea individuală și comunică cu cele două Camere ale Parlamentului prin mesaje (care sunt citite de altcineva) și nu sunt urmate de dezbaterile acestora.

Doctrina¹¹⁴, analizând competența Președintelui de Republică în Franța, a opinat faptul că sunt trei funcții prezidențiale, respectiv: o funcție de reprezentare, o funcție de apărare (de ocrotire, de protecție), precum și o funcție de arbitraj.

În ceea ce privește Guvernul, potrivit Constituției Franței¹¹⁵, acesta stabilește și conduce politica națiunii, are la dispoziție administrația și forțele armate, și răspunde în fața Parlamentului în condițiile legii.

Concluzii

Așa cum se arată în mod just în literatura de specialitate¹¹⁶, *”Sistemul dreptului nu este rezultatul ”împărțirii” lui în ramuri, după cum el nu poate reprezenta nici simpla ”însurare” a ramurilor dreptului. Interrelațiile ce definesc modalitatea de ”construire” a sistemului de drept desemnează totalitatea caracteristicilor și a ”legilor” proprii sistemului de drept caracterizând comportarea lui ca întreg.”*

În mod similar, atribuțiile șefului de Stat și al Guvernului în monarhiile constituționale și în republicile parlamentare și semi-prezidențiale din Uniunea Europeană nu reprezintă o simplă însurare, ”împărțire” a acestora între aceste două categorii de instituții publice, ci au o natură complexă rezultată atât din rolul acestora în stat cât și din modalitatea de alegere, numire sau desemnare, după caz.

---

¹¹¹ Art. 2 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 554/2004.

¹¹² Ioan MURARU, Elena Simina TĂNĂSESCU, ”Drept constituțional și instituții politice”, Ediția 13, Volumul II, Editura C.H. Beck, București, 2009, pp. 247-248.

¹¹³ Constituția Franței, disponibilă la site-ul: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/constitution/constitution_roumain.pdf, consultat la data 15.05.2020.

¹¹⁴ Ioan MURARU, Elena Simina TĂNĂSESCU, ”Drept constituțional și instituții politice”, Ediția 13, Volumul II, Editura C.H.Beck, București, 2009, p. 247.

¹¹⁵ Art. 20 și urm. din Constituția Franței.

¹¹⁶ Dana Apostol TOFAN, ”Instituții administrative europene - Note de curs”, București, 2008, op. cit., p. 2.

Așa cum am văzut, toate statele membre ale Uniunii Europene sunt state de natură democratică, aspect consacrat atât prin procedura de aderare la Uniune cât și, în mod simetric, prin procedura de ”părăsire” a acesteia (spre exemplu, Brexit).

În acest sens, observăm că forma de guvernământ poate conduce la atribuții concrete sau pur ceremoniale ale șefului de stat în domeniul politicii externe (spre exemplu, în republicile semi-prezidențiale, Președintele încheie tratatele negociate de Guvern).

Din acest punct de vedere, instituția șefului de stat în România este una complexă, cu atribuții multiple atât pe plat intern cât și extern, îmbrăcând valențele unui regim semi-prezidențial, astfel că în România executivul este bicefal, fiind format din Președintele României și Guvernul României.

În Franța, apreciază autorul prezentului articol, se poate observa că legiuitorul constituant a optat pentru reglementarea mult mai clară privind rolul și atribuțiile Președintelui Republicii, specifică unui regim semi-prezidențial, în care Președintele Franței joacă un rol mult mai central.

În opinia autorului, anumite atribuții ale Președintelui României au fost restrânse prin unele Decizii ale Curții Constituționale a României, precum Decizia CCR nr. 358/2018 (prin care Curtea a decis că: *”Președintele României urmează să emită decretul de revocare din funcție a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție”* de la acea vreme), Decizie care ulterior a fost pusă în discuție în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Decizia CEDO nr. XX/05.05.2020 în cauza Kovesi vs. România).¹¹⁷

Sub acest aspect, concluzionează autorul, se poate aprecia că, deși au o natură complexă, este necesară o clarificare a rolului și atribuțiilor Președintelui României și ale Guvernului, într-o viitoare revizuire a Constituției României.

Bibliografie:

I. Cursuri, tratate, articole, studii, alte publicații

Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP), Direcția Comunicare și Relații Internaționale Serviciul Inovație, Relații Internaționale și Proiecte, Studiu privind sisteme administrativ-teritoriale, București, iunie 2011, disponibil la site-ul: http://www.anfp.gov.ro/continut/Studii_despre_sistemele_administrative_europene;

Antonie IORGOVAN, ”Tratat de drept administrativ”, Volumul I, Ediția 4, Editura All Beck, București, 2005;

Augustin FUEREA, ”Manualul Uniunii Europene”, ediția a V-A, Editura Universul Juridic, București, 2011;

B. Gournay, ”Introduction a la Science Administrative”, Press de la Fondation Nationale de Sciences Politiques, Paris, 1978;

Codrin Dumitru MUNTEANU, ”Administrația publică teritorială”, Editura Universul Juridic, București, 2010;

Crina Mihaela VERGA ”Raporturile dintre Președinte și Parlament în republici semiprezidențiale”, Acta Universitatis George Bacovia. Juridica - Volume 5. Issue 2/2016, disponibil la:

---

¹¹⁷ Privind rolul și atribuțiile Șefului de Stat și ale Guvernului în România, pentru dezvoltare, a se vedea: *Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 30 mai 2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 7 iunie 2018; *Decizia CEDO nr. XX/05.05.2020 în cauza Kovesi versus România*.

www.ugb.ro/Juridica/Issue10ROEN/2._Raporturile_dintre_Presedinte_si_Parlament.Crina_Verga.RO.pdf;

Dana APOSTOL TOFAN, "Instituții administrative europene - Note de curs", 2008; disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/instituti_administrative_europene.pdf;

Dana APOSTOL TOFAN, "Drept administrativ. Volumul I", Ediția 4, Editura C.H. Beck, București 2018;

Edward ANAGNOSTE, "Stingerea obligației de aplicare a dreptului european și aspecte conexe. Privire specială asupra dreptului Uniunii Europene", Analele Universității din București, Seria Drept, Anul XIII 2014, Editura C.H.Beck;

Ioan MURARU, Elena Simina TĂNĂSESCU (Coord.), "Constituția României. Comentariu pe articole", Editura C.H. Beck, București, 2008;

Ioan MURARU, Elena Simina TĂNĂSESCU, "Drept constituțional și instituții politice", Ediția 13, Volumul II, Editura C.H.Beck, București, 2009;

Ioan VIDA, "Puterea executivă și administrația publică", Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, 1994;

Luciana BEZERIȚĂ TOMESCU, "Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs -", Ediția Sitech, Craiova, 2017;

Paul CRAIG, GRAINNE DE BURCA, "Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină", Ediția a VI-a, Editura Hamangiu, 2017;

Simina TĂNĂSESCU, în: Marius AVRAM, "Simina Tănăsescu: Hora românească: un pas înainte, doi înapoi", 13.02.2015, articol publicat pe pagina: <https://www.juridice.ro/360648/simina-tanasescu-hora-romaneasca-un-pas-inainte-doi-inapoi.html>;

Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat, disponibil la site-ul: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>;

Verginia VEDINAȘ, "Drept Administrativ - Curs universitar", Ediția a IX-a, Editura Universul Juridic, București, 2015;

Verginia VEDINAȘ, "Tratat teoretic și practic de drept administrativ", Volumul I, Editura Universul Juridic, București, 2018.

II. Legislație

Constituția României, revizuită conform Legii de revizuire a Constituției României nr. 429/2003 și a referendumului național din 18-19 octombrie 2003, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;

Constituția Franței, disponibilă la site-ul: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/constitution/constitution_roumain.pdf;

Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011;

Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004;

Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 164 din 02 aprilie 2001, abrogată de Codul administrativ;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019.

III. Jurisprudență

Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 30 mai 2018 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, pe de o parte, și Președintele României, pe de altă parte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 7 iunie 2018.

Decizia CEDO nr. XX/05.05.2020 în cauza Kovesi versus România.

IV. Site-uri Internet

<https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries>
<https://www.consilium.europa.eu/media/29683/qc0616198ron.pdf>

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ ȘI LOCALĂ ÎN ȚĂRI ALE UNIUNII EUROPENE - ROMÂNIA ȘI BULGARIA -

Corina BERLEA (MUNTEANU)
Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ

Abstract: *Atât România cât și Bulgaria au fost marcate de reformele administrative generate de schimbările politice postbelice, cu un impact deosebit asupra sistemelor administrativ-teritoriale ale acestora, perpetuate în timp, fenomen specific statelor Europei Centrale și de Est.*

În prezent, în mediile de specialitate, se pune tot mai des problema dacă structurile administrativ-teritoriale constituite în trecut, pe baza rațiunilor politice și economice ale momentului, mai corespund dezideratelor actuale.

În prezentul studiu, ne propunem să analizăm comparativ administrația publică centrală și locală din România și din Bulgaria, reliefând caracteristici și principii comune, dar mai cu seamă particularități ale acestora, care își pot găsi originile și explicațiile în factori de natură complexă, tradițională, culturală, istorică, politică, geopolitică, etc. desigur aceste din urmă aspecte și reflecții formând un subiect distinct.

Introducere

Prin ”*administrație publică*” înțelegem organismele incluse în sfera puterii executive, care organizează executarea legii și aplică în concret legea, furnizând servicii publice. Administrația publică utilizează teoriile și procesele manageriale și politice, în cadrul legal, asigurând reglementarea necesară pentru societate în ansamblu, prin acte administrative, în scopul satisfacerii interesului legitim public.¹¹⁸

Administrațiile publice centrale se prezintă în general sub forma ministerelor plasate sub autoritatea unor miniștri. Se poate face diferența între statele în care ministerele sunt vaste și integrate și țări în care ministerele sunt reduse, specializate în formularea politicilor publice, cu agenții care pun în practică aceste politici. Majoritatea țărilor din Uniunea Europeană se încadrează în prima categorie, cu ministere vaste și integrate.

Problema generală ridicată de orice tip de *organizare administrativ-teritorială* este ”*dacă sarcinile de îndeplinit vor fi încredințate unei singure administrații de Stat sau dacă acestea vor fi distribuite între mai multe organisme, dispunând fiecare de autorități proprii pentru diferite porțiuni din teritoriu*”¹¹⁹.

1. ROMÂNIA - organizarea și funcționarea administrației publice¹²⁰

Administrație publică centrală de specialitate din România¹²¹ este compusă din ministere, alte organe centrale de specialitate organizate în subordinea Guvernului ori a ministerelor sau ca

¹¹⁸ A se vedea, *Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat*, disponibil la site-ul: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>, p. 1 și urm., consultat la data 07.05.2020.

¹¹⁹ Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene, Note de curs*, București, 2008, disponibil pe site-ul http://www.umk.ro/images/documente/master/institutii_administrative_europene.pdf consultat la data de 07.05.2020, p. 31 și urm.

¹²⁰ A se vedea, *Constituția României*, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

autorități administrative autonome.¹²² După modelul francez, administrația publică centrală are un executiv dualist, compus din Președinte și Guvern, condus de primul-ministru.

Președintele Republicii desemnează un candidat pentru funcția de prim-ministru și numește Guvernul pe baza votului de încredere acordat de Parlament¹²³.

Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice. Prim-ministrul conduce activitatea Guvernului și răspunde pentru aceasta în fața Parlamentului. Guvernul adoptă hotărâri pentru organizarea executării legilor și ordonanțelor.

Parlamentul României este autoritatea publică care exercită controlul asupra Guvernului. Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării. Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senat¹²⁴.

Administrația publică este formată din *administrația publică centrală de specialitate și administrația publică locală*.¹²⁵

Administrația publică locală se bazează pe principiile *descentralizării și autonomiei locale și deconcentrării serviciilor publice*, potrivit textului constituțional, cu alte cuvinte se supune doar legii și ia decizii pentru comunitatea locală, pe baza unor proceduri bine stabilite. În fiecare unitate administrativ - teritorială, indiferent de mărimea acesteia (comună, oraș, municipiu, județ), există autorități locale alese prin vot de către cetățenii cu drept de vot care aparțin colectivității respective: un consiliu local/ județean și un primar/ președinte al consiliului județean. Consiliul local este autoritatea care are inițiativă și hotărăște în toate problemele de interes local, iar primarul asigură respectarea și punerea în aplicare a legilor țării și a hotărârilor consiliului local.

În cea mai mare parte a țărilor din Uniunea Europeană, la nivelul unității administrativ-teritoriale se află un reprezentant al statului, cu rol de a veghea asupra aplicării legii de către autoritățile locale. În România, activitatea *prefectului, ca reprezentant al Guvernului*, este reglementată de Constituția României. Este vorba despre conducerea serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale și supravegherea respectării legii de către autoritățile publice locale, prefectul având posibilitatea atacării acestora în instanță.¹²⁶ Între prefecti, pe de o parte, consiliile locale și primari, precum și consiliile județene și președinții acestora, pe de altă parte, nu există raporturi de subordonare, potrivit textului constituțional (art. 123).¹²⁷

2. BULGARIA - organizarea și funcționarea administrației publice¹²⁸

Constituția Bulgariei din 1991, republicată, prevede că sistemul parlamentar este unicameral, singurul organ legiuitor fiind Adunarea Națională. Parlamentarii sunt direct aleși de către popor, pentru un mandat de 4 ani. Adunarea Națională alege comisii temporare și

---

¹²¹ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs* -, Editura Sitech, Craiova, 2017, pp. 110-119: *Administrația centrală de specialitate*.

¹²² Constituția României, republicată, art. 116 și 117.

¹²³ Constituția României, republicată, art. 85 alin. (1).

¹²⁴ Constituția României, republicată, art. 61 alin. (1) și (2).

¹²⁵ Constituția României, republicată, Titlul III - *Autoritățile publice*, Cap.5 - *Administrația Publică*.

¹²⁶ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Tomescu Bezeriță, *Tutela administrativă - comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență*, Editura Bren, București, 2014, pp. 89 - 99: *Obiectul controlului de tutelă administrativă exercitat de prefect*.

¹²⁷ Constituția României, republicată, art. 123.

¹²⁸ A se vedea, *Constituția Republicii Bulgaria*, publicată în Monitorul Oficial nr. 56 din 13 iulie 1991 și modificată prin legile constituționale publicate în (...) M. Of. nr. 85 din 26 septembrie 2003, M. Of. nr. 18 din 25 februarie 2005, M. Of. nr. 27 din 31 martie 2006, M. Of. nr. 78 din 26 septembrie 2006 și M. Of. nr. 12 din 6 februarie 2007. Disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/bulgaria.pdf>, consultat la data 28.05.2020.

permanente la care participă parlamentarii. Aceștia adoptă legi, hotărâri, declarații și mesaje. Fiecare membru al Adunării Naționale sau al Consiliului de Miniștri (Guvernul) are dreptul să prezinte un proiect de lege. Proiectul de lege al bugetului de stat este pregătit și transmis de Consiliul de Miniștri.

Guvernul este principalul organ executiv, fiind condus de primul-ministru. Acesta gestionează și pune în aplicare politicile interne și externe ale statului, asigură ordinea publică și securitatea națională, exercită controlul asupra administrației publice de stat și a forțelor armate. Premierul este nominalizat de cel mai mare grup parlamentar, iar Președintele îi dă mandatul de a forma un Guvern. Consiliul de Miniștri propus este votat de Adunarea Națională.

Prim-ministrul, vicepremierii și miniștrii reprezintă Republica Bulgaria în relațiile cu alte țări și organizații internaționale, organizează negocieri internaționale și participă la alte evenimente internaționale, conform Constituției, legilor Republicii Bulgaria și actelor Consiliului de Miniștri.

Președintele este șeful statului și este ales în același timp, pe același buletin de vot și în aceleași condiții cu Vicepreședintele, o dată la cinci ani.

Teritoriul Bulgariei este împărțit în comune și regiuni. Municipality este principala unitate administrativ-teritorială pentru autogovernare. Politica fiecărui municipiu este determinată de consiliul municipal. Acesta adoptă bugetele locale anuale și planurile de dezvoltare. Fiecare municipalitate este condusă de un primar, care gestionează toată activitatea executivă a municipalității, este responsabil de menținerea ordinii publice și organizează utilizarea bugetului municipal. Atât primarul cât și membrii consiliului local sunt aleși de populație.

Regiunile sunt unități administrativ-teritoriale care pun în aplicare politica regională pentru a realiza armonizarea intereselor naționale cu cele locale. Administrația este realizată de către un *governator* regional, asistat de o administrație regională. Guvernatorul regional este numit de Consiliul de Miniștri.¹²⁹

2. Principiile de bază ale administrației publice locale, în România și în Bulgaria

Semnificația cuvântului ”*principiu*” în dicționarului explicativ al limbii române este ”*element fundamental, idee, lege de bază pe care se întemeiază o teorie științifică, un sistem politic, juridic, o normă de conduită, etc.*”. Principiile administrației publice sunt norme, reguli care trebuiesc respectate și aplicate în activitatea practică în toată administrația publică. Spre deosebire de administrația publică centrală, competentă la nivelul întregii țări, administrația publică locală este competentă numai în limitele unității administrativ-teritoriale în care funcționează¹³⁰. Independent de natura palierului politic, organizarea administrației publice centrale va influența organizarea și funcționarea administrației publice locale.

2.1. ROMÂNIA - organizarea administrației publice locale - principii

În România, conform textului constituțional, administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe *principiile descentralizării, autonomiei locale, deconcentrării serviciilor publice și folosirea limbii minorității naționale în relațiile cu autoritățile administrației publice locale și cu serviciile publice deconcentrate, în unitățile*

---

¹²⁹ Pentru dezvoltare, a se vedea: Emilia Zankina, American University in Bulgaria (aprilie 2018), *Public Administration Characteristics and Performance in EU28: Bulgaria*, disponibil la site-urile: https://iisda.government.bg/ras/adm_structures/special Terr_administrations; https://www.researchgate.net/publication/326769427_Public_administration_characteristics_and_performance_in_EU28_Bulgaria, consultate la data 28.05.2020.

¹³⁰ A se vedea, Valentin PRISĂCARU, *Tratat de drept administrativ român. Partea generală*, ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Lumina Lex, București, 2002.

administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă, în condițiile prevăzute de legea organică.¹³¹

2.1.1. Principiul descentralizării

Descentralizarea reprezintă transferul de competențe administrative și financiare de la nivelul administrației publice centrale la nivelul administrației publice din unitățile administrativ-teritoriale, împreună cu resursele financiare necesare¹³². Potrivit Codului administrativ, Guvernul, ministerele și celelalte organe de specialitate transferă competențe autorităților administrației publice locale de la nivelul județelor, comunelor, orașelor și municipiilor, respectând principiul subsidiarității și criteriul ariei geografice a beneficiarilor. Ministerul coordonator al procesului de descentralizare sprijină fundamentarea și implementarea politicii de descentralizare a Guvernului.

2.1.2. Principiul autonomiei locale

Autonomia locală reprezintă dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona în numele și în interesul colectivității locale, la nivelul cărora sunt alese, treburile politice, în condițiile legii¹³³. Dreptul la autonomie locală aparține colectivității locale, însă nu poate fi exercitat de aceasta în mod direct, ci doar prin reprezentanți, care sunt autoritățile administrației publice locale. Prin urmare, administrația publică locală se realizează în comune, orașe și municipii de către consiliile locale și primari, iar la nivelul județului de către consiliul județean și președintele consiliului județean.¹³⁴

Potrivit Codului administrativ, autonomia locală este numai administrativă și financiară, fiind exercitată pe baza și în limitele prevăzute de lege și privește organizarea, funcționarea, competența și atribuțiile autorităților administrației publice locale, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin comunei, orașului, municipiului sau județului, după caz.

2.1.3. Principiul deconcentrării

Deconcentrarea reprezintă distribuirea de atribuții administrative și financiare de către ministere și celelalte organe de specialitate de administrație publice centrale, către structuri proprii de specialitate din unitățile administrativ-teritoriale¹³⁵. Principiul deconcentrării arată tendința statului modern de renunțare treptată la prestarea serviciilor publice în regim centralizat, în favoarea înființării serviciilor publice teritoriale. Diferența dintre deconcentrate și descentralizare este de natura responsabilităților. Descentralizarea presupune transferul de responsabilități de la Guvern către autoritățile administrației publice locale, iar deconcentrarea presupune redistribuirea de competențe administrative și financiare de către ministere către propriile structuri de specialitate din teritoriu. Ca exemple de servicii publice deconcentrate din România putem aminti următoarele: Direcțiile de Sănătate Publică Județene, Direcțiile pentru Agricultură Județene, Inspectoratele Școlare Județene.

2.2. BULGARIA - organizarea administrației publice locale - principii

În Bulgaria, procesul *descentralizării* treptate, administrative și financiare, a început în anul 1991, când noua Constituție a Republicii Bulgaria a fost adoptată. Aceasta fundamentează legal și protejează principiile *auto-guvernării locale*. O componentă importantă a bazei juridice a

¹³¹ Constituția României, republicată, art. 120.

Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs* -, Editura Sitech, Craiova, 2017, op. cit., pp. 121-135: *Principii constituționale ale administrației publice locale*.

¹³² Art. 5 lit x) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 05 iulie 2019.

¹³³ Art. 5 lit. j) din Codul administrativ.

¹³⁴ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Tomescu Bezeriță, *Tutela administrativă - comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență*, Editura Bren, București, 2014, op. cit., pp. 17-38: *Constituționalitatea și legalitatea autonomiei locale în sistemul de drept românesc*.

¹³⁵ Art. 5 lit. u) din Codul administrativ.

administrației publice este reprezentată de Legea privind structura administrativ-teritorială a Republicii Bulgaria (1995), care stabilește criteriile și procedurile legale pentru înființarea, contopirea, divizarea și lichidarea unităților administrativ-teritoriale. Legea are la bază o serie de *principii*, cele mai importante fiind: principiul vecinătății teritoriale, respectarea mărimii teritoriale a unităților administrative, competențele și resursele acestora, principiul subsidiarității, principiul succesiunii și stabilirea teritorială a structurii administrative, coordonarea democratică în deciziile care influențează problemele administrative și teritoriale¹³⁶.

Articolul 135 din Constituție prevede că teritoriul Republicii este împărțit în municipalități și regiuni. Localitatea este o unitate administrativ-teritorială, la nivelul căreia se realizează autonomia locală (art. 136) prin consiliul local. Fiecare municipalitate este încredințată unei regiuni, guvernată de un guvernator care pune în aplicare politica regională, implementează guvernanta statului la nivel local și asigură armonizarea intereselor naționale cu cele locale (art. 142). Așadar, la nivel central se realizează politica de stat, se gestionează bugetul de stat și se menține legea și ordinea; la nivel regional autoritatea de stat este deconcentrată în scopul urmăririi unei politici regionale; iar la nivel local, conform legii, autonomia locală și administrația locală sunt unități locale autogovernate, capabile să rezolve în mod independent probleme de importanță locală. Administrația publică bulgară urmează modelul administrativ tradițional al unei entități bazată ierarhic și operativă. Deși prin reforma administrativă au fost introduse unele elemente ale noului management public în unele unități administrativ-teritoriale, modul general de acțiune este bazat pe principiul ierarhiei.

2.3. România și Bulgaria - Asigurarea dreptului minorităților naționale de a folosi limba lor maternă

Carta Europeană a limbilor regionale sau minoritare adoptată de Consiliul Europei la 5 noiembrie 1992¹³⁷ menționează angajarea țărilor care au ratificat Carta Europeană, să specifice în instrumentul de ratificare și fiecare limbă minoritară de pe teritoriul său, la care se aplică prevederile paragrafelor indicate (minimum 35 de paragrafe). Astfel, Carta europeană cuprinde dispoziții care lasă la aprecierea fiecărui stat, câte drepturi acordă minorităților privind limba folosită. Nici o prevedere a Cartei nu poate fi interpretată ca o limitare sau derogare de la drepturile garantate prin *Convenția europeană a drepturilor omului* [art. 4 alin. (1)]. Aceste dispoziții sunt în domenii precum învățământul, justiția, autoritățile administrației publice și serviciile publice.

Constituția României, republicată, prevede că “*limba oficială este limba română*” (art. 13), dar precizează că “*Statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase*” [art. 6 alin. (1)], iar pentru “*cetățenii aparținând unei minorități naționale*” care “*au o pondere semnificativă se asigură folosirea limbii minorității naționale respective*” [art. 120 alin. (2)].

Constituția mai prevede că “*cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*”, dar “*funcțiile și demnitățile publice... pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară*” [art. 16 alin. (1) și (3)].

---

¹³⁶ A se vedea: Dr. Desislava Stoilova, *Local Government Refoms in Bulgaria: Recent Developments and Key*, disponibil la site-ul: https://www.researchgate.net/publication/265576045_LOCAL_GOVERNMENT_REFORMS_IN_BULGARIA_RECENT_DEVELOPMENTS_AND_KEY_CHALLENGES, consultat la data 29.05.2020. Trad. ns.

¹³⁷ Instrument juridic al Consiliului Europei adoptat în 1992, intrat în vigoare în 1998 și semnat de România în 1995. România a ratificat Carta prin Legea nr. 282 din 06 noiembrie 2007, disponibilă la site-ul <http://www.dri.gov.ro/en/carta-europeana-a-limbilor-regionale-sau-minoritare/>, consultat la data de 29.05.2020.

Codul administrativ dezvoltă prevederile referitoare la folosirea limbii materne a minorităților naționale: „în unitățile administrativ-teritoriale în care minoritățile naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, ..., autoritățile administrației publice locale și instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, ..., și a limbii minorității naționale respective” [art. 94 alin. (1)]. Prin urmare, minoritățile naționale beneficiază de acest drept în mod legal.

Bulgaria nu este parte la *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare*, dar se angajează să se asigure că persoanele aparținând minorităților au posibilitatea de a învăța limba lor maternă în contextul sistemului de învățământ, “*simultan cu studierea obligatorie a limbii bulgare*”, așa cum este prevăzut în Constituție [art. 36 alin. (2)]. Constituția Bulgariei nu are conceptul de „*limbă regională/ minoritară*”, dar recunoaște dreptul cetățenilor pentru care limba oficială (*bulgară*) nu este limba maternă pentru a folosi și studia limba maternă împreună cu cea bulgară. Constituția stabilește dreptul fiecărui cetățean „*de a avea acces la valorile culturale umane naționale și universale și de a dezvolta propria cultură în conformitate cu identitatea sa etnică, recunoscută și garantată prin lege*” (art. 54). În același timp, textul constituțional prevede că “*toți cetățenii sunt egali în fața legii*”, iar „*privilegiile sau restrângerea exercitării drepturilor pe motive de rasă, origine națională sau socială, identitate etnică, sex, religie, educație, opinie, apartenență politică, statut personal sau social ori avere sunt interzise*” [(art. 6 alin. (2))]. Astfel, Legea fundamentală bulgară garantează drepturile omului și asigură protecția drepturilor lingvistice ale reprezentanților grupurilor minoritare din Bulgaria. Întrucât la momentul actual statul finanțează cu greu un serviciu public administrativ multilingvistic, Bulgaria nu promovează încă ratificarea privind *Cartea europeană a limbilor regionale sau minoritare*. Cu toate acestea, sunt regiuni cu minorități naționale în care limba maternă este folosită liber în comunicarea verbală, în cazul în care ambele părți comunică fluent în limba respectivă, chiar și în instituțiile publice.

Concluzii

Fiecare dintre statele analizate a cunoscut schimbări politico - administrative profunde, în urma căderii regimului comunist. Tradiția societății civile, care a precedat regimul comunist, pare să fi fost un factor major în accelerarea schimbării și dezvoltării.

România, stat membru al Uniunii Europene din anul 2007, este organizată după un sistem administrativ-teritorial ce datează, fără modificări majore, de peste 50 de ani¹³⁸, fiind caracterizat în studiile de specilitate printr-o “*fragmentare a structurilor administrative atât la nivelul superior, cât și la cel local*”¹³⁹.

Bulgaria, stat din spațiul ex-comunist, la fel ca România, a aderat la Uniunea Europeană în același timp cu România, în prezent având o structură administrativ-teritorială organizată pe niveluri, central, regional și local.

Tendința la nivel local este cea de *fragmentare*, în vreme ce la nivel central tendința este inversă, de *integrare* prin formarea unui nivel administrativ regional anexat la structurile preexistente, ceea ce ar impune reforme administrative adecvate pentru corectarea disfuncționalităților determinate de modul de organizare administrativ-teritorială.¹⁴⁰

¹³⁸ A se vedea, *Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României*, republicată, publicată în Buletinul Oficial nr. 54 din 27 iulie 1981, cu modificările și completările ulterioare.

¹³⁹ A se vedea, Radu Săgeată și Marcela Săgeată, *Structuri politico-administrative în spațiul central și est-european*, Geographica Timisiensis, Vol. 15, nr. 1-2, 2006, (pp.97-108), articol disponibil la site-ul: <https://geografie.uvt.ro/wp-content/uploads/2015/06/10.sageata.pdf>, consultat la data 30.05.2020.

¹⁴⁰ Ibidem.

Bibliografie

I. Tratatе, cursuri, studii de specialitate

Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene, Note de curs*, București, 2008, disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/institutii_administrative_europene.pdf;

Dr. Desislava Stoilova, *Local Government Refoms in Bulgaria: Recent Developments and Key*, disponibil la site-ul: https://www.researchgate.net/publication/265576045_LOCAL_GOVERNMENT_REFORMS_IN_BULGARIA_RECENT_DEVELOPMENTS_AND_KEY_CHALLENGES;

Emilia Zankina, American University in Bulgaria (aprilie 2018), *Public Administration Characteristics and Performance in EU28: Bulgaria*, disponibil la site-urile: https://iisda.government.bg/ras/adm_structures/special_terr_administrations; https://www.researchgate.net/publication/326769427_Public_administration_characteristics_and_performance_in_EU28_Bulgaria;

Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs -*, Editura Sitech, Craiova, 2017;

Luciana Tomescu Bezeriță, *Tutela administrativă - comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență*, Editura Bren, București, 2014;

Radu Săgeată și Marcela Săgeată, *Structuri politico-administrative în spațiul central și est-european*, Geographica Timisiensis, Vol. 15, nr. 1-2, 2006, (pp. 97-108), disponibil la site-ul: <https://geografie.uvt.ro/wp-content/uploads/2015/06/10.sageata.pdf>;

Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat, disponibil la site-ul: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>.

II. Legislație

Carta Europeană a limbilor regionale sau minoritare, adoptată de Consiliul Europei la 5 noiembrie 1992, intrată în vigoare în 1998, semnată de România în 1995, disponibilă la site-ul: <http://www.dri.gov.ro/en/carta-europeana-a-limbilor-regionale-sau-minoritare/>;

Constituția României, republicată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003;

Constituția Republicii Bulgaria, publicată în Monitorul Oficial nr. 56 din 13 iulie 1991 și modificată prin legile constituționale publicate în (...) M. Of. nr. 85 din 26 septembrie 2003, M. Of. nr. 18 din 25 februarie 2005, M. Of. nr. 27 din 31 martie 2006, M. Of. nr. 78 din 26 septembrie 2006 și M. Of. nr. 12 din 6 februarie 2007. Disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/bulgaria.pdf>;

Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, republicată, publicată în Buletinul Oficial nr. 54 din 27 iulie 1981, cu modificările și completările ulterioare;

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 05 iulie 2019.

ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE ȘEFULUI DE STAT ȘI ALE GUVERNULUI ÎN SPANIA, ITALIA ȘI ROMÂNIA

Constantin Valentin PREDA

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

**Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana BEZERIȚĂ**

Abstract: *Lucrarea își propune analiza comparativă a rolului și atribuțiilor șefului de Stat și ale Guvernului, în Spania, Italia și România, țări cu un regim politic democratic, parlamentar sau semi-prezidențial, dar cu forme de guvernare diferite, monarhie sau republică.*

Analiza comparativă între instituțiile fundamentale ale statelor selectate are în vedere reliefașarea asemănarilor, a deosebirilor și particularităților privind rolurile și atribuțiile Regelui și ale Președintelui, pe de o parte și ale Guvernelor acestor state, pe de altă parte.

ASPECTE INTRODUCATIVE

Motivația alegerii respectivelor state este una pragmatică, pentru că s-a dorit ca analiza să se realizeze pornindu-se de la un numitor comun. Acesta a fost identificat în trecutul istoric. Înainte de instaurarea regimurilor politice democratice, cele trei state care fac obiectul studiului au avut regimuri politice dictatoriale sau totalitare.

În Spania, după Războiul civil, în anul 1939, s-a instaurat regimul dictatorial de extremă dreapta al generalului Francisco Franco, care și-a arogat titlul de „conducător al statului”. În anul 1975, după moartea generalului Franco s-a restaurat monarhia. În anul 1978 este supusă referendumului, adoptată și publicată Constituția actuală prin care Spania devine monarhie constituțională, cu un Parlament (Las Camaras) bicameral format din Camera Deputaților și Senat.

În Italia, moartea dictatorului Benito Mussolini și capitularea în fața forțelor aliate, petrecute în anul 1945, au făcut ca situația politică să devină extrem de instabilă. În luna iunie 1946, poporul a votat în favoarea formei de guvernământ republica, refuzând astfel reinstaurarea monarhiei. De asemenea, a fost ales un Parlament compus din două Camere (bicameral): Camera Deputaților și Senat. În anul 1947 este adoptată și publicată Constituția Republicii Italiene.

România s-a cufundat în întunericul totalitarismului după al II-lea Război Mondial, odată cu „câștigarea” alegerilor libere din anul 1946 de către forțele de stânga, dirijate de la Moscova și cu „abdicarea” Regelui din anul 1947.¹⁴¹ În anul 1989 are loc descătușarea energiilor poporului însetat de libertate și răsturnarea regimului totalitar. După o perioadă de tranziție, ca o continuare firească a drumului spre democrație, în anul 1991 este supusă referendumului, adoptată și publicată Constituția României. Puterea legislativă (Parlamentul) este bicamerală și este formată din Camera Deputaților și Senat.

---

¹⁴¹ Pentru dezvoltare, a se vedea: Wikipedia, enciclopedia liberă, *Abdicarea Regelui Mihai*, https://ro.wikipedia.org/wiki/Abdicarea_regelui_Mihai, consultat la data 30.05.2020.

1. Rolul și atribuțiile șefului de Stat

Monarhie sau republică, statul are ierarhii bine definite și... „potrivit unei axiome a dreptului public, devenită aproape dogmă, statul nu poate fi conceput fără un șef, oricât de simbolic ar fi rolul acestuia în unele sisteme politice.”¹⁴²

Organizarea statală a celor trei țări are la bază principiul separației și echilibrului puterilor (puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească), atribuțiile șefului statului încadrându-l în puterea executivă. Acest motiv impune ca analizarea instituției șefului statului să fie făcută în funcție de locul acestuia în cadrul puterii executive, loc ce exprimă relația pe care acesta o are cu Parlamentul, cu Executivul și cu poporul.

Noțiunea de *formă de Guvernământ* a dobândit valențe doctrinare care definesc statul din punctul de vedere al modului de desemnare a conducătorului statului și al legăturilor acestuia cu celelalte autorități ale statului.

Folosind acest criteriu, forma de guvernământ, statele sunt clasificate, de regulă, în două categorii:

- Monarhia - șeful statului este desemnat de obicei pe viață, pe baze ereditare;
- Republica - șeful statului este ales pe o perioadă determinată, fie de către popor, prin vot direct sau prin vot indirect, fie de către Parlament.

Observăm că, ..., *indiferent de forma de guvernământ, monarhul sau Președintele de republică, într-un sistem constituțional democratic, ca instituții, și nu ca persoane, reprezintă statul și nu puterea politică.*”¹⁴³

Avantajul desemnării monarhului pe baze ereditare, constă în asigurarea unei stabilități la vârful statului, prin faptul că monarhul este o persoană fără apartenență politică, deoarece succesiunea la tron nu reprezintă un joc politic, astfel cum de obicei se întâmplă când șeful statului este ales.

În epoca modernă, rolul și atribuțiile șefului statului se circumscriu în principal la: reprezentarea statului, semnarea tratatelor, aprobarea actelor normative emise de unele autorități statale, promulgarea legilor, instituirea stărilor de urgență sau de asediu, primirea scrisorilor de acreditare, etc.

1.1. Rolul și atribuțiile Regelui Spaniei

Regatul Spaniei este o monarhie constituțională, așa cum a fost consfințit la art. 1 alin. (3) din Constituția aprobată prin referendumul din 07 decembrie 1978 și are drept principiu faptul că: *Regele este un simbol al statului, al unității și permanenței acestuia.*¹⁴⁴

Potrivit articolului 57 alin. (1) din Constituția Regatului Spaniei: „*Coroana Spaniei poate fi moștenită de succesorii M.S. Juan Carlos I de Burbón, moștenitorul legitim al dinastiei istorice*”.

Succesiunea la tron urmează ordinea dreptului din naștere, astfel Felipe al VI-lea de Bourbon, actualul Rege al Spaniei a urcat pe tron la 19 iunie 2014, după abdicarea tatălui său, Regele Juan Carlos I de Bourbon.¹⁴⁵

---

¹⁴² Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene - Note de curs*, București, 2008, p. 16, disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/institutii_administrative_europene.pdf, consultat la data 02.06.2020.

¹⁴³ Ibidem, p. 17

¹⁴⁴ Silviu Gabriel Barbu, *Constituția Regatului Spaniei - Prezentare generală*, disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/spania.pdf>, consultat la data 03.06.2020.

⁴ Wikipedia, enciclopedia liberă, *Filip al VI-lea al Spaniei*, disponibil la site-ul: https://ro.wikipedia.org/wiki/Filip_al_VI-lea_al_Spaniei, consultat la data 03.06.2020.

Articolul 56 alin. (3) din Constituție precizează că: „*Persoana Regelui este inviolabilă și nu poate fi trasă la răspundere*”. Această formulare scoate în evidență faptul că, Regele nu poate fi pus sub acuzare sau suspendat din funcție.

Constituția Spaniei stabilește faptul că, la proclamare în fața Parlamentului, Regele depune jurământul că-și va îndeplini îndatoririle de credință, că se va supune Constituției și legilor și că va asigura respectarea acestora, precum și a drepturilor cetățenilor și ale comunităților autonome. Această formulare consacră principiul conform căruia *nimeni nu este mai presus de lege*.

Actele emise de Rege sunt contrasemnate de Președintele Consiliului de Miniștri și după caz, de miniștrii de resort, iar persoanele care contrasemnează actele se fac responsabile pentru acestea.

Ținând cont de faptul că Spania este o țară cu regiuni și provincii autonome, care au dreptul de a se autoguverna, Regelui, ca șef de stat, îi revine rolul de arbitru și de moderator în funcționarea normală a instituțiilor statului. Prin urmare, Regele este considerat garantul unității naționale și al respectării dreptului la autonomie pentru diferitele regiuni și naționalități care alcătuiesc Spania, precum și al drepturilor și libertăților persoanei. În acest sens:

- validează și promulgă legi;
- convoacă și dizolvă Parlamentul;
- convoacă alegeri în condițiile prevăzute de Constituție;
- convoacă un referendum în condițiile prevăzute de Constituție;
- propune un candidat pentru funcția de Președinte al Guvernului (prim-ministru) și după caz îl numește sau îl revocă din funcție;
- la propunerea Președintelui Guvernului, numește și demite membri ai Guvernului;
- emite decrete, aprobate în Consiliul de Miniștri, numește și revocă în mod liber membrii civili și militari ai Casei Regale;
- prezidează reuniunile Consiliului de Miniștri, la cererea Președintelui acestuia.

Un alt rol stabilit de Constituție pentru monarh este acela de a asigura reprezentarea statului spaniol în relațiile internaționale la cel mai înalt nivel. Deși nu are implicare politică, Regele este considerat ca fiind cel îndrituit în reprezentarea la nivel internațional a intereselor statului. Astfel:

- exprimă acordul statului față de angajamentele internaționale, prin tratate, în conformitate cu prevederile Constituției și cu legile;
- acreditează ambasadorii și alți reprezentanți diplomatici;
- reprezentanții străini în Spania sunt acreditați în fața Regelui.

Regelui îi mai este rezervat un rol de o importanță majoră, acela de a își exercita atribuțiile ce îi revin, consacrate expres de Constituție, în ceea ce privește apărarea națională. Prerogativele și atribuțiile conferite monarhului sunt:

- poate declara război sau poate încheia pacea, cu autorizația dată de Parlament;
- conferă funcții civile și militare și acordă onoruri și distincții, în conformitate cu legea;
- exercită comanda supremă a Forțelor Armate.

În ceea ce privește capitolul justiție și afaceri interne, Regele:

- exercită dreptul la grațiere, conform legii, însă nu poate acorda grațieri generale.

Sub aspect științific și cultural, Regele exercită înaltul patronaj al Academiei Regale.

1.2. Rolul și atribuțiile Președintelui Italiei

Constituția Republicii Italiene adoptată în anul 1947 consacră încă de la primul articol faptul că Italia este o republică democratică și că suveranitatea aparține poporului, care o exercită în formele și limitele constituționale.

Președintele este ales de Parlament, în ședința comună a Camerelor, la care se adaugă un număr de 58 de reprezentanți ai regiunilor, prin vot secret, cu o majoritate de două treimi din Adunare, pentru un mandat de șapte ani, dar nu mai mult de două mandate. Președintele în funcție al Italiei, Sergio Mattarella, a fost ales la 31 ianuarie 2015, după ce predecesorul său Giorgio Napolitano a demisionat la 14 ianuarie 2015.¹⁴⁶

Înainte de a fi numit în funcție, Președintele depune un jurământ de credință față de Republică și de respect față de Constituție, în fața Parlamentului reunit într-o ședință comună.

Ținând cont de cele de mai sus, se poate concluziona că... „*Italia este, din punctul de vedere al formei de guvernământ, o republică democratică parlamentară fundamentată pe muncă, în care suveranitatea aparține poporului, acesta din urmă exercitând-o în formele și limitele prevăzute de Constituție*”,¹⁴⁷ cu un Președinte cu puteri restrânse și cu un Parlament și un Guvern cu puteri extinse.

Conform prevederilor articolului 90 din Constituție, Președintele Italiei nu poate fi tras la răspundere pentru ceea ce întreprinde în exercitarea funcției, cu excepția cazului în care este acuzat de înaltă trădare sau de încălcare a Constituției, cazuri în care poate fi pus sub acuzare prin hotărâre a Parlamentului, reunit în ședință comună a Camerelor, cu majoritate de voturi absolută a membrilor săi.

Un rol important ce revine Președintelui Republicii, în calitate de șef al statului, este acela de factor de echilibru între puterea legislativă (Parlament) și puterea executivă (Consiliul de Miniștri).

Pentru a putea exercita acest rol, Președintelui i-au fost conferite următoarele atribuții:

- poate dizolva una sau ambele Camere ale Parlamentului, după consultarea președinților acestora;
- convoacă un referendum general în situațiile prevăzute de Constituție;
- promulgă legi, emite decrete cu putere de lege, precum și regulamente;
- numește Președintele Consiliului de Miniștri și la propunerea acestuia, numește miniștri;
- autorizează prezentarea în Parlament a proiectelor de lege inițiate de Guvern;
- numește funcționarii de stat, în situațiile prevăzute de lege.

Un alt rol al Președintelui, este acela de reprezentare la cel mai înalt nivel a statului în relațiile internaționale. În acest sens, Constituția îi conferă Președintelui următoarele atribuții:

- ratifică tratate internaționale, solicitând acolo unde este cazul, autorizarea Camerelor;
- acreditează ambasadori în străinătate și primește acreditarea ambasadurilor străine, în Italia.

Și în ceea ce privește apărarea națională, Președintelui îi este rezervat un rol extrem de important, având următoarele atribuții:

- declară starea de război, conform celor decise în Parlament;
- este Comandantul Forțelor Armate;
- prezidează Consiliul Suprem de Apărare, constituit conform legii.

Un alt rol important este reflectat în sistemul de justiție și afaceri interne, Președintele având conferite următoarele atribuții:

- prezidează Consiliul Superior al Magistraturii;
- poate acorda grațieri individuale;
- poate comuta pedepse.

---

¹⁴⁶ Wikipedia, enciclopedia liberă, *Președintele Italiei*, disponibil la site-ul: https://ro.wikipedia.org/wiki/Președintele_Italiei, consultat la data 03.06.2020.

¹⁴⁷ Silviu Gabriel Barbu, *Constituția Republicii Italia - Prezentare generală*, disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/italia.pdf>, consultat la data 04.06.2020.

Actele cu valoare legislativă și alte acte indicate de lege, emise de către Președinte, sunt contra-semnate de Președintele Consiliului de Miniștri. Pentru a avea valabilitate, un act al Președintelui trebuie contrasemnat de către ministrul de resort care a promovat respectivul document și pentru care își asumă responsabilitatea.

1.3. Rolul și atribuțiile Președintelui României

Constituția României, adoptată prin referendum național la 08 decembrie 1991, modificată și completată prin referendumul național din 18 - 19 octombrie 2003,¹⁴⁸ consfințește de la primul articol faptul că, „România este stat național, suveran, independent, unitar și indivizibil”, că forma de guvernământ este republica și că „România este stat de drept, democratic și social”. De asemenea, este consacrat principiul conform căruia statul este organizat potrivit „separației și echilibrului puterilor”. În România este obligatorie respectarea Constituției, a supremației acesteia și a legilor.

Președintele este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, dacă în primul tur de scrutin întrunește majoritatea voturilor alegătorilor înscriși în listele electorale sau în cel de al doilea tur a obținut numărul cel mai mare de voturi. Președintele este ales pentru un mandat de 5 ani, dar nu pentru mai mult de două mandate (art. 81).

Înainte de a prelua funcția, Președintele ales și validat depune jurământul în fața Camerei Deputaților și a Senatului, în ședință comună.

Ca formă de guvernământ, România este republică cu un regim politic democratic de tip semi-prezidențial (parlamentar atenuat), în care Președintele este unul din cei doi șefi ai Executivului.

Președintele României se bucură de imunitate pentru acțiunile întreprinse în exercitarea mandatului, cu excepția săvârșirii unor fapte grave prin care se încălcă Constituția, caz în care poate fi suspendat din funcție, la propunerea Parlamentului, reunit în ședință comună, sau în situația săvârșirii unor acte de înaltă trădare, caz în care poate fi pus sub acuzare de Camerele Parlamentului reunite în ședință comună (art. 95 și art. 96).

Constituția consacră faptul că Președintele „*reprezintă statul român și este garantul independenței naționale, al unității și al integrității teritoriale a țării*” și că acesta „*veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice*” (art. 80).

Președintele în funcție al României, Klaus Werner Iohannis, a fost ales pentru al doilea mandat, la data de 24 noiembrie 2019.

Constituția atribuie Președintelui, ca șef al statului, o multitudine de roluri și de atribuții, de naturi diferite, extrem de importante.¹⁴⁹

Unul din principalele roluri este acela de a asigura reprezentarea la cel mai înalt nivel a statului în relațiile internaționale. În acest sens, Președintele are următoarele atribuții:

- încheierea tratatelor internaționale și supunerea acestora spre ratificare Parlamentului;
- reprezintă România la Consiliul European;
- primește acreditarea reprezentanților diplomatici ai altor state;
- acreditează sau recheamă, după caz, reprezentanții diplomatici ai României, la propunerea Guvernului;
- aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice.

¹⁴⁸ Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

¹⁴⁹ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs* -, Editura Sitech, Craiova, 2017, pp. 29-44: *Atribuțiile Președintelui României*.

Un alt rol este acela de garant al independenței naționale. Atribuțiile Președintelui în domeniul apărării și ordinii publice sunt:

- este comandant al forțelor armate;
- este Președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării;
- declară mobilizarea totală sau parțială a forțelor armate, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului;
- ia măsuri de îndată pentru respingerea unei agresiuni armate împotriva țării;
- instituie starea de urgență sau starea de asediu pe întreg teritoriul României sau numai în unele unități administrativ-teritoriale și solicită Parlamentului adoptarea măsurii în cel mult 5 zile.

Alt rol ce revine Președintelui, probabil cel mai important, este acela de a veghea la respectarea Constituției. Din această perspectivă atribuțiile ce îi revin sunt:

- promulgarea legilor în vederea publicării în Monitorul Oficial;
- poate restitui Parlamentului o lege, pentru reexaminare, dar numai o singură dată;
- poate sesiza Curtea Constituțională în legătură cu neconstituționalitatea unei legi sau pentru conflicte juridice de competența acesteia.

De asemenea, Președintele trebuie să vegheze la buna funcționare a autorităților publice și să asigure medierea între puterile statului sau între stat și societate. În sensul acesta, potrivit textului constituțional, Președintele are competența:

- să prezinte mesaje în Parlament cu privire la principalele probleme politice ale națiunii;
- să consulte Guvernul cu privire la probleme urgente sau de importanță deosebită;
- să participe și să prezideze ședințele de Guvern la care participă, în care se dezbate probleme de interes național;
- să organizeze referendum, după consultarea Parlamentului, pentru unele probleme de interes național;
- să dizolve Parlamentul, în cazul în care acesta nu acordă votul de încredere în termen de 60 de zile de la prima solicitare, dacă refuză de două ori învestitura Guvernului;
- să desemneze candidatul pentru funcția de prim-ministru;
- să numească Guvernul, pe baza votului de încredere dat de Parlament;
- să numească sau să revoce un ministru, în cazul remanierii Guvernului sau vacantării postului, la propunerea primului-ministru;
- să numească trei judecători la Curtea Constituțională;
- să numească în funcții magistrații, sau în alte funcții publice;
- să acorde grațiere individuală, prin decret contrasemnat de primul-ministru.

2. Rolul și atribuțiile Guvernului

După studiul Constituțiilor celor trei țări, se poate constata că, indiferent de titulatura oficială pe care o poartă, Guvern în România, Consiliu de Miniștri în Spania și în Italia, toate acestea fiind state cu apartenență la Uniunea Europeană, există o asemănare în modul de organizare și de funcționare a Executivului.

De asemenea, pot fi constatate și o serie de particularități, ce izvorăsc din structura și funcționarea Guvernului, din formarea și continuitatea acestuia. Stabilitatea unui Guvern ..., *este condiționată de numeroși factori, printre care sistemul partidelor politice și obiceiurile care se practică la constituirea*

Guvernelor”¹⁵⁰.

O altă particularitate ce izvorăște din prevederile Constituției este dată de forma de guvernământ, în sensul că în Spania și în Italia Guvernul are puteri extinse și exercită puterea executivă și reglementară, în timp ce în România exercitarea puterii executive se face în sistem bicefal, Guvernul fiind unul din șefii Executivului alături de Președinte.

Potrivit textului constituțional, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice (executivul reprezintă palierul de conducere al administrației publice).

2.1. Rolul și atribuțiile Consiliului de Miniștri în Spania

Constituția Spaniei împuternicește Guvernul (Consiliul de Miniștri) să exercite funcția executivă, precum și prerogativele de reglementare a activității ministerelor și a Guvernelor regionale. În Spania există 17 regiuni (comunități) autonome, care din punct de vedere financiar depind de veniturile proprii.

Potrivit Constituției, provinciile au caracteristici istorice, culturale și economice și se pot organiza în comunități autonome, ceea ce a condus recent la apariția unor noi forme de administrație, numite Guverne regionale, de a căror organizare și coordonare se ocupă Ministerul Administrației Publice.

Astfel, deși Spania are o structură regională, puterea executivă revine Guvernului (Consiliul de Miniștri) iar distribuirea autorității între acesta și Guvernele regionale se face conform Constituției.

În aplicarea principiul separației puterilor în stat, consacrat în Constituție, ..., *tribunalele supraveghează atât exercitarea puterii publice executive prin emiterea reglementărilor cât și conformitatea acțiunilor executive cu statutele legale, dar și cu obiectivele care le justifică*”¹⁵¹.

Guvernul central (Consiliul de Miniștri) este condus de un Președinte, desemnat de Rege, după consultarea grupurilor politice cu reprezentare parlamentară. Persoana desemnată se prezintă în Parlament cu programul politic al viitorului Guvern și solicită acordarea votului de încredere. După acordarea încrederii Parlamentului, persoana desemnată este numită în funcția de Președinte al Consiliului de Miniștri de către Rege.

Ceilalți membri ai Guvernului sunt numiți de Rege, la propunerea Președintelui Consiliului de Miniștri. Demiterea unui ministru se realizează urmând aceeași procedură.

De la 1 iunie 2018, Spania are un Guvern de orientare politică centru-stânga, condus de Pedro Sánchez Pérez-Castejón.¹⁵²

Guvernul Spaniei răspunde pentru acțiunile sau inacțiunile sale politice, în fața Camerei Deputaților.

Membrii Guvernului nu pot exercita, în timpul cât au această calitate, alte funcții reprezentative, cu excepția celei de parlamentar și nici o altă funcție publică, sau activități profesionale, sau comerciale.

Guvernul se află în vârful puterii executive și are rolul de a coordona politica internă și externă a Regatului Spaniei. Pentru a putea să își exercite rolul, Guvernul a fost investit prin

---

¹⁵⁰ Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene - Note de curs*, București, 2008, op. cit., p. 33, disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/institutii_administrative_europene.pdf, consultat la data 02.06.2020.

¹⁵¹ Ioan Santai, *Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat*, p. 16, disponibil la site-ul: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>, consultat la data 04.06.2020.

¹⁵² Wikipedia, enciclopedia liberă, *Prim-ministrul Spaniei*, disponibil la site-ul: www.ro.wikipedia.org/wiki/Prim-ministrul_Spaniei, consultat la data 04.06.2020.

Constituție cu inițiativă legislativă, în virtutea căreia poate înainta Parlamentului, spre dezbateră și aprobare proiecte de lege, izvorâte din inițiativă proprie sau la solicitarea unui Guvern regional.

De asemenea, în anumite condiții, cu delegarea de competență legislativă a Parlamentului acordată în mod expres, Guvernul poate să emită decizii (norme) cu putere de lege (legislație delegată), numite decrete-legislative. Acestea trebuie să fie referitoare la probleme care nu fac obiectul legilor organice și care nu au o mare complexitate tehnică. Normele sunt depuse imediat după aprobarea Consiliului de Miniștri, spre dezbateră și vot în plenul Camerei Deputaților.

Guvernul, cu abilitarea prealabilă a Parlamentului, garantează executarea acordurilor sau tratatelor internaționale încheiate de Spania, precum și rezoluțiile adoptate de organismele internaționale sau supranaționale care au aceste prerogative.

Președintele Guvernului, pe propria răspundere, după deliberarea în Consiliul de Miniștri, poate solicita dizolvarea Camerei Deputaților, a Senatului sau a ambelor Camere. Această propunere nu poate fi depusă în cazul în care există o moțiune de cenzură împotriva Guvernului, în dezbateră Parlamentului.

Un alt rol extrem de important al Guvernului este acela de coordonare a administrației civile și militare și de apărare a statului. În caz de urgență sau de necesitate extraordinară Guvernul este abilitat să adopte decizii legislative cu caracter temporar, menite să ducă la înlăturarea cauzelor sau diminuarea urmărilor urgenței sau stării extraordinare, numite decrete-legi.

Aceste acte nu pot face referire la drepturile, obligațiile și libertățile cetățenești, la funcționarea celor mai importante instituții ale statului, nu pot aduce atingere statutului autonom al regiunilor sau dreptului electoral general.

Guvernul are competența de a declara starea de urgență pentru un teritoriu strict delimitat, pentru o perioadă de maxim 15 zile, prin intermediul unui decret. După declararea stării de urgență, are obligația de a înștiința de urgență Camera Deputaților. De asemenea poate decreta, cu autorizarea prealabilă a Camerei Deputaților, starea excepțională pe o perioadă de maxim 30 de zile. În decret trebuie să specifice în mod clar efectele stării, teritoriul asupra căruia are efect și perioada de aplicare. În cazul în care situația o impune, poate prelungi perioada de aplicare cu încă 30 de zile, în aceleași condiții îndeplinite la decretarea inițială.

În condiții bine definite, poate solicita Camerei Deputaților decretarea stării de asediu.

2.2. Rolul și atribuțiile Consiliului de Miniștri în Italia

Structura teritorială a Italiei este alcătuită din 20 de regiuni, dintre care 5 au statut special de autonomie și 110 provincii. Prin lege, pe principiul autonomiei locale și al descentralizării administrative, provinciile din regiunile fără statut special de autonomie au fost transformate în entități administrative de nivel subsecvent. Acestea au dreptul de a alege propriile organe de conducere. Astfel, puterea de reglementare aparține Guvernului cu excepția cazurilor în care este delegată regiunii. Regiunile pot stabili și aplica impozite și venituri proprii și dispun de o parte din taxele fiscale aplicabile pe teritoriul lor. Puterea executivă regională poartă numele de Adunare Regională.¹⁵³

---

¹⁵³ A se vedea, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, *Sistemul administrației și funcției publice în Italia - Studiu*, București, 2014, disponibil la site-ul: http://www.anfp.gov.ro/continut/Studii_despre_sistemele_administrative_europene, consultat la data 05.06.2020.

Organizarea Guvernului, a numărului de ministere, a atribuțiilor și organizarea acestora este de competența legii.

Constituția Republicii Italiene¹⁵⁴, în Titlul III, Secțiunea I „Consiliul de Miniștri” tratează Guvernul prin prisma răspunderii Președintelui Consiliului de Miniștri, în sensul că acesta, ca și conducător, se face responsabil pentru politica generală a Cabinetului. Ceilalți membri ai Cabinetului sunt responsabili colegial de actele Guvernului și individual de cele ale ministerelor pe care le conduc.

Președintele Consiliului de Miniștri este numit de către Președinte, după consultarea forțelor politice cu reprezentare parlamentară. La propunerea persoanei desemnate la funcția de prim-ministru, Președintele numește miniștrii. După numire, în termen de 10 zile, Guvernul nou format se prezintă în Parlament și solicită acordarea încrederii.

Conform prevederilor constituționale, Guvernul este format din prim-ministru și membri, miniștri titulari ai portofoliilor ministeriale. Membrii Guvernului pot fi și membri ai Parlamentului.

Giuseppe Conte conduce Guvernul Italiei, de orientare politică centru-stânga, din luna august 2018.¹⁵⁵

Exponent al puterii executive, Guvernul este abilitat de Constituție cu inițiativă legislativă. Proiectele legislative emise de Guvern, cu autorizarea Președintelui Republicii sunt înaintate spre dezbatere și aprobare în Camerele Parlamentului.

Guvernul poate primi delegare din partea Camerelor Parlamentului pentru a exercita funcția legislativă, în condiții extraordinare și de necesitate. În acest sens, pentru o perioadă limitată de timp și pentru obiective bine determinate, Guvernul poate emite decrete temporare cu putere de lege, adoptate pe propria răspundere. Aceste documente se prezintă ulterior în Parlament, pentru a fi transpuse în legislație. În cazul în care transpunerea în legislație a decretului nu se realizează în termen de 60 de zile de la publicare, atunci acesta este abrogat.

Guvernul trebuie să asigure orientări politice și politici administrative coerente, pentru promovarea și coordonarea activității ministerelor din subordine.

În cazul în care nu sunt respectate normele și tratatele internaționale sau legislația Uniunii Europene, în cazul amenințării grave a siguranței și securității publice, ori atunci când o astfel de acțiune este necesară pentru protecția unității economice și juridice și, în special, pentru garantarea nivelurilor de bază ale prestațiilor privind drepturile civile și sociale, indiferent de granițele teritoriale ale autorităților locale, Guvernul se poate substitui regiunilor, provinciilor sau municipiilor.

Parlamentul este abilitat de Constituție să declare starea de război. După declarare, încredințează Guvernului toate prerogativele necesare pentru aceasta.

Membrii Guvernului pot fi trași la răspundere pentru infracțiunile comise în exercitarea atribuțiilor ce izvorăsc din calitatea avută, cu autorizarea prealabilă a Senatului sau a Camerei Deputaților.

2.3. Rolul și atribuțiile Guvernului României

Constituția prevede caracterele statului român: *“național, suveran și independent, unitar și indivizibil”* (art. 1). De asemenea este precizat faptul că teritoriul statului este inalienabil și este organizat, din punct de vedere administrativ, *„în comune, orașe și județe”*, unități administrativ-teritoriale la nivelul cărora sunt alese autoritățile administrație publice locale autonome (art. 3).

¹⁵⁴ Senato della Republica, *Constituția Republicii Italiene*, disponibilă la site-ul: www.senato.it/pubblicazioni/Constituția_Republicii_Italiene, consultat la data 05.06.2020.

¹⁵⁵ Wikipedia, enciclopedia liberă, *Prim-ministru al Italiei*, disponibil la site-ul: https://ro.wikipedia.org/wiki/Prim-ministru_al Italiei, consultat la data 04.06.2020.

Guvernul reprezintă unul din cei doi șefi ai Executivului, alături de Președintele Țării.

Președintele desemnează candidatul la funcția de prim-ministru după consultarea partidului care are majoritate absolută în Parlament, sau în cazul în care condiția nu este îndeplinită, după consultarea partidelor cu reprezentare parlamentară. În termen de maxim 10 zile de la desemnare, candidatul prezintă în Camerele Parlamentului, reunite în ședință comună, lista membrilor Guvernului și Programul de guvernare și solicită acordarea votului de încredere. După primirea votului de încredere, membrii Guvernului depun jurământul solemn în fața Președintelui.

Membrii Guvernului, pe perioada mandatului, nu pot exercita alte funcții publice de autoritate, cu excepția celei de senator sau deputat și nici funcții de reprezentare profesională.

Guvernul este alcătuit din prim-ministru, miniștri și alți membri stabiliți prin lege organică (viceprim-miniștri, miniștri de stat, miniștri delegați, etc.) și are o structură ierarhică.

Guvernul în funcție în România, de orientare politică centru-dreapta, își exercită mandatul din luna noiembrie 2019, respectiv martie 2020 și este condus de Ludovic Orban.¹⁵⁶

Guvernul României asigură realizarea politicii interne și externe a țării, conform Programului de guvernare prezentat în Parlament și acceptat de acesta. În acest scop, Guvernul veghează la respectarea și executarea de către autoritățile administrației publice a prevederilor legilor și ale celorlalte acte normative, asigură realizarea politicii în domeniul social, apărarea ordinii de drept, a liniștii publice și siguranței cetățeanului, duce la îndeplinire măsurile stabilite pentru apărarea țării, organizează și înzestreaază armata, negociază tratate, acorduri și convenții care angajează statul, etc.¹⁵⁷

De asemenea, Guvernul este cel care exercită conducerea generală a administrației publice. Pentru aceasta exercită controlul asupra ministerelor, organelor de specialitate din subordine și asupra prefectilor, asigură standarde obligatorii la nivelul administrației publice centrale și locale pentru garantarea bunei administrări, etc.

Asigură aplicarea Programului de guvernare și urmărește stadiul de implementare a acestuia.

Un alt rol acordat Guvernului, potrivit *Codului Administrativ*, aprobat prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare*,¹⁵⁸ este acela de a urmări și controla aplicarea și respectarea reglementărilor în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, în domeniile economic, social și al funcționării instituțiilor și organismelor din subordinea sau sub autoritatea Guvernului.

Guvernul este abilitat cu inițiativă legislativă, poate iniția proiecte de lege. Acesta transmite proiectul de lege către Camera competentă pentru adoptare.

Prin delegare legislativă, în situații extraordinare, a căror reglementare nu poate să fie amânată, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență, cu obligația de a motiva urgența în textul acestora. Se publică în Monitorul Oficial, după ce ordonanța de urgență se depune spre dezbateră în procedură de urgență la Camera competentă. Nu pot fi adoptate ordonanțe de urgență în domeniul legilor constituționale, acestea nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale

¹⁵⁶ A se vedea, Președintele României, *Ceremonia de depunere a jurământului de investitură a membrilor Guvernului României*, noiembrie 2019/ martie 2020, disponibilă la site-ul: <https://www.presidency.ro/ro/presedinte/agenda-presedintelui/ceremonia-de-depunere-a-juramantului-de-investitura-a-membrilor-guvernului-romaniei>, consultat la data 01.06.2020.

¹⁵⁷ Pentru dezvoltare, a se vedea: Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs* -, Editura Sitech, Craiova, 2017, op. cit., pp. 85-88: *Rolul, funcțiile și atribuțiile Guvernului*.

¹⁵⁸ *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019.

statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, drepturile electorale și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică, potrivit textului constituțional.

De asemenea, Guvernul poate fi abilitat prin lege să emită ordonanțe simple, în domenii care nu fac obiectul legilor organice. În cazul în care legea de abilitare o cere, Guvernul supune aprobării Parlamentului textul ordonanței. Pentru organizarea executării legilor, Guvernul poate adopta Hotărâri de Guvern.

Guvernul își poate asuma răspunderea pentru un program, un proiect de lege sau o declarație politică în fața Camerelor reunite în ședință comună.

Pentru întreaga activitate, Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului. Răspunderea politică a fiecărui membru al Guvernului se face în solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia.

Pentru fapte săvârșite în exercițiul funcției, miniștrii pot răspunde penal, numai la cererea Camerei Deputaților, Senatului sau a Președintelui României.

Concluzii

După o analiză atentă, putem concluziona că, rolul și atribuțiile șefilor de Stat, pe de o parte, și ale Guvernelor, pe de altă parte, în esență sunt asemănătoare, cu particularități date în primul rând de forma de guvernare și de regimul politic și mai apoi de tradițiile istorice, sociale și culturale ale fiecărei țări.

Statele selectate pentru acest studiu sunt membre ale Uniunii Europene, Italia fiind chiar una din țările fondatoare ale primei forme de asociere comunitară, Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, precursorul istoric al Uniunii de astăzi. În momentul în care a negociat aderarea, fiecare stat s-a angajat să respecte o serie de principii de bază, dintre care cel mai important este cel al democrației și al respectării drepturilor omului și al libertăților fundamentale. Statul de drept este fundamentul Uniunii Europene.

Spania, Italia și România, state suverane, membre ale Uniunii Europene, sunt democrații constituționale funcționale, bazate pe separația puterilor în stat, în care nu poate fi pusă la îndoială aplicarea principiului supremației Constituției și a legii.

În continuarea ideilor exprimate mai sus și conform principiului potrivit căruia „puterea emană de la națiune”, putem concluziona privind instituția șefului de stat, în sensul că, indiferent dacă este monarh sau Președinte, acesta reprezintă statul și este considerat șef al puterii executive.

Regele Spaniei, conform prevederilor constituționale, este un simbol al unității și permanenței statului, fără amestec în politică, cu atribuții limitate, de reprezentare a statului, în timp ce Președintele Italiei, deși este șeful statului și reprezintă unitatea națională, are prerogative restrânse în ceea ce privește exercitarea puterii executive, dar cu posibilități de intervenție în numirea și demiterea șefului Guvernului.

În mod particular, față de alți șefi de stat ai republicilor parlamentare, Președintele Italiei poate dizolva una sau ambele Camere ale Parlamentului, după consultarea președinților acestora, ca expresie a separației și echilibrului puterilor în stat.

Președintele României, reprezentant al uneia dintre cele mai tinere democrații din Europa, spre deosebire de ceilalți doi șefi de stat, în afara atribuțiilor privind reprezentarea statului, are rolul activ de șef al puterii executive, pe care îl exercită împreună cu Guvernul. De asemenea, acesta poate dizolva Parlamentul, în condițiile expres prevăzute de textul constituțional, după consultarea președinților celor două Camere.

La nivelul Guvernelor, observăm aceeași multitudine de asemănări în ceea ce privește rolul și atribuțiile încredințate, modul de numire și răspunderea politică dar și unele particularități, cele mai multe de ordin structural și organizatoric. Rolul și atribuțiile Consiliului de Miniștri din Spania și ale Guvernului României sunt reglementate în mod general în Constituțiile celor două state, lăsând legiuitorului competența de a reglementa detaliat acestea, în timp ce în Constituția Republicii Italiene, rolul și atribuțiile Consiliului de Miniștri sunt reglementate pe larg.

Din punctul de vedere al componenței, există asemănări între Guvernul Spaniei și Guvernul României, în sensul că sunt considerați membri ai acestora și viceprim-miniștrii, miniștrii delegați, etc., în timp ce în Italia sunt considerați membri ai Guvernului doar primul-ministru și titularii funcțiilor de ministru, potrivit textului constituțional.

În practică, stabilitatea politică a unui Guvern, așa cum se poate aprecia în cazul Spaniei și al Italiei, este în măsură să asigure aplicarea Programului de guvernare și ducerea la îndeplinire a obiectivelor stabilite în conținutul acestuia.

Pentru marea majoritate a populației, cetățenii cu drept de vot, implementarea unor Programe de guvernare conținând măsuri economice și sociale sustenabile și coerente, formulate și aplicate în interesul general public, poate fi generatoare de pace, ducând la dispariția frământărilor sociale.

Așadar, atât șeful Statului cât și Guvernul au obligația consfințită de Legea fundamentală a fiecărui stat analizat, să asigure progresul național și bunăstarea populației, prin toate mijloacele constituționale și legale disponibile.

Bibliografie:

1. Cursuri, tratate, studii, alte publicații

Agenția Națională a Funcționarilor Publici, *Sistemul administrației și funcției publice în Italia - Studiu*, București, 2014, disponibil la site-ul: http://www.anfp.gov.ro/continut/Studii_despre_sistemele_administrative_europene.

Dana Apostol Tofan, *Instituții administrative europene - Note de curs*, București, 2008, disponibil la site-ul: http://www.umk.ro/images/documente/master/instituții_administrative_europene.pdf.

Ioan Santai, *Sisteme administrative europene și drept administrativ european comparat*, disponibil la site-ul: <http://www.ubv.ro/santai/Sisteme%20administrative%20europene.pdf>.

Luciana Bezeriță Tomescu, *Administrație publică, comentarii, legislație, doctrină, jurisprudență, teste de autoevaluare, teme de reflecție și de cercetare - Note de curs* -, Editura Sitech, Craiova, 2017.

Silviu Gabriel Barbu, *Constituția Regatului Spaniei - Prezentare generală*, disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/spania.pdf>.

Silviu Gabriel Barbu, *Constituția Republicii Italia - Prezentare generală*, disponibilă la site-ul: <https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/italia.pdf>.

Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019.

2. Alte surse/ Site-uri Internet

Președintele României: [https://www.presidency.ro/ro/presedinte/\(...\)](https://www.presidency.ro/ro/presedinte/(...)).

Senatul Italiei: [www.senato.it/pubblicazioni/\(...\)](http://www.senato.it/pubblicazioni/(...)).

Wikipedia, enciclopedia liberă: [https://ro.wikipedia.org/wiki/\(...\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/(...)).

ROLUL MASS-MEDIA ÎN DEZBATEREA POLITICĂ STUDIU DE CAZ: DEZBATEREA PREZIDENȚIALĂ DIN 2014

Mircea Daniel STOICA

*Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică*

**Conducător științific:
Lector.univ.dr. Gheorghe Radu**

Abstract: *Pentru o societate, comunicările politice sunt activități esențiale, în special pentru regimurile politice ce se bazează pe democrație, reprezentată de drepturile cetățenilor.*

În România, campania pentru alegerile prezidențiale ce au avut loc în 2014 s-a remarcat printr-o dezbatere media de intensitate mare, evidențiindu-se caracteristici referitoare la organizarea și desfășurarea dezbaterilor electorale televizate. Dezbaterile s-au transformat în teme de agendă electorală, au captat agenda mediei pe întregul parcurs al campaniei mai ales în cel de-al doilea tur, când au ramas doar doi candidați în competiția electorală. Controversele în jurul dezbaterilor electorale nu sunt un fenomen nou, nemaîntâlnit, dacă luăm în considerare istoria electorală din perioada postcomunistă din România. O dată cu campania prezidențială din 2004, acest subiect începe să fie tratat de media ca un criteriu de evaluare a acțiunilor candidaților în campanie. În această lucrare voi analiza practicile prin care televiziunile transformă dezbaterile dintre candidați în teme electorale.

Obiectivele principale ale lucrării au fost de a pune în evidență importanța pregătirii și desfășurării dezbaterii electorale în câștigarea alegerilor prezidențiale. Dezbaterea reprezintă încă în România elementul central care netezește practic drumul victoriei electorale.

DEZBATEREA - ELEMENT CONSTITUTIV AL CAMPANIEI ELECTORALE

Stephen Coleman consideră că dezbaterile, pe post de cadru de interacțiune și de confruntare a ideilor, este esențială pentru a funcționa o democrație. (Coleman Stephen, 2000). Jurgen Habermas este de părere că “dezbaterile trebuie să se bazeze pe schimbul de argumente”¹¹. Dezbaterile este un concept complex, căruia i se pot atribui o multitudine de caracteristici și principalul pion în campania electorală.

Dezbaterile și campania electorală- delimitări conceptuale

Dezbaterile, ca definiție, este un act de comunicare sau discuție în care sunt implicate două sau mai multe persoane se gândesc la unul sau mai multe subiecte și în care fiecare participant își expune ideile și își apară interesele și opiniile. Pe măsură ce argumentele sunt prezentate și cresc în cantitate și în coerență, cel ce le spune devine mai credibil. La sfârșitul tuturor argumentelor prezentate de fiecare persoană, moderatorul trebuie să concluzioneze.

În funcție de spontaneitatea lor, dezbaterile se clasifică în cele formale - așa cum sunt și dezbaterile electorale - care au formatul și subiectul prestabilite și cele informale care nu au fost stabilite anterior.

În timpul dezbaterii, un rol important îl are pregătirea anterioară participării la dezbateri, precum și organizarea echipelor de lucru. Însoțirea criticii cu propuneri, ascultarea cu atenție a interlocutorului, răspunsurile scurte și precise, tonul și articulația corectă a sunetelor sunt puncte cheie pentru acest tip de comunicare.

Campania electorală se bazează pe interacțiunea unor participanți menționați chiar prin legea electorală: Președintele României, alegătorul, Biroul Electoral Central și birourile teritoriale, partidele politice și candidații. Dincolo de interacțiunea legală care stă la baza oricărei campanii electorale, ea nu este decât o competiție în care fiecare membru se deplasează în funcție de mișcările celuilalt. Punctul culminant al campaniei electorale este confruntarea, unde se creionează imaginea candidaților. Paradoxul campaniei electorale constă în reglementarea prin

Constituție a necesității performanței electorale. Polarizarea obligatorie pe care este construită o politică democratică este transpusă pe scena electorală prin mai multe stiluri de comportament care sunt investite cu o conotație reprezentativă. Astfel, ritualul electoral ia formă comunicațională, unde gesturile, obiectele și cuvintele pierd latura funcțională (în mod denotativ) pentru a fi transpuse în simboluri (în mod conotativ).

Rolul dezbaterii în campania electorală

Într-o campanie electorală, arta de a construi mesaje politice presupune menținerea longevității ordinii sociale, prin instaurarea simbolică a unei duble apartenențe în urma dezbaterilor: pe de o parte, politicianul coboară în rândul plebei, iese din anonim prin tehnicile vizibilității, iar pe de altă parte, plebea se ridică o dată la câțiva ani la rangul de spectator investit cu puterea legitimării.

Contribuția dezbaterii la desfășurarea corespunzătoare a alegerilor s-a concretizat de obicei prin a face cunoscut electoratului problemele sau temele susținute de candidați, prin atragerea acelor cetățeni mai puțin interesați de viața politică, prin punerea la dispoziția acestora a unui sumar al punctelor cheie din campanie în baza cărora să reușească să diferențieze contracandidații.

Este eficientă totuși dezbaterile electorale? Cât de mult cântărește în matematica electorală? Cui se adresează, care este publicul țintă? Sunt doar câteva dintre întrebările la care Chaffee încearcă un răspuns:

- atunci când publicul țintă are de-a face cu un candidat pe care nu-l cunoaște;
- atunci când există un număr mare de alegători indeciși;
- atunci când diferențele dintre rezultatele celor doi candidați nu sunt semnificative;
- atunci când loialitatea alegătorilor pentru anumite partide politice e foarte mică.

Efectele dezbaterii depind și de interesul pe care alegătorii îl manifestă față de ceea ce petrece în perioada campaniei electorale - există efecte majore, care contează asupra celor interesați, dar nehotărâți și efecte mai mici asupra celor care consideră fenomenul electoral ca fiind lipsit de importanță.

În unele cazuri, deși grupul țintă (masa alegătorilor către care se adresează mesajul electoral) a fost unul activ urmărind dezbaterile, consideră că decizia de vot nu le-a fost influențată de acestea, întrucât nu au reușit să aducă ceva foarte nou pe terenul argumentativ. Există, deci, acceptată viziunea că prin dezbateri mai degrabă sunt consolidate intențiile de vot decât modificări de substanță asupra percepției față de anumiți candidați..

McKinney a realizat o clasificare în ceea ce privește efectele dezbaterilor electorale asupra alegătorilor, astfel:

- **Efectele comportamentale** – slabe modificări în ceea ce privește intenția de vot (în mod obișnuit, aceste modificări afectează sectorul alegătorilor indeciși sau al celor care nu sunt foarte siguri de corectitudinea alegerii făcute pentru a vota).
Trebuie spus că dincolo de semnificația redusă a numărului de alegători (nehotărâți) către care se adresează, importanța este una de netăgăduit, nu în puține cazuri tocmai electoratul nehotărât înclinând balanța câștigătoare către unul dintre candidați).
- **Efectele cognitive** – mizează pe capitalul de informație dobândit anterior de persoanele care urmăresc dezbaterile politice, capital care pus să lucreze în termeni comparativi îl ajută pe receptor (alegător) să discearnă mai bine asupra candidatului potrivit pentru funcția aflată în dispută electorală.
- **Evaluarea imaginii candidatului** - În general este foarte greu să monitorizezi de-a lungul anilor între două scrutine electorale imaginea politicianilor care se perindă prin diferite emisiuni ale televiziunilor. Dezbaterile din cadrul campaniilor electorale ajută însă

receptorul (alegătorul) să se focalizeze pe un proces de evaluare directă a candidaților propuși mass-media contribuind din plin la construirea imaginii acestora (pozitivă sau negativă).

- **Efectele latente** - transmiterea în cadrul dezbaterilor de mesaje noi către receptor (alegător) au darul de a contribui indirect și la creșterea încrederii în mecanismele democratice, stimulând dezbaterile de idei, spiritul civic și participativ.

Dezbaterile electorale și rolul mass-media

Într-un sistem politic democratic, media funcționează ca un transmitător al comunicării politice, avându-și originea în afara ei, și ca o sursă de mesaje politice create de jurnaliști. În ambele sensuri rolul media este crucial.

Actorii politici sunt nevoiți să folosească mass-media pentru a-și comunica mesajele audienței. Programele politice, apelurile, declarațiile, campaniile de informare - au o existență politică și pot fi eficiente din punct de vedere al comunicării numai în măsura în care sunt percepute de audiența media ca mesaje. Prin urmare, toți comunicatorii politici trebuie să dobândească accesul la media.

Kaid et.al identifică trei categorii prin care se poate observa “realitatea” politica:

- Realitatea politica obiectivă – cuprinde evenimentele politice exact așa cum se întâmplă;
- Realitatea politica subiectivă – cuprinde evenimentele politice așa cum sunt percepute de cetățeni;
- Realitatea politică construită – cuprinde evenimentele așa cum sunt relatate de media.

Ținând cont ca media joacă un rol central în procesul politic, interpretările acesteia capătă importanță politică.

Bolland definește publicitatea ca „plasarea plătită de mesaje organizaționale în media”. Publicitatea politică se referă, într-un sens strict, la cumpărarea și folosirea spațiului destinat publicității pentru a transmite mesaje politice unei audiențe.

Primul rol al publicității este de a informa, iar al doilea de a convinge. Jurnalismul reprezintă o sursă de informare - reclama politică fiind văzută ca o metodă importantă de informa cetățenii despre persoanele care candidează și ce oferă acestea.

Se pot identifica mai multe modele de dezbateri în campania electorală incluzând tipurile de dispozitive media folosite. Toate aceste modele indică în final o anumită stabilitate și, totodată, o istorie a dispozitivelor de dezbateri utilizate într-o țară, prin reproducerea de la o campanie electorală la alta, în ceea ce privește schimburile discursive între candidați dar și între candidați, media și public.

Modelul este definit și de numărul de dezbateri prevăzute în campania electorală. Pe de altă parte, trebuie făcută distincția între “emisiuni-dezbateri” derulate de-a lungul întregii campanii (care fac parte din programele obligatorii ale televiziunilor) și dezbaterile electorale organizate la sfârșitul scrutinului.

Se poate spune astfel că în general dezbaterile electorale dispun de un scenariu bine regizat din care nu lipsește partea introductivă (lansarea incertitudinilor), partea de intrigă (sunt puse pe tapet și analizate abilitățile candidaților) și partea de final, când sunt realizate evaluările postdezbateri.

Potrivit Camelliei Beciu (vezi “Dezbaterile electorale și rolul mediei”, în Revista de Sociologie nr. 3, București, 2015, p.5), atât mass-media cât și candidații instrumentează practic tema dezbaterilor în ideea propagării unei imagini asemănătoare unui „meci electoral”, meci care presupune o anumită miză, folosirea de strategii sau organizarea de tensiune specifică unei competiții acerbe.

Dezbateri prezidențiale în perioada postdecembristă

Dezbaterile prezidențiale din România sunt legate de alegerile care au avut loc după 1990. Este de altminteri anul în care pentru prima dată în istoria televiziunii a fost realizată prima dezbateri televizată, o confruntare între trei mari personalități politice ale momentului pentru ocuparea poziției de președinte al României.

Odată cu apariția televiziunilor comerciale se diversifică cumva și formatul de mediatizare a campaniilor electorale, odată cu fiecare ciclu electoral îmbogățindu-se și tehnicile de mediatizare politică. Istoria televiziunii consemnează o singură abatere, în anul 2000. Excepția se datorează președintelui în exercițiu Ion Iliescu, care a ignorat total propunerea de participare la o dezbateri cu contracandidatul cel mai important pentru funcția de președinte al României.

Pentru o organizare reușită a unei dezbateri prezidențiale este necesar “un dispozitiv de mediatizare foarte complex” care să implice participanții, identitatea lor socială și instituțională, regulile și rolurile de comunicare, scenariul și punerea lui în scenă.

De altminteri dezbateri reușite numai dacă direcționează atenția alegătorilor către acele probleme care sunt considerate ca fiind mai importante, lucru numit în literatura de specialitate “agenda-setting”.

În tabelul de mai jos sunt sintetizate cele mai importante subiecte abordate în perioada postdecembristă de candidații care au ajuns în turul al II-lea în România. Aceste probleme au fost considerate ca fiind de maxim interes și reprezentative în evoluția societății românești.

Tabel 1. Dezbaterile din turul al II-lea organizate în România începând cu 1990

Data Dezbaterii	Candidații participanți	Agenda electorală
1990	Radu Câmpeanu (PNL) Ion Iliescu (FSN) Ion Rațiu (PNTCD)	<ul style="list-style-type: none"> - Strategia pentru viitor și situația economică a țării - Situația bugetului de stat și datoriile externe - Evoluția scenei politice românești, campania electorală - Responsabilitatea comunismului pentru dezastrul României - Acuzații către candidați - Formarea guvernului de coaliție - Probleme de industrie și de agricultură
1992	Emil Constantinescu (CDR) Ion Iliescu (FDSN)	<ul style="list-style-type: none"> - Conturarea electoratului-țintă și responsabilitatea guvernării - Criza economică, pensii, subvenții și acordul cu FMI - Protecția socială, rolul sindicatelor - Consensul național - Clauza națiunii celei mai favorizate în relația cu SUA - Tratatul cu URSS și poziții față de relația cu Occidentul - Corupția, mineriadele din '90 și '91

Data Dezbaterii	Candidații participanți	Agenda electorală
		și corectitudinea alegerilor
1996	Emil Constantinescu (CDR) Ion Iliescu (PDSR)	<ul style="list-style-type: none"> - Corupția, revoluția din '89 și mineriadele - Schimbarea formei de guvernare și monarhie - Autonomia teritorială pe criteriile etnice - Agricultură, subvențiile și restructurarea economiei - Aderarea la NATO și UE, cooperarea regională - Învățământ, sănătate și casele naționalizate
2000 2004	Traian Băsescu (DA) Adrian Năstase (PSD)	<ul style="list-style-type: none"> - Cota unică de impozitare și Fiscalitatea - Fraudarea alegerilor și mita electorală - Formarea guvernului și a majorității electorale - Lupta împotriva justiției - Politica externă a țării - Realizările/nerealizările guvernării PSD - Funcționarea instituțiilor statului și atribuțiile președintelui
2009	Traian Băsescu (PD-L) Mircea Geoană (PSD)	<ul style="list-style-type: none"> - Securitatea națională a României și politica externă - Atribuțiile președintelui - Criza economică, acordul FMI, politici economice de dezvoltare rurală - Lupta împotriva corupției - Protecția socială - Rolul femeii în politică
2014	Klaus Iohannis (PNL) Victor Ponta (PSD)	<ul style="list-style-type: none"> - Votul electronic și votul românilor din diaspora - Legea amnistiei și grațierii - Plagiatul premierului Victor Ponta - Imunitatea parlamentară - Lupta împotriva corupției - Explorarea aurului de la Roșia Montana
2019	Klaus Iohannis (PNL) Viorica Dancilă (PSD)	<ul style="list-style-type: none"> - Refuzul candidaților de a participa la o dezbaterie electorală în mod public

STUDIU DE CAZ: DEZBATEREA PREZIDENTIALA DIN 2014

Dezbateră între cei doi candidați, Victor Ponta și Klaus Iohannis, cel mai vizibil moment din campania electorală, a avut loc în două runde după lungile negocieri între Partidul Social Democrat și Alianța Creștin-Liberală (formată din Partidul Democrat Liberal și Partidul Național Liberal). Victor Ponta, reprezentant al Partidului Social Democrat și prim-ministru al țării îl înfruntă pe Klaus Iohannis, reprezentant al Partidului Liberal și primar al orașului Sibiu.

Prima etapă a dezbaterii televizate la care au participat candidații a avut loc în data de 11 noiembrie 2014, în direct la postul Realitatea TV, fiind moderată de jurnalistul Rareș Bogdan.

A doua etapă a avut loc la o zi distanță față de prima, în data de 12 noiembrie 2014 și a fost difuzată la postul de televiziune B1 TV, fiind moderată de Mădălina Pușcălu. Cea de a doua rundă s-a diferențiat substanțial față de prima, reușind un format mult mai organizat, cu reguli mult mai clare și mai bine explicate și, în cea mai mare măsură, respectate de cei doi participanți.

Pentru analiza dezbaterii dintre cei doi candidați, voi folosi mai jos tipologia „frame-urilor” propusă de Semetko & Valkenburg, ce presupune cinci frame-uri devenite foarte cunoscute (vezi *Dragulin Sabin, Revista de științe politice*):

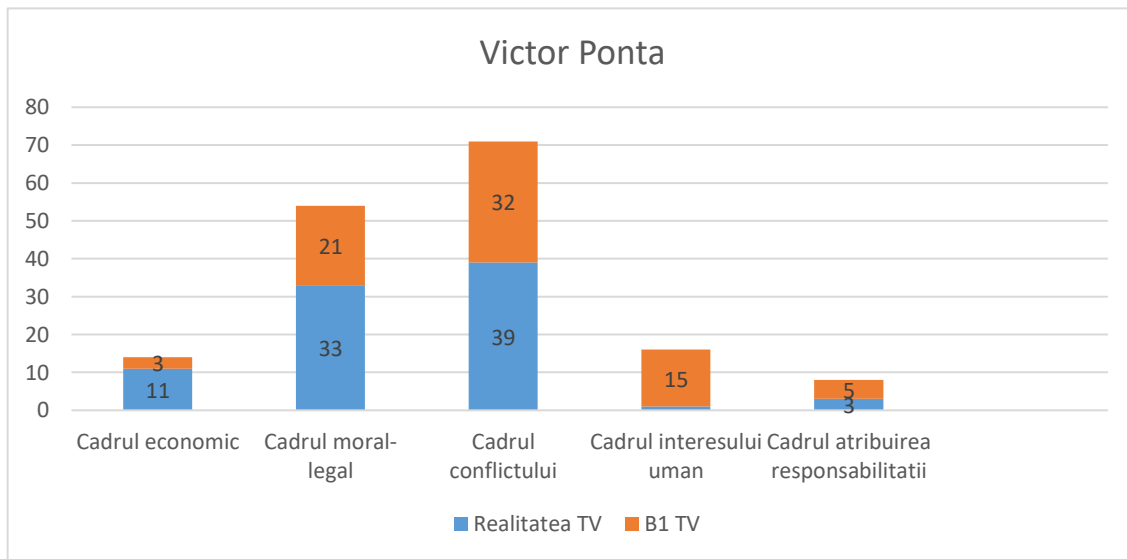
- Cadrul „atribuirea responsabilității” actorilor politici individuali sau colectivi pentru rezolvarea/nerezolvarea unor probleme de tip social-politic;
- Cadrul „interesul uman”- când prezentarea unei probleme sociale sau a unui eveniment capătă „față umană” sau accente emoționale;
- Cadrul „conflictului”- insistența asupra conflictelor existente între indivizi sau organizații politice;
- Cadrul „moralității” atunci când rezolvarea problemelor publice se plasează în context moral și religios;
- Cadrul „economic” care face trimitere la consecințele economice pe care indivizii sau țările le resimt în urma rezolvării unei probleme majore.

Întrebarea principală care stă la baza acestui studiu sunt următoarele:

1. Ce cadre au dominat în dezbateră prezidențială din 2014?
2. Care sunt principalele teme abordate de cei doi participanți la dezbateră?

Candidatul Victor Ponta s-a prezentat la prima întâlnire foarte bine pregătit, dominând verbal pe întreg parcursul discuției și a întrerupt foarte des discursul contra-candidatului său, Klaus Iohannis. Ca răspuns pentru prima întrebare a cercetării, abordarea diferitelor subiecte cu ajutorul cadrului conflictului nu e o surpriză într-un context electoral (*Figura 1*). În general, actorii politici aflați în plină campanie electorală încearcă să ocupe o poziție cât mai bună pe scala preferabilității alegătorilor folosind atacul susținut al adversarului și interpretarea oricăror politici de tip public prin filtrul conflictului.

Figura 1. Principalele cadrele in discursul lui Victor Ponta

Sursa: Autor

În total, au existat 71 de cadrele conflictuale în discursul lui Victor Ponta ce au făcut, în general, referire la necunoașterea situației românilor stabiliți în afara României de către Klaus Iohannis, la atitudinea acestuia lipsită de respect și aroganță în timpul dezbaterii, la protejarea deputaților corupți din partidul din care face parte (PNL), la necunoașterea situațiilor persoanelor pensionare din țară și la negarea rolului avut în evenimentele politice din anul 2012, la izbitoarea asemănare dintre Klaus Iohannis și Traian Băsescu, la necunoașterea detaliilor despre votul electronic sau prin corespondență, eventualele nereguli în poziția de primar al orașului Sibiu.

Cadrajetele moral-legale formand un total de 54 în cele doua etape ale dezbaterii, prezintă detalii cu privire la elaborarea unei noi legi electorale, respingerea legilor amnistiei și grațierii sau în legătură cu imunitatea parlamentară și lupta împotriva corupției. Tot în acest caz se observă și felul în care Victor Ponta hotărăște să se autolegitimeze moral pentru a continua ca viitor președinte al României, în baza realizărilor anterioare și încercarea acestuia de a contura portretul unui contracandidat imoral din cauza implicării acestuia în activități imorale sau ilicite (lovitura de stat din 2012, trafic de copii, o viitoare micșorare a pensiilor, sfidarea cadrelor didactice, jignirea Dacianei Sârbu, soția lui Victor Ponta, vinovat pentru ruperea Uniunii Social-Liberale, demagog).

Cadrajul “interesului uman” utilizat din dorința de a crea emoție și mai ales un soi de dramatism a fost intens promovat în discursul candidatului stângii (16 frame-uri în cele două runde, cu accent pe mesajul de mândrie la că aparține comunității românești, de a avea atâtea realizări pentru Romania și pentru români dar și pentru suferința pensionarilor și a bugetarilor afectați de măsurile aberante luate în regimul lui Traian Băsescu ori a membrilor PSD cu funcții de conducere la nivel national și local ce au fost acuzați de justiție pe nedrept.

Cadrajul “atribuirea responsabilității” – șapte cadre în cele doua runde - funcționează după tipologia clasică subliniată de Iyengar și Kinder: cadrele tematice plasează evenimentele politice într-un context general și cadrele episodice aduc în prim-plan evenimentele concrete pentru ilustrarea anumitor situații (Iyengar, Kinder, 1987, Chicago).

Cadrajetele tematice caută să îl ajute pe candidatului stângii să mute terenul analizelor care îl responsabilizau pentru proasta organizare a alegerilor din străinătate, susținerea parlamentarilor

cu probleme de natură penală sau promovarea legilor controversate (vina este ori una colectivă, ori una contextuală, nicidecum personală).

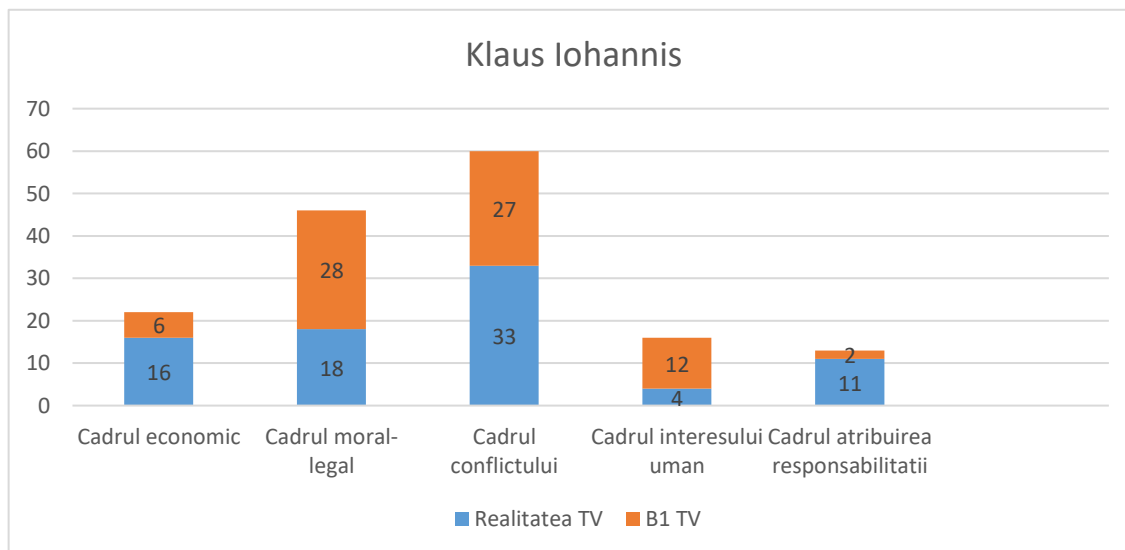
Cadrajele episodice îi aduc avantajul de a explica rezolvarea/nerezolvarea problemelor economice complexe și politice ale țării prin influențarea acestora de către fațetele discutabile ale politicii impuse de fostul președinte, Traian Băsescu.

Cadrajul consecințelor economice totalizează 4 cadre în ambele etape și este cel mai slab prezentat. Acesta nu este folosit de Victor Ponta în explicarea telespectatorilor consecințele economice ale deciziilor politice, ci este folosit în însușirea unor cifre și indicatori din mai multe surse oficiale în ceea ce privește contextual economic al României.

În ceea ce privește discursul candidatului Klaus Iohannis, cadrajul conflictului este tot cel care are cea mai mare pondere reprezentând 60 cadre în cele două runde (Figura 2). În cazul acesta, cadrele conflictuale au evidențiat acuzațiile asupra lui Victor Ponta pentru modul în care s-au organizat alegerile din străinătate, încălcarea dreptului la vot al cetățenilor și refuzul în ceea ce privește modificarea legislației electorale, plagierea tezei de doctorat și tendința de a pune monopol pe piața politică, incompetența și minciuna ce caracterizează comportamentul său în calitate de prim-ministru, susținerea legilor controversate. De asemenea, au fost rostite mai multe replici acide din partea lui Klaus Iohannis la adresa contracandidatului său, replici ce au avut un impact puternic în timpul dezbaterii televizate:

- “Domnule Ponta, sunteți președintele Partidului Social Democrat, eu Alianței Creștin-Liberale, hai să facem o treabă ca între bărbați! Mâine se convoacă Parlamentul, scoatem legea amnistiei și dăm liber la toate arestările. Acceptați să convocăm parlamentul?”
- „Oare domnul Băsescu i-a prostit pe români când v-a pus premier? Pe mine m-a refuzat, pe dumneavoastră v-a pus! “
- „Imi voi cere scuze imediat după ce vă cereți scuze în numele echipei dumneavoastră că m-ați făcut vânzător de copii. Imediat ce vă cereți scuze că m-ați făcut traficant de organe, că ați spus că nu sunt un bun român că sunt neamț, că sunt protestant, o să imi cer și eu scuze. Ați făcut cea mai mizerabilă campanie din România!”

Figura 2. Principalele cadre în discursul lui Klaus Iohannis

Sursa: Autor

De asemenea, în total au existat 56 de cadre morale-legale și, la fel ca în discursul lui Victor Ponta, acestea fac trimitere la legi ce ar trebui să fie discutate, modificate sau abrogate și despre ritmul lent în care se desfășoară acest proces, la construirea unor relații corecte și cinstită între parlamentari și cetățeni, președinte și primul-ministru, la garantarea independenței justiției și a statului de drept. Klaus Ioannis susține că reputația sa solidă de primar și de politician ajută la formarea unui nou mod de a face politică, „cu mai puține vorbe, mai multe fapte, mai puțină gălăgie”, astfel încât toți cetățenii să fie respectați și să le fie respectate drepturile, având ca rezultat final „România lucrului bine făcut, o Românie normală, pentru oameni normali”.

Cadrajele economice, în total 22 în ambele etape, indică faptul că prosperitatea țării și a cetățenilor depind de implementarea rapidă a unor măsuri economice: reducerea taxelor și a impozitelor, reducerea evaziunii fiscale, reducerea de deficit bugetar, crearea a noi locuri de muncă, atragerea investitorilor și sprijinirea capitalului autohton. Tot prin acest filtru economic se explică ineficiența sau incompetența guvernului ce era la acea vreme la conducere, în considerarea unei economii funcționale.

Cadrajul interesului uman apare în discursul candidatului dreptei în 16 cadre pentru a accentua:

- Interesul cetățenilor români ce au așteptat întreaga zi și nu au reușit să voteze în primul tur,
- Interesul parlamentarilor corupți care au nevoie să fie protejați, să nu funcționeze actul justiției sau instituțiile care luptă împotriva corupției, parlamentari care au nevoie de o lege a amnistiei și a grațierii.

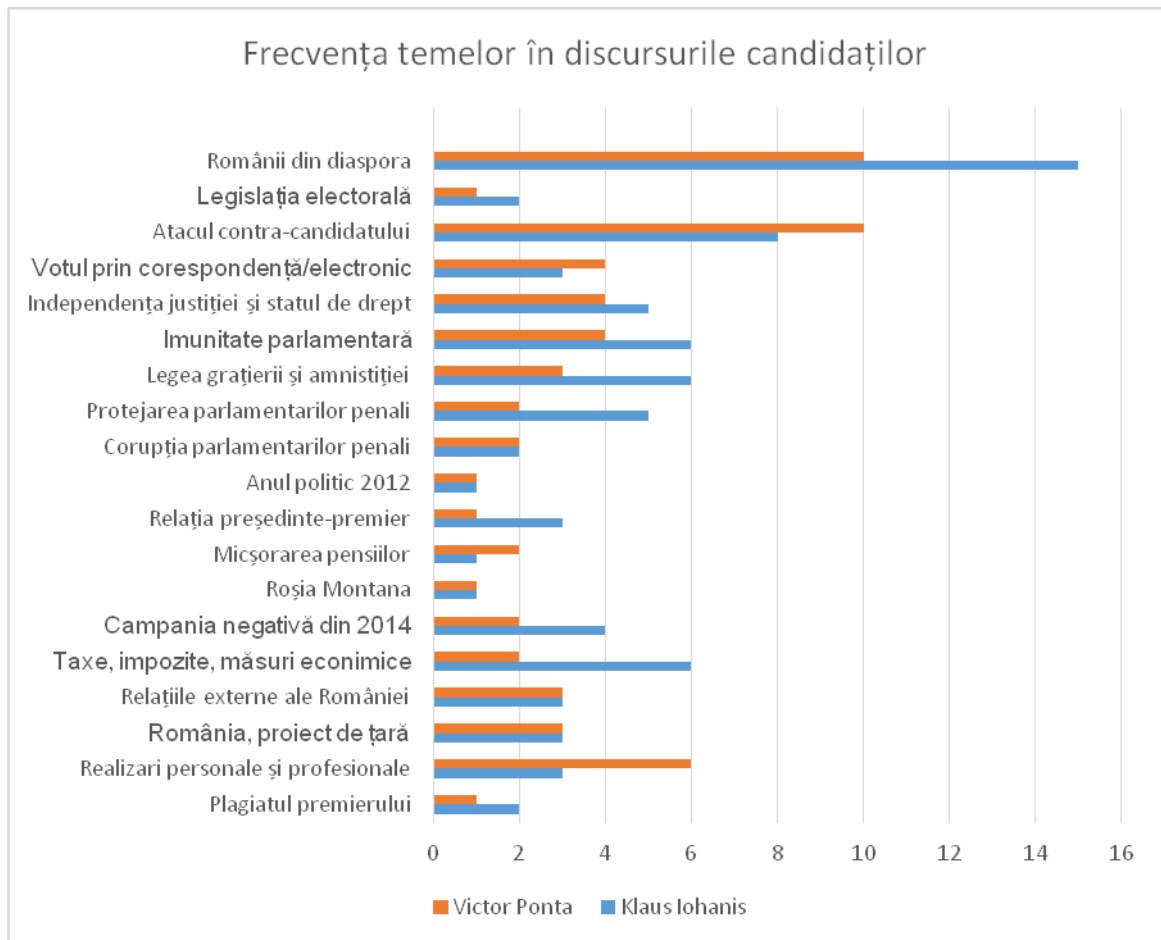
Prin utilizarea cadrajului responsabilității în 13 cadre ale dezbaterii, rezolvarea celor două interese e atribuită premierului ce se află în funcție.

Cadrajele episodice utilizate în discurs sunt grăitoare:

- „Domnule Ponta, ați organizat alegerile în diaspora execrabil! Dumneavoastră ați suprimat dreptul la vot în diaspora”,
- „Domnule Ponta, ne tot spuneți multe lucruri, doar că rămân vorbe. Fapte așteaptă cei din diaspora! Dumneavoastră ce fapte ați făcut?”,
- „E inadmisibil să avem parlamentari care nu pot fi anchetați pentru că Partidul Social Democrat votează împotriva anchetării lor”,
- „România lui Victor Ponta așteaptă legea amnistiei! Adrian Năstase, Liviu Dragnea, Viorel Hrebenciuc, Ecaterina Andronescu, Șerban Mihăilescu, Miron Mitra, Dan Nica, Dan Șova, Ioan Adam, Victor Mocanu, Adrian Duicu, Bunea Stancu, Nicușor Stancu - 38 persoane în total. Vă las lista, dacă doriți!”.

Pentru răspunsul celei de-a doua întrebări formulate la început, fac referire la Figura 3.

Figura 3. Principalele teme abordate în discursurile candidaților

Sursa: Autor

Candidatul Victor Ponta a reușit să se facă remarcă prin atenția mărită pe care a acordat-o prezentării realizărilor sale în calitate de prim-ministru al țării, printr-un constant atac la adresa lui Klaus Iohannis, contra-candidatul său, prin prezentarea viitoarelor măsuri ce urmează a fi implementate – introducerea votului electronic sau prin corespondență, consolidarea relațiilor cu partenerii internaționali ai României, îmbunătățirea situației românilor aflați în diaspora etc).

Candidatul Klaus Iohannis a atacat mai puțin dar, a insistat pe schimbările rapide și de viitor ale legislației electorale care să asigure că nu vor mai exista situații în care românii aflați în afara țării să nu poată să voteze, a prezentat măsuri economice ce pot contribui la o creștere a prosperității țării și a ajuns să atingă teme considerate sensibile pentru opinia publică - plagiatul premierului, protejarea parlamentarilor cu problemele penale sau Roșia Montana).

Concluzii

În concluzie, cadrele mediatiche instituie nu doar caracteristicile și atributele unei situații sau întâmplări, ci și un mod de a interpreta ceea ce ne este prezentat. Dezbateră finală dintre cei doi candidați, Victor Ponta și Klaus Iohannis, pentru funcția de președinte al României a inclus clasicele cinci cadrele mediatiche din literatura de specialitate. Cadrele dominante în discuțiile ambilor candidați au fost cele ale conflictului și ale moralității sau legalității. Surprinzătoare a fost, însă, discreta prezență a cadrajului consecințelor economice dintr-un eveniment mediatic cu un puternic impact asupra publicului cum este dezbateră prezidențială.

Bibliografie

1. Beciu Camelia, “Dezbaterile electorale si rolul mediei”, Revista de Sociologie nr. 3 , Bucuresti, 2015
2. Daniel Șandru, Sorin Bocancea (coord.), *Mass-media și democrația în România postcomunistă*, București, Institutul European,2011
3. Ddenis McQuail, Sven Windahl - *Modele ale comunicării - pentru studiul comunicării de masă*, București Editura Comunicare.ro, 2001
4. Gabriel A. Almond, Sidney Verba, *Cultura civică*, București, Editura Du style, 1996
5. Habermas, J. (1998), *Sfera publică și transformarea ei structurală*, București, Editura Univers
6. Mihalache Dan, “ Curs de *marketing politic*”, Facultatea de Stiinte Politice, Universitatea Crestina „Dimitrie Cantemir”, Bucuresti, 2012
7. Noelle-Neumann, Elisabeth, *Spirala Tăcerii. Opinia publică – învelișul nostru social*, București Editura Comunicare.ro, 2004
8. Habermas, Jurgen, „*Sfera publica si transformarea ei structurala-studiu asupra unei categorii a societatii burgheze*”, Ed. Comunicare.ro, Bucuresti, 2005, p. 43
9. Mihalache Dan, “ Curs de *marketing politic*”, Facultatea de Stiinte Politice, Universitatea Crestina „Dimitrie Cantemir”, Bucuresti, 2012, p. 87
10. Beciu Camelia, “Dezbaterile electorale si rolul mediei”, Revista de Sociologie nr. 3 , Bucuresti, 2015, p. 5
11. vezi https://en.wikipedia.org/wiki/Elisabeth_Noelle-Neumann
12. Privat vs Public – Negocierea normei sociale, studiu publicat în revista *Studii și cercetări din domeniul științelor socio–umane*, vol. 11, 2003, institutul de Istorie “George Bariț” Cluj Napoca.
13. Habermas, J. (1998), *Sfera publică și transformarea ei structurală*, București, Editura Univers, pp. 155–156
14. Vezi https://en.wikipedia.org/wiki/Christopher_Lasch
15. Vezi <https://ldi.upenn.edu/expert/joseph-n-cappella-phd>
16. Vezi https://en.wikipedia.org/wiki/Kathleen_Hall_Jamieson
17. Vezi https://en.wikipedia.org/wiki/Edmund_Burke
18. Vezi <https://ro.wizcase.com/blog/statistici-uimitoare-despre-internet-si-social-media/> (Statistici uimitoare despre internet și social-media, actualizat de John Benett pe 01 iulie 2020)
19. Vezi <https://datareportal.com/reports/digital-2020-romania>
20. Vezi <https://mediastandard.ro/cine-sunt-cei-mai-populari-politicieni-pe-facebook/>

DIGITALIZAREA SERVICIILOR FINANCIAR BANCARE

Ștefan-Bogdan ILIESCU

*Facultatea de Științe Economice
Specializarea Contabilitate, Audit și Consultanță*

**Coordonator științific:
Lector univ.dr. Otilia MANTA**

Abstract: În țările cu economie de piață, piața financiară există nu numai pentru a satisface cerințele pieței, dar și pentru a participa ele însele pe piață. Instituțiile financiare operează nu numai pentru a oferi servicii financiare companiilor, ci și pentru a fi companii. Băncile, instituțiile financiare, etc. concurează unele cu altele pentru a atrage depozite și a acorda împrumuturi, atât clienților persoane juridice, cât și clienților persoane fizice. Ele acordă împrumuturi companiilor, în speranța că acestea vor fi suficient de profitabile încât să-și ramburseze creditele și să plătească dobânda aferentă, generând astfel un profit pentru acestea. Deși toate instituțiile financiare au proceduri precizate de evaluare a bonității companiilor, investirea banilor într-o afacere presupune, întotdeauna, un element de risc, deoarece nici o instituție financiară nu poate fi sigură că afacerile creditate vor putea asigura rambursarea datoriilor contractate. În calculele lor, instituțiile financiare acceptă un anumit element de risc și, de aceea, și-au dezvoltat metode de estimare și minimizare a riscului. Într-adevăr, estimarea riscului este una din cele mai importante activități ale instituțiilor financiare de succes. Într-o economie de piață, instituțiile financiare concurează pentru atragerea clienților, adică pentru un segment de piață¹⁵⁹.

Concurența interfinanciară orientează activitatea financiară mai aproape de cerințele clientului, prin dezvoltarea unei oferte de produse financiare, pentru atragerea și menținerea clienților. Concurența obligă instituțiile financiare să-și structureze serviciile în funcție de cerințele și dorințele efective ale clienților. Calitatea relației dintre instituțiile financiare și clienți tinde, de asemenea, să crească într-un mediu competițional. Aceasta se reflectă prin receptivitate, politețe, promptitudine și eficiență din partea instituției financiare. Din alt plan privind concurența între instituțiile financiare poate avea și unele efecte negative, dacă instituțiile financiare situează obiectivele ce vizează obținerea de profit înaintea celor referitoare la etică și onestitate. Acesta este un domeniu în care rolul instituțiilor financiare, de intermediari în economie, ar putea fi în contradicție cu rolul lor de instituții care au drept scop obținerea de profit.

DIGITALIZATEA PIEȚEI FINANCIARE DIN ROMÂNIA

Cercetarea cantitativă se deosebește de celelalte metode de cercetare directă prin faptul că utilizează un chestionar structurat (cu întrebări și variante de răspuns), se realizează asupra unui număr mare de persoane, analiza se face folosind metode și tehnici statistice și se urmărește ca rezultatele să fie reprezentative la nivelul colectivității studiate. Chestionarul este alcătuit din 15 întrebări, acesta cuprinzând atât întrebări deschise, cât și întrebări închise.

Chestionarul și structura eșantionului¹

În această cercetare cantitativă s-a folosit cercetarea directă, pentru ca prin aceasta se obține o imagine completă și cuprinzătoare asupra fenomenului cercetat. Recoltarea informațiilor s-a făcut prin metoda sondajului, ca formă structurată de comunicare – tuturor subiecților le este prezentat același chestionar.

¹ **Culegerea informațiilor** are în vedere următoarele elemente:¹

- stabilirea colectivității cercetate și a persoanelor care vor furniza informațiile – persoane de toate vârstele;

---

¹⁵⁹ Nedelescu Mihai Dumitru, Ungureanu Mihai Dragoș, *Produse și servicii bancare*, Editura Universitară, București, 2019, p. 76

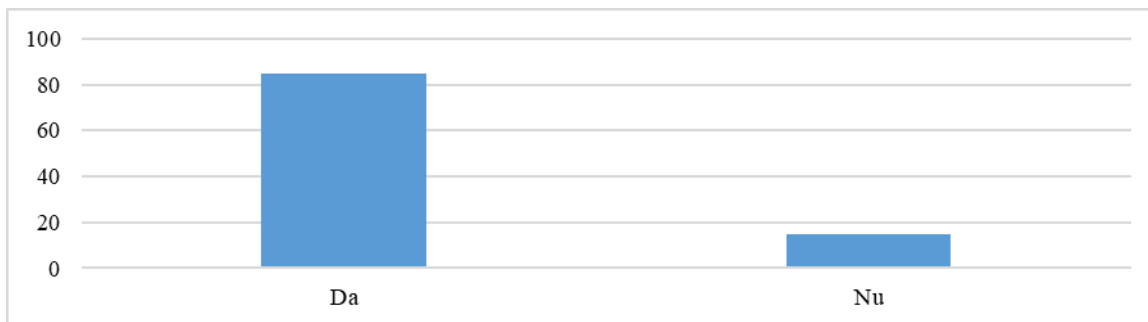

- elaborarea instrumentului de culegere a datelor – chestionar;
- stabilirea modalității de înregistrare a răspunsurilor - în scris;
- determinarea eșantionului cercetat – 100 de persoane;
- stabilirea coordonatelor spațiale: localitate – București, locul – pe stradă;
- stabilirea coordonatelor temporale ale cercetării: 07.07.2020 – 10.07.2020, durata totală a cercetării – 8 ore, 2 ore/zi;
- stabilirea coordonatelor modale referitoare la interviuare – interviul s-a desfășurat pe stradă.

Interpretarea rezultatelor

Interpretarea rezultatelor stabilește, pe baza rezultatelor și a testelor de semnificație, tendințe și factori de influență în evoluția fenomenului analizat. Ea nu trebuie să se rezume doar la informația obținută din cercetare curentă, deoarece există anumite aspecte care nu au putut fi surprinse.

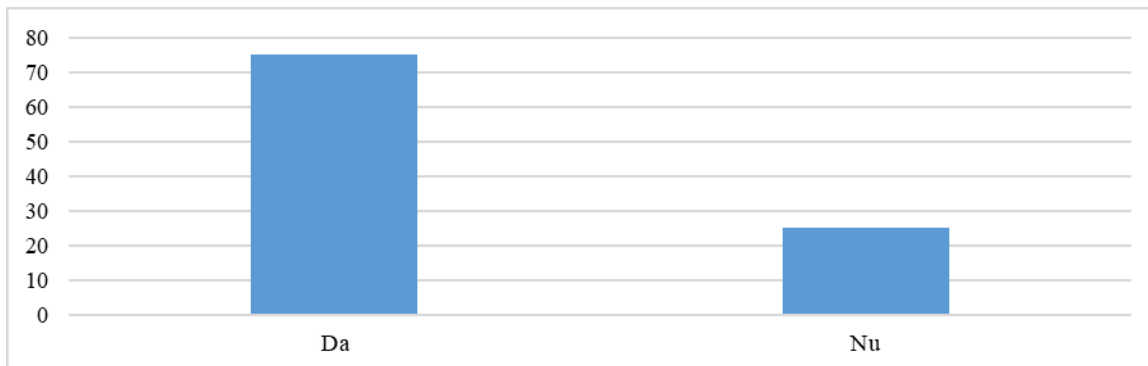
1. Termenul de „piață financiară” vă este familiar?

Sursă: Chestionar aplicat

Potrivit graficului prezentat mai sus, termenul “piață financiară” este cunoscut tuturor persoanelor chestionate. Consider că la această întrebare un alt răspuns nu am fi putut primi, deoarece așa cu reiese din mai toate studiile despre piața financiară, cel puțin 1 din 3 români deține cel puțin un serviciu financiar.

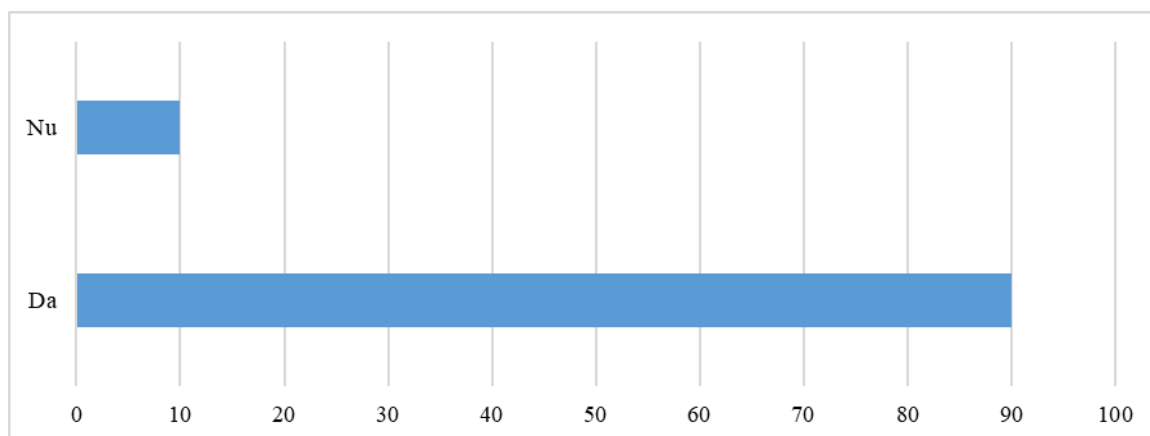
2. Piață financiară din România vă mulțumește?

Sursă: Chestionar aplicat

Așa cum reiese din graficul 3.2, 70% din persoanele chestionate sunt mulțumite de piață financiară din România. Consider că la acest moment piață financiară și serviciile de pe această piață au evoluat extraordinar de mult și de asemenea consider că acestea ne ajută foarte mult datorită tuturor aplicațiilor online pe care ni le pun la dispoziție. De asemenea față de acum 10 – 15 ani, instituțiile financiare au devenit mai transparente și mai deschise spre client. Consider că atât timp cât o instituție financiară se poate “plia” după client și îi oferă acestuia tot ce are nevoie va rezista fără probleme pe piața din România.

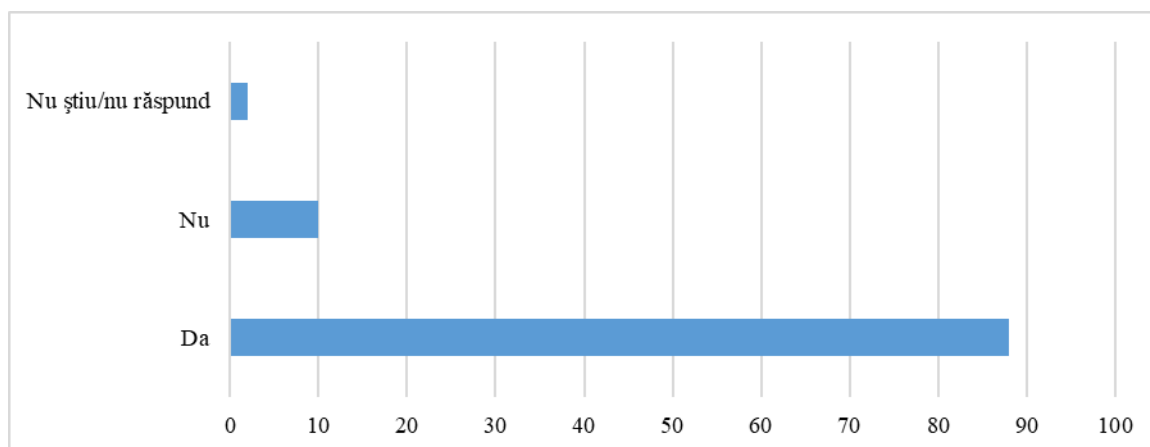
3. Din punctul Dvs. de vedere piața financiară digitalizată vă este de ajutor?

Sursă: Chestionar aplicat

Potrivit graficului de mai sus, 90% dintre participanții la chestionar consideră că piața financiară digitalizată le este de ajutor. Totuși avem și un procent de 10% persoane chestionate care au afirmat că piața financiară, respective instituțiile financiare nu le sunt de ajutor. Consider că majoritatea celor care au răspuns cu “nu” la acesta întrebare sunt persoane care fie au avut probleme cu instituțiile financiare, fie nu au analizat foarte bine oferta instituției în momentul în care au achiziționat un produs/serviciu specific acestei zone.

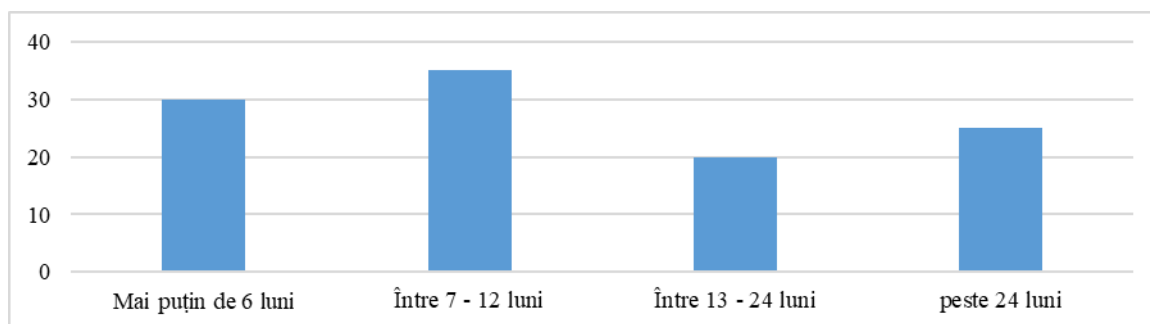
4. Aveți încredere în piața financiară digitală din România?

Sursă: Chestionar aplicat

Graficul de mai sus ne răspunde la întrebarea dacă clienții au încredere în piața financiară digitală. Majoritatea celor chestionați au încredere în această piață. Dacă acesta întrebare era pusă acum 10 – 15 ani cu siguranță răspunsul ar fi fost altul, astăzi însă românii afirmă că au încredere în instituțiile financiare și mai ales în procesul de digitalizare al acestor instituții. Așa cum știm încredere într-un produs/serviciu se câștigă în timp. Consider că acum 10 – 15 ani instituțiile financiare nu era așa de transparente și își urmărea doar propriul interes, nepunând la socoteală clientul. Clientul se situa în trecut undeva pe locul 2 – 3, tocmai de aceea multe instituții financiare nu au rezistat pe piață. Atâta timp cât oferi calitate, transparență și servicii potrivite nu ai cum să nu rezisti pe piață, dacă însă îți pui mereu pe primul loc interesele, atunci drumul tău pe piața din România va fi unul ascendant și vei sfârși prin faliment.

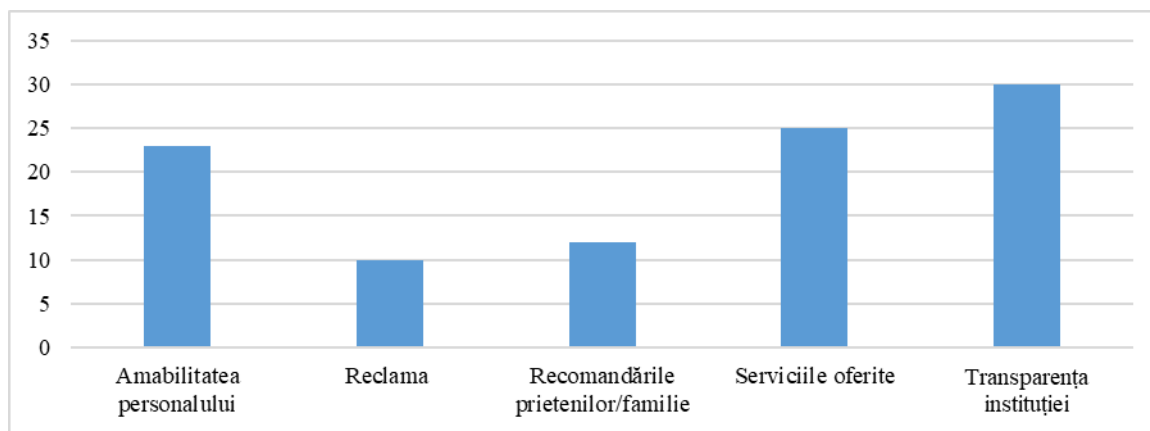
5. Când ați apelat ultima oară la serviciile financiare ale unei instituții financiare?

Sursă: Chestionar aplicat

Din datele prezentate mai sus rezultă că majoritatea celor chestionați au apelat la achiziția unui serviciu financiar acum 7 – 12 luni. Pe locul 2 avem persoanele care au apelat la achiziția unui service financiar acum 6 luni, iar pe ultimul loc sunt persoanele care au apelat la aceste servicii acum 13 – 24 luni. Majoritatea clienților apelează la instituțiile financiare fie când au nevoie de un credit, fie când vor să își reducă timpul petrecut la aceste instituții prin achiziția unor servicii de online banking. Putem afirma de asemenea că situația actual din România, pandemia de Covid 19, i-a speriat puțin pe oameni și aceștia pentru a-și asigura o sursă de venit au apelat la serviciile unei instituții financiare.

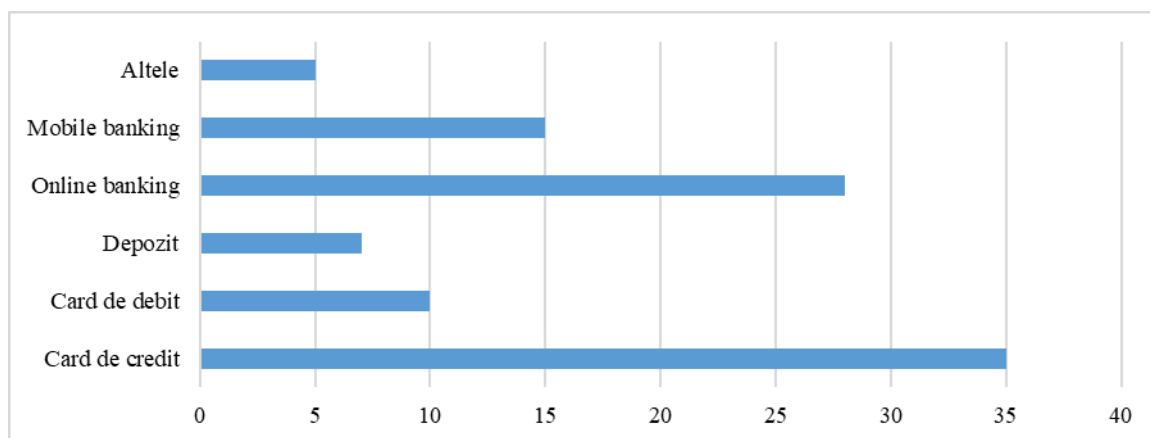
6. Ce va determinat să alegeți instituția financiară respectivă?

Sursă: Chestionar aplicat

Potrivit graficului de mai sus, majoritatea celor chestionați, în alegerea instituției financiare, au pus pe primul loc tranparența acesteia, serviciile oferite și amabilitatea personalului. Pe locul 2 și 3 avem reclamă și recomandările prietenilor/familiei. Consider că acest răspuns este unul clasic, deoarece o instituție financiară care ascunde comisioane, nu oferă servicii de calitate sau de o calitate îndoielnică, plus de asta mai are și angajați lipsiți de chef nu are ce căuta pe piața din România. Așa cum bine știm clientul este stăpânul nostru și tocmai de aceea instituțiile financiare trebuie să se adapteze la cerințele pieței și să ofere ce este mai bun pentru client.

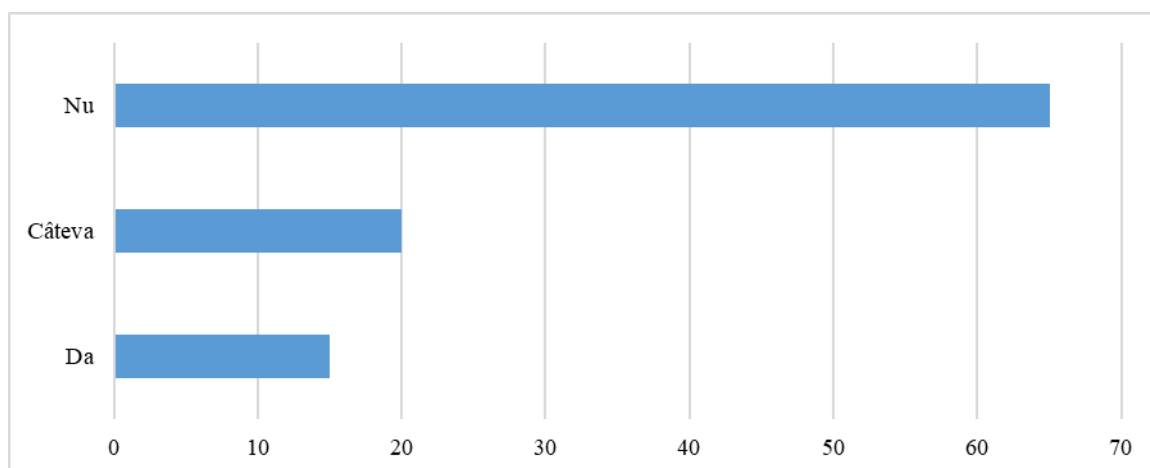
7. Ce servicii ați solicitat?

Sursă: Chestionar aplicat

Potrivit graficului 3.7, majoritatea celor chestionați au solicitat un card de credit, urmat de serviciile online banking și mobile banking. La acesta întrebare nu mă așteptam să primesc altfel de răspunsuri deoarece situația economică din România și respectiv necesitate omului de a economisi cât mai mult timp conduce la răspunsurile primite.

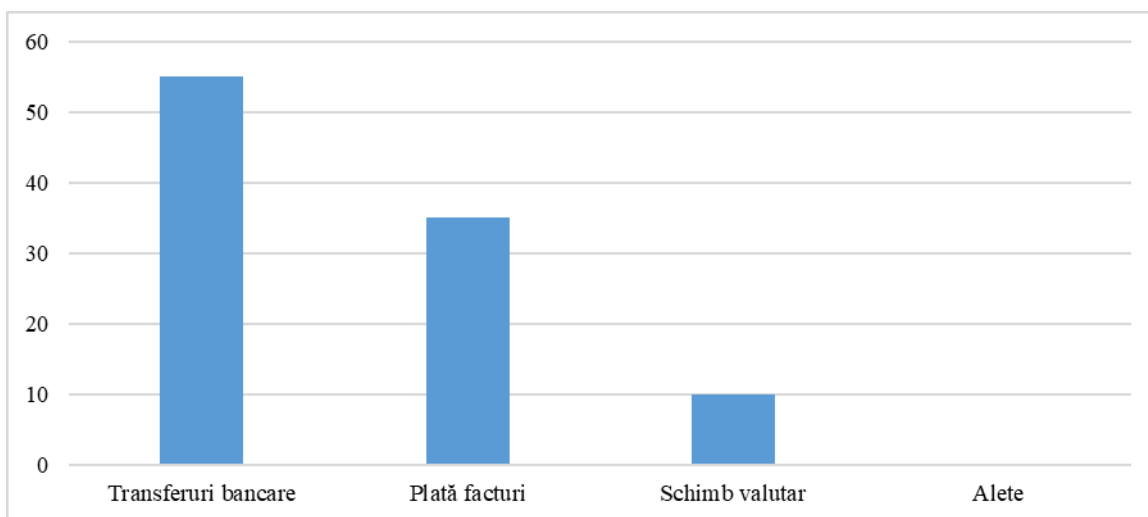
8. Ați avut probleme cu instituția financiară aleasă de Dvs.?

Sursă: Chestionar aplicat

Conform graficului prezentat mai sus rezultă că majoritatea persoanelor chestionate nu au avut probleme cu instituția financiară aleasă, pe locul 2 sunt persoanelor care au afirmat că au avut câteva probleme. Consider că apariția problemelor sunt inevitabile, însă dacă acestea sunt rezolvate cu calm și înțelegere atât consumatorii cât și instituțiile bancare/finaciare vor avea o colaborare bună pe termen lung.

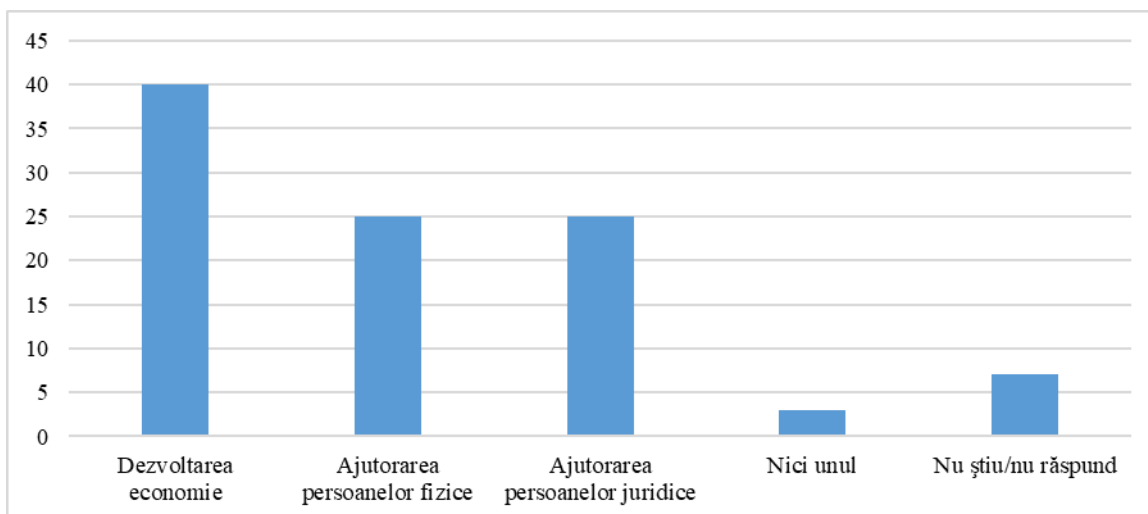
9. Ce servicii online folosiți cel mai des?

Sursă: Chestionar aplicat

Majoritatea celor chestionați folosesc serviciile online. Cele mai folosite sunt transferurile bancare, plata facturilor și schimbul valutar. Consider că apariția online banking a ajutat enorm atât clienții cât și instituțiile financiare. Într-o perioadă în care timpul parcă nu ne mai ajunge apariția acestor servicii ne ajută enorm, mai ales prin faptul că nu trebuie să mai stăm la cozi interminale și totul se poate rezolva de acasă cu câteva click-uri.

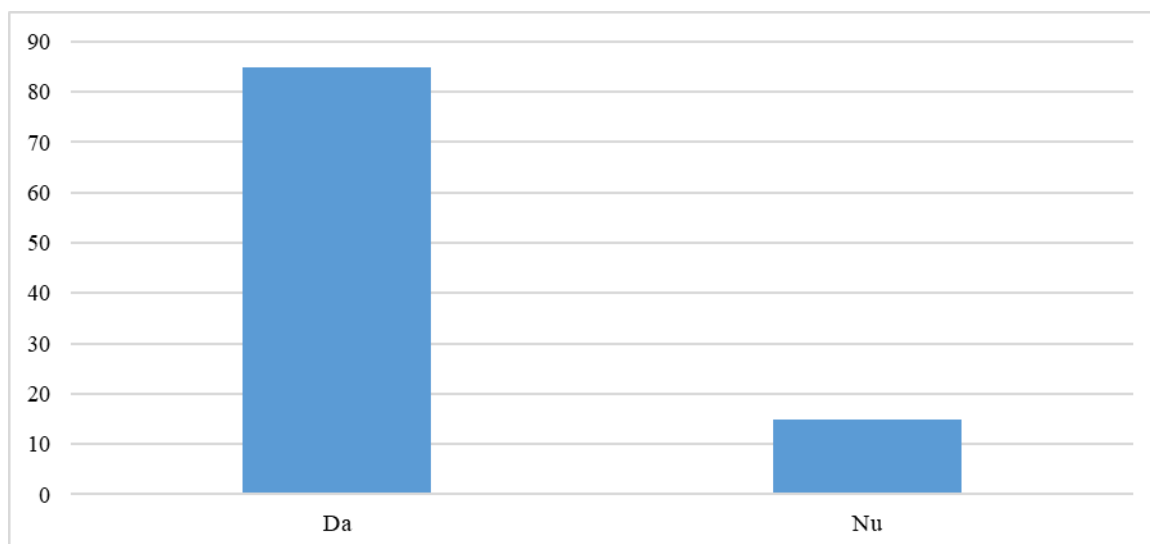
10. Care considerați că este rolul pieței financiare digitalizate?

Sursă: Chestionar aplicat

Conform graficului 10, majoritatea persoanelor chestionate consideră că rolul este acela de a dezvolta economie, ajutorarea persoanelor fizice și ajutorarea persoanelor juridice.

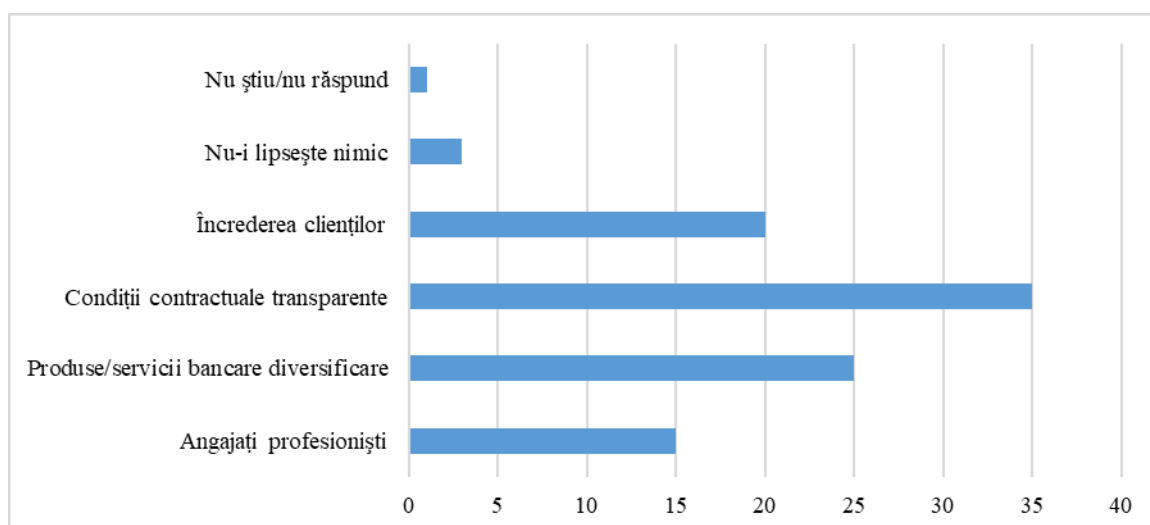
11. Sunteți mulțumit de serviciile financiare oferite de instituția financiară cu care lucrați?

Sursă: Chestionar aplicat

Din graficul prezentat mai sus rezultă că majoritatea celor chestionați sunt mulțumiți de serviciile financiare oferite de instituția financiară cu care lucrează. Așa cum am menționat și mai sus relațiile instituție financiară – client, client – instituție financiară pot fi una plăcută dacă există răbdare, înțelegere și comunicare între acestea.

12. Ce lipsește pieței financiare din România?

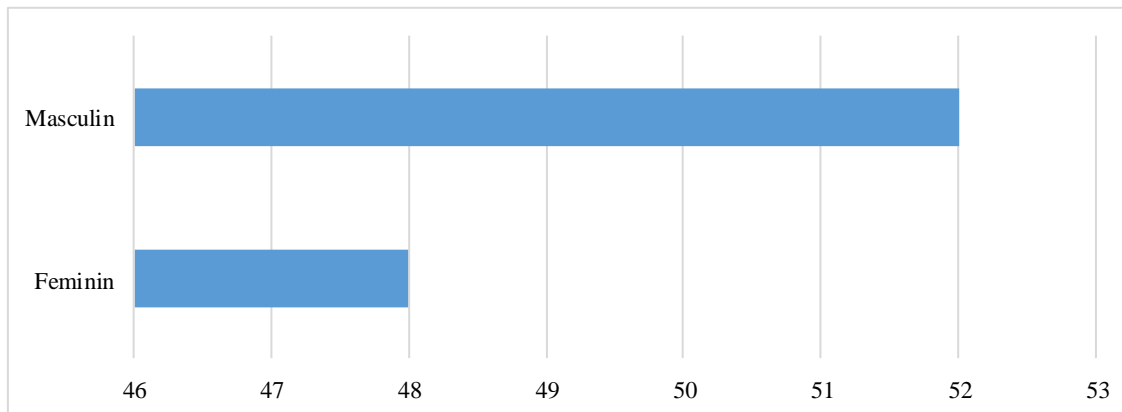
Sursă: Chestionar aplicat

Analizând graficul prezentat mai sus, lipsurile pieței financiare din România ar fi:

- lipsa condițiilor contractuale transparente – 35%;
- lipsa produselor și serviciilor financiare diversificate – 25%;

- încrederea clienților – 20%;
- angajații neprofesioniști – 15%.

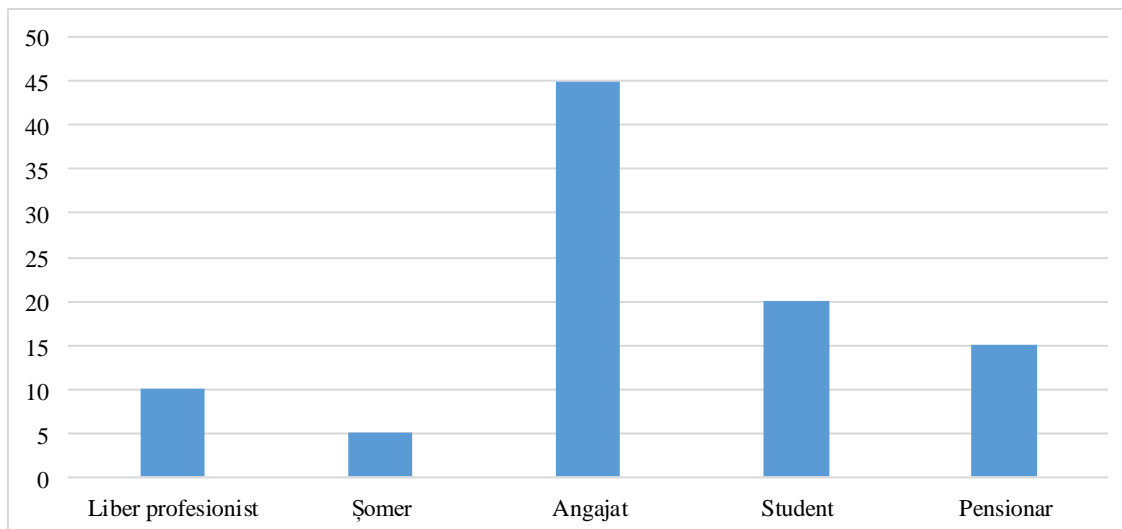
13. Genul Dvs.?

Sursă: Chestionar aplicat

Conform graficului prezentat mai sus rezultă că majoritatea persoanelor chestionate sunt de gen masculine. Din punct de vedere al ocupației avem graficul 14, de unde rezultă că majoritatea persoanelor chestionate sunt persoane angajate.

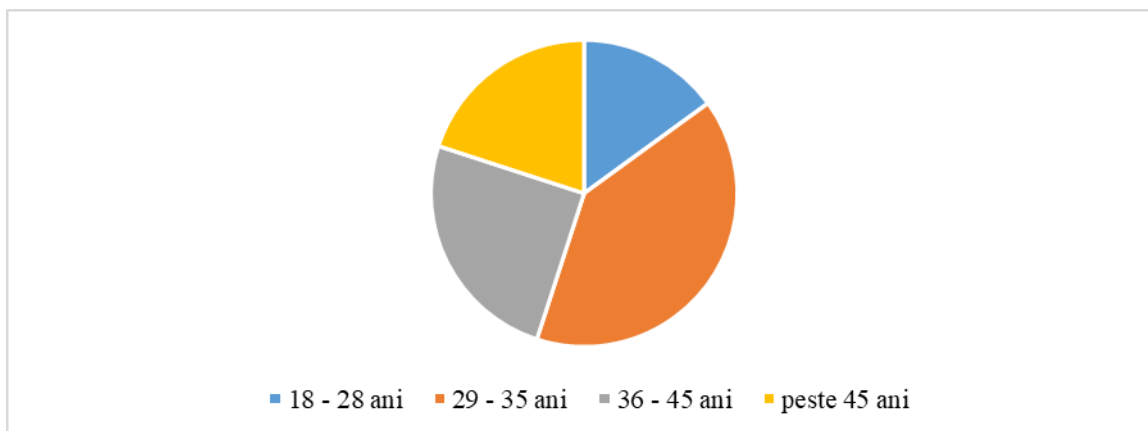
Graficul 14 Ocupația

Sursă: Chestionar aplicat

Vârsta persoanelor chestionate este prezentată în graficul 15.

Grafic 15. Vârsta

Sursă: Chestionar aplicat

Analizat răspunsurile primite putem afirma că obiectivele cercetării au fost atinse și de asemenea din analiza datelor am aflat răspunsul la întrebare studiului de caz, respectiv, “Care este rolul digitalizării pieței financiare?”. Așa cum am aflat din răspunsurile primite, rolul pieței financiare este de a dezvolta economia, de a ajuta persoanele juridice dar și cele fizice. Pe scurt concluziile studiului de caz sunt:

- majoritatea celor chestionați sunt mulțumiți de piața financiară digitalizată din România;
- majoritatea celor chestionați consideră că piața financiară digitalizată este o piață care îi ajută;
- majoritatea celor chestionați au încredere în instituțiile financiare din România;
- majoritatea celor chestionați au solicitat cel puțin un serviciu financiar acum 7 – 12 luni;
- ultimul produs solicitat de către clienți este creditul și serviciul de online/mobile banking;
- majoritatea celor chestionați au avut câteva probleme cu instituțiile financiare;
- majoritatea celor chestionați sunt mulțumiți de serviciile digitale pe care le oferă instituția financiară cu care lucrează.

Concluzii și propuneri

Piața financiară din aproximativ toate țările s-a dezvoltat și a cunoscut un progres continuu, iar multe dintre aceste schimbări au avut loc pe parcursul anilor în concordanță cu noile tehnologii și cu cerințele clienților. În același timp, s-au dezvoltat și alte instituții financiare ce oferă, în prezent, publicului multe servicii, iar din acest motiv, instituțiile deja existente pe piață au trebuit să își diversifice activitățile devenind magazin universal pentru un anumit sector de piață.

Așa cum am spus și la începutul acestei lucrări, tehnologia evoluează continuu, lucru care ne influențează viața și mentalitatea din toate punctele de vedere și se poate vedea prin tot ceea ce facem. Instituțiile financiare nu fac altceva decât să țină pasul cu noi și să vină în întâmpinarea noastră cu cele mai noi servicii pe care le pot oferi. În ceea ce privește e-bankingul, acesta reprezintă un sistem inovator care va intra din ce în ce mai mult în viața noastră aducând cu el toate beneficiile pe care poate să le ofere, dar și riscurile pe care le implică accesul la internet și existența unor baze de date cu informațiile utilizatorilor unor astfel de servicii, însă trebuie puse în balanță atât avantajele cât și dezavantajele acestui tip de sistem pentru a putea lua cea mai bună decizie.

Într-o instituție financiară, se disting trei zone ale activității sale: Front Office, adică zona ghișeelor, care cuprinde personalul care servește clientela și vinde produsele instituției; Back Office, zona de desfășurare a activităților financiare care prelucrează datele preluate de la Front Office, precum cele privind operarea conturilor, emiterea documentelor, înregistrarea operațiunilor în evidența instituției și departamentele specifice unde se desfășoară anumite activități financiare grupate pe tipurile de activități.

Serviciile financiare oferite prin Internet sau telefonie mobilă și diferite aplicații instalate pe calculatoare sau pe dispozitivele portabile precum PDA sau smartphone, necesită autorizare din partea Băncii Naționale a României, în baza avizului dat de Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale. Instrumentul de plată cu acces la distanță trebuie să îndeplinească un sfert din cerințele minime de securitate referitoare la confidențialitatea și integralitatea comunicațiilor, precum și confidențialitatea și nonrepudierea tranzacțiilor, confidențialitatea și integralitatea datelor, autenticitatea părților care participă la tranzacții, protecția datelor cu caracter personal, păstrarea secretului bancar, împiedicarea precum și detectarea, monitorizarea accesului neautorizat în sistem, restaurarea informațiilor gestionate de sistem în cazul unor calamități naturale și evenimente imprevizibile.

Folosirea serviciului de internet banking, ca alternativă la ghișeul clasic, aduce clienților instituțiilor financiare o serie de avantaje deoarece conturile și sumele existente în cadrul acestora se pot vizualiza de oriunde și în orice moment, sau de pe orice device conectat la internet prin intermediul calculatorului, laptop, tabletă sau smartphone și vorbim aici, în primul rând de avantajul și de comoditatea acestor servicii de internet banking, deoarece se scutește timpul care se pierde efectuând deplasarea la bancă.

În urma dezvoltării pe care România a avut-o în ultimi ani și datorită instituțiilor financiare care vin în întâmpinarea românilor cu serviciilor financiare diversificate, românii au ajuns la concluzia că aplicațiile de internet banking asigură un control mai bun asupra banilor, deoarece ei consideră că accesul la contul bancar prin intermediul serviciilor de internet banking îi ajută să își administreze mai bine finanțele personale. În ceea ce mă privește consider că balanța înclină în favoarea e-bankingului, deoarece sistemele de siguranță sunt din ce în ce mai performante, iar beneficiile aduse în ceea ce privește timpul pe care îl economisim sunt foarte mari, mai ales în lumea noastră în care fiecare secundă contează. Să fim sinceri, până la urmă de ce să fac un drum de acasă, sau de la birou la bancă, să mai stau și la coadă, sau poate să mi se răspundă pe un ton mult prea ciudat de către o funcționară care fie e prea obosită, fie pur și simplu nu are chef de muncă, când aș putea foarte bine să mă conectez la internet de exemplu, să îmi fac plățile și să ies la o cafea undeva cu cineva drag.

O altă concluzie care se poate trage în urma realizării studiului este că, rolul pieței financiare este de a dezvolta economia, de a ajuta persoanele fizice și de a ajuta persoanele juridice. Consider că instituțiile financiare au suficiente resurse pentru a sprijini și a ajuta clientul.

Online banking a devenit un serviciu din ce în ce mai folosit și este necesară continuarea muncii, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, în vederea identificării și înlăturării barierelor care pot împiedica desfășurarea activității e-banking. Chiar dacă în activitatea e-banking sunt riscuri, sunt, de asemenea, oportunități și importante beneficii potențiale pentru clienții instituțiilor financiare.

Având în vedere toate aceste aspecte sper să vă fi convins și pe dumneavoastră să începeți să utilizați aceste servicii, sau dacă le utilizați deja să va fi răspuns la eventualele întrebări pe care le mai aveți.

Bibliografie

1. Basno Cezar, Dardac Nicolae, *Management bancar*, Editura Economică, București, 2012;
2. Caracota Constantin Razvan, Georgescu Florin, *Evaluarea performanțelor sistemului bancar din România*, Editura ASE, București, 2010;
3. Căpraru Bogdan, *Activitatea bancară: sisteme, operațiuni și practici*, Editura C.H.Beck, București, 2014;
4. Dănilă Nicolae, Radu Alina Nicoleta, *Corporate banking – produse și servicii bancare corporative*, Editura ASE, București, 2010;
5. Dedu Vasile, Nițescu Dan Costin, *Produse și servicii bancare*, Editura Economică, București, 2015;
6. Doroftei Irina Mădălina, Mușetescu Radu – Cristian, *Radiografia băncilor centrale - evoluție și crize economice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza, Iași;
7. Huerta de Soto, Costea Elena – Diana, *Moneda, creditul bancar și ciclurile economice*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza, Iași;
8. Ion Luminița, *Riscul – componentă importantă a managementului bancar*, Editura ASE, București, 2014;
9. King Mervyn, Dima Viorela – Valentina, *Sfârșitul alchimiei: banii, băncile și viitorul economie mondiale*, Editura Comunicare.ro, București;
10. Kohalmi Luminița, *Globalizarea: oportunități la limita haosului*, Editura Pro Universitaria, București, 2014;
11. Moraru Dan, *Produse și servicii bancare*, Editura Pro Universitaria, București, 2013;
12. Moroșanju Gheorghe, *Finanțe generale*, Editura ASE, București, 2017;
13. Munteanu Radu Liviu, Dănilă Nicolae, *Cum se schimbă sectorul bancar, rolul economic, modelul de afaceri și riscurile băncilor din România*, Editura ASE, București, 2017;
14. Nedelescu Dumitru Mihai, Ungureanu Mihai Dragoș, *Produse și servicii bancare*, Editura Universitară, București, 2019;
15. Niculescu Daniela Cornelia, *Influențe ale societății bazate pe cunoștințe asupra sectorului financiar – bancar*, Editura ASE, București, 2017;
16. Nucu Anca Elena, *Provocările Basel III pentru sistemul bancar românesc, Economie teoretică și aplicată*, Volumul XVIII (2011), No. 12(565);
17. Ordinul MCTI nr. 389 din 27 iunie 2007 privind procedura de avizare a instrumentelor de plată cu acces la distanță, de tipul aplicațiilor internet banking, home banking sau mobile banking, publicat în Monitorul Oficial nr. 485, din 19 iulie 2007.
18. Percup Anca Nicoleta, *Noile tehnologii informatice în sistemele financiar-bancare*, Editura ASE, București, 2008;
19. Pop Alina, Huidumac Petrecu Cătălin, *Concurența și reglementare în sistemul bancare european*, Editura ASE, București, 2016;
20. Stoica Marian, *Sisteme informaționale economice*, Editura ASE, București, 2013;
21. Stoian Marius, Foca Marcel, *România digitală: concepte și instrumente operaționale*, Editura Club România, 2018;
22. Treanca Ioan, *Metode și tehnici bancare: principii, reglementări, experiențe*, Editura Casa Curții de Știință, Cluj – Napoca, 2008;
23. Turkeș Mirela Cătălina, *Marketingul serviciilor financiar-bancare*, Editura Pro Universitaria, București, 2014;
24. <http://lege5.ro/>;
25. <https://dexonline.ro/definitie/modernism>.

COSTURILE ÎN DECIZIILE MANAGERIALE: TIPOLOGII RELAȚIONALE DECIZII-COSTURI

Iulia Alexandra TUDOR (BUCUR)
Facultatea de Științe Economice
Specializarea Contabilitate, Audit și Consultanță

Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Avram Viorel

Abstract: *Trăim vremuri în care informația are un rol important în succesul și profitabilitatea întreprinderilor, în eficientizarea activității managerilor și în dezvoltarea durabilă a afacerilor. Informațiile necesare pentru atingerea obiectivelor întreprinderii se regăsesc în contabilitatea de gestiune, care operează în prezent, cu o istorie și care are un viitor, pe care îl previzionează în funcție de înregistrările din trecut și de verificările din prezent. Cum previzionăm viitorul? Ce decizii trebuie să ia managementul întreprinderii pentru un viitor mai bun? Ce riscuri există? Acestea sunt întrebări pe care orice manager și-le pune pentru a fi pregătit.*

Motivul pentru care am ales această temă de dezbatere? Am avut ocazia să întâlnesc mulți manageri care se bazează pe instinctele personale și profesionale în activitatea de manageriat, fapt ce a condus fie la o pierdere în afaceri, fie la revocarea managerului din funcție. În aceste vremuri incerte, deciziile pe care managerii le iau, consider că, trebuie să aibă la bază informații certe, cunoscute și trebuie să țină seama de orice posibilă modificare, atât în mediul intern al întreprinderii, cât și în mediul extern.

Studiu de caz privind implementarea sistemului managerial la SC Mixt SA

Descrierea societății Mixt SA

Studiu de caz s-a realizat asupra unei societăți de producție și așternere mixturi asfaltice, denumită în continuare Mixt SA. Această societate este o societate pe acțiuni, cu capital integral de stat, ce își are sediul în județul Călărași.

Societatea este înființată în anul 1997 prin transformarea din regie autonomă în societate comercială. În prezent, deși are capital integral de stat, ea funcționează în baza Legii nr.31/1990 privind societățile comerciale, dar are în vedere și prevederile OUG nr.109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

Mixt SA are 3 puncte de lucru și un sediu social, astfel: punctul de lucru denumit Lot Călărași, punctul de lucru Mănăstirea, punctul de lucru Lehliu-Gară și sediul social denumit Direcție. Activitatea de producție a mixturilor asfaltice se desfășoară la punctul de lucru Lot Călărași, acolo unde societatea depozitează și materiile prime și materialele auxiliare, necesare pentru lucrări. În cadrul Direcției se desfășoară o mare parte din activitatea administrativă a firmei, acolo fiind compartimentul financiar-contabilitate, compartimentul resurse umane-salarizare, auditul intern, compartimentul de achiziții, biroul tehnic și biroul directorului general. Punctele de lucru Mănăstirea și Lehliu-Gară sunt formate din echipele de lucru din zonele respective; echipe ce acționează pe teren acolo unde societatea are lucrări în desfășurare. În prezent societatea are un număr de 78 de angajați, dintre care 15 angajați fac parte din componenta non-productivă a societății.

Producția societății Mixt SA constă în mixturi asfaltice de tip BA 8, BA 16, BA 22,4, BA 31,5 și SMA 16. Fiecare tip de asfalt are o anumită granulație și se folosește în etape diferite de așternere, dar și în funcție de tipul de drum pe care se așterne, astfel pentru un drum pe care circulă frecvent mașini de mare tonaj se va alege tipul de asfalt care are o rezistență mai mare.

Societatea, pe lângă producția asfaltului, prestează și lucrări de așternere a acestuia, deținând utilajele necesare pentru întinderea și compactarea asfaltului și personal calificat pentru aceste operațiuni. Principalul client este Consiliul Județean, cu care societatea are contracte

încheiate pentru reabilitarea unor drumuri județene, dar și pentru construirea unor drumuri județene cu ajutorul cărora circulația între comune să fie mai ușoară. Contractele încheiate cu acest client au ca obiect atât livrarea de mixturi asfaltice, cât și prestarea serviciilor de așterne a mixturilor asfaltice. Societatea are încheiate și contracte de livrare a mixturilor asfaltice către terți, persoane juridice sau fizice; contracte ce nu au o valoare foarte mare în comparație cu contractele Consiliului Județean.

Activitatea societății este specifică sezonului cald, mai exact societatea înregistrează venituri din producție în perioada aprilie-octombrie, uneori și în noiembrie dacă vremea este favorabilă. Astfel, în sezonul rece, Mixt SA a încheiat contracte de dezăpezire cu Consiliul Județean pentru a putea susține cheltuielile din iarnă. De asemenea, există un protocol încheiat cu Casa Socială a Constructorilor prin care toți angajații societății, dar și societatea ca persoana juridică, cotizează în fiecare lună către această organizație, iar în sezonul rece, pentru a nu trimită angajații în șomaj, Casa Socială a Constructorilor îi plătește într-un procent de 75% din salariul de încadrare. În acest fel societatea este scutită pe timp de iarnă de plata salariilor, iar angajații beneficiază de vechime în muncă și de asigurări sociale. (conform Legii nr.215/1997 privind Casa Socială a Constructorilor)

În vederea analizei tipurilor de costuri în cadrul acestei societăți am pornit de la balanța contabilă generată la 31.12.2019 (anexa 1), întrucât în anul 2019 societatea și-a mutat baza de date contabilă pe un program care permite gestionarea corectă a materiilor prime, a materialelor, dar și a producției. Astfel, având în anul 2019 o bază de date corectă, în anul 2020 se poate analiza situația societății, se pot lua decizii și măsuri pentru realizarea obiectivelor societății.

Din balanța de la finele anului 2019 rezultă că societatea avea un capital social de 6.493.340 lei, imobilizări totale în valoare de 4.981.864,44 lei, creanțe în valoare de 810.208,42 lei, datorii de 1.855.609,05 lei, stocuri în valoare de 2.137.639,12 lei și disponibilități bănești de 2.699.531,58 lei. În cursul anului 2019 societatea a obținut un profit de 1.683.116,61 lei, având cheltuieli de 20.076.858,71 lei și venituri de 21.759.975,32 lei.

Se poate observa că în anul 2019 capitalul social al societății Mixt SA a fost majorat cu 3.000.000 lei, pentru achiziția unui teren și a unei stații de preparare mixturi asfaltice. Terenul a fost achiziționat pe parcursul anului 2019, conform balanței, iar stația de asfalt urmează să fie achiziționată după amenajarea terenului. Valoarea creanțelor a crescut pe parcursul anului 2019 cu 119.074,02 lei, iar datoriilor sunt mai mari la finele anului cu 656.706,57 lei. Creșterea datoriilor se regăsește în stocurile de materii prime și materiale auxiliare, care sunt cu 1.470.408,10 lei mai mari la sfârșitul anului decât la început. De asemenea disponibilitățile bănești de la sfârșitul anului sunt mai mari cu 1.437.305,63 lei față de începutul anului 2019.

În anul 2020 conducerea societății a analizat rezultatele anului 2019 și a luat o serie de măsuri în vederea atingerii unui profit cel puțin egal cu cel al anului precedent. Ce analize au stat la baza fiecărei decizii? Pe ce tipuri de costuri s-au bazat managerii societății? Pentru a obține răspunsurile la aceste întrebări voi merge pe linia cronologică a acțiunilor și voi cerceta fiecare cost care a stat la baza deciziilor managerilor.

Analiza cronologică a deciziilor implementate în cadrul societății

Deciziile implementate în luna februarie 2020

În luna februarie 2020, directorul general al societății, împreună cu directorul economic au analizat situația societății pornind de la ideea următoare: principalul client, respectiv Consiliul Județean, a alocat un buget mult mai mic pentru întreținerea și reparațiile drumurilor județene, comparativ cu anul trecut, acest lucru afectând societatea prin prisma veniturilor.

În urma acestei decizii a clientului, societatea este nevoită pe de o parte să găsească potențiali clienți, cu care să încheie contracte, iar pe de altă parte să își reorganizeze strategia

astfel încât atingerea obiectivelor să fie posibilă, respectiv obținerea profitului și mărirea cifrei de afaceri față de anul precedent.

Având în vedere faptul că piața pe care societatea își desfășoară activitatea nu este atât de bogată din prisma cererii, directorii sunt nevoiți să analizeze strategia societății prin intermediul costurilor, respectiv diminuarea cheltuielilor pentru a se încadra în veniturile certe, obținute în baza contractelor actuale.

Într-o prima fază a analizei directorii au observat faptul că în anul 2019 costul cu combustibilul a ajuns la valoarea de 1.218.655 lei (conform bilanț 31.12.2019), lucru ce i-a făcut suspicioși în privința gestionării combustibilului. Din nevoia de a avea control asupra alimentărilor cu combustibil, pe fiecare mașină și utilaj, dar și din nevoia reducerii costurilor cu combustibilul și a timpului de deplasare a mașinilor la benzinăriile din oraș, directorii societății, respectiv directorul general și directorul economic, au decis cumpărarea unui rezervor fix pentru combustibil, asemenea unei pompe de la benzinării, montat la punctul de lucru Lot Călărăși. Acest rezervor vine însoțit de o cheie personalizată pentru fiecare șofer, are ecran digital care înregistrează și afișează cantitatea de combustibil alimentat, iar săptămânal coordonatorul transporturilor extrage datele înregistrate de această pompă și le verifică din punct de vedere al consumurilor cu rapoartele GPS și foile de parcurs ale fiecărui șofer.

În urma acestei implementări am analizat perioadele de timp 01.02.2019-31.05.2019 și 01.02.2020-31.05.2020 și am constatat o scădere cu 16,94 % a costului cu combustibilul, astfel: în anul 2019 am avut cheltuieli cu combustibilul, în perioada menționată, de 361.702,61 lei, față de anul 2020 în care am înregistrat cost cu combustibilul de 300.414,83 lei (conform fișelor contului 6022- anexa 2 și 3). Dacă până la finele anului 2020 procentul de scădere al costului cu combustibilul ar rămâne neschimbat, am înregistra o diminuare a cheltuielii cu combustibilul de 207.171 lei.

Cheltuială cu combustibilul 01.02-31.05.2019 = 361.702,61 lei

Cheltuială cu combustibilul 01.02-31.05.2020 = 300.414,83 lei

Indicele cheltuielii cu combustibilul = (cheltuiala cu combustibilul în 2020/ cheltuiala cu combustibilul în 2019) x 100 = 83,06% (100%-83,06% = 16,94 % scădere în 2020 față de aceeași perioada a anului 2019).

Consider că această decizie a fost una prosperă și bine analizată de către manageri, pe de o parte au investit în societate prin achiziția rezervorului, care are o valoare de 13.584 lei și se regăsește în categoria imobilizărilor corporale conform registrului de imobilizări (anexa 4), iar pe de altă parte au fost reduse cheltuielile cu combustibilul. Mai mult această investiție conduce la un control de gestiune corect și la o monitorizare permanentă a alimentărilor.

Deciziile implementate în luna martie 2020

Datorită condițiilor meteorologice favorabile, în luna martie societatea Mixt SA a început producția de asfalt și lucrările pe drumurile județene conform contractelor încheiate cu Consiliul Județean. Având în vedere condițiile contractuale în ceea ce privește prețul de vânzare al mixturilor asfaltice și obiectivul societății de a-și maximiza profitul, directorul general și directorul economic au continuat analizarea strategiei societății, axându-se pe prețurile de aprovizionare ale materiilor prime și costul de producție al mixturilor asfaltice.

Pornind de la rețeta asfaltului (anexa 5), care este standardizată pentru fiecare tip de asfalt, directorii au observat că materia prima Bitum, deși se regăsește în cantitate mică, costul acesteia este unul ridicat, respectiv 2.044 lei/to, fapt ce generează un cost de producție de aproximativ 177 lei/to (anexa 6). Noua strategie a directorilor fiind de reducere a cheltuielilor, aceștia hotărâsc să dispună, către compartimentul achiziții, sarcini cu privire la negocierea prețului de achiziție a bitumului sau găsirea unui nou furnizor de bitum care să ofere un preț mai bun. De asemenea este

specificat faptul că materia primă trebuie să îndeplinească aceleași condiții de calitate ca și cea folosită până în momentul de față.

Compartimentul achiziții a dus la îndeplinire dispoziția directorilor și a găsit un nou furnizor care oferă un preț de 1.475 lei/to și cu care a fost încheiat un contract de vânzare începând cu 10.04.2020. Prin achiziția bitumului la un preț mai mic cu aproape 20%, societatea va produce asfalt la un cost de producție de 146 lei/to (conform anexei 7), fapt ce va genera un profit mai mare pentru societate având în vedere că prețul de vânzare către terți este un preț fix, stabilit prin contract, astfel:

Prețul de vânzare a asfaltului BA8 = 215 lei/to

Costul de producție BA8 înainte de negociere = 177 lei/to

Costul de producție BA8 după negociere = 146 lei/to

Indicele costului de producție = (Costul de producție după negociere / Costul de producție înainte de negociere) x 100 = (146 lei/to / 177 lei/to) x 100 = 82,49 %.

În urma negocierilor, respectiv găsirii unui nou furnizor, a rezultat o scădere cu 17,51% a costului de producție, fapt ce a generat un profit brut cu aproximativ 80% mai mare (prin profit brut se înțelege în acest context diferența dintre prețul de vânzare și costul de producție, fără a lua în calcul costurile administrative, respectiv compartimentele non-productive)

Decizia directorilor de a găsi un nou furnizor care să ofere un preț mai mic pentru bitum a generat o modificare de costuri legate între ele (cost de achiziție, cost de producție), dar și obținerea unui profit din aceste diferențe de costuri.

Deciziile implementate în luna aprilie 2020

La începutul lunii aprilie 2020, a fost schimbat din funcție directorul general, noul director venind cu o strategie diferită și cu un grad de implicare mai mare, astfel pentru luarea deciziilor s-a ținut cont de părerea tuturor directorilor și a șefului punctului de lucru Lot Călărași, întrucât orice decizie luată la nivelul societății trebuie analizată nu numai din punct de vedere economic, ci și din punct de vedere tehnic, social și administrativ.

Studiind piața concurențială din județul Călărași, noul director general, a observat că firmele cu același obiect de activitate au o cifră de afaceri mult mai mare, cu un număr de salariați mai mic și implicit cu o cheltuială cu salariile mai mică. Consultând bilanțul de la 31.12.2019 vedem că societatea Mixt SA a avut o cheltuială cu salariile în anul 2019 de 3.918.485 lei și un număr de aproximativ 87 de angajați.

Având în vedere starea de urgență, respectiv de alertă, în care se află țara noastră, generată de pandemia de Covid-19, dar și diminuarea contractelor de prestări servicii, noul director a accentuat implementarea strategiei de reducere a cheltuielilor, fapt pentru care s-a consultat cu ceilalți directori și șefi, în vederea reducerii cheltuielilor de personal, respectiv restructurarea unor posturi în funcție de sarcinile pe care fiecare salariat le avea în fișa postului, dar și în funcție de necesitățile actuale ale societății.

În urma acestei analize au fost restructurate 7 posturi: posturile de director producție și șef atelier mecanic ale căror sarcini au fost preluate de alți salariați, iar sarcinile celorlalte posturi restructurate se puteau realiza foarte ușor de salariați cu aceleași atribuții. De asemenea existau în cadrul societății salariați care aveau vârsta de pensionare și pentru care expunerea la locul de muncă era un pericol din punct de vedere al pandemiei. O altă modificare adusă la nivelul organigramei a fost suspendarea contractului de muncă al inspectorului resurse umane întrucât salariații se află în concediu pentru creșterea copilului și a contractului de muncă al unuia dintre auditorul intern al societății întrucât acesta a fost delegat director general pe o perioadă de 4 luni. Astfel se observă în organigramele societății (anexele 8 și 9) o diminuare semnificativă a posturilor, diminuare ce se regăsește și în cadrul cheltuielilor cu salariile.

Aceste restructurări au fost vizibile în diminuarea cheltuielilor cu salariile, în luna următoare, respectiv în luna mai 2020, în procent de aproximativ 10% față de aceeași lună a anului precedent (conform anexelor 10 și 11), după cum urmează:

Cheltuieli cu salariile în luna mai 2019 = 308.019 lei

Cheltuieli cu salariile în luna mai 2020 = 276.086 lei

Indicele cheltuielilor cu salariile = (Chelt. cu salarii mai 2020 / Chelt. cu salarii mai 2019) x 100 = 89,63%, ceea ce rezultă o scădere cu 10,37% a cheltuielilor cu salariile în anul 2020 față de aceeași perioadă a anului 2019.

Decizia directorilor de a așeza organigrama societății are un impact atât asupra cheltuielilor cu salariile, cât și asupra salariilor rămași în societate, din punct de vedere al responsabilizării și motivării pentru a lucra eficient. Restructurarea personalului este dificilă întrucât trebuie să aibe la bază motive obiective și bine fundamentate, însă această așezare a organigramei și în același timp a posturilor este necesară, nu numai pentru diminuarea costurilor cu personalul, ci și pentru organizarea activității și distribuirea sarcinilor de lucru.

Implementarea deciziilor în luna mai 2020

Strategia societății este, așa cum am menționat mai sus, pe de o parte reducerea costurilor, iar pe de altă parte găsirea unor potențiali clienți care să aducă venituri suplimentare societății. Având în vedere domeniul de activitate al societății, găsirea unor potențiali clienți este dificilă, însă în luna mai societatea a primit o cerere de ofertă pentru producția unei cantități de aproximativ 700 tone de asfalt tip BA16. Pentru a răspunde acestei cereri de ofertă directorii societății au analizat situația din următoarele puncte de vedere:

- Societatea are lucrări în desfășurare care necesită producția de asfalt zilnică
- Suplimentarea producției ar implica costuri suplimentare cu salariile personalului direct implicat
- Livrarea producției ar trebui să se efectueze după acoperirea cantității zilnice necesare echipelor societății în vederea satisfacerii clientului principal
- Societatea ia în calcul doar producția de asfalt, livrarea urmând să se efectueze de către client.

Pentru a lua o decizie director general a dispus către ceilalți directori efectuarea unei analize din punct de vedere al costului suplimentar comparativ cu profitul obținut în urma încheierii acestui contract.

Costul suplimentar al producției se calculează ca un cost marginal, folosind formula:

$$C_{ma} = C_{n+1} - C_n$$
, unde C_{n+1} este costul total al n+1 produse și C_n este costul total al n produse.

Practic, acest cost marginal este de fapt costul producției suplimentare, care în cazul de față s-a calculat ținând cont de orele suplimentare ale salariaților din compartimentul de producție și de costul de producție al asfaltului, astfel: costul de producție al asfaltului de tip BA16 este, la începutul lunii mai 2020 aproximativ 145 lei/to (conform anexei 12).

În vederea determinării orelor suplimentare trebuie să calculăm câte șarje va efectua stația de asfalt pentru onorarea comenzii. Șeful Lotului Călărași a oferit directorului economic următoarele informații: - Pentru realizarea unei șarje de aproximativ 30 de tone este necesar un timp de lucru al stației de aproximativ 60 de minute.

-În compartimentul de producție avem un număr de 7 angajați, toți sunt antrenați în procesul de producție, rezultând că toți sunt necesari pentru efectuarea comenzii suplimentare.

Compartimentul resurse umane-salarizare a oferit directorilor informații cu privire la salariile angajaților din compartimentul de producție: Suma brută a salariilor compartimentului de

producție este de 30.128 lei pe lună; această sumă se împarte la 160 de ore pe lună (reprezentând o medie a orelor lucrate) și rezultă că echipa de producție are un salariu brut de 188 lei/oră. Însă orele suplimentare, conform contractului colectiv de muncă, se plătesc într-un procent de 100%, adică orele suplimentare pentru echipa de producție vor fi plătite cu 376 lei/ oră sumă brută.

Pentru realizarea comenzii, respectiv pentru producția a 700 de tone de asfalt, stația trebuie să scoată aproximativ 23 de șarje, fiecare șarjă se realizează într-un interval de o oră, de aici rezultând 23 de ore de funcționare a stației și de prezență suplimentară a compartimentului de producție.

Din aceste informații putem calcula costul marginal care este egal cu:

Costul suplimentar/marginal = 23 ore x 376 lei/oră (orele suplimentare ale angajaților) + 700 to x 145 lei/to (costul de producție) = 8.648 lei + 101.500 lei = 110.148 lei este costul marginal al producției a 700 de tone suplimentare.

Prețul de vânzare pentru terți a asfaltului de tip BA16 este de 240 lei/to, ceea ce rezultă că valoarea contractului s-ar ridica la 240lei/to x 700 to = 168.000 lei.

Rezultatul marginal al acestei producții ar fi egal cu diferența dintre valoarea contractului și costul marginal: 168.000lei – 110.148 lei = 57.852 lei.

Din acest calcul rezultă că încheierea acestui contract ar fi benefică pentru societate, întrucât cheltuielile suplimentare ar fi acoperite de veniturile realizate în urma contractului. Această analiză simplă realizată de directorii societății a dus la încheierea unui contract cu clientul respectiv, decizia adoptată fiind în beneficiul societății din punct de vedere al creșterii veniturilor.

Concluzii și recomandări

În mediul de afaceri societățile care au succes pe piață sunt conduse de manageri bine pregătiți care cunosc domeniul de activitate în care lucrează, cunosc și studiază în permanență piața pe care activează și își dezvoltă strategia de administrare a societății în funcție de informațiile din trecut și de previziunile pentru viitor. Un manager pregătit nu înseamnă neapărat un manager calificat, cu diplome și studii, un manager pregătit este un profesionist care prin experiența dobândită pe parcursul anilor reușește să ia deciziile oportune pentru îndeplinirea obiectivelor societății pe care o administrează. În marea majoritate deciziile implementate în cadrul unei societăți sunt bazate pe analize de costuri care prin relația implicită cu profitul, duc la modificări ale rezultatului în sensul pozitiv sau negativ, în funcție de deciziile adoptate. Idealul unui manager de succes este de a diminua costurile și de a maximiza profitul societății pentru că esența unei afaceri se regăsește în profitul acesteia.

Capitolul III al acestei lucrări cuprinde studierea îndeaproape a deciziilor implementate de o societate pe acțiuni din categoria societăților mici și mijlocii, care activează în domeniul producției și așternerii mixturilor asfaltice. Aici am observat că deciziile directorilor s-au bazat în mare parte pe costurile importante din cadrul societății, cum ar fi: costul de producție, costul cu salariile, cu combustibilul, etc. De asemenea am observat că analiza costurilor este una simplificată, bazându-se pe informațiile oferite de contabilitatea de gestiune și contabilitatea financiară, dar ținând cont de factorii externi care ar putea influența bunul mers al societății.

Din experiența profesională pot afirma faptul că cei mai mulți manageri se axează pe reducerea costurilor atunci când sunt nevoiți să reorganizeze sau să regândească strategia de administrare, acest punct fiind mai ușor de gestionat din partea lor, decât majorarea veniturilor care este influențabilă, potențială și nesigură. Întotdeauna managerii vor acționa, în primul rând, în punctele pe care le pot influența și controla cu ușurință, respectiv vor acționa asupra costurilor, și după epuizarea variantelor, vor lua măsuri pentru gestionarea celorlalte posibilități.

Recomandarea mea pentru toți managerii, directorii, dar și pentru alte persoane care sunt puse în situația de a decide, este să analizeze foarte bine informațiile oferite de contabilitate și de celelalte persoane, să ia în calcul toate posibilitățile și toate căile de acțiune. În cadrul unei societăți aș recomanda aplicarea unor indicatori, unor formule și rate de rentabilitate pentru o mai bună înțelegere a situației. Deciziile deja implementate sunt foarte greu de modificat și de aceea înainte de implementare trebuie să se analizeze îndeaproape situația.

Bibliografie:

1. Batca-Dumitru C., Calu D., Ponorica A. *Contabilitate managerială*. București: Editura CECCAR, 2018
2. Budugan D., Georgescu I., Berheci I., Bețianu L. *Contabilitate de gestiune*. București: Editura CECCAR, 2007.
3. Caraiani C., Dascalu C. *Contabilitate manageriala: tehnologii integrative pentru deciziile de afaceri*. București: Editura ASE, 2014
4. Caraiani C., Dumitrana M. *Contabilitate și control de gestiune*. București: Editura Infomega, 2004.
5. Deac V. (coordonator). *Management*. București: Editura ASE, 2014.
6. Dumitru A. *Contabilitate de gestiune. De la teorie la practică*. București: Editura Pro Universitaria, 2017
7. Giunea F. *Măsurarea performanței întreprinderilor și riscul denaturării informației în controlul de gestiune*. București: Editura ASE, 2014
8. Cokins G., Căpușeanu S., Briciu S., Schimbarea contabilității spre decizii bazate pe costuri. *Economie teoretică și aplicată* 2012; 11: 28-42
9. Medeșan I., Organizarea și conducerea contabilității de gestiune. *Gestiunea și contabilitatea firmei* 2004; 8: 35
10. Tulvinschi M., Costurile relevante pentru decizie într-un sistem de controlling eficient. *Economie teoretică și aplicată* 2010; 5: 27-37
11. https://www.ase.ro/upcpr/profesori/231/suport_costuri1_stud.pdf